

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 211

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

52. sējums

2009. gada 14. augusts

Saturs

I Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana ir obligāta

REGULAS

- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 713/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru ⁽¹⁾ 1
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 714/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu ⁽¹⁾ 15
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 715/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par Regulas (EK) Nr. 1775/2005 atcelšanu ⁽¹⁾ 36

DIREKTĪVAS

- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu ⁽¹⁾ 55
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu ⁽¹⁾ 94

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

Cena: EUR 26

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

I

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana ir obligāta)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 713/2009

(2009. gada 13. jūlijs),

ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumā "Enerģētikas politika Eiropai" uzsvērts, cik svarīgi ir pabeigt elektroenerģijas un dabasgāzes iekšējā tirgus izveidi. Lai sasniegtu šo mērķi, svarīgs uzdevums ir pilnveidot regulatīvo vidi Kopienas līmenī.

(2) Ar Komisijas Lēmumu 2003/796/EK ⁽⁴⁾ izveidoja neatkarīgu padomdevēju grupu elektroenerģijas un gāzes jomā – Eiropas Elektroenerģijas un gāzes regulatoru grupu

("ERGEG"), kuras mērķis ir sekmēt apspriedes, koordināciju un sadarbību starp dalībvalstu regulatīvajām iestādēm un starp šīm iestādēm un Komisiju, lai konsolidētu elektroenerģijas un dabasgāzes iekšējo tirgu. Minētās grupas sastāvā ir pārstāvji no valstu regulatīvajām iestādēm, kas izveidotas atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2003/54/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ⁽⁵⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2003/55/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu ⁽⁶⁾.

(3) Kopš ERGEG izveides tās veiktais darbs ir pozitīvi ietekmējis elektroenerģijas un dabasgāzes iekšējā tirgus attīstību. Taču nozare ir vispārēji atzinusi un ERGEG ir ierosinājusi, ka valstu regulatīvo iestāžu brīvprātīgajai sadarbībai būtu jānotiek Kopienas struktūrā ar skaidri noteiktām pilnvarām un tiesībām vairākos konkrētos gadījumos pieņemt atsevišķus regulatīvus lēmumus.

(4) Eiropadome 2007. gada 8. un 9. martā aicināja Komisiju ierosināt pasākumus valstu regulatoru neatkarīga sadarbības mehānisma izveidei.

(5) Dalībvalstīm būtu cieši jāsadarbjas, likvidējot šķēršļus elektroenerģijas un dabasgāzes pārrobežu tirdzniecībai, lai sasniegtu Kopienas enerģētikas politikas mērķus. Pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, kurā tika izskatīti centralizētai struktūrai vajadzīgie resursi, tika secināts, ka neatkarīgai centralizētai struktūrai, salīdzinot ar citiem iespējamajiem risinājumiem, ir vairākas priekšrocības ilgtermiņā. Būtu jāizveido Energoregulatoru sadarbības aģentūra

⁽¹⁾ OV C 211, 19.8.2008., 23. lpp.

⁽²⁾ OV C 172, 5.7.2008., 55. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 18. jūnija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts), Padomes 2009. gada 9. janvāra Kopējā nostāja (OV C 75 E, 31.3.2009., 1. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2009. gada 22. aprīļa Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta). Padomes 2009. gada 25. jūnija Lēmums.

⁽⁴⁾ OV L 296, 14.11.2003., 34. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 176, 15.7.2003., 37. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 176, 15.7.2003., 57. lpp.

- (Aģentūra), lai novērstu regulatīvās funkcijas deficītu Kopienas līmenī un lai veicinātu elektroenerģijas un gāzes iekšējo tirgu efektīvu darbību. Aģentūrai arī būtu jārada iespējas valstu regulatīvajām iestādēm uzlabot sadarbību Kopienas līmenī un savstarpēji piedalīties ar Kopienas saistītu funkciju īstenošanā.
- (6) Aģentūrai būtu jānodrošina, lai regulatīvās funkcijas, ko valstu regulatīvās iestādes veic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu ⁽²⁾, tiek atbilstīgi koordinētas un vajadzības gadījumā papildinātas Kopienas līmenī. Tāpēc jānodrošina Aģentūras neatkarība no elektroenerģijas un gāzes ražotājiem, pārvades un sadales sistēmu operatoriem (gan valsts, gan privātiem) un patērētājiem, kā arī jānodrošina tās darbības atbilstība Kopienas tiesību aktiem, tehniskās un regulatīvās iespējas, darbības pārredzamība, pakļautība demokrātiskai kontrolei un efektivitāte.
- (7) Aģentūrai būtu jāuzrauga pārvades sistēmas operatoru reģionālā sadarbība elektroenerģijas un gāzes nozarēs, kā arī elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru Eiropas tīklam (elektroenerģijas PSOET) un gāzes pārvades sistēmas operatoru Eiropas tīklam (gāzes PSOET) uzticēto uzdevumu izpilde. Aģentūras iesaistīšanās ir būtiska, lai nodrošinātu pārvades sistēmas operatoru sadarbības efektivitāti un pārredzamību elektroenerģijas un dabasgāzes iekšējo tirgu labā.
- (8) Aģentūrai sadarbībā ar Komisiju, dalībvalstīm un attiecīgajām valstu iestādēm būtu jāpārbauda elektroenerģijas un dabasgāzes iekšējie tirgi un attiecīgā gadījumā jāinformē Eiropas Parlaments, Komisija un valstu iestādes par izdarītajiem konstatējumiem. Aģentūrai uzticētajiem pārraudzības uzdevumiem nevajadzētu nedz dubultot, nedz apgrūtināt Komisijas vai valstu iestāžu, jo īpaši valstu konkurences uzraudzības iestāžu, veikto pārraudzību.
- (9) Aģentūrai ir liela nozīme, izstrādājot galvenās pamatnostādnes, kas ir pēc būtības nesaistošas (galvenās pamatnostādnes), kuras jāņem vērā tīkla kodeksos. Tāpat atbilstīgi Aģentūras mērķim tai būtu jāpiedalās tīkla kodeksu pārskatīšanā (gan izstrādes, gan grozīšanas posmā), lai nodrošinātu to atbilstību galvenajām pamatnostādnēm, pirms Aģentūra iesaka Komisijai tos pieņemt.
- (10) Ir lietderīgi izveidot integrētu struktūru, kurā valstu regulatīvās iestādes varētu iesaistīties un sadarboties. Šai struktūrai būtu jāveicina elektroenerģijas un dabasgāzes iekšējā tirgus tiesību aktu saskaņīga piemērošana visā Kopienā. Situācijās, kas attiecas uz vairāk nekā vienu dalībvalsti, Aģentūrai būtu jāpiesūst pilnvaras pieņemt atsevišķus lēmumus. Ar attiecīgiem nosacījumiem šīm pilnvarām būtu jāattiecas uz tehniskiem jautājumiem, uz regulējumu elektroenerģijas un dabasgāzes infrastruktūrai, kas savienot vai var savienot vismaz divas dalībvalstis, un – kā uz galējo līdzekli – uz jaunu elektroenerģijas starpsavienojumu un jaunas gāzes infrastruktūras, kas atrodas vairāk nekā vienā dalībvalstī, atbrīvojumiem no iekšējā tirgus noteikumiem.
- (11) Tā kā Aģentūrai ir pārskata informācija par valstu regulatīvajām iestādēm, tai vajadzētu būt padomdevējai Komisijai, citām Kopienas iestādēm un valstu regulatīvajām iestādēm attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar Aģentūras izveides mērķi. Būtu arī jāparedz, ka Aģentūra informē Komisiju, ja tā konstatē, ka pārvades sistēmu operatoru sadarbībai nav vajadzīgo rezultātu, vai ja valsts regulatīvā iestāde, kuras lēmums neatbilst pamatnostādnēm, atbilstīgi neņem vērā Aģentūras atzinumu, ieteikumu vai lēmumu.
- (12) Būtu arī jāparedz iespēja, ka Aģentūra var sniegt ieteikumus, palīdzot regulatīvajām iestādēm un tirgus dalībniekiem apmainīties ar labāko praksi.
- (13) Aģentūrai attiecīgā gadījumā būtu jāapspriežas ar ieinteresētajām personām un jādod tām pienācīga iespēja sniegt komentārus par ierosinātajiem pasākumiem, piemēram, tīkla kodeksiem un noteikumiem.
- (14) Aģentūrai būtu jāiesaistās Eiropas enerģētikas tīklu pamatnostādņu īstenošanā, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 1364/2006/EK (2006. gada 6. septembris), ar ko nosaka pamatnostādnes Eiropas enerģētikas tīkliem ⁽³⁾, jo īpaši saskaņā ar šīs regulas 6. panta 3. punktu sniedzot atzinumu par nesaistošajiem Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plāniem (Kopienas tīkla attīstības plāni).
- (15) Aģentūrai būtu jāiesaistās pasākumos, kuri vērsti uz energapgādes drošības uzlabošanu.
- (16) Aģentūras struktūra būtu jāpielāgo enerģijas tirgus regulēšanas īpašajām vajadzībām. Jo īpaši jāņem vērā valsts regulatīvo iestāžu īpašās funkcijas un jānodrošina šo iestāžu neatkarība.

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 55 lpp.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 94 lpp.

⁽³⁾ OV L 262, 22.9.2006., 1. lpp.

- (17) Administratīvajai valdei būtu jāpiešķir pilnvaras, kas vajadzīgas, lai noteiktu budžetu, pārbaudītu tā izlietojumu, sagatavotu iekšējos noteikumus, pieņemtu finanšu noteikumus un ieceltu direktoru. Atjaunojot Administratīvās valdes locekļus, ko ieceļ Padome, būtu jāizmanto rotācijas sistēma, tādējādi laika gaitā nodrošinot dalībvalstu līdzsvarotu dalību. Administratīvajai valdei savi pienākumi būtu jāveic neatkarīgi, objektīvi un sabiedrības interesēs, un tai nebūtu jāprasa politiski norādījumi vai jāseko tiem.
- (18) Aģentūrai būtu jāpiešķir vajadzīgās pilnvaras, lai efektīvi, pārredzami, pamatoti un galvenokārt neatkarīgi veiktu savas regulatīvās funkcijas. Aģentūras neatkarība no elektroenerģijas un gāzes ražotājiem un pārvades un sadales sistēmu operatoriem ir ne vien labas pārvaldības pamatprincips, bet arī tirgus stabilitātes priekšnoteikums. Tāpēc Regulatoru valdei, neierobežojot tās locekļu tiesības rīkoties atbilstīgo valstu iestāžu vārdā, būtu jādarbojas neatkarīgi no tirgus interesēm, jāizvairās no interešu konfliktiem un nebūtu jāprasa vai jāpieņem norādījumi un ieteikumi no dalībvalstu valdībām, Komisijas vai citām publiskām vai privātām struktūrām. Vienlaikus Regulatoru valdes lēmumiem būtu jāatbilst Kopienas tiesību aktiem enerģētikas, piemēram, enerģijas iekšējā tirgus, vides un konkurences jomās. Regulatoru valdei būtu jāziņo Kopienas iestādēm par saviem atzinumiem, ieteikumiem un lēmumiem.
- (19) Saistībā ar Aģentūras lēmumu pieņemšanas pilnvarām procesuālās vienkāršības labad ieinteresētajām pusēm būtu jānodrošina apstrīdēšanas iespējas Apelācijas valdē, kam vajadzētu būt Aģentūras sastāvā, bet neatkarīgai no Aģentūras administratīvās un regulatīvās struktūras. Lai nodrošinātu nepārtrauktību, ieceļot vai atjaunojot Apelācijas valdes locekļus, būtu jāļauj daļēji mainīt Apelācijas valdes sastāvu. Apelācijas valdes lēmumus var pārsūdzēt Eiropas Kopienų Tiesā.
- (20) Aģentūras finansējumu galvenokārt vajadzētu veidot Eiropas Savienības vispārējam budžetam, pakalpojuma maksām un brīvprātīgām iemaksām. Jo īpaši Aģentūras rīcībā arī turpmāk vajadzētu būt resursiem, ko kopējos līdzekļos sadarbībai Kopienas mērogā iegulda regulatīvās iestādes. Attiecībā uz visām subsīdijām, ko piešķir no Eiropas Savienības vispārējā budžeta, būtu jāturpina piemērot Kopienas budžeta procedūru. Turklāt Revīzijas palātai būtu jāveic grāmatvedības revīzija saskaņā ar 91. pantu Komisijas Regulā (EK, Euratom) Nr. 2343/2002 (2002. gada 19. novembris) par pamata Finanšu regulu struktūrām, kas minētas 185. pantā Padomes Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam ⁽¹⁾.
- (21) Pēc Aģentūras izveides budžeta lēmējinstīcijai būtu pastāvīgi jāizvērtē tās budžets, pamatojoties uz Aģentūras darba apjomu un panākumiem. Budžeta lēmējinstīcijai būtu jānodrošina, ka tiek ievēroti visaugstākie efektivitātes standarti.
- (22) Aģentūrai būtu vajadzīgi augsti profesionāli darbinieki. Jo īpaši Aģentūrai būtu noderīgas valstu regulatīvo iestāžu, Komisijas un dalībvalstu norīkotu darbinieku zināšanas un pieredze. Uz Aģentūras darbiniekiem būtu jāattiecas Eiropas Kopienų Civildienesta noteikumiem ("Civildienesta noteikumi") un Eiropas Kopienų Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtībai ("Nodarbināšanas kārtība"), kā noteikts Regulā (EEK, Euratom, EOTK) Nr. 259/68 ⁽²⁾, kā arī noteikumiem, kurus Eiropas Kopienas iestādes ir kopīgi pieņēmušas, lai piemērotu iepriekšminētos aktus. Administratīvajai valdei, vienojoties ar Komisiju, būtu jāpieņem atbilstīgi īstenošanas noteikumi.
- (23) Aģentūrai būtu jāpiemēro vispārējie noteikumi par publisku piekļuvi Kopienas iestāžu dokumentiem. Administratīvajai valdei būtu jānosaka praktiski pasākumi komerciāli svarīgas informācijas un personas datu aizsardzībai.
- (24) Attiecīgā gadījumā Aģentūrai vajadzētu būt atbildīgai Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai.
- (25) Valstīm, kas nav Kopienas dalībvalstis, vajadzētu būt iespējai piedalīties Aģentūras darbā saskaņā ar Kopienas noslēgtiem attiecīgiem nolīgumiem.
- (26) Šīs regulas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽³⁾.
- (27) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt vadlīnijas gadījumiem, kad Aģentūra kļūst kompetenta lemt par noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi pārrobežu infrastruktūrai un tās darbības drošību. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot ar jauniem nebūtiskiem elementiem, jāpieņem saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.

⁽¹⁾ OV L 357, 31.12.2002., 72. lpp.

⁽²⁾ OV L 56, 4.3.1968., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

(28) Ne vēlāk kā trīs gadus pēc pirmā Aģentūras direktora stāšanās amatā un turpmāk reizi četros gados Komisijai būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par Aģentūras konkrētajiem uzdevumiem un sasniegtajiem rezultātiem, pievienojot attiecīgus priekšlikumus. Ziņojumā Komisijai būtu jānāk klajā ar ierosinājumiem par papildu pienākumiem, kas būtu jāuztic Aģentūrai.

(29) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, valsts pārvaldes iestāžu iesaistīšanos un sadarbību Kopienas līmenī, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka minētos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu, šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

IZVEIDE UN TIESISKAIS STATUSS

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu tiek izveidota Energoregulatoru sadarbības aģentūra (Aģentūra).

2. Aģentūras mērķis ir palīdzēt regulatīvajām iestādēm, kas minētas 35. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ⁽¹⁾ un 39. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu ⁽²⁾, Kopienas līmenī īstenot dalībvalstīs veiktās regulatīvās funkcijas un vajadzības gadījumā koordinēt to darbību.

3. Līdz Aģentūras telpu sagatavošanai Aģentūra izmantos Komisijas telpas.

2. pants

Juridiskais statuss

1. Aģentūra ir Kopienas struktūra un tiesību subjekts.

2. Visās dalībvalstīs Aģentūrai ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko attiecīgās valsts tiesību akti piešķir juridiskām personām. Jo īpaši tā var iegādāties vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas procesos.

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 55 lpp.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 94 lpp.

3. Aģentūru pārstāv tās direktors.

3. pants

Sastāvs

Aģentūrā ir:

- Administratīvā valde, kas pilda 13. pantā izklāstītos uzdevumus;
- Regulatoru valde, kas pilda 15. pantā izklāstītos uzdevumus;
- direktors, kas pilda 17. pantā izklāstītos uzdevumus; un
- Apelācijas valde, kas pilda 19. pantā izklāstītos uzdevumus.

4. pants

Aģentūras dokumentu veidi

Aģentūra:

- sniedz atzinumus un ieteikumus, kas adresēti pārvades sistēmas operatoriem;
- sniedz atzinumus un ieteikumus, kas adresēti regulatīvajām iestādēm;
- sniedz atzinumus un ieteikumus, kas adresēti Eiropas Parlamentam, Padomei vai Komisijai;
- pieņem atsevišķus lēmumus konkrētos gadījumos, kā minēts 7., 8. un 9. pantā; un
- iesniedz Komisijai nesaistošas galvenās pamatnostādnes (galvenās pamatnostādnes) saskaņā ar 6. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 714/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā ⁽³⁾ un 6. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 715/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem ⁽⁴⁾.

II NODAĻA

UZDEVUMI

5. pants

Vispārējie uzdevumi

Pēc Eiropas Parlamenta, Padomes vai Komisijas pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas Aģentūra sniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai atzinumu vai ieteikumu par visiem jautājumiem, kas saistīti ar tās izveides mērķiem.

⁽³⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 15 lpp.

⁽⁴⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 36 lpp.

6. pants

Uzdevumi saistībā ar pārvades sistēmas operatoru sadarbību

1. Aģentūra sniedz Komisijai atzinumu par elektroenerģijas PSOET statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 714/2009 5. panta 2. punktā, un par gāzes PSOET statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 715/2009 5. panta 2. punktā.

2. Aģentūra uzrauga to, kā elektroenerģijas PSOET veic Regulas (EK) Nr. 714/2009 9. pantā paredzētos uzdevumus un gāzes PSOET – Regulas (EK) Nr. 715/2009 9. pantā paredzētos uzdevumus.

3. Aģentūra sniedz atzinumu:

- a) par tīkla kodeksu projektiem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 2. punktu – elektroenerģijas PSOET un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. panta 2. punktu – gāzes PSOET; un
- b) par gada darba programmas projektu, Kopienas tīkla attīstības plāna projektu un citiem būtiskiem dokumentiem, kas minēti Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 3. punktā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. panta 3. punktā, saskaņā ar Regulas EK Nr. 714/2009 9. panta 2. punkta pirmo daļu – elektroenerģijas PSOET un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2009 9. panta 2. punkta pirmo daļu – gāzes PSOET, ņemot vērā mērķus nodrošināt diskriminācijas novēršanu, efektīvu konkurenci un efektīvu un drošu elektroenerģijas un dabasgāzes iekšējo tirgu darbību.

4. Aģentūra, pamatojoties uz faktiem, sniedz pienācīgi pamatotu atzinumu, kā arī ieteikumus elektroenerģijas PSOET, gāzes PSOET, Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai, ja uzskata, ka gada darba programmas projekts vai Kopienas tīkla attīstības plāna projekts, kas iesniegts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 9. panta 2. punkta otro daļu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 9. panta 2. punkta otro daļu, neveicina diskriminācijas novēršanu, efektīvu konkurenci un tirgus efektīvu darbību vai to pārrobežu starpsavienojumu pietiekamu daudzumu, kas pieejami trešajām personām, vai neatbilst attiecīgajiem noteikumiem Direktīvā 2009/72/EK un Regulā (EK) Nr. 714/2009 vai Direktīvā 2009/73/EK un Regulā (EK) Nr. 715/2009.

Aģentūra piedalās tīkla kodeksu izstrādē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. pantu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. pantu.

Aģentūra iesniedz Komisijai nesaistošās galvenās pamatnostādnes, kad tas nepieciešams saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. panta 2. punktu vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. panta

2. punktu. Aģentūra pārskata nesaistošās galvenās pamatnostādnes un tās atkārtoti iesniedz Komisijai, kad tas nepieciešams saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. panta 4. punktu vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. panta 4. punktu.

Aģentūra sniedz elektroenerģijas PSOET vai gāzes PSOET pamatotu atzinumu par tīkla kodeksu, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. panta 7. punktā vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. panta 7. punktā.

Aģentūra iesniedz Komisijai tīkla kodeksu un var ieteikt to pieņemšanai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. panta 9. punktu vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. panta 9. punktu. Aģentūra sagatavo un iesniedz Komisijai tīkla kodeksa projektu, kad tas nepieciešams saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. panta 10. punktu vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. panta 10. punktu.

5. Aģentūra sniedz Komisijai pienācīgi pamatotu atzinumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 9. panta 1. punktu vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 9. panta 1. punktu, ja elektroenerģijas PSOET vai gāzes PSOET nav ieviesis tīkla kodeksu, kas izstrādāts atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 2. punktam vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. panta 2. punktam, vai tīkla kodeksu, kas izstrādāts saskaņā ar minēto regulu 6. panta 1. līdz 10. punktu, taču kuru Komisija nav pieņēmusi saskaņā ar minēto regulu 6. panta 11. punktu.

6. Aģentūra uzrauga un analizē to, kā tiek īstenoti tīkla kodeksi un Komisijas pieņemtās pamatnostādnes, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. panta 11. punktā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. panta 11. punktā, un to iespaidu uz tādu spēkā esošo noteikumu saskaņošanu, kuru mērķis ir tirgus integrācijas veicināšana, kā arī uz diskriminācijas novēršanu, efektīvu konkurenci un tirgus efektīvu darbību, un iesniedz ziņojumu Komisijai.

7. Aģentūra pārbauda, ar kādiem panākumiem tiek īstenoti projekti, kuru mērķis ir radīt jaunu starpsavienojumu jaudu.

8. Aģentūra pārbauda Kopienas tīklu attīstības plānu. Ja Aģentūra konstatē, ka plāna īstenošana nenorisinās atbilstīgi plānam, tā veic izmeklēšanu par neatbilstības iemesliem un sniedz ieteikumus attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem un valstu regulatīvajām iestādēm vai citām kompetentām struktūrām, lai veiktu ieguldījumus saskaņā ar Kopienas tīklu attīstības plāniem.

9. Aģentūra uzrauga pārvades sistēmu operatoru reģionālo sadarbību, kā minēts Regulas (EK) Nr. 714/2009 12. pantā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 12. pantā, un šīs sadarbības rezultātus pienācīgi ņem vērā, izstrādājot savus atzinumus, ieteikumus un lēmumus.

7. pants

Uzdevumi saistībā ar valstu regulatīvajām iestādēm

1. Aģentūra pieņem atsevišķus lēmumus par tehniskiem jautājumiem, ja šādi lēmumi ir paredzēti Direktīvā 2009/72/EK, Direktīvā 2009/73/EK, Regulā (EK) Nr. 714/2009 vai Regulā (EK) Nr. 715/2009.

2. Aģentūra var saskaņā ar darba programmu vai pēc Komisijas pieprasījuma sniegt ieteikumus, lai palīdzētu regulatīvajām iestādēm un tirgus dalībniekiem apmainīties ar informāciju par labāko praksi.

3. Aģentūra izveido sistēmu valstu regulatīvo iestāžu sadarbībai. Tā veicina sadarbību starp valstu regulatīvajām iestādēm un starp regulatīvajām iestādēm reģionālā un Kopienas līmenī un pieņācīgi ņem vērā šādas sadarbības rezultātus, izstrādājot savus atzinumus, ieteikumus un lēmumus. Ja Aģentūra uzskata, ka ir vajadzīgi saistoši noteikumi par minēto sadarbību, tā Komisijai sagatavo attiecīgus ieteikumus.

4. Pēc regulatīvās iestādes vai Komisijas pieprasījuma Aģentūra, pamatojoties uz faktiem, sniedz atzinumu par to, vai regulatīvās iestādes pieņemtais lēmums atbilst pamatnostādņēm, kas minētas Direktīvā 2009/72/EK, Direktīvā 2009/73/EK, Regulā (EK) Nr. 714/2009 vai Regulā (EK) Nr. 715/2009, vai citiem attiecīgiem noteikumiem minētajās direktīvās un regulās.

5. Ja valsts regulatīvā iestāde četros mēnešos no tā saņemšanas dienas nav ņēmusi vērā 4. punktā minēto Aģentūras atzinumu, Aģentūra atbilstīgi informē Komisiju un attiecīgo dalībvalsti.

6. Ja valsts regulatīvajai iestādei kādā konkrētā gadījumā ir grūtības, piemērojot pamatnostādnes, kas minētas Direktīvā 2009/72/EK, Direktīvā 2009/73/EK, Regulā (EK) Nr. 714/2009 vai Regulā (EK) Nr. 715/2009, tā var lūgt, lai Aģentūra sniedz atzinumu. Pēc apspriešanās ar Komisiju Aģentūra sniedz atzinumu trīs mēnešos pēc šāda lūguma saņemšanas.

7. Aģentūra saskaņā ar 8. pantu lemj par noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi elektroenerģijas un gāzes infrastruktūrai, kas savieno vai varētu savienot vismaz divas dalībvalstis (pārrobežu infrastruktūra), un darbības drošību šajā infrastruktūrā.

8. pants

Uzdevumi saistībā ar noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi pārrobežu infrastruktūrai un tās darbības drošību

1. Attiecībā uz pārrobežu infrastruktūru par tādiem regulatīviem jautājumiem, kas ir valstu regulatīvo iestāžu kompetencē, tostarp, piemēram, par noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi un darbības drošību, Aģentūra pieņem lēmumu vienīgi šādos gadījumos:

- a) ja kompetentās valstu regulatīvās iestādes nav varējušas panākt vienošanos sešos mēnešos pēc dienas, kad šī lieta bija iesniegta pēdējai no minētajām regulatīvajām iestādēm; vai
- b) pēc kompetento valstu regulatīvo iestāžu vienota lūguma.

Kompetentās valstu regulatīvās iestādes var kopīgi lūgt, lai uz ilgākais sešiem mēnešiem pagarina a) apakšpunktā minēto termiņu.

Gatavojot lēmumu, Aģentūra apspriežas ar valstu regulatīvajām iestādēm un attiecīgajiem pārvades sistēmas operatoriem un ir informēta par visu attiecīgo pārvades sistēmas operatoru priekšlikumiem un apsvērumiem.

2. Noteikumi un nosacījumi attiecībā uz piekļuvi pārrobežu infrastruktūrai ietver:

- a) jaudu piešķiršanas procedūru;
- b) piešķiršanas termiņus;
- c) iekasētās pārslodzes maksas dalījumu; un
- d) maksas uzlikšanu infrastruktūras lietotājiem, kā minēts Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. panta 1. punkta d) apakšpunktā vai Direktīvas 2009/73/EK 36. panta 1. punkta d) apakšpunktā.

3. Ja lieta ir nodota Aģentūrai saskaņā ar 1. punktu, Aģentūra:

- a) sešos mēnešos pēc lietas nodošanas dienas sniedz savu lēmumu; un
- b) vajadzības gadījumā var sniegt starpposma lēmumu, lai nodrošinātu, ka tiek aizsargāta attiecīgās infrastruktūras piegādes drošums vai darbības drošība.

4. Komisija var pieņemt pamatnostādnes gadījumiem, kad Aģentūra kļūst kompetenta lemt par noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi pārrobežu infrastruktūrai un tās darbības drošību. Šos pasākumus, kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar šīs regulas 32. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

5. Ja 1. punktā minētie regulatīvie jautājumi ietver atbrīvojumus Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. pantā vai Direktīvas 2009/73/EK 36. pantā paredzētajā nozīmē, tad šajā regulā un minētajos noteikumos paredzētie termiņi netiek summēti.

9. pants

Citi uzdevumi

1. Ja attiecīgā infrastruktūra atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, Aģentūra var lemt par atbrīvojumiem, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. panta 5. punktā. Tāpat Aģentūra var lemt par atbrīvojumiem, kas paredzēti Direktīvas 2009/73/EK 36. panta 4. punktā.

2. Pēc Komisijas lūguma Aģentūra sniedz atzinumu par valstu regulatīvo iestāžu sertifikācijas lēmumiem, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 714/2009 3. panta 1. punkta otrajā daļā vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 3. panta 1. punkta otrajā daļā.

Pastāvot skaidri definētiem nosacījumiem, ko Komisija paredzējusi Regulas (EK) Nr. 714/2009 18. pantā vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 23. pantā minētajās pamatnostādņēs, un attiecībā uz jautājumiem, kuri saistīti ar tās dibināšanas mērķi, Aģentūrai var uztot veikt arī citus uzdevumus, kas nav saistīti ar lēmumu pieņemšanas pilnvarām.

10. pants

Apspriešanās un pārredzamība

1. Veicot savus uzdevumus, jo īpaši izstrādājot galvenās pamatnostādnes, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. pantā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. pantā, un ierosinot grozījumus kodeksos, kā noteikts minēto regulu 7. pantā, Aģentūra plaši un savlaicīgi atklātā un pārskatāmā veidā apspriežas ar tirgus dalībniekiem, pārvades sistēmu operatoriem, patērētājiem, tiešajiem lietotājiem un vajadzības gadījumā konkurences iestādēm, neskarot viņu attiecīgo kompetenci.

2. Aģentūra nodrošina, ka sabiedrība un visas ieinteresētās puses saņem objektīvu, ticamu un viegli pieejamu informāciju, jo īpaši par Aģentūras darba rezultātiem, ja šāda informācija ir nepieciešama.

Publisko visus dokumentus un protokolus attiecībā uz apspriešanos, kas veikta, izstrādājot galvenās pamatnostādnes, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. pantā vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. pantā, vai izdarot grozījumus kodeksos, kā noteikts minēto regulu 7. pantā.

3. Pirms galveno pamatnostādņu pieņemšanas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 6. pantu vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 6. pantu vai grozījumu ierosināšanas tīkla kodeksos saskaņā ar minēto regulu 7. pantu Aģentūra norāda, kā ņemti vērā apspriešanās procesā paustie apsvērumi, un norāda iemeslus, ja šie apsvērumi nav ņemti vērā.

4. Aģentūra savā tīmekļa vietnē publisko vismaz Administratīvās valdes, Regulatoru valdes un Apelācijas valdes sanāksmju darba kārtību, pamatdokumentus un attiecīgā gadījumā šo sanāksmju protokolus.

11. pants

Enerģētikas un dabasgāzes nozares uzraudzība un ziņojumu sagatavošana

1. Aģentūra, cieši sadarbojoties ar Komisiju, dalībvalstīm un attiecīgajām dalībvalstu iestādēm, tostarp dalībvalstu regulatīvajām iestādēm, un neskarot konkurences iestāžu kompetenci, veic elektroenerģijas un dabasgāzes iekšējo tirgu pārraudzību, īpaši pārraugot elektroenerģijas un dabasgāzes mazumtirdzniecības cenas, piekļuvi tīklam, tostarp no atjaunojamiem avotiem iegūtas elektroenerģijas piekļuvi, un Direktīvā 2009/72/EK un Direktīvā 2009/73/EK paredzēto patērētāju tiesību ievērošanu.

2. Aģentūra publisko ikgadēju ziņojumu par 1. punktā izklāstīto pārraudzības pasākumu rezultātiem. Šajā ziņojumā Aģentūra norāda šķēršļus, kas kavē elektroenerģijas un dabasgāzes iekšējo tirgu izveides pabeigšanu.

3. Publiskojot ikgadējo ziņojumu, Aģentūra var sniegt Eiropas Parlamentam un Komisijai atzinumu par pasākumiem, ko varētu veikt, lai novērstu 2. punktā minētos šķēršļus.

III NODAĻA

ORGANIZĀCIJA

12. pants

Administratīvā valde

1. Valdē ir deviņi locekļi. Katram loceklim ir aizstājējs. Divus locekļus un viņu aizstājējus ieceļ Komisija, divus locekļus un viņu aizstājējus Eiropas Parlaments, un piecus locekļus un viņu aizstājējus Padome. Administratīvās valdes loceklis nevar būt Eiropas Parlamenta deputāts. Amata pilnvaru termiņš ir četri gadi, un to var vienreiz atjaunot. Pirmais amata pilnvaru termiņš pusei Administratīvās valdes locekļu un viņu aizstājējiem ir seši gadi.

2. Administratīvā valde no saviem locekļiem ievēl priekšsēdētāju un viņa vietnieku. Priekšsēdētāja vietnieks automātiski aizvieto priekšsēdētāju, ja priekšsēdētājs kādu iemeslu dēļ nevar pildīt savas funkcijas. Priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amata pilnvaru termiņš ir divi gadi, un to var vienreiz atjaunot. Tomēr priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amata pilnvaru termiņš vienmēr tiek pārtraukts, kad viņi vairs nav Administratīvās valdes locekļi.

3. Administratīvās valdes sanāksmes sasauc tās priekšsēdētājs. Apspriedēs bez balsstiesībām piedalās Regulatoru valdes priekšsēdētājs vai tās izvirzīts kandidāts un direktors, ja vien Administratīvā valde attiecībā uz direktoru nenolemj citādi. Administratīvā valde uz regulārajām sanāksmēm sanāk vismaz divreiz gadā. Tā sanāk arī pēc priekšsēdētāja iniciatīvas, Komisijas pieprasījuma vai vismaz trešdaļas locekļu pieprasījuma. Administratīvā valde var uzaicināt sanāksmēs kā novērotāju piedalīties jebkuru personu, kuras atzinums var būt svarīgs. Administratīvās valdes locekļiem, ievērojot tās reglamentu, var palīdzēt padomdevēji vai eksperti. Sekretariāta pakalpojumus Administratīvajai valdei nodrošina Aģentūra.

4. Administratīvā valde lēmumus pieņem ar balsu vairākumu, ko veido divas trešdaļas klātesošo locekļu balsu, ja vien šajā regulā nav noteikts citādi. Katram Administratīvās valdes loceklim vai viņa aizstājējam ir viena balss.

5. Reglamentā sīkāk nosaka:

- a) balsošanas kārtību, jo īpaši nosacījumus, ar kādiem viens loceklis var darboties cita locekļa vārdā, un – attiecīgā gadījumā – noteikumus par kvorumu; un
- b) rotācijas kārtību, kuru piemēro Padomes iecelto Administratīvās valdes locekļu atjaunošanai, lai tādējādi laika gaitā nodrošinātu dalībvalstu līdzsvarotu dalību.

6. Administratīvās valdes loceklis nav Regulatoru valdes loceklis.

7. Administratīvās valdes locekļi apņemas darboties neatkarīgi, objektīvi un sabiedrības interesēs, netiecoties pēc vai nepakļaujoties nekādiem politiskiem norādījumiem. Šādā nolūkā katrs loceklis iesniedz rakstisku saistību deklarāciju un rakstisku interešu deklarāciju, norādot vai nu uz to, ka viņam nav tiešu vai netiešu interešu, kuras varētu uzskatīt par tādām, kas ietekmē viņa neatkarību, vai arī norādot kādu tiešu vai netiešu interesi, kuru varētu uzskatīt par tādu, kas ietekmē viņa neatkarību. Šādas deklarācijas publicē katru gadu.

13. pants

Administratīvās valdes uzdevumi

1. Administratīvā valde, saskaņā ar 15. panta 2. punktu apspriedusies ar Regulatoru valdi un saņemusi tās pozitīvu atzinumu, ieceļ direktoru saskaņā ar 16. panta 2. punktu.

2. Administratīvā valde oficiāli ieceļ Regulatoru valdes locekļus saskaņā ar 14. panta 1. punktu.

3. Administratīvā valde oficiāli ieceļ Apelācijas valdes locekļus saskaņā ar 18. panta 1. un 2. punktu.

4. Administratīvā valde nodrošina, ka Aģentūra veic savus uzdevumus un pilda pienākumus, kas tai uzticēti saskaņā ar šo regulu.

5. Administratīvā valde, apspriedusies ar Komisiju, katru gadu līdz 30. septembrim un pēc Regulatoru valdes apstiprinājuma saņemšanas saskaņā ar 15. panta 3. punktu pieņem Aģentūras nākamā gada darba programmu un nosūta to Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai. Darba programmu pieņem, neskarot ikgadējo budžeta procedūru, un to publicē.

6. Administratīvā valde pieņem un vajadzības gadījumā pārskata daudzgadu plānu. Pārskatīšanas pamatā ir neatkarīga ārēja eksperta novērtējuma ziņojums, kas sagatavots pēc Administratīvās valdes pieprasījuma. Šos dokumentus publicē.

7. Administratīvā valde īsteno budžeta pilnvaras saskaņā ar 21. līdz 24. pantu.

8. Administratīvā valde pēc vienošanās ar Komisiju lemj par to, vai pieņemt novēlējumus, dāvinājumus vai dotācijas no citiem Kopienas avotiem un brīvprātīgas iemaksas no dalībvalstīm vai to regulatīvajām iestādēm. Atzinumā, ko Administratīvā valde sniedz saskaņā ar 24. panta 5. punktu, skaidri norāda šajā punktā uzskaitītos finansējuma avotus.

9. Administratīvā valde, konsultējoties ar Regulatoru valdi, īsteno disciplināras pilnvaras attiecībā uz direktoru.

10. Administratīvā valde vajadzības gadījumā saskaņā ar 28. panta 2. punktu izstrādā Aģentūras īstenošanas noteikumus Civildienesta noteikumu piemērošanai.

11. Administratīvā valde saskaņā ar 30. pantu pieņem īpašus pasākumus attiecībā uz tiesībām piekļūt Aģentūras dokumentiem.

12. Pamatojoties uz 17. panta 8. punktā minēto gada pārskata projektu, Administratīvā valde pieņem un publicē gada ziņojumu par Aģentūras darbību un līdz katra gada 15. jūnijam nosūta šo ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai, Revīzijas palātai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. Gada ziņojumā par Aģentūras darbību ir Regulatoru valdes apstiprināta atsevišķa sadaļa par Aģentūras regulatīvajām darbībām attiecīgajā gadā.

13. Administratīvā valde pieņem un publicē savu reglamentu.

14. pants

Regulatoru valde

1. Regulatoru valdē ir:

a) regulatīvo iestāžu vadošie pārstāvji, kā minēts Direktīvas 2009/72/EK 35. panta 1. punktā un Direktīvas 2009/73/EK 39. panta 1. punktā, un viens aizstājējs no katras dalībvalsts, kurš pieder pie šo iestāžu pašreizējiem vadošiem darbiniekiem;

b) viens Komisijas pārstāvis bez balsstiesībām.

Tikai viens attiecīgās dalībvalsts regulatīvās iestādes pārstāvis var būt Regulatoru valdes loceklis.

Katras dalībvalsts regulatīvās iestādes pienākums ir iecelt vienu aizstājēju, ko izraugās no valsts regulatīvajā iestādē nodarbinātā personāla.

2. Regulatoru valde no saviem locekļiem ievēl priekšsēdētāju un viņa vietnieku. Priekšsēdētāja vietnieks aizvieto priekšsēdētāju, ja priekšsēdētājs kādu iemeslu dēļ nevar pildīt savas funkcijas. Priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amata pilnvaru termiņš ir divi ar pusi gadi, un to var atjaunot. Tomēr priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amata pilnvaru termiņš vienmēr tiek pārtraukts, kad viņi vairs nav Regulatoru valdes locekļi.

3. Regulatoru valde lēmumus pieņem ar divu trešdaļu klātesošo locekļu balsu vairākumu. Katram loceklim vai aizstājējam ir viena balss.

4. Regulatoru valde pieņem un publicē savu reglamentu, kurā sīkāk izklāstīta balsošanas kārtība, jo īpaši nosacījumi, ar kādiem viens loceklis drīkst rīkoties cita vārdā, un arī – attiecīgā gadījumā – noteikumi par kvorumu. Reglamentā var paredzēt īpašas darba metodes, lai ņemtu vērā saistībā ar reģionālās sadarbības ierosmēm radušos jautājumus.

5. Veicot šajā regulā paredzētos uzdevumus un neskarot to, ka tās locekļi darbojas savas attiecīgās regulatīvās iestādes vārdā, Regulatoru valde darbojas neatkarīgi, un tā neprasa un neseko norādījumiem no dalībvalstu valdībām, Komisijas vai citām publiskām vai privātām struktūrām.

6. Sekretariāta pakalpojumus Regulatoru valdei nodrošina Aģentūra.

15. pants

Regulatoru valdes uzdevumi

1. Regulatoru valde sniedz direktoram atzinumu par 5., 6., 7., 8. un 9. pantā minētajiem atzinumiem, ieteikumiem un lēmumiem, kuru pieņemšana tiek apsvērtā. Turklāt Regulatoru valde atbilstīgi savai kompetencei direktoram sniedz norādījumus par viņa uzdevumu veikšanu.

2. Regulatoru valde sniedz Administratīvajai valdei atzinumu par kandidātu, kas izvirzīts direktora amatam atbilstīgi 13. panta 1. punktam un 16. panta 2. punktam. Regulatoru valde pieņem šo lēmumu ar trīs ceturtdaļu locekļu balsu vairākumu.

3. Regulatoru valde saskaņā ar 13. panta 5. punktu un 17. panta 6. punktu un atbilstīgi provizorishtajam budžeta projektam, kas sagatavots saskaņā ar 23. panta 1. punktu, apstiprina Aģentūras darba programmu nākamajam gadam un līdz katra gada 1. septembrim iesniedz to pieņemšanai Administratīvajā valdē.

4. Regulatoru valde apstiprina gada pārskata atsevišķo sadaļu par regulatīvajām darbībām atbilstīgi 13. panta 12. punktam un 17. panta 8. punktam.

5. Eiropas Parlaments, pilnībā respektējot Regulatoru valdes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka neatkarību, var uzaicināt Regulatoru valdes priekšsēdētāju vai priekšsēdētāja vietnieku teikt uzrunu Parlamenta kompetentajā komitejā un atbildēt uz šīs komitejas locekļu uzdotajiem jautājumiem.

16. pants

Direktors

1. Aģentūru pārvalda tās direktors, kas darbojas saskaņā ar 15. panta 1. punkta otrajā teikumā minētajiem norādījumiem un – kad tas ir paredzēts šajā regulā – Regulatoru valdes atzinumiem. Neskarot Administratīvās valdes un Regulatoru valdes attiecīgās funkcijas attiecībā uz direktora pienākumiem, direktors neprasa un neseko norādījumiem no valdībām, Komisijas vai citām publiskām vai privātām struktūrām.

2. Direktoru iecel Administratīvā valde, iepriekš saņemot Regulatoru valdes pozitīvu atzinumu un pamatojoties uz kandidātu nopelniem, zināšanām un pieredzi enerģētikas nozarē, no vismaz trīs Komisijas izvirzītiem kandidātiem, kas atsaukušies uz publisku uzaicinājumu paust ieinteresētību. Pirms iecelšanas amatā Eiropas Parlamenta kompetentā komiteja var uzaicināt Administratīvās valdes izvēlēto kandidātu teikt uzrunu un atbildēt uz komitejas locekļu jautājumiem.

3. Direktora amata pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Deviņos mēnešos pirms šā termiņa beigām Komisija veic izvērtējumu. Izvērtējumā Komisija jo īpaši pārbauda:

- a) direktora paveikto;
- b) Aģentūras paredzamos pienākumus un vajadzības nākamajos gados.

Lai veiktu izvērtējumu attiecībā uz b) apakšpunktu, izmanto neatkarīga ārējā eksperta palīdzību.

4. Administratīvā valde, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, pēc tam, kad tā izskatījusi un maksimāli ņēmusi vērā izvērtējumu un Regulatoru valdes atzinumu par šo izvērtējumu, var vienreiz pagarināt direktora amata pilnvaru termiņu par ne vairāk kā trim gadiem, taču vienīgi gadījumā, kad to pamato Aģentūras uzdevumi un vajadzības.

5. Administratīvā valde informē Eiropas Parlamentu par nodomu pagarināt direktora amata pilnvaru termiņu. Viena mēneša laikā pirms direktora amata pilnvaru termiņa pagarināšanas Eiropas Parlamenta kompetentā komiteja var uzaicināt direktoru teikt uzrunu un atbildēt uz komitejas locekļu jautājumiem.

6. Ja direktora amata pilnvaru termiņu nepagarina, viņš paliek amatā, līdz tiek iecelts viņa pilnvaru pārņēmējs.

7. Direktoru var atlaist no amata vienīgi ar Administratīvās valdes lēmumu, iepriekš saņemot Regulatoru valdes pozitīvu atzinumu. Administratīvā valde pieņem šo lēmumu ar trīs ceturtdaļu locekļu balsu vairākumu.

8. Eiropas Parlaments vai Padome var lūgt direktoru iesniegt ziņojumu par paveikto. Eiropas Parlaments arī var uzaicināt direktoru teikt uzrunu Parlamenta kompetentajā komitejā un atbildēt uz šīs komitejas locekļu uzdotajiem jautājumiem.

17. pants

Direktora uzdevumi

1. Direktors pārstāv Aģentūru un atbild par tās pārvaldību.

2. Direktors sagatavo Administratīvās valdes darbu. Direktors bez balsstiesībām piedalās Administratīvās valdes darbā.

3. Direktors pieņem un publicē 5., 6., 7., 8. un 9. pantā minētos atzinumus, ieteikumus un lēmumus, par kuriem ir saņemts Regulatoru valdes pozitīvs atzinums.

4. Direktors atbild par Aģentūras gada darba programmas īstenošanu saskaņā ar Regulatoru valdes norādījumiem un Administratīvās valdes administratīvā pārraudzībā.

5. Direktors veic vajadzīgos pasākumus, jo īpaši pieņem iekšējus administratīvus norādījumus un publicē paziņojumus, lai nodrošinātu Aģentūras darbību saskaņā ar šīs regulas noteikumiem.

6. Katru gadu direktors nākamajam gadam sagatavo Aģentūras gada darba programmas projektu un līdz attiecīgā gada 30. jūnijam iesniedz to Regulatoru valdei, Eiropas Parlamentam un Komisijai.

7. Direktors sagatavo Aģentūras provizorisko budžeta projektu saskaņā ar 23. panta 1. punktu un pilda Aģentūras budžetu saskaņā ar 24. pantu.

8. Katru gadu direktors sagatavo gada pārskata projektu, ietverot atsevišķu sadaļu par Aģentūras regulatīvajām darbībām un sadaļu par finanšu un administratīviem jautājumiem.

9. Attiecībā uz Aģentūras personālu direktors īsteno 28. panta 3. punktā paredzētās pilnvaras.

18. pants

Apelācijas valde

1. Apelācijas valdē ir seši locekļi un seši aizstājēji, kurus iecel no pašreizējiem vai bijušajiem valstu regulatīvo iestāžu, konkurences iestāžu vai citu valsts vai Kopienas iestāžu vadošajiem darbiniekiem ar attiecīgu pieredzi enerģētikas nozarē. Apelācijas valde iecel priekšsēdētāju. Apelācijas valde lēmumus pieņem ar kvalificētu vairākumu, ko veido vismaz četri no sešiem locekļiem. Apelācijas valde sanāk pēc vajadzības.

2. Pēc publiska uzaicinājuma paust ieinteresētību Apelācijas valdes locekļus oficiāli iecel Administratīvā valde, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu un apsprendusies ar Regulatoru valdi.

3. Apelācijas valdes locekļu amata pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Šo termiņu var atjaunot. Apelācijas valdes locekļi lēmumu pieņemšanā ir neatkarīgi. Viņus nesaista nekādi norādījumi. Apelācijas valdes locekļi nedrīkst veikt citus pienākumus Aģentūrā, tās Administratīvajā valdē vai Regulatoru valdē. Apelācijas valdes locekļus nevar atlaist no amata pilnvaru termiņa laikā, izņemot, ja loceklis ir atzīts par vainīgu nopietnā pārkāpumā, un lēmumu par atlaišanu pieņem Administratīvā valde pēc apspriešanās ar Regulatoru valdi.

4. Apelācijas valdes locekļi nevar piedalīties apelācijas procesā, ja viņi tajā ir personīgi ieinteresēti vai ja viņi jau iepriekš ir bijuši tajā iesaistīti kā vienas procesā iesaistītas puses pārstāvji, vai arī ja viņi piedalījušies pārsūdzētā lēmuma pieņemšanā.

5. Ja kāda 4. punktā minētā iemesla vai kāda cita iemesla dēļ kāds no Apelācijas valdes locekļiem uzskata, ka kādam citam loceklim nebūtu jāpiedalās apelācijas procesā, tad pirmais minētais loceklis attiecīgi informē Apelācijas valdi. Visas apelācijas procesā iesaistītās puses var iebilst pret Apelācijas valdes locekļa piedalīšanos jebkura 4. punktā minētā iemesla dēļ vai arī tad, ja radušās aizdomas par viņa neobjektivitāti. Iebildumu nevar pamatot ar locekļa valstspiederību, un to nepieņem, ja, apzinoties iebilduma iemeslu, apelācijas izskatīšanas procesā iesaistītā puse tomēr ir veikusi kādu procedūras pasākumu, kas nav iebildums pret Apelācijas valdes sastāvu.

6. Apelācijas valdes lēmumu par rīcību 4. un 5. punktā paredzētajos gadījumos pieņem bez attiecīgā locekļa dalības. Lai pieņemtu šo lēmumu, attiecīgo locekli Apelācijas valdē aizvieto viņa aizstājējs, izņemot gadījumus, kad arī aizstājējs atrodas līdzīgā situācijā. Pēdējā minētajā gadījumā priekšsēdētājs ieceļ aizvietotāju no citiem aizstājējiem.

7. Apelācijas valdes locekļi apņemas darboties neatkarīgi un sabiedrības interesēs. Lai to apliecinātu, tie iesniedz saistību deklarāciju un interešu deklarāciju, norādot vai nu uz to, ka tiem nav tiešu vai netiešu interešu, kuras varētu uzskatīt par tādām, kas ietekmē to neatkarību, vai arī norādot kādu tiešu vai netiešu interesi, kuru varētu uzskatīt par tādu, kas ietekmē to neatkarību. Šādas rakstiskas deklarācijas publisko katru gadu.

19. pants

Apelācijas

1. Jebkura fiziska vai juridiska persona, tostarp valsts regulatīvās iestādes, var iesniegt apelāciju par lēmumu, kas minēts 7., 8. un/vai 9. pantā un adresēts šai personai, vai lēmumu, kurš, lai gan ir tāda lēmuma formā, kas adresēts citai personai, tieši un personīgi skar minēto personu.

2. Apelāciju kopā ar tās pamatojumu iesniedz Aģentūrai rakstiski divos mēnešos no dienas, kad lēmums paziņots attiecīgai personai, vai – ja tas nav iespējams – no dienas, kad Aģentūra šo lēmumu publicējusi. Apelācijas valde pieņem lēmumu divos mēnešos pēc apelācijas iesniegšanas.

3. Saskaņā ar 1. punktu iesniegta apelācija neaptur attiecīgā lēmuma piemērošanu. Tomēr Apelācijas valde, ja tā uzskata, ka liekas apstākļi to prasa, var apturēt apstrīdētā lēmuma piemērošanu.

4. Ja apelācija ir pieņemama, Apelācijas valde pārbauda, vai apelācija ir pamatota. Tā tik bieži, cik vajadzīgs, uzaicina apelācijas procesā iesaistītās puses noteiktos termiņos iesniegt komentārus par tās sniegtajiem paziņojumiem vai par pārējo apelācijas procesā iesaistīto pušu ziņojumiem. Apelācijas procesā iesaistītajām pusēm ir tiesības izteikties mutiski.

5. Apelācijas valde, ievērojot šo pantu, var īstenot visas pilnvaras, kas ir Aģentūras kompetencē, vai nodot lietu Aģentūras kompetentajai struktūrai. Minētajai kompetentajai struktūrai Apelācijas valdes lēmums ir saistošs.

6. Apelācijas valde pieņem un publicē savu reglamentu.

7. Aģentūra publicē Apelācijas valdes pieņemtos lēmumus.

20. pants

Prasību celšana Pirmās instances tiesā un Tiesā

1. Saskaņā ar Līguma 230. pantu Pirmās instances tiesā vai Tiesā var celt prasību, apstrīdot Apelācijas valdes lēmumu vai – gadījumos, ja Apelācijas valdei nav tiesību, – Aģentūras lēmumu.

2. Ja Aģentūra nepieņem lēmumu, saskaņā ar Līguma 232. pantu Pirmās instances tiesā vai Tiesā var ierosināt lietu par bezdarbību.

3. Aģentūrai ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai ievērotu Pirmās instances tiesas vai Tiesas spriedumu.

IV NODAĻA

FINANŠU NOTEIKUMI

21. pants

Aģentūras budžets

1. Aģentūras ieņēmumus jo īpaši veido:

a) Kopienas subsīdija, kas ir iekļauta Eiropas Savienības vispārējā budžetā (Komisijas iedaļā);

- b) Aģentūras saņemtās maksas saskaņā ar 22. pantu;
 - c) dalībvalstu vai to regulatīvo iestāžu brīvprātīgas iemaksas, kā minēts 13. panta 8. punktā;
 - d) novēlējumi, dāvinājumi vai dotācijas, kā minēts 13. panta 8. punktā.
2. Aģentūras izdevumi sedz ar personālu saistītus, administratīvus, infrastruktūras un darbības izdevumus.
3. Ieņēmumi un izdevumi ir līdzsvarā.
4. Aģentūras ieņēmumus un izdevumus prognozē katram finanšu gadam, kas atbilst kalendārajam gadam, un iekļauj budžetā.

22. pants

Maksa

1. Par atbrīvojuma lēmuma pieprasījumu atbilstīgi 9. panta 1. punktam Aģentūra iekasē maksu.
2. Šā panta 1. punktā minēto maksu nosaka Komisija.

23. pants

Budžeta izveide

1. Katru gadu līdz 15. februārim direktors sagatavo provizorisku budžeta projektu, kas ietver darbības un darba programmas izdevumus, kuri paredzēti nākamajā finanšu gadā, un šo provizorisko budžeta projektu kopā ar provizorisko amatu sarakstu nosūta Administratīvajai valdei. Katru gadu Administratīvā valde, pamatojoties uz direktora sagatavoto provizorisko budžeta projektu, sagatavo Aģentūras ieņēmumu un izdevumu aplēsi nākamajam finanšu gadam. Šo aplēsi, iekļaujot amatu saraksta projektu, Administratīvā valde līdz 31. martam nosūta Komisijai. Pirms aplēses pieņemšanas direktora sagatavoto projektu nosūta Regulatoru valdei, kas par šo projektu var sniegt pamatotu atzinumu.
2. 1. punktā minēto aplēsi Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei (turpmāk "budžeta lēmēj institūcija") kopā ar provizorisko Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektu.
3. Pamatojoties uz aplēsēm, Komisija provizoriskajā Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektā ietver prognozes, ko tā uzskata par vajadzīgām attiecībā uz personāla sarakstu un dotācijas summu no Eiropas Savienības vispārējā budžeta saskaņā ar Līguma 272. pantu.
4. Budžeta lēmēj institūcija pieņem Aģentūras paredzēto personāla sarakstu.

5. Aģentūras budžetu sagatavo Administratīvā valde. Tas kļūst galīgs pēc Eiropas Savienības vispārējā budžeta pieņemšanas galīgajā variantā. Vajadzības gadījumā to attiecīgi koriģē.

6. Administratīvā valde bez kavēšanas informē budžeta lēmēj institūciju par visiem plānotajiem projektiem, kas finansiālā ziņā var būtiski ietekmēt Aģentūras budžeta finansējumu, jo īpaši par projektiem saistībā ar īpašumu, piemēram, ēku nomu vai pirkšanu. Administratīvā valde par savu nodomu informē Komisiju. Ja kāda no abām budžeta lēmēj institūcijas iestādēm paredz sniegt atzinumu, tā Aģentūru informē par šādu ieceri divās nedēļās pēc informācijas saņemšanas par projektu. Ja atbildes nav, Aģentūra var īstenot plānoto projektu.

24. pants

Budžeta izpilde un kontrole

1. Direktors darbojas kā kredītrīkotājs un īsteno Aģentūras budžetu.

2. Līdz 1. martam pēc katra finanšu gada beigām Aģentūras grāmatvedis Komisijas grāmatvedim un Revīzijas palātai iesniedz provizoriskus pārskatus, kā arī ziņojumu par attiecīgā finanšu gada budžeta un finanšu pārvaldību. Aģentūras grāmatvedis ziņojumu par budžeta un finanšu pārvaldību līdz nākamā gada 31. martam iesniedz arī Eiropas Parlamentam un Padomei. Tad Komisijas grāmatvedis konsolidē iestāžu un decentralizēto struktūru provizoriskos pārskatus saskaņā ar 128. pantu Padomes Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, kas piemērojama Eiropas Kopienu vispārējam budžetam ⁽¹⁾ ("Finanšu regula").

3. Līdz 31. martam pēc katra finanšu gada beigām Komisijas grāmatvedis Revīzijas palātai iesniedz Aģentūras provizoriskus pārskatus, kā arī ziņojumu par attiecīgā finanšu gada budžeta un finanšu pārvaldību. Ziņojumu par attiecīgā finanšu gada budžeta un finanšu pārvaldību nosūta arī Eiropas Parlamentam un Padomei.

4. Pēc Revīzijas palātas apsvērumu saņemšanas par Aģentūras provizoriskajiem pārskatiem saskaņā ar Finanšu regulas 129. pantu direktors, ņemoties atbildību, sagatavo Aģentūras galīgos pārskatus un nosūta tos Administratīvajai valdei atzinuma sniegšanai.

5. Administratīvā valde sniedz atzinumu par Aģentūras galīgajiem pārskatiem.

6. Līdz 1. jūlijam pēc attiecīgā finanšu gada beigām direktors šos galīgos pārskatus kopā ar Administratīvās valdes atzinumu nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai.

7. Galīgos pārskatus publicē.

⁽¹⁾ OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

8. Līdz 15. oktobrim direktors nosūta Revīzijas palātai atbildi uz tās apsvērumiem. Atbildes kopiju direktors nosūta arī Administratīvajai valdei un Komisijai.

9. Direktors iesniedz Eiropas Parlamentam pēc tā pieprasījuma un atbilstīgi Finanšu regulas 146. panta 3. punktam jebkādu informāciju, kas vajadzīga, lai netraucēti piemērotu budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru par attiecīgo finanšu gadu.

10. Eiropas Parlaments pēc Padomes ieteikuma, kas pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu, līdz N+2 gada 15. maijam sniedz direktoram apstiprinājumu par N finanšu gada budžeta izpildi.

25. pants

Finanšu noteikumi

Aģentūrā piemērojamos finanšu noteikumus sagatavo Administratīvā valde pēc apspriešanās ar Komisiju. Šie noteikumi var atkāpties no Regulas (EK, Euratom) Nr. 2343/2002 prasībām, ja tas vajadzīgs īpašu Aģentūras darbības vajadzību dēļ, un tikai tad, ja saņemts Komisijas iepriekšējs apstiprinājums.

26. pants

Krāpšanas apkarošanas pasākumi

1. Krāpšanas, korupcijas un citu nelikumīgu darbību apkarošanas nolūkā uz Aģentūru bez ierobežojumiem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) ⁽¹⁾.

2. Aģentūra pievienojas Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Kopienų Komisijas Iestāžu nolīgumam (1999. gada 25. maijs) par iekšējo izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) ⁽²⁾, un tā nekavējoties pieņem attiecīgus noteikumus, kas ir saistoši visam Aģentūras personālam.

3. Finansējuma lēmumos, nolīgumos un no tiem izrietošajos īstenošanas instrumentos nepārprotami paredz, ka Revīzijas palāta un OLAF vajadzības gadījumā var veikt pārbaudes uz vietas pie Aģentūras izmaksāto līdzekļu saņēmēja, kā arī pie personāla, kas atbild par šo līdzekļu piešķiršanu.

V NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

27. pants

Privilēģijas un imunitāte

Uz Aģentūru attiecas Protokols par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās.

⁽¹⁾ OV L 136, 31.5.1999., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 136, 31.5.1999., 15. lpp.

28. pants

Darbinieki

1. Uz Aģentūras darbiniekiem, tostarp tās direktoru, attiecas Civildienesta noteikumi, Nodarbināšanas kārtība un noteikumi, kurus Eiropas Kopienas iestādes ir kopīgi pieņēmušas, lai piemērotu Civildienesta noteikumus un Nodarbināšanas kārtību.

2. Administratīvā valde, vienojoties ar Komisiju, saskaņā ar Civildienesta noteikumu 110. pantu pieņem atbilstīgus īstenošanas noteikumus.

3. Aģentūra attiecībā uz personālu īsteno pilnvaras, kas atbilstīgi Civildienesta noteikumiem ir piešķirtas iecelējīnstitūcijai un atbilstīgi Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtībai – iestādei, kurai ir tiesības slēgt līgumus.

4. Administratīvā valde var pieņemt noteikumus, kas ļauj Aģentūrā nodarbināt dalībvalstu norīkotos ekspertus.

29. pants

Aģentūras atbildība

1. Attiecībā uz saistībām, kas nav līgumsaistības, Aģentūra saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas ir kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, atlīdzina jebkādu kaitējumu, ko radījusi Aģentūra vai tās darbinieki, pildot amata pienākumus. Visi strīdi par šādu kaitējumu kompensāciju ir Tiesas kompetencē.

2. Aģentūras darbinieku personisko finansiālo un disciplināro atbildību pret Aģentūru reglamentē attiecīgie noteikumi, ko piemēro Aģentūras personālam.

30. pants

Piekluve dokumentiem

1. Aģentūras rīcībā esošajiem dokumentiem piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem ⁽³⁾.

2. Līdz 2010. gada 3. martam Administratīvā valde pieņem praktiskus pasākumus Regulas (EK) Nr. 1049/2001 piemērošanai.

3. Par lēmumiem, ko Aģentūra pieņēmusi saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 8. pantu, var iesniegt sūdzību ombudam vai ierosināt lietu Tiesā, ievērojot attiecīgi Līguma 195. un 230. pantā paredzētos noteikumus.

⁽³⁾ OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.

31. pants

Trešo valstu dalība

1. Aģentūrā var līdzdarboties trešās valstis, kas ir noslēgušas ar Kopienu nolīgumus, ar kuriem tās ir pieņēmušas un piemēro Kopienas tiesību aktus enerģētikas un attiecīgos gadījumos arī vides un konkurences jomā.

2. Saskaņā ar minēto nolīgumu attiecīgajiem noteikumiem izstrādā kārtību, kurā jo īpaši paredz veidu, apjomu un procedūras aspektus šo valstu dalībai Aģentūras darbā, tostarp saistībā ar finanšu iemaksām un personālu.

32. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

33. pants

Valodu lietojums

1. Uz Aģentūru attiecas Padomes Regula Nr. 1 (1958. gada 15. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas ⁽¹⁾.

2. Administratīvā valde lemj par valodu lietojumu Aģentūras iekšējā darbā.

3. Aģentūras darbam vajadzīgos tulkošanas pakalpojumus sniedz Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2009. gada 13. jūlijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

VI NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

34. pants

Izvērtēšana

1. Komisija, kurai palīdz neatkarīgs ārējais eksperts, izvērtē Aģentūras darbību. Šis izvērtējums aptver Aģentūras panāktos rezultātus un darba metodes saistībā ar šajā regulā un gada darba programmās definēto Aģentūras mērķi, pilnvarām un uzdevumiem. Izvērtējumu veic, pamatojoties uz plašām un vispusīgām konsultācijām atbilstīgi 10. panta noteikumiem.

2. Regulatoru valde saņem izvērtējuma secinājumus un sniedz Komisijai ieteikumus attiecībā uz izmaiņām šajā regulā, Aģentūrā un tās darba metodēs, kura šos ieteikumus, tam pievienojot savu atzinumu un atbilstīgus priekšlikumus, var iesniegt Eiropas Parlamentam un Komisijai.

3. Pirmo izvērtējuma ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei Komisija iesniedz līdz brīdim, kad apritējuši trīs gadi kopš pirmā direktora stāšanās amatā. Nākamās izvērtējuma ziņojumus Komisija iesniedz vismaz reizi četros gados.

35. pants

Stāšanās spēkā un pārejas pasākumi

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

2. Šīs regulas 5. līdz 11. pantu piemēro no 2011. gada 3. marta.

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
E. ERLANDSSON

⁽¹⁾ OV 17, 6.10.1958., 385. lpp.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 714/2009

(2009. gada 13. jūlijs)

par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Elektroenerģijas iekšējais tirgus, ko pakāpeniski ievieš kopš 1999. gada, tiek veidots, lai visiem patērētājiem Kopienā būtu izvēles iespējas – neatkarīgi no tā, vai šie patērētāji ir iedzīvotāji vai uzņēmumi, rastos jaunas uzņēmējdarbības izdevības, attīstītos pārrobežu tirdzniecība, tādējādi paaugstinot efektivitāti, panākot konkurētspējīgākas cenas un labāku pakalpojuma kvalitāti, kā arī sniedzot ieguldījumu piegādes drošuma un ilgtspējas pilnveidē.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/54/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ⁽⁴⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1228/2003 (2003. gada 26. jūnijs) par nosacījumiem attiecībā uz pieeju tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā ⁽⁵⁾ ir devusi nozīmīgu ieguldījumu šāda elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidē.

(3) Taču patlaban pastāv šķēršļi tam, lai Kopienā elektroenerģiju varētu pārdot ar vienādiem noteikumiem, bez diskriminācijas vai ierobežojumiem. Jo īpaši visās dalībvalstīs vēl nepastāv nediskriminējoša piekļuve tīkliem un vienlīdz efektīva regulatīvā uzraudzība, un joprojām saglabājas izolēti tirgi.

(4) Komisijas 2007. gada 10. janvāra paziņojumā “Enerģētikas politika Eiropai” uzvērts, cik svarīgi ir pabeigt elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidi un radīt vienlīdzīgus apstākļus visiem elektroenerģijas uzņēmumiem Kopienā. Komisijas 2007. gada 10. janvāra paziņojumos “Gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvas” un “Eiropas gāzes un elektroenerģijas nozares apsekojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 17. pantu (galīgais ziņojums)” parādīts, ka funkcionējoša, efektīva un atvērta iekšējā tirgus izveides nolūkā pašreizējie noteikumi un pasākumi ne tikai nenodrošina nepieciešamo regulējumu, bet arī neparedz starpsavienojuma jaudu radīšanu.

(5) Pilnībā īstenojot spēkā esošo regulatīvo sistēmu, Regulā (EK) Nr. 1228/2003 izklāstītā elektroenerģijas iekšējā tirgus regulatīvā sistēma būtu jāpielāgo atbilstoši minētajiem paziņojumiem.

(6) Jo īpaši ir vajadzīga pārvades sistēmu operatoru ciešāka sadarbība un koordinācija, lai izveidotu tīkla kodeksus, ar kuriem nodrošina un pārvalda efektīvu un pārredzamu piekļuvi pārrobežu pārvades tīkliem, lai notiktu koordinēta un pietiekami tālredzīga plānošana un pārvades sistēmu attīstība Kopienā, tostarp starpsavienojuma jaudu izveide, pienācīgi ņemot vērā vides aspektus. Tīkla kodeksiem būtu jāatbilst galvenajām pamatnostādņēm, kas ir nesaistošas pēc būtības (galvenās pamatnostādnes) un ko izstrādājusi Energoregulatoru sadarbības aģentūra, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par Energoregulatoru sadarbības aģentūras izveidi ⁽⁶⁾ (“Aģentūra”). Aģentūrai būtu jāpiedalās tīkla kodeksu projektu izskatīšanā, balstoties uz reālo situāciju, tostarp jāizskata to atbilstība galvenajām pamatnostādņēm, un Aģentūrai vajadzētu būt tiesībām minētos kodeksus ieteikt pieņemšanai Komisijā. Aģentūrai būtu jāizvērtē ierosinātie tīkla kodeksu grozījumi, un tai vajadzētu būt tiesībām šos grozījumus ieteikt pieņemšanai Komisijā. Pārvades sistēmas operatoriem vajadzētu savus tīklus ekspluatēt atbilstoši šiem tīkla kodeksiem.

(7) Lai panāktu elektroenerģijas pārvades tīkla optimālu pārvaldību un lai būtu iespējams tirgot un piegādāt elektroenerģiju pāri robežām Kopienā, būtu jāizveido elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls

⁽¹⁾ OV C 211, 19.8.2008., 23. lpp.

⁽²⁾ OV C 172, 5.7.2008., 55. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 18. jūnija Atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts), Padomes 2009. gada 9. janvāra Kopējā nostāja (OV C 75 E, 31.3.2009., 16. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2009. gada 22. aprīļa Nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta). Padomes 2009. gada 25. jūnija Lēmums.

⁽⁴⁾ OV L 176, 15.7.2003., 37. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 176, 15.7.2003., 1. lpp.

⁽⁶⁾ Skatīt šā *Oficiālā Vēstneša* 1. lpp.

- (elektroenerģijas PSOET). Elektroenerģijas PSOET uzdevumi būtu jāveic atbilstoši Kopienas konkurences noteikumiem, kurus piemēro elektroenerģijas PSOET lēmumiem. Elektroenerģijas PSOET uzdevumiem vajadzētu būt skaidri definētiem, un tā darbības metodēm būtu jānodrošina elektroenerģijas PSOET darbības efektivitāte, pārredzamība un reprezentatīvais raksturs. Elektroenerģijas PSOET sagatavotie tīkla kodeksi nav paredzēti, lai aizstātu vajadzīgos valstu tīkla kodeksus attiecībā uz jautājumiem, kas nav pārrobežu jautājumi. Tā kā efektīvāku darbu var panākt ar reģionālu pieeju, pārvades sistēmu operatoriem vispārējā sadarbības struktūrā būtu jāizveido reģionālas struktūras, vienlaikus panākot to, ka reģionālā līmenī sasniegtie rezultāti atbilst Kopienas līmeņa tīkla kodeksiem un nesaistošiem tīkla attīstības desmit gadu plāniem. Dalībvalstīm būtu jāveicina sadarbība un jāuzrauga tīkla efektivitāte reģionu līmenī. Sadarbībai reģionu līmenī vajadzētu būt savienojamai ar virzību uz konkurētspējīgu un efektīvu elektroenerģijas iekšējo tirgu.
- (8) Visi tirgus dalībnieki ir ieinteresēti darbā, ko sagaida no elektroenerģijas PSOET. Tāpēc svarīga ir efektīva apspriešanās, un būtiskai nozīmei vajadzētu būt jau pastāvošajām struktūrām, kas izveidotas nolūkā sekmēt un vienkāršot apspriešanās procesu, piemēram, Elektroenerģijas pārvades koordinācijas apvienībai, valstu regulatoriem vai Aģentūrai.
- (9) Lai nodrošinātu lielāku pārredzamību saistībā ar visu elektroenerģijas pārvades tīklu Kopienā, elektroenerģijas PSOET būtu jāsapatavo, jāpublicē un regulāri jāatjaunina nesaistošs Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plāns (Kopienas tīkla attīstības plāns). Minētajā tīkla attīstības plānā būtu jāiekļauj stabili elektroenerģijas pārvades tīkli un vajadzīgie reģionālie starpsavienojumi, kuri ir atbilstīgi no komerciālā un piegādes drošuma viedokļa.
- (10) Ar šo regulu būtu jāparedz pamatprincipi attiecībā uz tarifikāciju un jaudu piešķiršanu, vienlaikus nodrošinot pamatnostādņu pieņemšanu, kurās ir sīki izstrādāti turpmākie būtiskie principi un metodes, lai ļautu ātri pielāgoties izmaiņām apstākļos.
- (11) Pārvadot elektroenerģijas pārrobežu plūsmas savos elektrotīklos, rodas izmaksas, par kurām atvērtā, konkurējošā tirgū pārvades sistēmu operatoriem būtu jāsaņem kompensācija no to valsts pārvades sistēmu operatoriem, kurās rodas šīs pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, un to sistēmu operatoriem, kurās šīs plūsmas tiek saņemtas.
- (12) Maksājumi un ieņēmumi, ko rada kompensācijas mehānisms starp pārvades sistēmu operatoriem, būtu jāņem vērā, nosakot valstu tīklu tarifus.
- (13) Faktiski maksājamās summas par pārrobežu piekļuvi pārvades sistēmai var būtiski atšķirties atkarībā no attiecīgā pārvades sistēmas operatora, kā arī atšķirību dēļ starp dalībvalstīs piemērojamām tarifikācijas sistēmām. Tādēļ ir vajadzīgs konkrēts saskaņošanas līmenis, lai izvairītos no tirdzniecības izkropļojumiem.
- (14) Būtu vajadzīga piemērota ilgtermiņa novietojumsignālu sistēma, kuras pamatā ir princips, ka elektrotīkla piekļuves maksu līmenim jāatspoguļo līdzsvars starp elektroenerģijas ražošanu un patēriņu attiecīgajā reģionā, pamatojoties uz elektrotīkla piekļuves maksu diferenciaciju starp ražotājiem un/vai patērētājiem.
- (15) Nebūtu vēlams piemērot ar attālumu saistītos tarifus vai, ja ir atbilstoši novietojumsignāli, īpašu tarifu, kas jāmaksā tikai eksportētājiem vai importētājiem papildus vispārējai maksai par piekļuvi valsts elektrotīklam.
- (16) Nosacījums efektīvai konkurencei elektroenerģijas iekšējā tirgū ir nediskriminējoša un pārredzama maksa par tīkla lietošanu, tostarp par pārvades sistēmas savienošo elektrolīniju lietošanu. Šo elektrolīniju pieejamā jauda būtu jānosaka to maksimālajos līmeņos, kas atbilst tīkla drošas darbības standartiem.
- (17) Ir svarīgi izvairīties no konkurences izkropļošanas, kas rodas, dalībvalstu pārvades sistēmu operatoriem lietojot atšķirīgus drošības, darbības un plānošanas standartus. Turklāt būtu jānodrošina pārredzamība tirgus dalībniekiem attiecībā uz pieejamo pārvades jaudu un drošības, darbības un plānošanas standartiem, kas ietekmē pieejamās pārvades jaudas.
- (18) Tirgus novērošana, ko pēdējos gados veic valstu regulatīvās iestādes un Komisija, liecina, ka pašreizējās pārredzamības prasības un noteikumi par piekļuvi infrastruktūrai nav pietiekami, lai nodrošinātu īstu, labi funkcionējošu, atvērtu un efektīvu elektroenerģijas iekšējo tirgu.
- (19) Nepieciešama vienlīdzīga piekļuve informācijai par sistēmas fizisko situāciju un efektivitāti, lai visi tirgus dalībnieki varētu novērtēt kopējo pieprasījumu un piedāvājumu un konstatēt vairumtirdzniecības cenu svārstību iemeslus. Tas ietver precīzāku informāciju par elektroenerģijas ražošanu, piedāvājumu un pieprasījumu, tostarp prognozēm, tīkla un starpsavienojumu jaudu, plūsmām un remontdarbiem, balansēšanu un rezerves jaudu.

- (20) Lai palielinātu uzticību tirgum, tā dalībniekiem jābūt pārlicinātiem, ka par ļaunprātīgām darbībām var tikt piemērotas iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas. Kompetentās iestādes būtu jāpilnvaro efektīvi izmeklēt gadījumus, kad situācija tirgū tiek izmantota ļaunprātīgi. Tāpēc kompetentajām iestādēm ir vajadzīga piekļuve datiem, kas sniedz informāciju par piegādes uzņēmumu operatīvajiem lēmumiem. Daudzus svarīgus lēmumus elektroenerģijas tirgū pieņem ražotāji, un informācijai saistībā ar tiem noteiktu laikposmu vajadzētu būt viegli pieejamai kompetentajām iestādēm. Turklāt kompetentajām iestādēm būtu regulāri jāpārtrauga, vai pārvades sistēmu operatori ievēro šos noteikumus. Šī prasība nebūtu jāattiecinā uz maziem ražotājiem, kas faktiski nespēj radīt tirgus izkropļojumus.
- (21) Vajadzētu būt noteikumiem par to ieņēmumu izlietojumu, kurus gūst no pārslodzes vadības procedūrām, ja vien attiecīgā starpsavienojuma īpatnības nepamato atbrīvojumu no šiem noteikumiem.
- (22) Pārslodzes problēmu vadībai būtu jāsniedz pareizi ekonomiskie signāli pārvades sistēmas operatoriem un tirgus dalībniekiem, un tā pamatā vajadzētu būt tirgus mehānismiem.
- (23) Būtu jāveicina ieguldījumi svarīgā jaunā infrastruktūrā, vienlaikus nodrošinot elektroenerģijas iekšējā tirgus efektīvu darbību. Lai līdzstrāvas starpsavienojumi, kuriem piemērots atbrīvojums, pozitīvi ietekmētu konkurenci un piegādes drošumu, projekta plānošanas stadijā būtu jāpārbauda tirgus ieinteresētība un jāpieņem pārslodzes vadības noteikumi. Ja līdzstrāvas starpsavienojumi atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, Aģentūrai būtu jāizskata – kā galējais līdzeklis – atbrīvojuma pieprasījums, lai pilnībā izvērtētu pārrobežu ietekmi un vienkāršotu administratīvās procedūras. Turklāt, tā kā šādiem lieliem atbrīvotiem infrastruktūras projektiem ir īpašs riska profils, uzņēmumiem, kuriem ir piegādes un ražošanas intereses, vajadzētu būt iespējai attiecībā uz konkrētajiem projektiem izmantot pagaidu atkāpi no pilnīgas nodalīšanas noteikumiem. Atbrīvojumus, kuri piešķirti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1228/2003, turpina piemērot līdz paredzētajam beigu termiņam, kā noteikts lēmumā par atkāpes piešķiršanu.
- (24) Lai nodrošinātu elektroenerģijas iekšējā tirgus sekmīgu darbību, būtu jāparedz procedūras, kas ļauj Komisijai pieņemt lēmumus un pamatnostādnes, *inter alia*, attiecībā uz tarifkāciju un jaudu piešķiršanu, vajadzības gadījumā vienlaikus nodrošinot dalībvalstu regulatīvo iestāžu iesaistīšanu šajā procesā, izmantojot to Eiropas asociāciju. Regulatīvajām iestādēm kopā ar citām attiecīgajām dalībvalstu iestādēm ir liela nozīme iekšējā elektroenerģijas iekšējā tirgus pareizā darbībā.
- (25) Valstu regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina atbilstība šīs regulas noteikumiem un saskaņā ar to pieņemtajām pamatnostādnēm.
- (26) Dalībvalstīm un valstu kompetentajām iestādēm attiecīgā informācija būtu jāiesniedz Komisijai. Komisijai šāda informācija būtu jāapstrādā konfidenciali. Komisijai būtu jāvar vajadzības gadījumā pieprasīt būtisko informāciju tieši no attiecīgajiem uzņēmumiem ar noteikumu, ka tiek informētas valstu kompetentās iestādes.
- (27) Dalībvalstīm būtu jāpieņem noteikumi par sankcijām, kas piemērojamas par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un jānodrošina to īstenošana. Šīm sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.
- (28) Šīs regulas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību (1).
- (29) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro sagatavot vai pieņemt pamatnostādnes, kas vajadzīgas, lai panāktu minimālo saskaņotības pakāpi šīs regulas mērķa sasniegšanai. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs regulas elementus, *inter alia* papildinot to ar jauniem nebūtiskiem elementiem, jāpieņem saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.
- (30) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi – proti, izveidot saskaņotu sistēmu elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka tādēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu, šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (31) Ņemot vērā to, kādus grozījumus pašlaik izdara Regulā (EK) Nr. 1228/2003, skaidrības un racionalizācijas nolūkā ir vēlams attiecīgos noteikumus pārstrādāt, tos visus apvienojot vienā jaunās regulas tekstā,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Šīs regulas mērķis ir:

- a) paredzēt taisnīgus noteikumus elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai, tādējādi veicinot konkurenci elektroenerģijas iekšējā tirgū un ņemot vērā valstu un reģionālo tirgu īpašās

(1) OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

iezīmes. Tas būs saistīts ar kompensācijas mehānisma izveidi pārrobežu elektroenerģijas plūsmām un saskaņotu principu noteikšanu maksai par elektroenerģijas pārrobežu pārvadi, kā arī starpsavienojumu pieejamās jaudas sadalīšanu valstu pārvades sistēmās;

- b) veicināt labi funkcionējošu un pārredzamu vairumtirdzniecības tirgus izveidi, kuram raksturīga augsta elektroenerģijas piegādes drošuma pakāpe. Tā paredz mehānismus, lai saskaņotu noteikumus elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai.

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro definīcijas, kas paredzētas 2. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ⁽¹⁾, izņemot “starpsavienojuma” definīciju, kuru aizstāj ar šādu definīciju:

— “starpsavienojums” ir pārvades līnija, kas šķērso vai plešas pāri robežai starp dalībvalstīm un kas savieno dalībvalstu pārvades sistēmas.

2. Piemēro šādas definīcijas:

- a) “regulatīvās iestādes” ir Direktīvas 2009/72/EK 35. panta 1. punktā minētās regulatīvās iestādes;
- b) “pārrobežu elektroenerģijas plūsma” ir fiziska elektroenerģijas plūsma dalībvalsts pārvades tīklā, ko izraisa ārpus minētās dalībvalsts esošu ražotāju un/vai patērētāju darbības ietekme uz šīs valsts pārvades tīklu;
- c) “pārslodze” ir situācija, kad starpsavienojums, kas savieno valsts(-u) pārvades tīklus, nevar pārvadīt visas fiziskās elektroenerģijas plūsmas, kas rodas tirgus dalībnieku pieprasītās starptautiskās tirdzniecības rezultātā, jo nepietiek jaudas attiecīgajos starpsavienojumos un/vai valstu pārvades sistēmās;
- d) “deklarētais eksports” ir elektroenerģijas nosūtīšana vienā dalībvalstī, pamatojoties uz līguma pamatnoteikumiem par to, ka vienlaicīga atbilstoša elektroenerģijas saņemšana (deklarētais imports) notiks citā dalībvalstī vai trešā valstī;
- e) “deklarētais tranzīts” ir gadījums, kad notiek elektroenerģijas deklarētais eksports un kad darījumā norādītais ceļš ved caur valsti, kurā nenotiek ne elektroenerģijas nosūtīšana, ne arī vienlaicīga atbilstoša tās saņemšana;

f) “deklarētais imports” ir elektroenerģijas saņemšana dalībvalstī vai trešā valstī vienlaicīgi ar elektroenerģijas nosūtīšanu (deklarēto eksportu) citā dalībvalstī;

g) “jauns starpsavienojums” ir starpsavienojums, kas nav pabeigts līdz 2003. gada 4. augustam.

Tikai 13. pantā minētā kompensācijas mehānisma starp pārvades sistēmu operatoriem nolūkā, ja divu vai vairāk dalībvalstu pārvades tīkli pilnīgi vai daļēji veido daļu no vienota kontroles bloka, kontroles bloku kā vienu veselu uzskata par tādu, kas veido daļu no vienas attiecīgās dalībvalsts pārvades tīkliem, lai izvairītos no elektroenerģijas plūsmām kontroles blokos, kuras saskaņā ar šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktu uzskata par pārrobežu elektroenerģijas plūsmām un kuras rada iemeslu izmaksāt kompensācijas atbilstoši 13. pantam. Attiecīgo dalībvalstu regulatīvās iestādes var izlemt, kurā no attiecīgajām dalībvalstīm šis kontroles bloks kā viens vesels ir uzskatāms par tādu, kas veido daļu.

3. pants

Pārvades sistēmu operatoru sertifikācija

1. Komisija tūlīt pēc tā saņemšanas pārbauda ikvienu paziņojumu attiecībā uz lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kā paredzēts Direktīvas 2009/72/EK 10. panta 6. punktā. Divos mēnešos pēc šāda paziņojuma saņemšanas dienas Komisija attiecīgajai valsts regulatīvajai iestādei sniedz savu atzinumu par tā atbilstību Direktīvas 2009/72/EK 10. panta 2. punktam vai 11. pantam un 9. pantam.

Gatavojot šā punkta pirmajā daļā minēto atzinumu, Komisija var lūgt Aģentūru sniegt atzinumu par valsts regulatīvās iestādes lēmumu. Šādā gadījumā pirmajā daļā minēto divu mēnešu termiņu pagarina vēl par diviem mēnešiem.

Ja Komisija šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajos termiņos nav sniegusi atzinumu, uzskata, ka tai nav iebildumu pret regulatīvās iestādes lēmumu.

2. Pēc Komisijas atzinuma saņemšanas valsts regulatīvā iestāde divos mēnešos pieņem galīgo lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, pilnībā ņemot vērā minēto atzinumu. Regulatīvās iestādes lēmumu un Komisijas atzinumu publicē kopā.

3. Jebkurā procedūras brīdī regulatīvās iestādes un/vai Komisija var lūgt, lai pārvades sistēmas operators un/vai uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, sniedz visu informāciju, kas tām nepieciešama šajā pantā paredzēto uzdevumu veikšanai.

4. Regulatīvās iestādes un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 55. lpp.

5. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, kurās sīki izklāsta šā panta 1. un 2. punkta īstenošanai piemērojamo procedūru. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

6. Ja Komisija ir saņēmusi paziņojumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kā paredzēts Direktīvas 2009/72/EK 9. panta 10. punktā, tā pieņem lēmumu par sertifikāciju. Regulatīvā iestāde izpilda Komisijas lēmumu.

4. pants

Elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls

Visi pārvades sistēmu operatori sadarbojas Kopienas līmenī, izmantojot elektroenerģijas PSOET, lai veicinātu elektroenerģijas iekšējā tirgus izveides pabeigšanu un darbību, kā arī pārrobežu tirdzniecību un lai panāktu Eiropas elektroenerģijas pārvades tīkla optimālu pārvaldību, koordinētu darbību un tehnisko attīstību.

5. pants

Elektroenerģijas PSOET izveide

1. Līdz 2011. gada 3. martam elektroenerģijas pārvades sistēmas operatori iesniedz Komisijai un Aģentūrai izveidojamā elektroenerģijas PSOET statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, tostarp reglamenta noteikumus par apspriešanos ar citām ieinteresētajām personām.

2. Aģentūra pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas, jo īpaši sistēmas lietotājus, tostarp patērētājus, divos mēnešos pēc statūtu projekta, locekļu saraksta un reglamenta projekta saņemšanas dienas sniedz Komisijai atzinumu par tiem.

3. Komisija sniedz atzinumu par statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, ņemot vērā atzinumu, ko Aģentūra sniegusi saskaņā ar 2. punktu, trīs mēnešos pēc Aģentūras atzinuma saņemšanas dienas.

4. Trīs mēnešos pēc Komisijas atzinuma saņemšanas dienas pārvades sistēmu operatori izveido elektroenerģijas PSOET, kā arī pieņem un publicē tā statūtus un reglamentu.

6. pants

Tīkla kodeksu izveide

1. Komisija pēc apspriešanās ar Aģentūru, elektroenerģijas PSOET un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām sagatavo gada prioritāšu sarakstu, norādot 8. panta 6. punktā minētās jomas, kas iekļaujamās tīkla kodeksu izstrādē.

2. Komisija prasa, lai Aģentūra pieņemamā termiņā, kas nepārsniedz sešus mēnešus, iesniedz nesaistošas galvenās pamatnostādnes (galvenās pamatnostādnes), kurās saskaņā ar 8. panta 7. punktu paredzēti skaidri un objektīvi izstrādes principi tīkla kodeksiem, kas attiecas uz prioritāšu sarakstā noteiktajām jomām. Ar galvenajām pamatnostādnēm sekmē nediskriminējošu, efektīvu konkurenci un sekmīgu tirgus darbību. Pēc Aģentūras pamatota pieprasījuma Komisija var minēto termiņu pagarināt.

3. Aģentūra vismaz divus mēnešus atklāti un pārredzami oficiāli apspriežas ar elektroenerģijas PSOET un citām attiecīgajām interesētajām personām par galvenajām pamatnostādnēm.

4. Ja Komisija uzskata, ka galvenās pamatnostādnes nesekmē nediskriminējošu, efektīvu konkurenci un sekmīgu tirgus darbību, tā var lūgt Aģentūru pieņemamā termiņā pārskatīt galvenās pamatnostādnes un atkārtoti iesniegt tās Komisijai.

5. Ja Aģentūra neiesniedz vai atkārtoti neiesniedz galvenās pamatnostādnes termiņā, ko Komisija noteikusi saskaņā ar 2. līdz 4. punktu, tad Komisija izstrādā attiecīgās galvenās pamatnostādnes.

6. Komisija prasa, lai elektroenerģijas PSOET pieņemamā termiņā, kas nepārsniedz 12 mēnešus, iesniedz Aģentūrai tīkla kodeksu, kurā ievērotas attiecīgās galvenās pamatnostādnes.

7. Trīs mēnešos pēc tīkla kodeksa saņemšanas dienas, kuru laikā Aģentūra var oficiāli apspriesties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tā sniedz elektroenerģijas PSOET pamatotu atzinumu par tīkla kodeksu.

8. Elektroenerģijas PSOET var grozīt tīkla kodeksu, ņemot vērā Aģentūras atzinumu, un atkārtoti iesniegt to Aģentūrai.

9. Ja Aģentūra ir pārliecināta, ka tīkla kodeksā pilnībā ievērotas attiecīgās galvenās pamatnostādnes, tā iesniedz Komisijai tīkla kodeksu un iesaka to pieņemt pieņemamā laikposmā. Ja Komisija tīkla kodeksu nepieņem, tā norāda pamatojumu.

10. Ja elektroenerģijas PSOET nav izstrādājis tīkla kodeksu termiņā, ko Komisija noteikusi saskaņā ar 6. punktu, tad Komisija var prasīt, lai Aģentūra sagatavo tīkla kodeksa projektu, pamatojoties uz attiecīgajām galvenajām pamatnostādnēm. Izstrādājot tīkla kodeksa projektu saskaņā ar šo punktu, Aģentūra var sākt turpmākas apspriedes. Aģentūra iesniedz Komisijai tīkla kodeksa projektu, kas sagatavots saskaņā ar šo punktu, un iesaka to pieņemt.

11. Ja elektroenerģijas PSOET nav izstrādājis tīkla kodeksu vai ja Aģentūra nav izstrādājusi tīkla kodeksa projektu, kā minēts šā panta 10. punktā, Komisija var pēc savas iniciatīvas vai pēc Aģentūras ierosinājuma saskaņā ar šā panta 9. punktu pieņemt vienu vai vairākus tīkla kodeksus 8. panta 6. punktā uzskaitītajās jomās.

Ja Komisija pēc savas iniciatīvas ierosina pieņemt tīkla kodeksu, tā vismaz divus mēnešus par kodeksa projektu apspriežas ar Aģentūru, elektroenerģijas PSOET un visām attiecīgajām interesētajām personām. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

12. Šis pants neskar Komisijas tiesības pieņemt un grozīt pamatnostādnes atbilstoši 18. pantam.

7. pants

Grozījumi tīkla kodeksos

1. Grozījumus saskaņā ar 6. pantu pieņemtajos tīkla kodeksos Aģentūrai var ierosināt personas, kas varētu būt ieinteresētas attiecīgajā tīkla kodeksā, tostarp elektroenerģijas PSOET, pārvades sistēmu operatori, sistēmas lietotāji un patērētāji. Aģentūra var ierosināt grozījumus arī pēc savas iniciatīvas.

2. Aģentūra apspriežas ar visām ieinteresētajām personām saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 10. pantu. Pēc šā procesa pabeigšanas Aģentūra var iesniegt pamatotus grozījumu priekšlikumus Komisijai, tajos norādot, kā šie ierosinājumi atbilst 6. panta 2. punktā minētajiem tīkla kodeksu mērķiem.

3. Komisija, ņemot vērā Aģentūras priekšlikumus, var pieņemt grozījumus jebkurā tīkla kodeksā, kas pieņemts saskaņā ar 6. pantu. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

4. Ierosināto grozījumu izskatīšana saskaņā ar 23. panta 2. punktā izklāstīto procedūru attiecas vienīgi uz aspektiem, kas saistīti ar šiem ierosinātajiem grozījumiem. Šie grozījumi neskar citus grozījumus, ko Komisija varētu ierosināt.

8. pants

Elektroenerģijas PSOET uzdevumi

1. Elektroenerģijas PSOET pēc Komisijas pieprasījuma saskaņā ar 6. panta 6. punktu izstrādā tīkla kodeksus šā panta 6. punktā minētajām jomām.

2. Lai sasniegtu 4. pantā noteiktos mērķus, elektroenerģijas PSOET var izstrādāt tīkla kodeksus 6. punktā minētajām jomām, ja šie kodeksi nav saistīti ar jomām, uz kurām attiecas Komisijas pieprasījums. Šos tīkla kodeksus iesniedz Aģentūrai atzinuma sniegšanai. Elektroenerģijas PSOET pienācīgi ņem vērā šo atzinumu.

3. Elektroenerģijas PSOET pieņem:

- a) kopīgas tīkla ekspluatācijas instrumentus, lai nodrošinātu tīkla darbības koordināciju normālos un ārkārtas apstākļos, tostarp parastu negadījumu klasifikācijas skalu, un pētniecības plānus;
- b) katru otro gadu – nesaistošu Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plānu (Kopienas tīkla attīstības plāns), tostarp Eiropas ražošanas pietiekamības prognozi;
- c) ieteikumus saistībā ar tehniskās sadarbības koordināciju starp Kopienas un trešo valstu pārvades sistēmu operatoriem;
- d) gada darba programmu;
- e) gada pārskatu;
- f) ikgadējās ziemas un vasaras ražošanas pietiekamības prognozes.

4. Šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minētā Eiropas ražošanas pietiekamības prognoze aptver vispārēju elektroenerģijas sistēmas pietiekamību piegādāt elektroenerģiju atbilstīgi pašreizējam un prognozētajam pieprasījumam nākamajiem pieciem gadiem un laikposmam no pieciem līdz 15 gadiem no minētās prognozes dienas. Eiropas ražošanas pietiekamības prognozes pamatā ir valstu ražošanas pietiekamības prognozes, ko sagatavo katrs atsevišķs pārvades sistēmas operators.

5. Šā panta 3. punkta d) apakšpunktā minētajā gada darba programmā ietver attiecīgajā gadā izstrādājamo tīkla kodeksu sarakstu un aprakstu, tīkla ekspluatācijas koordinēšanas plānu, kā arī pētniecības un attīstības pasākumus, norādot orientējošu grafiku.

6. Šā panta 1. un 2. punktā minētie tīkla kodeksi, vajadzības gadījumā ņemot vērā reģionālas īpatnības, aptver šādas jomas:

- a) tīkla drošības un uzticamības noteikumi, tostarp tehniskās pārvades rezerves jaudas un tīkla darbības drošība;
- b) tīkla pieslēguma noteikumi;
- c) trešo personu piekļuves noteikumi;
- d) datu apmaiņas un līguma izpildes noteikumi;
- e) savstarpējas savietojamības noteikumi;
- f) operatīvās procedūras ārkārtas situācijās;
- g) jaudas sadales un pārslodzes vadības noteikumi;
- h) tirdzniecības noteikumi, kas attiecas uz tehnisku un praktisku nodrošinājumu tīkla piekļuvei un uz sistēmas balansēšanu;

- i) pārredzamības noteikumi;
- j) balansēšanas noteikumi, tostarp ar tīklu saistīti rezerves jaudas noteikumi;
- k) noteikumi par saskaņotām pārvades tarifu struktūrām, tostarp par novietojumsignāliem, un kompensācijas noteikumi starp pārvades sistēmu operatoriem; un
- l) energoefektivitāte elektroenerģijas tīklos.

7. Tīkla kodeksus izstrādā par tīklu pārrobežu aspektiem un tirgus integrācijas aspektiem, un tie neskar dalībvalstu tiesības izveidot valstu tīkla kodeksus par aspektiem, kas neietekmē pārrobežu tirdzniecību.

8. Elektroenerģijas PSOET pārbauga un izvērtē to, kā īsteno tīkla kodeksus un pamatnostādnes, ko Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar 6. panta 11. punktu, kā arī to ietekmi uz to piemērojamo noteikumu saskaņošanu, kuru mērķis ir veicināt tirgus integrāciju. Elektroenerģijas PSOET par konstatēto ziņo Aģentūrai un izvērtējuma rezultātus ietver šā panta 3. punkta e) apakšpunktā minētajā gada pārskatā.

9. Elektroenerģijas PSOET dara pieejamu visu informāciju, ko Aģentūra lūdz, lai veiktu savus uzdevumus saskaņā ar 9. panta 1. punktu.

10. Ik pēc diviem gadiem elektroenerģijas PSOET pieņem un publicē Kopienas tīkla attīstības plānu. Kopienas tīkla attīstības plānā ietver integrēta tīkla modelēšanu, scenāriju izstrādi, Eiropas ražošanas pietiekamības prognozi un sistēmas elastības vērtējumu.

Kopienas tīkla attīstības plānā jo īpaši:

- a) ņem vērā valstu ieguldījumu plānus, ievērojot 12. panta 1. punktā minētos reģionālos ieguldījumu plānus un attiecīgā gadījumā tīkla plānošanas Kopienas aspektus, tostarp pamatnostādnes Eiropas enerģētikas tīkliem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1364/2006/EK ⁽¹⁾;
- b) attiecībā uz pārrobežu starpsavienojumiem ņem vērā sistēmas lietotāju pamatotās vajadzības un iekļauj ieguldītāju ilgtermiņa saistības, kā minēts Direktīvas 2009/72/EK 8., 13. un 22. pantā; un
- c) nosaka vajadzības veikt ieguldījumus, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu jaudu.

Saistībā ar šā punkta otrās daļas c) apakšpunktu Kopienas tīkla attīstības plānam var pievienot pārskatu par šķēršļiem tīkla pārrobežu jaudas palielināšanā, kurus rada atšķirīgas apstiprināšanas procedūras vai prakse.

⁽¹⁾ OV L 262, 22.9.2006., 1. lpp.

11. Aģentūra sniedz atzinumu par valstu tīkla attīstības desmit gadu plāniem, lai novērtētu to atbilstību Kopienas tīkla attīstības plānam. Ja Aģentūra konstatē neatbilstības starp valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu un Kopienas tīkla attīstības plānu, tā iesaka grozīt attiecīgi valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu vai Kopienas tīkla attīstības plānu. Ja šāds valsts tīkla attīstības desmit gadu plāns ir izstrādāts saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 22. pantu, Aģentūra iesaka kompetentajai valsts regulatīvajai iestādei grozīt valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu saskaņā ar minētās direktīvas 22. panta 7. punktu un par to informēt Komisiju.

12. Pēc Komisijas pieprasījuma elektroenerģijas PSOET dara Komisijai zināmus savus apsvērumus par pamatnostādņu pieņemšanu, kā paredzēts 18. pantā.

9. pants

Aģentūras veiktā pārraudzība

1. Aģentūra pārbauga, kā elektroenerģijas PSOET veic 8. panta 1., 2. un 3. punktā minētos uzdevumus, un sniedz Komisijai ziņojumu.

Aģentūra pārbauga, kā elektroenerģijas PSOET īsteno tīkla kodeksus, kas izstrādāti saskaņā ar 8. panta 2. punktu, un tīkla kodeksus, kas izstrādāti saskaņā ar 6. panta 1. līdz 10. punktu, bet kurus Komisija nav pieņēmusi saskaņā ar 6. panta 11. punktu. Ja elektroenerģijas PSOET nav īstenojis kādu no tīkla kodeksiem, Aģentūra prasa, lai elektroenerģijas PSOET sniedz pamatotu paskaidrojumu, kāpēc attiecīgais kodekss nav īstenots. Aģentūra informē Komisiju par šo paskaidrojumu un sniedz par to atzinumu.

Aģentūra pārbauga un izvērtē, kā īsteno tīkla kodeksus un pamatnostādnes, ko Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar 6. panta 11. punktu, un kā tie iespaido piemērojamo noteikumu saskaņošanu, lai veicinātu tirgus integrāciju, kā arī lai izvairītos no diskriminācijas, sekmētu efektīvu konkurenci un tirgus efektīvu darbību, un sniedz par to ziņojumu Komisijai.

2. Elektroenerģijas PSOET iesniedz Aģentūrai Kopienas tīkla attīstības plāna projektu, gada darba programmas projektu, tostarp informāciju par apspriešanās procesu, un citus 8. panta 3. punktā norādītos dokumentus, lai saņemtu Aģentūras atzinumu.

Divos mēnešos pēc saņemšanas dienas Aģentūra sniedz elektroenerģijas PSOET un Komisijai pienācīgi pamatotu atzinumu un ieteikumus, ja tā uzskata, ka elektroenerģijas PSOET iesniegtais gada darba programmas projekts vai Kopienas tīkla attīstības plāna projekts neveicina diskriminācijas novēršanu, efektīvu konkurenci, tirgus efektīvu darbību vai trešo personu piekļuvei pietiekamu pārrobežu starpsavienojuma līmeni.

10. pants

Apspriešanās

1. Izstrādājot tīkla kodeksus, Kopienas tīkla attīstības plāna projektu un gada darba programmu, kā minēts 8. panta 1., 2. un 3. punktā, elektroenerģijas PSOET saskaņā ar 5. panta 1. punktā minēto reglamentu organizē plašu, savlaicīgu, atklātu un pārredzamu apspriešanos ar visiem attiecīgajiem tirgus dalībniekiem, un jo īpaši ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas. Šī apspriešanās aptver arī valstu regulatīvās iestādes un citas valsts iestādes, piegādes un ražošanas uzņēmumus, sistēmas lietotājus, tostarp lietotājus, sadales sistēmas operatorus, tostarp attiecīgās nozares apvienības, tehniskas struktūras un ieinteresēto personu grupas. Tās mērķis ir lēmumu pieņemšanas procesā apzināt visu attiecīgo pušu viedokļus un priekšlikumus.

2. Publisko visus dokumentus un sanāksmju protokolus, kas saistīti ar 1. punktā minētajām apspriedēm.

3. Pirms elektroenerģijas PSOET pieņem gada darba programmu un tīkla kodeksus, kā minēts 8. panta 1., 2. un 3. punktā, tas norāda, kā ir ņemti vērā apspriešanās gaitā izteiktie apsvērumi. Ja kādi apsvērumi nav ņemti vērā, elektroenerģijas PSOET norāda pamatojumu.

11. pants

Izmaksas

Izmaksas, kas saistītas ar 4. līdz 12. pantā minētajām elektroenerģijas PSOET darbībām, sedz pārvades sistēmu operatori, un tās iekļauj tarifu aprēķinos. Regulatīvās iestādes apstiprina šīs izmaksas vienīgi tad, ja tās ir pamatotas un samērīgas.

12. pants

Pārvades sistēmu operatoru reģionālā sadarbība

1. Pārvades sistēmu operatori izveido reģionālo sadarbību elektroenerģijas PSOET ietvaros, lai sekmētu 8. panta 1., 2. un 3. punktā minētās darbības. Tie jo īpaši ik pēc diviem gadiem publicē reģionālo ieguldījumu plānu un var pieņemt ieguldījumu lēmumus, pamatojoties uz šo reģionālo ieguldījumu plānu.

2. Pārvades sistēmas operatori sekmē pasākumus, kas nodrošina tīkla optimālu pārvaldību, un veicina enerģijas biržu attīstību, pārrobežu jaudas koordinētu sadali ar nediskriminējošiem, uz tirgu vērstiem risinājumiem, pienācīgu uzmanību veltot konkrētiem ieguvumiem, ko dod īstermiņa piešķirumu netiesās izsoles, un balansēšanas un rezerves jaudu mehānismu integrācijai.

3. Lai sasniegtu 1. un 2. punktā noteiktos mērķus, Komisija, ņemot vērā pastāvošās reģionālās sadarbības struktūras, var noteikt katras reģionālās sadarbības struktūras ģeogrāfisko teritoriju. Katra dalībvalsts drīkst veicināt sadarbību vairāk nekā vienā ģeogrāfiskajā teritorijā. Šo pirmajā teikumā minēto pasākumu, kas paredzēts, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

Šajā nolūkā Komisija apspriežas ar Aģentūru un elektroenerģijas PSOET.

13. pants

Kompensācijas mehānisms starp pārvades sistēmu operatoriem

1. Pārvades sistēmu operatori saņem kompensāciju par izmaksām, kas radušās, pārvadot pārrobežu elektroenerģijas plūsmas pa to tīkliem.

2. Šā panta 1. punktā minēto kompensāciju izmaksā to valsts pārvades sistēmu operatori, kurās rodas pārrobežu plūsmas, un to sistēmu operatori, kurās šīs plūsmas tiek saņemtas.

3. Kompensāciju maksā regulāri par noteiktu pagājušu laika periodu. Vajadzības gadījumā kompensāciju korigē *ex post*, lai tā atbilstu faktiskajām izmaksām.

Pirmo laika periodu, par kuru maksā kompensāciju, nosaka 18. pantā minētajās pamatnostādņēs.

4. Komisija lemj par izmaksājamo kompensācijas maksājumu apjomiem. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

5. Pārvadīto pārrobežu elektroenerģijas plūsmu apjomu un tādu pārrobežu elektroenerģijas plūsmu apjomu, kas apzīmētas kā radušās un/vai saņemtas valsts pārvades sistēmās, nosaka, pamatojoties uz elektroenerģijas fiziskajām plūsmām, kas faktiski izmērītas konkrētajā laika periodā.

6. Izmaksas, kas radušās pārrobežu elektroenerģijas plūsmu pārvadīšanas rezultātā, nosaka, pamatojoties uz progresīvām ilgtermiņa vidējām pieaugošajām izmaksām, ņemot vērā zudumus, ieguldījumus jaunā infrastruktūrā un attiecīgu esošās infrastruktūras izmaksu proporciju, ciktāl infrastruktūru lieto elektroenerģijas pārrobežu plūsmu pārvadei, jo īpaši ņemot vērā vajadzību garantēt piegādes drošumu. Nosakot radušās izmaksas, lieto atzītas standarta izmaksu aprēķināšanas metodes. Peļņu, ko tīkls gūst, pārvadot pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, ņem vērā, lai samazinātu saņemto kompensāciju.

14. pants

Maksas par piekļuvi tīkliem

1. Maksas, kuras tīklu operatori iekasē par piekļuvi tīkliem, ir pārredzamas, un tajās ņem vērā vajadzību pēc tīkla drošības un atspoguļo radušās faktiskās izmaksas, ciktāl šīs izmaksas atbilst efektīva un strukturāli salīdzināma tīkla operatora izmaksām un tiek piemērotas nediskriminējoši. Šīs maksas nav saistītas ar attālumu.
2. Ja vajadzīgs, ražotājiem un/vai patērētājiem piemēroto tarifu līmenis nodrošina novietojumsignālus Kopienas līmenī un ņem vērā tīkla zudumu un izraisītās pārslodzes apjomu un ieguldījumu infrastruktūrā izmaksas.
3. Nosakot maksas par piekļuvi tīklam, ņem vērā:
 - a) maksājumus un ieņēmumus, ko rada kompensācijas mehānisms starp pārvades sistēmu operatoriem;
 - b) faktiskos maksājumus, kas veikti un saņemti, kā arī maksājumus par turpmākajiem laikposmiem, kas aprēķināti, pamatojoties uz iepriekšējiem laikposmiem.
4. Nosakot maksas par piekļuvi tīklam saskaņā ar šo pantu, neskar maksas par deklarēto eksportu un importu, kas rodas 16. pantā minētās pārslodzes vadības rezultātā.
5. Nepastāv īpaša tīkla maksa par atsevišķiem darījumiem deklarēto elektroenerģijas tranzītu gadījumā.

15. pants

Informācijas sniegšana

1. Pārvades sistēmu operatori ievieš koordinācijas un informācijas apmaiņas mehānismus, lai nodrošinātu tīklu drošību saistībā ar pārslodzes vadību.
2. Drošības, darbības un plānošanas standartus, kurus lieto pārvades sistēmu operatori, publisko. Publicētajā informācijā iekļauj vispārējo shēmu kopējās pārvades jaudas un maksimāli pieļaujamās strāvas lieluma aprēķināšanai, kas pamatota uz tīkla elektriskajiem un fizikālajiem rādītājiem. Šādas shēmas nodod apstiprināšanai regulatīvajām iestādēm.
3. Pārvades sistēmu operatori publicē pieejamās pārvades jaudas aprēķinus par katru dienu, norādot ikvienu pieejamo pārvades jaudu, kas jau ir rezervēta. Šīs publikācijas sagatavo norādītajos intervālos pirms elektroenerģijas transportēšanas dienas, un tajās jebkurā gadījumā iekļauj aprēķinus par nākamo nedēļu un mēnesi, kā arī pieejamās jaudas paredzētās drošības kvantitatīvo norādi.

4. Pārvades sistēmu operatori publicē attiecīgos datus par apkopotām prognozēm un faktisko pieprasījumu, ražošanas un jaudas aktīvu pieejamību un faktisko izmantojumu, par tīkla un starpsavienojumu pieejamību un izmantojumu, par balansēšanas jaudu un rezerves jaudu. Nelielas ražošanas un jaudas vienību pieejamībai un faktiskai izmantošanai var izmantot apkopotus aplēses datus.

5. Attiecīgie tirgus dalībnieki sniedz pārvades sistēmu operatoriem vajadzīgos datus.

6. Ražošanas uzņēmumi, kuru īpašumā vai vadībā ir ražošanas līdzekļi, no kuriem vismaz vienam uzstādītā jauda ir vismaz 250 MW, piecus gadus glabā pieejamus valsts regulatīvajai iestādei, valsts konkurences iestādei un Komisijai visus tos stundas datus par katru iekārtu, kas vajadzīgi nolūkā pārbaudīt visus operatīvos dispečervadības lēmumus un solītāju rīcību elektroenerģijas biržās, starpsavienojumu izsolēs, rezerves tirgos un ārpusbiržas tirgos. Glabājamā informācija par katru stundu un katru iekārtu ietver, bet neaprobežojas ar šiem datiem par pieejamo ražošanas jaudu un ielānotajām rezervēm, tostarp šo ielānoto rezervju sadalījumu pa iekārtām, par laiku, kad notiek solīšana, un par laiku, kad notiek ražošana.

16 pants

Pārslodzes vadības vispārīgie principi

1. Elektrotīklu pārslodzes problēmas risina ar nediskriminējošiem, uz tirgu balstītiem risinājumiem, kuri sniedz efektīvus ekonomiskos signālus tirgus dalībniekiem un iesaistītajiem pārvades sistēmu operatoriem. Elektrotīklu pārslodzes problēmas vispirms risina ar metodēm, kuru pamatā nav darījumi, t. i., metodēm, kurās nav ietverta izvēle starp atsevišķu tirgus dalībnieku līgumiem.

2. Darījumu ierobežošanas procedūras lieto tikai ārkārtas situācijās, kurās pārvades sistēmas operatoram jārikojas ātri un nav iespējama atkārtota nosūtīšana vai pretpakalpojumu sniegšana. Jebkuru šādu procedūru piemēro nediskriminējoši.

Izņemot *force majeure* gadījumus, tirgus dalībniekiem, kuriem ir piešķirtas jaudas, kompensē ikvienu ierobežošanas gadījumu.

3. Starpsavienojumu un/vai pārvades tīklu maksimālā jauda, kas ietekmē pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, ir pieejama tirgus dalībniekiem, ievērojot droša tīkla darbības standartus.

4. Tirgus dalībnieki savlaicīgi pirms attiecīgā darbības perioda informē attiecīgos pārvades sistēmu operatorus par to, vai viņi plāno izmantot piešķirto jaudu. Ikvienu piešķirto jaudu, kas netiks izmantota, nodod tirgū atklātā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā.

5. Pārvaldes sistēmas operatori, cik vien tehniski iespējams, aprēķina jaudas ikvienas elektroenerģijas plūsmas pārvadīšanai pretējā virzienā pa noslogoto starpsavienojumu, lai maksimāli izmantotu tā jaudu. Pilnībā ņemot vērā tīkla drošību, nekādā ziņā nedrīkst noraidīt darījumus, kas samazina pārslodzi.

6. Visus ienākumus, kas rodas starpsavienojuma jaudu piešķiršanas rezultātā, izmanto vienam vai vairākiem no turpmāk minētajiem nolūkiem:

- a) piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai; un/vai
- b) starpsavienojumu jaudas saglabāšanai vai uzlabošanai, izmantojot ieguldījumus tīklā, jo īpaši jaunos starpsavienojumos.

Ja ienākumus nevar efektīvi izmantot pirmās daļas a) un/vai b) apakšpunktā minētajiem nolūkiem, tos var – ņemot vērā attiecīgo dalībvalstu regulatīvo iestāžu apstiprinājumu – līdz maksimālajai vērtībai, par ko lemj minētās regulatīvās iestādes, izmantot kā ienākumus, ko valsts regulatīvās iestādes ņem vērā, apstiprinot tīkla tarifu aprēķina metodiku un/vai nosakot tīkla tarifus.

Pārējos ienākumus deponē atsevišķā iekšējā kontā līdz laikam, kad tos var izmantot šā punkta pirmās daļas a) un/vai b) apakšpunktā minētajiem nolūkiem. Regulatīvā iestāde informē Aģentūru par otrajā daļā minēto apstiprinājumu.

17. pants

Jauni starpsavienojumi

1. Pēc pieprasījuma jaunus līdzstrāvas starpsavienojumus var uz noteiktu laiku atbrīvot no noteikumiem, kas paredzēti šīs regulas 16. panta 6. punktā un Direktīvas 2009/72/EK 9. un 32. pantā un 37. panta 6. un 10. punktā, ievērojot šādus nosacījumus:

- a) ieguldījumi veicina konkurenci elektroenerģijas piegādē;
- b) ar ieguldījumiem saistītais riska līmenis ir tik liels, ka bez atbrīvojuma ieguldījumi netiktu veikti;
- c) starpsavienojumam ir jābūt tādas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā, kas vismaz juridiskās formas ziņā ir neatkarīga no tiem pārvaldes sistēmu operatoriem, kuru sistēmās minētais starpsavienojums tiks ierīkots;
- d) no minētā starpsavienojuma lietotājiem iekasē maksu;

e) kopš daļējas tirgus atvēršanas, kas minēta 19. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 96/92/EK (1996. gada 19. decembris) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ⁽¹⁾, neviena to maksājumu komponente, kas veikta par attiecīgā starpsavienojuma savienoto pārvaldes vai sadales sistēmu lietošanu, nav segusi nekādas kapitāla vai starpsavienojuma darbības izmaksu daļas; un

f) atbrīvojums nedrīkst kaitēt konkurencei vai iekšējā elektroenerģijas iekšējā tirgus efektīvai darbībai, vai tās regulētās sistēmas efektīvai darbībai, kurai ir pievienots starpsavienojums.

2. Izņēmuma gadījumos 1. punktu piemēro arī maiņstrāvas starpsavienojumiem ar noteikumu, ka attiecīgā ieguldījuma izmaksas un risks ir īpaši augsti, salīdzinot ar izmaksām un risku, kas parasti rodas, savienojot divas blakus esošas valsts pārvaldes sistēmas ar maiņstrāvas starpsavienojumu.

3. Šā panta 1. punktu piemēro arī gadījumos, kad ievērojami palielina jaudu esošajos starpsavienojumos.

4. Lēmumu par atbrīvojumu saskaņā ar 1., 2. un 3. punktu katrā atsevišķā gadījumā pieņem attiecīgo dalībvalstu regulatīvās iestādes. Atbrīvojums var attiekties uz visu jaunā starpsavienojuma jaudu vai esošā starpsavienojuma būtiski palielināto jaudu vai arī uz kādu tās daļu.

Divos mēnešos no dienas, kad atbrīvojuma pieprasījumu saņēmusi pēdējai no attiecīgajām regulatīvajām iestādēm, Aģentūra var iesniegt šīm regulatīvajām iestādēm konsultatīvu atzinumu, kas varētu būt minēto iestāžu lēmuma pamatā.

Pieņemot lēmumu piešķirt atbrīvojumu, katrā atsevišķā gadījumā vērtē vajadzību paredzēt nosacījumus, kas attiecas uz atbrīvojuma ilgumu un nediskriminējošu piekļuvi starpsavienojumam. Pieņemot lēmumu par minētajiem nosacījumiem, īpaši ņem vērā ierīkojamo papildu jaudu vai esošās jaudas modifikācijas, projekta grafiku un apstākļus attiecīgajā valstī.

Pirms atbrīvojuma piešķiršanas attiecīgo dalībvalstu regulatīvās iestādes lemj par jaudas pārvaldības un piešķiršanas noteikumiem un mehānismiem. Pārslodzes vadības noteikumi ietver pienākumu neizmantoto jaudu piedāvāt tirgū, un iekārtas lietotājiem ir tiesības sekundārajā tirgū tirgot jaudas, par kurām tie noslēguši līgumu. Izvērtējot 1. punkta a), b) un f) apakšpunktā minētos kritērijus, ņem vērā jaudas sadales procedūras rezultātus.

Ja visas attiecīgās regulatīvās iestādes sešos mēnešos ir panākušas vienošanos par atbrīvojuma lēmumu, tās par šo lēmumu informē Aģentūru.

⁽¹⁾ OV L 27, 30.1.1997., 20. lpp.

Lēmumu piešķirt atbrīvojumu, tostarp jebkādu šā punkta otrajā daļā minētos nosacījumus, pienācīgi pamato un publicē.

5. Šā panta 4. punktā minēto lēmumu Aģentūra pieņem, ja:

a) visas attiecīgās regulatīvās iestādes nav varējušas panākt vienošanos sešos mēnešos no dienas, kad pieteikums par šo atbrīvojumu bija iesniegts pēdējai no šīm regulatīvajām iestādēm; vai

b) ir iesniegts attiecīgo regulatīvo iestāžu vienots lūgums.

Pirms šāda lēmuma pieņemšanas Aģentūra apspriežas ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm un pieteikuma iesniedzējiem.

6. Neskarot 4. un 5. punktu, dalībvalstis var paredzēt, ka – attiecīgi – regulatīvās iestādes vai Aģentūra oficiāla lēmuma gadījumā iesniedz dalībvalsts attiecīgajai iestādei savu atzinumu par atbrīvojuma pieprasījumu. Šo atzinumu publicē kopā ar lēmumu.

7. Saņemot katru atbrīvojuma pieprasījumu, regulatīvās iestādes tā kopiju nekavējoties informācijas nolūkos nosūta Aģentūrai un Komisijai. Attiecīgās regulatīvās iestādes vai Aģentūra (informējošās iestādes) nekavējoties informē Komisiju par lēmumu un iesniedz tai visu uz šo lēmumu attiecīgo informāciju. Šo informāciju Komisijai var iesniegt apkopotā veidā, tā lai tā varētu pieņemt pamatotu lēmumu. Jo īpaši sniedz šādu informāciju:

a) sīki izklāstīti iemesli, kuru dēļ ir piešķirts vai atteikts atbrīvojums, tostarp visa finanšu informācija, kas pamato šāda atbrīvojuma nepieciešamību;

b) analīze par to, kā atbrīvojuma piešķiršana ietekmēs konkurenci un elektroenerģijas iekšējā tirgus efektīvu darbību;

c) pamatojums attiecībā uz termiņu un attiecīgā starpsavienojuma kopējās jaudas daļu, par kuru piešķirts atbrīvojums; un

d) rezultāti apsīdēm ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm.

8. Divos mēnešos no nākamās dienas pēc paziņojuma saņemšanas atbilstīgi 7. punktam Komisija var pieņemt lēmumu, ar kuru prasa, lai informējošās iestādes groza vai atceļ lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu. Minēto divu mēnešu termiņu var pagarināt par diviem papildu mēnešiem, ja Komisija lūdz papildu informāciju. Minētais papildu termiņš sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Sākotnējo divu mēnešu termiņu var arī pagarināt, ja tam piekrīt gan Komisija, gan informējošās iestādes.

Paziņojumu uzskata par anulētu, ja pieprasījumā noteiktajā termiņā netiek sniegta lūgtā informācija, izņemot gadījumus, kad vai nu pirms minētā termiņa beigām ar Komisijas un informējošo iestāžu piekrišanu to pagarina, vai arī ja informējošās iestādes pienācīgi pamatotā paziņojumā informē Komisiju par to, ka tās uzskata paziņojumu par pilnīgu.

Informējošās iestādes viena mēneša laikā izpilda Komisijas lēmumu grozīt vai atcelt atbrīvojuma lēmumu un attiecīgi informē Komisiju.

Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

Komisijas apstiprinājums atbrīvojuma lēmumam zaudē spēku divus gadus pēc tā pieņemšanas dienas, ja līdz minētajai dienai nav sāktas starpsavienojuma būvniecība, un piecus gadus pēc tā pieņemšanas dienas, ja līdz minētajai dienai starpsavienojums nav nodots ekspluatācijā, ja vien Komisija nenolemj, ka kavējums radies sakarā ar būtiskiem šķēršļiem, ko persona, kurai atbrīvojums ir piešķirts, nevar ietekmēt.

9. Komisija var pieņemt pamatnostādnes par šā panta 1. punktā paredzēto nosacījumu piemērošanu un izklāstīt procedūru šā panta 4., 7. un 8. punkta piemērošanai. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

18. pants

Pamatnostādnes

1. Attiecīgā gadījumā pamatnostādnēs par kompensācijas mehānismu starp pārvades sistēmu operatoriem saskaņā ar 13. un 14. pantā noteiktajiem principiem paredz:

a) informāciju par procedūru to pārvades sistēmu operatoru noteikšanai, kuriem jāmaksā kompensācija par pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, tostarp tās sadalīšanu starp to valsts pārvades sistēmu operatoriem, kurās rodas pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, un to sistēmu operatoriem, kurās šīs plūsmas tiek saņemtas, kā noteikts 13. panta 2. punktā;

b) informāciju par piemērojamo maksājumu procedūru, tostarp pirmā laikposma noteikšanu, par kuru ir jāizmaksā kompensācija, kā noteikts 13. panta 3. punkta otrajā daļā;

c) informāciju par metodēm, ko lieto, lai noteiktu to pārvadīto pārrobežu elektroenerģijas plūsmu apjomu un veidu, par kurām atbilstoši 13. pantam ir jāizmaksā kompensācija, kā arī lai apzīmētu šādu elektroenerģijas plūsmu apjomu pēc tā, vai tās rodas un/vai tiek saņemtas atsevišķu dalībvalstu pārvades sistēmās, kā noteikts 13. panta 5. punktā;

- d) informāciju par metodēm, ko lieto, lai noteiktu izmaksas un ieguvumus, kas rodas pārrobežu elektroenerģijas plūsmu pārvadīšanas rezultātā, kā noteikts 13. panta 6. punktā;
- e) informāciju par kārtību tādu elektroenerģijas plūsmu gadījumā, kuras sākas vai tiek saņemtas valstīs ārpus Eiropas Ekonomikas zonas, saistībā ar kompensācijas mehānismu starp pārvades sistēmu operatoriem; un
- f) to valsts sistēmu dalību, kuras ir savienotas ar līdzstrāvas elektrolīnijām, atbilstoši 13. pantam.

2. Atbilstoši 14. pantā noteiktajiem principiem pamatnostādnes var noteikt arī turpmākus atbilstošus noteikumus par pamatprincipu pakāpenisku saskaņošanu, lai noteiktu maksas, kas piemērojamas ražotājiem un patērētājiem (slodzei) saskaņā ar valstu tarifu sistēmām, tostarp kompensācijas mehānisma starp pārvades sistēmu operatoriem atspoguļošanu valsts tīklu maksās un atbilstošu un efektīvu novietojumsignālu sniegšanu.

Pamatnostādnēs paredz noteikumu par atbilstošiem un efektīviem saskaņotiem novietojumsignāliem Kopienas līmenī.

Šāda saskaņošana neliedz dalībvalstīm piemērot mehānismus, lai nodrošinātu, ka tīkla piekļuves maksas, kuras sedz patērētāji (slodze), ir salīdzināmas visā to teritorijā.

3. Attiecīgā gadījumā pamatnostādnēs, kas paredz minimālo saskaņošanas pakāpi šīs regulas mērķa sasniegšanai, ietver arī:

- a) ziņas par informācijas sniegšanu saskaņā ar 15. pantā noteiktajiem principiem;
- b) ziņas par elektroenerģijas tirdzniecības noteikumiem;
- c) ziņas par ieguldījumiem stimulējošiem noteikumiem attiecībā uz starpsavienojumu jaudu, tostarp uz novietojumsignāliem;
- d) sīkākas ziņas par 8. panta 6. punktā minētajām jomām.

Šajā nolūkā Komisija apspriežas ar Aģentūru un elektroenerģijas PSOET.

4. Pamatnostādnēs par valstu elektrosistēmu starpsavienojumu pieejamās pārvades jaudas sadali un pārvaldību ir izklāstītas I pielikumā.

5. Komisija var pieņemt pamatnostādnes par šā panta 1., 2. un 3. punktā paredzētajiem jautājumiem. Saskaņā ar 15. un 16. pantā izklāstītajiem principiem tā var grozīt šā panta 4. punktā minētās pamatnostādnes, jo īpaši paredzot sīki izstrādātas pamatnostādnes par visām praksē lietotajām jaudas sadales metodikām un nodrošinot, lai pārslodzes vadības mehānismu attīstība atbilstu iekšējā tirgus mērķiem. Attiecīgā gadījumā šādos grozījumos paredz kopīgus noteikumus par minimālajiem drošības un darbības standartiem tīkla darbībai un lietošanai, kā

minēts 15. panta 2. punktā. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

Pieņemot vai grozot pamatnostādnes, Komisija:

- a) pārlicinās, ka pamatnostādnes paredz obligāto saskaņošanas līmeni, kas vajadzīgs, lai sasniegtu šīs regulas mērķus, un nepārsniedz to, kas vajadzīgs šim nolūkam; un
- b) norāda, kādas darbības tā ir veikusi attiecībā uz trešo valstu, kuras veido daļu no Kopienas elektroenerģijas sistēmas, noteikumu atbilstību attiecīgajām pamatnostādnēm.

Pirmoreiz pieņemot šīs pamatnostādnes saskaņā ar šo pantu, Komisija nodrošina, ka tās vienā pasākumu projektā ietver vismaz tos jautājumus, kas minēti 1. punkta a) un d) apakšpunktā un 2. punktā.

19. pants

Regulatīvās iestādes

Regulatīvās iestādes, veicot savus pienākumus, nodrošina atbilstību šai regulai un pamatnostādnēm, kas pieņemtas atbilstoši 18. pantam. Ja tas vajadzīgs šīs regulas mērķu sasniegšanai attiecībā uz regulatīvajām iestādēm, tās sadarbojas viena ar otru, ar Komisiju un ar Aģentūru, kā noteikts Direktīvas 2009/72/EK IX nodaļā.

20. pants

Informācijas sniegšana un konfidencialitāte

1. Dalībvalstis un regulatīvās iestādes pēc pieprasījuma iesniedz Komisijai visu informāciju, kas vajadzīga 13. panta 4. punkta un 18. panta nolūkā.

Jo īpaši 13. panta 4. un 6. punkta nolūkā regulatīvās iestādes regulāri iesniedz informāciju par faktiskajām izmaksām, kas radušās valsts pārvades sistēmu operatoriem, kā arī datus un visu būtisko informāciju, kas attiecas uz fiziskajām elektroenerģijas plūsmām pārvades sistēmu operatoru tīklos un tīklu izmaksām.

Komisija nosaka pieņemamu termiņu, kādā jāsniedz informācija, ņemot vērā to, cik sarežģīta ir vajadzīgā informācija un cik steidzami tā vajadzīga.

2. Ja dalībvalsts vai attiecīgā regulatīvā iestāde neiesniedz 1. punktā norādīto informāciju norādītajā termiņā atbilstoši šā panta 1. punktam, Komisija var tieši no attiecīgajiem uzņēmumiem pieprasīt visu informāciju, kas vajadzīga 13. panta 4. punkta un 18. panta nolūkā.

Nosūtot informācijas pieprasījumu uzņēmumam, Komisija vienlaikus nosūta pieprasījuma kopiju tās dalībvalsts regulatīvajām iestādēm, kurā ir uzņēmuma juridiskā adrese.

3. Komisija informācijas pieprasījumā saskaņā ar 1. punktu norāda juridisko pamatojumu šādam pieprasījumam, informācijas iesniegšanas termiņu, pieprasījuma mērķi un 22. panta 2. punktā paredzētās sankcijas par nepareizas, nepilnīgas vai maldinošas informācijas iesniegšanu. Komisija nosaka pieņemamu termiņu, ņemot vērā to, cik sarežģīta ir vajadzīgā informācija un cik steidzami tā vajadzīga.

4. Uzņēmumu īpašnieki vai viņu pārstāvji un – juridisko personu gadījumā – personas, kuras, pamatojoties uz tiesību aktiem vai minēto juridisko personu izveides dokumentu, ir pilnvarotas tās pārstāvēt, iesniedz pieprasīto informāciju. Ja juristi, kuri ir attiecīgi pilnvaroti rīkoties, iesniedz informāciju savu klientu vārdā, klients turpina būt pilnībā atbildīgs, ja iesniegtā informācija ir nepilnīga, nepareiza vai maldinoša.

5. Ja uzņēmums nesniedz pieprasīto informāciju Komisijas noteiktajā termiņā vai iesniedz nepilnīgu informāciju, Komisija ar lēmumu pieprasa sniegt šo informāciju. Lēmumā norāda, kāda informācija tiek prasīta, un nosaka atbilstīgu termiņu, kurā tā ir jāiesniedz. Tā norāda sankcijas, kas paredzētas 22. panta 2. punktā. Tā norāda arī tiesības prasīt lēmuma pārskatīšanu Eiropas Kopienas Tiesā.

Komisija vienlaikus nosūta sava lēmuma kopiju tās dalībvalsts regulatīvajām iestādēm, kuras teritorijā atrodas attiecīgās personas dzīvesvieta vai attiecīgā uzņēmuma juridiskā adrese.

6. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju lieto vienīgi 13. panta 4. punkta un 18. panta nolūkā.

Komisija neizpauž informāciju, kas iegūta saskaņā ar šo regulu un uz ko attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu.

21. pants

Dalībvalstu tiesības paredzēt sīkāk izstrādātus pasākumus

Šī regula neskar dalībvalstu tiesības saglabāt vai ieviest pasākumus, kuros ir sīkāk izstrādāti noteikumi nekā tie, kas izklāstīti šajā regulā vai 18. pantā minētajās pamatnostādņēs.

22. pants

Sankcijas

1. Neskarot 2. punktu, dalībvalstis paredz normas attiecībā uz sankcijām, ko piemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu minēto

normu īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. Šīs normas, kas atbilst Regulā (EK) Nr. 1228/2003 paredzētajiem noteikumiem, dalībvalstis paziņo Komisijai līdz 2004. gada 1. jūlijam un nekavējoties paziņo Komisijai par jebkādiem turpmākiem tās iespaidojošiem grozījumiem. Līdz 2011. gada 3. martam tās paziņo Komisijai normas, kas neatbilst Regulā (EK) Nr. 1228/2003 paredzētajiem noteikumiem, un nekavējoties paziņo Komisijai par jebkādiem turpmākiem tās iespaidojošiem grozījumiem.

2. Komisija var ar lēmumu piemērot uzņēmumiem sodanaukas, kas nepārsniedz 1 % no kopējā apgrozījuma iepriekšējā saimnieciskās darbības gadā, ja tie tīši vai nolaidības dēļ iesniedz nepareizu, nepilnīgu vai maldinošu informāciju, atbildot uz pieprasījumu atbilstoši 20. panta 3. punktam, vai neiesniedz informāciju termiņā, kas noteikts ar lēmumu, kurš pieņemts atbilstoši 20. panta 5. punkta pirmajai daļai.

Nosakot sodanaukas apjomu, Komisija ņem vērā to, cik smags ir šā punkta pirmās daļas prasību pārkāpums.

3. Sankcijām, kas paredzētas atbilstoši 1. punktam, un lēmumiem, kas pieņemti atbilstoši 2. punktam, nav krimināltiesiska rakstura.

23. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar Direktīvas 2009/72/EK 46. pantu.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

24. pants

Komisijas ziņojums

Komisija pārrauga šīs regulas īstenošanu. Ziņojumā, ko Komisija sniedz saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 47. panta 6. punktu, tā ziņo arī par pieredzi, kas uzkrāta šīs regulas piemērošanas gaitā. Ziņojumā īpaši izvērtē, cik sekmīga ir bijusi regulas piemērošana, nodrošinot nediskriminējošus un izmaksām atbilstošus elektrotīkla piekļuves nosacījumus elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā, lai palīdzētu patērētājiem izdarīt izvēli labi funkcionējošā elektroenerģijas iekšējā tirgū un sniegtu ieguldījumu ilgtermiņa piegādes drošumā, kā arī to, kādā mērā faktiski izmanto novietojumsignālus. Vajadzības gadījumā ziņojumu papildina ar attiecīgiem priekšlikumiem un/vai ieteikumiem.

25. pants

Atcelšana

No 2011. gada 3. marta atceļ Regulu (EK) Nr.1228/2003. Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu un lasa saskaņā ar atbilstību tabulu II pielikumā.

26. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2011. gada 3. marta.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2009. gada 13. jūlijā

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*
H.-G. PÖTTERING

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
E. ERLANDSSON

I PIELIKUMS

**PAMATNOSTĀDNES PAR STARPVALSTU SAVIENOJUMU ELEKTROSISTĒMĀM PIEEJAMĀS PĀRVADES
JAUDAS PĀRVALDĪBU UN SADALI****1. Vispārīgi noteikumi**

- 1.1. Pārvides sistēmu operatori (PSO) centīsies veikt visas komerciālās darbības, ieskaitot arī pārrobežu tirdzniecību.
- 1.2. Ja pārslodzes nav, nav nekādu ierobežojumu piekļuvei starpvalstu savienojumiem. Parasti piekļuvei pārrobežu pārvides sistēmām nav vajadzīga pastāvīga vispārēja piešķiršanas procedūra.
- 1.3. Ja plānotās komerciālās darbības nav savienojamas ar drošu tīklu darbību, PSO mazina pārslodzes atbilstoši tīkla darbības drošības prasībām, tajā pašā laikā cenšoties nodrošināt, ka jebkuras ar to saistītās izmaksas nepārsniedz ekonomiski izdevīgu līmeni. Gadījumos, kad nevar izmantot lētākus pasākumus, jāparedz korigējoša atkārtota nosūtīšana vai pretpakalpojumu sniegšana.
- 1.4. Ja rodas strukturāla pārslodze, PSO nekavējoties piemēro atbilstīgu pārslodzes vadības metodes un pasākumus, kas ir iepriekš noteikti un saskaņoti. Pārslodzes vadības metodes nodrošina, ka fiziskās enerģijas plūsmas, kas saistītas ar piešķirto pārvides jaudu, atbilst tīkla drošības standartiem.
- 1.5. Metodes, kas pieņemtas pārslodzes vadībai, sniedz efektīvus ekonomiskos signālus tirgus dalībniekiem un PSO, veicina konkurenci un ir piemērotas pielietošanai reģionālā un visas Kopienas līmenī.
- 1.6. Pārslodzes vadībā neizmanto nekādas uz darījumiem balstītas atšķirības. Kādu konkrētu pārvides pakalpojuma pieprasījumu var atteikt tikai gadījumos, kad ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi:
 - a) ja fiziskās enerģijas papildu plūsmas, ko rada šā pieprasījuma pieņemšana, rada situāciju, kad vairs nevar garantēt enerģijas sistēmas drošu darbību; un
 - b) vērtība naudas izteiksmē, kas saistīta ar pārslodzes vadības procedūras pieprasījumu, ir zemāka nekā visiem pārējiem pieprasījumiem šāda paša pakalpojuma sniegšanai ar tādiem pašiem nosacījumiem, kurus ir paredzēts pieņemt.
- 1.7. Nosakot atbilstīgas tīkla jomas starp tām, kurās ir piemērojama pārslodzes vadība, PSO ir jāizmanto elektroenerģijas iekšējā tirgū valdošie izmaksu lietderības un negatīvās ietekmes samazināšanas principi. Jo īpaši PSO neierobežo starpsavienojumu jaudu, lai atrisinātu pārslodzes problēmas savas kontroles jomā, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams iepriekšminēto apsvērumu dēļ un vadīšanas drošuma labad ⁽¹⁾. Ja rodas tāda situācija, PSO to apraksta un nepārprotami izskaidro visiem lietotājiem. Šādu situāciju pieņem vienīgi tik ilgi, kamēr netiek rasts ilgtermiņa risinājums. PSO visiem sistēmas lietotājiem apraksta un nepārprotami izskaidro ilgtermiņa risinājumu metodoloģiju un projektus to īstenošanai.
- 1.8. Balansējot tīklu savā darbības zonā ar tīkla vadīšanas pasākumiem un ar novirzīšanu, PSO jāievēro šo pasākumu ietekme uz blakus esošo operatoru darbības zonām.
- 1.9. Līdz 2008. gada 1. janvārim izstrādā saskaņotus un darbībā drošus pārslodzes ikdienas vadības mehānismus starpsavienojumu sistēmām, lai veicinātu tirdzniecības iespējas un nodrošinātu pārrobežu tirdzniecības līdzsvaru.

⁽¹⁾ Eksploataācijas drošība nozīmē "pārvides sistēmas uzturēšanu, ievērojot apstiprinātās drošuma robežas".

- 1.10. Valstu regulatīvās iestādes regulāri izvērtē pārslodzes vadības metodes, īpašu uzmanību pievēršot atbilstībai šīs regulas un šo pamatnostādņu principiem un noteikumiem, kā arī ar nosacījumiem, kurus saskaņā ar šiem principiem un noteikumiem izstrādājušas pašas regulatīvās iestādes. Šādā vērtējumā jāietver apspriešanās ar visiem tirgus dalībniekiem un speciāli pētījumi.

2. Pārslodzes vadības metodes

- 2.1. Pārslodzes vadības metodēm jābūt orientētām uz tirgu, lai veicinātu efektīvu pārrobežu tirdzniecību. Šim nolūkam jaudas sadala vienīgi ar tiešu (jauda) vai netiešu (jauda un enerģijas daudzums) izsoļu starpniecību. Abas metodes var izmantot vienā un tajā pašā starpvalstu savienojumā. Diennakts tirdzniecībai var izmantot nepārtrauktu tirdzniecību.
- 2.2. Atkarībā no konkurences noteikumiem, pārslodzes vadības mehānismos var būt vajadzība atļaut gan ilgtermiņa, gan arī īstermiņa pārvades jaudu piešķiršanu.
- 2.3. Ikvienā jaudas sadales procedūrā piešķir noteiktu pieejamo savstarpējā savienojuma jaudu, papildus ievērojot jebkādu atlikušo jaudu, kas iepriekš nav piešķirta un jebkādu jaudu, kas atlikusi no iepriekšējiem piešķirumiem jaudas patērētājiem.
- 2.4. Lai veicinātu efektīvu un iedarbīgu konkurenci, PSO jāoptimizē jaudas stabilitāte, ņemot vērā iesaistīto PSO pienākumus un tiesības, kā arī tirgus dalībnieku pienākumus un tiesības. Tirgū var piedāvāt saprātīgu jaudas daļu, kurai ir mazāka stabilitāte, taču jebkurā gadījumā tirgus dalībniekiem ir jādara zināmi konkrēti nosacījumi enerģijas transportam pāri robežām.
- 2.5. Piekļuves tiesības ilgtermiņa un vidēja termiņa piešķirumiem ir stabilas pārvades jaudu tiesības. Izvirkšanās laikā tās ir pakļautas "izmanto vai zaudē", kā arī "izmanto vai pārdod" principam.
- 2.6. PSO nosaka atbilstīgu struktūru jaudas sadalei dažādos laikposmos. Tajā var iekļaut minimālu starpsavienojuma jaudu ikdienas vai diennakts piešķirumu rezervi. Šādu piešķirumu struktūru pārskata atbildīgās reglamentācijas iestādes. Izstrādājot savus priekšlikumus, PSO ievēro:
- a) tirgu raksturlielumus;
 - b) darbības apstākļus, piemēram, stingri saskaņotos kopīgos plānus;
 - c) dažādo esošajiem jaudas sadales mehānismiem pieņemto jaudu daļu procentuālo un laika grafiku saskaņošanas līmeni.
- 2.7. Jaudu piešķiršanā nedrīkst diskriminēt tirgus dalībniekus, kas izmanto savas tiesības slēgt divpusējus piegāžu līgumus, vai piedalīties enerģijas pārdošanas izsolēs. Piedāvājumi ar tiešu vai netiešu augstāko vērtību attiecīgajā laikposmā ir apmierināmi.
- 2.8. Reģionos, kuros ir labi attīstīti finanšu termiņdarījumi elektroenerģijas tirgos un kur tie ir bijuši efektīvi, visas starpvalstu savienojuma jaudas var sadalīt netiešās izsolēs.
- 2.9. Izņemot attiecībā uz jauniem starpsavienojumiem, uz ko attiecas izņēmums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1228/2003 7. pantu vai šīs regulas 17. pantu, jaudas sadales metodēs nav pieļaujama rezerves cenu noteikšana.
- 2.10. Principā visiem potenciālajiem tirgus dalībniekiem ir atļauts piedalīties piešķiršanas procesā bez ierobežojumiem. Lai izvairītos no problēmu radīšanas vai saasināšanas jebkuram tirgus dalībniekam saistībā ar tā dominējošā stāvokļa iespējamu izmantošanu tirgū, atbilstīgās regulatīvās un/vai konkurences iestādes vajadzības gadījumā drīkst piemērot vispārīgus ierobežojumus vai ierobežojumus konkrētiem uzņēmumiem sakarā ar dominējošo stāvokli tirgū.
- 2.11. Tirgus dalībnieki precīzi paziņo PSO par piešķirtās jaudas izmantošanu līdz konkrētam termiņam katrā laikposmā. Šis termiņš ir tāds, ka PSO neizmanto jaudu var paredzēt piešķiršanai citiem tirgus dalībniekiem nākamajā laikposmā, tostarp diennakts jaudu sadalījumu.

- 2.12. Jaudas var brīvi tirgot sekundārā tirgū, ja PSO ir savlaicīgi saņēmusi informāciju par to. Ja PSO atsakās veikt jebkādu sekundāru tirdzniecības darījumu (transakciju), tam skaidri un nepārprotami par to jāinformē visus tirgus dalībniekus un jāpaziņo par to regulatīvajai iestādei.
- 2.13. Finanšu sekas pienākumu neievērošanai saistībā ar jaudu piešķiršanu tiek attiecinātas tiem, kas vainojami par šo pienākumu neievērošanu. Ja tirgus dalībnieki neizmanto jaudas, kuras tie ir apņēmušies izmantot, vai gadījumos, ja konkrēti iegādātās jaudas netiek pārdotas sekundārā tirgū vai savlaicīgi netiek atdotas, tie zaudē tiesības uz šādām jaudām un maksā ar attiecīgajām izmaksām samērojamus sodus. Jebkuriem ar izmaksām samērojamiem soda maksājumiem par jaudu neizmantošanu jābūt pamatotiem un samērīgiem. Tāpat, ja PSO neizpilda savus pienākumus, tam ir jākompensē tirgus dalībniekiem jaudu izmantošanas tiesību zaudējums. Šim nolūkam neņem vērā nekādus sekojošos zaudējumus. Attiecībā uz finanšu sekām galvenos principus un metodes atbildības noteikšanai, kas iestājas pienākumu neizpildīšanas rezultātā, savlaicīgi nosaka un pārskata attiecīgā valsts regulatīvā iestāde vai iestādes.

3. Koordinācija

- 3.1. Jaudas sadale starpvalstu savienojuma vietā jākoordinē un jāīsteno, izmantojot iesaistīto PSO parastās piešķiršanas procedūras. Ja komerciālā tirdzniecība starp divām valstīm (PSO) var ievērojami ietekmēt fiziskās plūsmas nosacījumus jebkurā trešā valstī (PSO), tad pārslodzes vadības metodes koordinē starp visiem iesaistītajiem PSO, izmantojot kopējas pārslodzes vadības procedūras. Valsts regulatīvās iestādes un PSO nodrošina, ka vienpusēji netiek radītas pārslodzes vadības procedūras, kurām ir ievērojama ietekme uz fizisko elektroenerģijas plūsmu citos tīklos.
- 3.2. Kopēja koordinēta pārslodzes vadības metode un jaudu piešķiršanas procedūra tirgum vismaz reizi gadā, mēnesī un dienu iepriekš starp valstīm turpmāk norādītajos reģionos tiks izmantota ne vēlāk kā no 2007. gada 1. janvāra:

- a) Ziemeļeiropa (t. i., Dānija, Zviedrija, Somija, Vācija un Polija);
- b) Ziemeļrietumeiropa (t. i., Beniluksa valstis, Vācija un Francija);
- c) Itālija (t. i., Itālija, Francija, Vācija, Austrija, Slovēnija un Grieķija);
- d) Centrālā un Austrumeiropa (t. i., Vācija, Polija, Čehijas Republika, Slovākija, Ungārija, Austrija un Slovēnija);
- e) Dienvidrietumeiropa (t. i., Spānija, Portugāle un Francija);
- f) Apvienotā Karaliste, Īrija un Francija;
- g) Baltijas valstis (t. i., Igaunija, Latvija un Lietuva).

Starpsavienojumam starp valstīm, kas ietilpst vairāk nekā vienā reģionā, izmantotā pārslodzes vadības metode var būt atšķirīga, tādējādi nodrošinot savietojamību ar metodēm, ko izmanto citos reģionos, kuros šīs valstis ietilpst. Šādos gadījumos iesaistītie PSO ierosina metodi, ko pārskata attiecīgās regulatīvās iestādes.

- 3.3. Reģioni, kas minēti 2.8. punktā, visas starpvalstu savienojumu jaudas var sadalīt piešķirumos nākamajai dienai.
- 3.4. Visos šajos septiņos reģionos definē savietojamas pārslodzes vadības procedūras, ņemot vērā patiesi integrēta iekšējā elektroenerģijas tirgus veidošanas perspektīvu. Tirgus dalībniekiem nedrīkst rasties ierobežojumi nesavietojamu reģionālo sistēmu dēļ.
- 3.5. Lai veicinātu godīgu un efektīvu konkurenci un pārrobežu tirdzniecību, PSO darbības koordinācijā 3.2. punktā noteiktajos reģionos jāiekļauj visi posmi no jaudas aprēķina un sadales optimizācijas līdz tīklu drošai ekspluatācijai, precīzi sadalot pienākumus un atbildību. Šāda koordinācija jo īpaši ietver:
- a) kopēja modeļa izmantošanu, kas efektīvi izmanto savstarpēji atkarīgas gredzenlīnijas, un pienācīgi ņemot vērā fizisko un komerciālo plūsmu atšķirības;

- b) jaudu piešķiršanu un piedāvāšanu, lai efektīvi izmantotu gredzenlīnijas;
 - c) vienādus pienākumus jaudu īpašniekiem sniegt informāciju par to iecerēm jaudas izmantošanā, proti, jaudas piedāvāšanu (tiešās izsolēs);
 - d) vienādus laikposmus un beigu termiņus;
 - e) identiskas struktūras jaudu piešķiršanai atšķirīgos laikposmos (piemēram, 1 diennakts, 3 stundas, 1 nedēļa u. c.) un pārdodamo jaudu daudzuma izteiksmē (jaudas apjoms MW, MhW u. c.);
 - f) viendabīgu līgumstruktūru ar visiem tirgus dalībniekiem;
 - g) plūsmu verifikāciju, lai atbilstu tīkla drošības prasībām vadīšanas plānošanai un darbībām reālā laikā;
 - h) pārslodzes vadības darbību uzskaiti un norēķinus.
- 3.6. Koordinācijā arī paredz informācijas apmaiņu starp PSO. Informācijas apmaiņas veids, laiks un biežums jāaskaņo ar 3.5. punktā izklāstītajām darbībām un elektroenerģijas tirgu funkcionēšanu. Informācijas apmaiņa ļaus PSO īpaši izstrādāt labākās iespējamās prognozes par situāciju visā tīklā, lai novērtētu plūsmas savos tīklos un iespējamās starpsavienojumu jaudas. Ikviens PSO, kas vāc informāciju citu PSO labā, nodod līdzdalībniekiem datu vākšanas rezultātus.

4. Laikposms tirgus operācijām

- 4.1. Iespējamo pārvades jaudu piešķiršana notiek labu laiku iepriekš. Pirms katra šāda piešķiruma iesaistītie PSO kopīgi dara zināmu sadalāmās jaudas apjomu, vajadzības gadījumā ņemot vērā jaudas, kas ir atbrīvojušās jebkādu stabīlu pārneses tiesību rezultātā un, ja, nepieciešams, ar to saistītus kopdaudzumus, uzrādot arī laikposmus, kuros jauda būs samazināta vai nebūs pieejama (piemēram, apkopes pasākumu gadījumā).
- 4.2. Pilnībā ņemot vērā tīkla drošību, pārvades tiesību noteikšana notiek labu laiku iepriekš pirms visu atbilstīgo organizēto tirgu sanāksmēm un pirms informācijas sniegšanas par jaudām, kas tiks piešķirtas nākamās dienas vai vairākkārtēju diennakts piešķirumu mehānismu ietvaros. Pārvades tiesību piešķiršana pretējā virzienā tiek summēta, lai efektīvi izmantotu starpsavienojumu.
- 4.3. Secīgie vairākkārtējie pieejamās pārvades jaudas diennakts piešķirumi D dienai notiek D – 1 un D dienā, pēc saskaņā ar sniegtajiem norādījumiem vai nākamās dienas faktiskajiem ražošanas grafikiem.
- 4.4. Sagatavojot nākamās dienas darbības tīklā, PSO apmainās ar informāciju ar kaimiņos esošajiem PSO, ieskaitot to prognozes par tīkla topoloģiju, ražošanas vienību pieejamību un ģenerācijas vienību ražošanas apjoma prognozi un plūsmu noslodzi, lai optimizētu visa tīkla izmantošanu ar vadīšanas pasākumiem, kas atbilst tīkla drošas darbības noteikumiem.

5. Pārredzamība

- 5.1. PSO publicē visus atbilstīgos datus, kas saistāmi ar tīkla pieejamību, piekļūšanu tīkliem un to izmantošanu, ieskaitot ziņojumus par to, kur un kāpēc rodas pārslodze, pārslodzes likvidēšanā izmantojamās metodes un plānus pārslodzes turpmākai vadībai.
- 5.2. PSO publicē vispārēju apskatu par pārslodzes vadības metodēm, ko izmanto atšķirīgos apstākļos, lai pilnīgāk izmantotu tirgū pieejamās jaudas, un vispārēju shēmu starpsavienojumu jaudas aprēķiniem dažādos laikposmos, kas pamatoti uz tīkla elektriskajām un fizikālajām īpatnībām. Šo shēmu pārskata attiecīgo dalībvalstu regulatīvajās iestādēs.
- 5.3. Izmantojamās pārslodzes vadības un jaudu piešķiršanas procedūras, kopā ar laikposmiem un procedūrām, ko izmanto jaudu pieprasījumos, piedāvāto produktu aprakstu un PSO un jaudu ieguvušās kompānijas pienākumus un tiesības, ieskaitot atbildību, kas rodas nepildot pienākumus, PSO sīki apraksta un padara plaši pieejamus visiem potenciāliem tīkla lietotājiem.

- 5.4. PSO publicēta un atklāti un publiski pieejama dokumenta neatņemama sastāvdaļa ir vadīšanas un plānošanas drošības pasākumu apraksts. Arī šo dokumentu pārskata valsts regulatīvās iestādes.
- 5.5. PSO sniedz visus atbilstīgos datus par pārrobežu tirdzniecību, pamatojoties uz labākajām iespējamām prognozēm. Lai šo pienākumu izpildītu, iesaistītie tirgus dalībnieki PSO sniedz attiecīgos datus. Veidu, kādā šāda informācija tiek publicēta, pārskata regulatīvās iestādes. PSO publicē vismaz:
- a) katru gadu: informāciju par pārvades infrastruktūras ilgtermiņa attīstību un tās ietekmi uz pārrobežu pārvades jaudām;
 - b) katru mēnesi: nākamā mēneša un nākamā gada prognozes par tirgū pieejamām pārvades jaudām, ņemot vērā visu attiecīgo informāciju, kas PSO ir pieejama prognozes aprēķinu sastādīšanas laikā (piemēram, vasaras un ziemas sezonu ietekme uz pārvades līniju jaudu, tīkla uzturēšana, ražošanas vienību esamība u. c.);
 - c) nedēļas laikā: nākamās nedēļas prognozes par tirgū pieejamām pārvades jaudām, ņemot vērā visu PSO aprēķina brīdī pieejamo attiecīgo informāciju par prognožu aprēķiniem (piemēram, meteoroloģisko prognozi, ziņas par plānotajiem remontdarbiem tīklā, ražošanas vienību esamību u. c.);
 - d) katru dienu: nākamās dienas un diennakts pārvades jaudas, kas pieejamas tirgū katrā tirgus laika vienībā, ņemot vērā visus kopējos piedāvājumus nākamajai dienai, nākamās dienas ražošanas grafikus, pieprasījuma prognozes un ziņas par plānotajiem remontdarbiem tīklā;
 - e) jau piešķirto kopapjomu tirgus laikposmā, kā arī visus atbilstīgos nosacījumus, saskaņā ar kuriem jaudu var izmantot (piemēram, izsoles izpārdošanas cenu, pienākumus, kā izmantot jaudas u. c.), lai noteiktu jebkādu atlikušo jaudu;
 - f) piešķirto jaudu pēc iespējas ātrāk pēc ikviena piešķiruma, kā arī norādes par samaksāto cenu;
 - g) kopējo izmantoto jaudu tirgus laika vienībās tūlīt pēc pārdošanas;
 - h) pēc iespējas tuvāk reālajam laikam: kopējās realizētās komerciālās un fiziskās enerģijas plūsmas tirgus laika vienībās, ieskaitot PSO veikto korekcijas darbību rezultātu aprakstu (piemēram, ierobežošanu) tīkla vai sistēmas problēmu risināšanai;
 - i) *ex ante* informāciju par ieplānotiem pārtraukumiem enerģijas padevē un *ex post* informāciju par iepriekšējā dienā plānotiem un neplānotiem enerģijas ražošanas vienību darbības pārtraukumiem, ja tie pārsniedz 100 MW.
- 5.6. Visai atbilstīgajai informācijai jābūt pieejamai tirgū savlaicīgi, lai to apspriestu sarunās par visiem darījumiem (piemēram, par laiku sarunām par gada piegāžu līgumiem rūpnieciskajiem patērētājiem vai par laiku, kad jāiesniedz priekšlikumi organizētajos tirgos).
- 5.7. PSO publicē atbilstīgu informāciju par pieprasījuma prognozēm un elektroenerģijas ražošanu 5.5. un 5.6. punktā minētajos laikposmos. PSO arī publicē atbilstīgu informāciju, kas vajadzīga līdzsvarojošajam pārrobežu tirgum.
- 5.8. Kad publicē prognozes, publicē arī *ex post* informāciju par prognozes īstenotajām vērtībām, ko jāveic nākamajā laikposmā pēc prognozes beigu termiņa vai vismaz nākamajā dienā (D + 1).
- 5.9. Visa PSO publicētā informācija ir brīvi pieejama viegli piekļūstamā veidā. Visiem datiem arī jābūt pieejamiem, izmantojot atbilstīgus un standartizētus informācijas apmaiņas līdzekļus, kas jānosaka ciešā sadarbībā ar tirgus dalībniekiem. Šajos datos jāiekļauj informācija par iepriekšējiem laika periodiem vismaz divu gadu garumā, lai šādu informāciju varētu saņemt arī jaunpienācēji tirgū.
- 5.10. PSO regulāri apmainās ar pietiekami precīzu tīkla un plūsmas noslodzes datu kopām, lai sekmētu plūsmas noslodzes aprēķinus katram PSO tā konkrētajā teritorijā. Šo pašu datu kopu pēc attiecīga pieprasījuma dara zināmu regulatīvajām iestādēm un Komisijai. Regulatīvās iestādes un Komisija nodrošina šīs informācijas kopuma konfidencialitāti gan pašas, gan arī attiecībā uz jebkuru konsultatīvo iestādi, kas uz šo datu pamata veic to analītisku apstrādi.

6. Pārslodzes radīto ieņēmumu izmantošana

- 6.1. Pārslodzes vadības procedūrās, kas saistītas ar iepriekš noteiktu laikposmu, ieņēmumi var rasties vienīgi pārslodzes rašanās gadījumā attiecīgajā laikposmā, izņemot attiecībā uz jauniem starpsavienojumiem, kuriem piemēro atbrīvojumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1228/2003 7. pantu vai šīs regulas 17. pantu. Šo ieņēmumu sadales mehānismu pārskata regulatīvās iestādes, un tas nedz izkropļo piešķiršanas mehānismu par labu kādai jaudu vai enerģiju pieprasīšanai, nedz arī rada šķēršļus pārslodzes mazināšanai.
- 6.2. Valstu regulatīvās iestādes ir atklātas attiecībā uz starpvalstu savienojuma jaudu piešķiršanas rezultātā radušos ieņēmumu izmantošanu.
- 6.3. Ieņēmumus par pārslodzi sadala starp attiecīgiem PSO atbilstoši kritērijiem, par kuriem vienojušies atbilstošie PSO, un kurus pārskata atbilstīgās regulatīvās iestādes.
- 6.4. PSO iepriekš skaidri nosaka, kādiem mērķiem izmantos pārslodzes radītos ieņēmumus, ko tie varētu iegūt, un ziņo par šo ieņēmumu faktisko izmantošanu. Regulatīvās iestādes pārbauda, vai tāds izmantojums atbilst šai regulai un šīm pamatnostādņēm un vai kopējā pārslodzes radīto ieņēmumu summa, kas radusies pieslēgumu jaudu piešķiršanas rezultātā, tiek atvēlēta vienam vai vairākiem no trim mērķiem, kas izklāstīti šīs regulas 16. panta 6. punktā.
- 6.5. Katru gadu un līdz katra gada 31. jūlijam regulatīvās iestādes publicē ziņojumu, kurā uzrāda ieņēmumus, kas saņemti 12 mēnešu laikposmā līdz tā paša gada 30. jūnijam, kā arī attiecīgo ieņēmumu izmantojumu, vienlaikus apstiprinot, ka izmantojums atbilst šai regulai un šīm pamatnostādņēm un ka kopējā pārslodzes ieņēmumu radītā summa tiek atvēlēta vienam vai vairākiem no trim paredzētajiem mērķiem.
- 6.6. Pārslodzes radīto ieņēmumu izmantošanu ieguldījumiem, lai uzturētu vai palielinātu pieslēgumu jaudas, būtu vēlams paredzēt konkrētiem iepriekš noteiktiem projektiem, kas dod savu ieguldījumu esošo un ar to saistītās pārslodzes mazināšanā un kurus arī var īstenot saprātīgā laikposmā, īpaši ņemot vērā apstiprināšanas procesu.

II PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Regula (EK) Nr. 1228/2003	Šī regula
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
—	3. pants
—	4. pants
—	5. pants
—	6. pants
—	7. pants
—	8. pants
—	9. pants
—	10. pants
—	11. pants
—	12. pants
3. pants	13. pants
4. pants	14. pants
5. pants	15. pants
6. pants	16. pants
7. pants	17. pants
8. pants	18. pants
9. pants	19. pants
10. pants	20. pants
11. pants	21. pants
12. pants	22. pants
13. pants	23. pants
14. pants	24. pants
—	25. pants
15. pants	26. pants
Pielikums	I pielikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 715/2009

(2009. gada 13. jūlijs)

par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par Regulas (EK) Nr. 1775/2005 atcelšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Dabasgāzes iekšējais tirgus, ko pakāpeniski ievieš kopš 1999. gada, tiek veidots, lai visiem patērētājiem Kopienā būtu izvēles iespējas – neatkarīgi no tā, vai šie patērētāji ir iedzīvotāji vai uzņēmumi, rastos jaunas uzņēmējdarbības izdevības, attīstītos pārrobežu tirdzniecība, tādējādi paaugstinot efektivitāti, panākot konkurētspējīgākas cenas un labāku pakalpojuma kvalitāti, kā arī sniedzot ieguldījumu piegādes drošuma un ilgtspējas pilnveidē.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/55/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu ⁽⁴⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1775/2005 (2005. gada 28. septembris) par dabasgāzes pārvades tīklu piekļuves nosacījumiem ⁽⁵⁾ ir devusi nozīmīgu ieguldījumu šāda dabasgāzes iekšējā tirgus izveidošanā.

(3) Pieredze, kas gūta, īstenojot un uzraugot pirmo Labas prakses pamatnostādņu kopumu, kas pieņemts 2002. gadā Eiropas Gāzes regulatoru forumā ("Madrīdes forums"), rāda, ka, lai pilnībā īstenotu visās dalībvalstīs šos noteikumus, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, un lai praksē nodrošinātu garantiju minimumu vienādiem tirgus piekļuves nosacījumiem, ir jānodrošina attiecīgo noteikumu juridiskais spēks.

⁽¹⁾ OV C 211, 19.8.2008., 23. lpp.

⁽²⁾ OV C 172, 5.7.2008., 55. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 9. jūlija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts), Padomes 2009. gada 9. janvāra Kopējā nostāja (OV C 75 E, 31.3.2009., 38. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2009. gada 22. aprīļa Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta). Padomes 2009. gada 25. jūnija Lēmums.

⁽⁴⁾ OV L 176, 15.7.2003., 57. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 289, 3.11.2005., 1. lpp.

(4) Otro vispārējo noteikumu kopumu "Otrās labas prakses pamatnostādnes" pieņēma Madrīdes foruma sanāksmē 2003. gada 24. un 25. septembrī, un šīs regulas mērķis ir, pamatojoties uz Otrajām pamatnostādnēm, noteikt pamatprincipus un noteikumus par piekļuvi tīklam un trešo personu piekļuvi pakalpojumiem, pārslodzes vadību, pārredzamību, balansēšanu un jaudas tiesību tirdzniecību.

(5) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu ⁽⁶⁾ paredz apvienota pārvades un sadales sistēmas operatora iespēju. Tālab šajā regulā izklāstītie noteikumi neprasa grozīt to attiecīgo valstu pārvades un sadales sistēmu organizāciju, kas ir saderīgas ar minētās Direktīvas noteikumiem.

(6) Šīs regulas darbības jomā ir ietverti augstspiediena cauruļvadi, kas vietējos izplatītājus savieno ar gāzes tīkliem, kuru galvenā izmantošana nav saistīta ar vietējām piegādēm.

(7) Jāprecizē kritēriji, pēc kuriem nosaka tarifus piekļuvei tīkliem, lai nodrošinātu, ka tie pilnībā atbilst nediskriminācijas principam un tāda iekšējā tirgus vajadzībām, kurš sekmīgi darbojas, un tie pilnībā ņem vērā vajadzību pēc sistēmas viengabalainības un atspoguļo faktiskās izmaksas, ciktāl šīs izmaksas atbilst efektīva un strukturāli salīdzināma tīkla operatora izmaksām un ir pārredzamas, tajā pašā laikā ietverot pienācīgu peļņu no ieguldījumiem un vajadzības gadījumā ņemot vērā tarifu salīdzinošo novērtēšanu, ko veic regulatīvās iestādes.

(8) Aprēķinot tarifus piekļuvei tīkliem, ir svarīgi ņemt vērā faktiskās izmaksas, ciktāl šīs izmaksas atbilst efektīva un strukturāli salīdzināma tīkla operatora izmaksām un ir pārredzamas, kā arī vajadzību gūt attiecīgu peļņu no ieguldījumiem un stimulēt jaunas infrastruktūras celtniecību, tostarp īpašu regulatīvo režīmu jaunām investīcijām, kā noteikts Direktīvā 2009/73/EK. Šajā ziņā un jo īpaši, ja pastāv efektīva gāzesvadu savstarpēja konkurence, visnotaļ atbalstāma būs tarifu salīdzinoša novērtēšana, ko veic regulatīvās iestādes.

(9) Tirgus principos balstītiem pasākumiem tarifu noteikšanai, piemēram, izsolēm, ir jābūt saderīgiem ar Direktīvā 2009/73/EK izklāstītajiem noteikumiem.

⁽⁶⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 94. lpp.

- (10) Kopējs kompleksa minimums trešo personu piekļuves pakalpojumiem ir vajadzīgs, lai praksē nodrošinātu kopēju piekļuves standarta minimumu visā Kopienā un trešo personu piekļuves pakalpojumu pietiekamu saderību un ļautu izmantot labumus, kas gūti, sekmīgi darbojoties dabasgāzes iekšējam tirgum.
- (11) Taču patlaban pastāv šķēršļi tam, lai Kopienā dabasgāzi varētu pārdot ar vienādiem noteikumiem, bez diskriminācijas vai ierobežojumiem. Jo īpaši visās dalībvalstīs vēl nepastāv nediskriminējoša piekļuve tīkliem un vienlīdz efektīva regulatīvā uzraudzība, un joprojām saglabājas izolēti tirgi.
- (12) Būtu jāsasniedz pietiekams gāzes pārrobežu starpsavienojumu jaudas līmenis un jāveicina tirgus integrācija, lai pārbeigtu dabasgāzes iekšējo tirgu.
- (13) Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumā "Energētikas politika Eiropai" uzverts, cik svarīgi ir pabeigt dabasgāzes iekšējā tirgus izveidi un radīt vienlīdzīgus apstākļus visiem dabasgāzes uzņēmumiem Kopienā. Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumos "Gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvas" un "Eiropas gāzes un elektroenerģijas nozares apsekojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 17. pantu (galīgais ziņojums)" parādīts, ka funkcionējoša, efektīva un atvērta iekšējā tirgus izveides nolūkā pašreizējie noteikumi un pasākumi ne tikai neno drošina nepieciešamo regulējumu, bet arī neparedz starpsavienojumu jaudu radīšanu.
- (14) Pilnībā īstenojot spēkā esošo regulatīvo sistēmu, Regulā (EK) Nr. 1775/2005 izklāstītā dabasgāzes iekšējā tirgus regulatīvā sistēma būtu jāpielāgo atbilstoši minētajiem paziņojumiem.
- (15) Jo īpaši ir vajadzīga pārvades sistēmu operatoru ciešāka sadarbība un koordinācija, lai izveidotu tīkla kodeksus, ar kuriem nodrošina un pārvalda efektīvu un pārredzamu piekļuvi pārrobežu pārvades tīkliem, lai notiktu koordinēta un pietiekami tālredzīga plānošana un pārvades sistēmu attīstība Kopienā, tostarp starpsavienojuma jaudu izveide, pienācīgi ņemot vērā vides aspektus. Tīkla kodeksiem būtu jāatbilst galvenajām pamatnostādnēm, kas ir nesaistošas pēc būtības (galvenās pamatnostādes) un ko izstrādājusi Energoregulatoru sadarbības aģentūra, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru ⁽¹⁾ ("Aģentūra"). Aģentūrai būtu jāpiedalās tīkla kodeksu projektu izskatīšanā, balstoties uz reālo situāciju, tostarp jāizskata to atbilstība galvenajām pamatnostādnēm, un Aģentūrai vajadzētu būt tiesībām minētos kodeksus ieteikt pieņemšanai Komisijā. Aģentūrai būtu jāizvērtē ierosinātie tīkla kodeksu grozījumi, un tai vajadzētu būt tiesībām šos grozījumus ieteikt pieņemšanai Komisijā. Pārvades sistēmu operatoriem vajadzētu savus tīklus ekspluatēt atbilstoši šiem tīkla kodeksiem.
- (16) Lai panāktu dabasgāzes pārvades tīkla optimālu pārvaldību Kopienā, būtu jāizveido gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (gāzes PSOET). Gāzes PSOET uzdevumi būtu jāveic atbilstoši Kopienas konkurences noteikumiem, kurus piemēro gāzes PSOET lēmumiem. Gāzes PSOET uzdevumiem vajadzētu būt skaidri definētiem, un tā darbības metodēm būtu jānodrošina gāzes PSOET darbības efektivitāte, pārredzamība un reprezentatīvais raksturs. Gāzes PSOET sagatavotie tīkla kodeksi nav paredzēti, lai aizstātu vajadzīgos valstu tīkla kodeksus attiecībā uz jautājumiem, kas nav pārrobežu jautājumi. Tā kā efektīvāku darbu var panākt ar reģionālu pieeju, pārvades sistēmu operatoriem vispārējā sadarbības struktūrā būtu jāizveido reģionālas struktūras, vienlaikus panākot to, ka reģionālā līmenī sasniegtie rezultāti atbilst Kopienas līmeņa tīkla kodeksiem un nesaistošiem tīkla attīstības desmit gadu plāniem. Priekšnosacījums sadarbībai šādās reģionālās struktūrās ir tīkla darbību efektīva nodalīšana no ražošanas un piegādes darbībām. Nepastāvot šādai nodalīšanai, pārvades sistēmas operatoru reģionālā sadarbībā varētu rasties riska iespēja attiecībā uz praksi, kas vērsta pret konkurenci. Dalībvalstīm būtu jāveicina sadarbība un jāuzrauga tīkla efektivitāte reģionu līmenī. Sadarbībai reģionu līmenī vajadzētu būt savienojamai ar virzību uz konkurētspējīgu un efektīvu gāzes iekšējo tirgu.
- (17) Visi tirgus dalībnieki ir ieinteresēti darbā, ko sagaida no gāzes PSOET. Tāpēc svarīga ir efektīva apspriešanās, un būtiskai nozīmei vajadzētu būt jau pastāvošajām struktūrām, kas izveidotas nolūkā sekmēt un vienkāršot apspriešanās procesu, piemēram, Eiropas Asociācijai enerģijas apmaiņas pilnveidošanai, valstu regulatoriem vai Aģentūrai.
- (18) Lai nodrošinātu lielāku pārredzamību saistībā ar gāzes pārvades tīkla attīstību Kopienā, gāzes PSOET būtu jā sagatavo, jāpublicē un regulāri jāatjaunina nesaistošs Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plāns (Kopienas tīkla attīstības plāns). Minētajā tīkla attīstības plānā būtu jāiekļauj stabili gāzes pārvades tīkli un vajadzīgie reģionālie starpsavienojumi, kuri ir atbilstīgi no komerciālā un piegādes drošuma viedokļa.

(¹) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 94. lpp.

- (19) Lai stiprinātu konkurenci, izmantojot likvīdus gāzes vairumtirdzniecības tirgus, ir svarīgi, lai gāzi varētu tirgot neatkarīgi no tās atrašanās vietas sistēmā. Vienīgais veids, kā to izdarīt, ir ļaut tīkla lietotājiem neatkarīgi rezervēt ieejas un izejas jaudas, tādējādi gāzi transportējot caur zonām, nevis pa tradicionālajiem līgumceļiem. To, ka priekšroka dodama ieejas-izejas sistēmām, kas veicinās konkurenci, vairums ieinteresēto personu pauda jau Sestajā Madrides forumā 2002. gada 30. un 31. oktobrī. Tādēļ tarifi nebūtu jānosaka atkarībā no transporta maršruta; tādējādi tarifi, kas noteikti vienam vai vairākiem ieejas punktiem, nebūtu saistāmi ar tarifiem, kas noteikti vienam vai vairākiem izejas punktiem, un otrādi.
- (20) Atsauces uz saskaņotiem transportēšanas līgumiem saistībā ar pārvades sistēmu operatoru nediskriminējošu piekļuvi tīklam nenozīmē, ka viena sistēmas operatora transportēšanas līgumu noteikumiem jābūt tādiem pašiem kā citam pārvades sistēmas operatoram tajā vai kādā citā dalībvalstī, ja vien nav noteiktas obligātas prasības, kas jāievēro visos transportēšanas līgumos.
- (21) Gāzes tīklos ir ievērojamas līgumpārslodzes. Tāpēc jaunu vai no jauna pārslēgtu līgumu pārslodzes vadība un jaudas sadales principu pamatā ir neizmantošanas jaudas atbrīvošana, ļaujot tīkla lietotājiem apakšizīrēt vai tālākpārdot savu nolīgto jaudu un paredzot, ka pārvades sistēmu operatoriem jāpiedāvā neizmantojama jauda tirgū ne vēlāk kā iepriekšējā dienā, un tai jābūt atslēdzamai (nepastāvīgai). Tā kā lielu proporciju veido jau noslēgtie līgumi un vajadzīgi vienlīdzīgi noteikumi jaunās un esošās jaudas lietotājiem, šie principi būtu jāpiemēro attiecībā uz visu nolīgto jaudu, tostarp uz jau noslēgtajiem līgumiem.
- (22) Lai gan fiziska tīklu pārslodze pašreiz Kopienā reti kad ir problēma, tā varētu par tādu kļūt nākotnē. Tādēļ ir svarīgi noteikt pamatprincipu pārslodzes jaudas sadalei šādos gadījumos.
- (23) Tirgus novērošana, ko pēdējos gados veic valstu regulatīvās iestādes un Komisija, liecina, ka pašreizējās pārredzamības prasības un noteikumi par piekļuvi infrastruktūrai nav pietiekami, lai nodrošinātu īstu, sekmīgi funkcionējošu, atvērtu un efektīvu gāzes iekšējo tirgu.
- (24) Nepieciešama vienlīdzīga piekļuve informācijai par sistēmas fizisko situāciju un efektivitāti, lai visi tirgus dalībnieki varētu novērtēt kopējo pieprasījumu un piedāvājumu un saprast pamatojumu vairumtirdzniecības cenas svārstībām.
- Tas ietver precīzāku informāciju par piedāvājumu un pieprasījumu, tīkla jaudu, plūsmām un remontdarbiem, balansēšanu un uzglabāšanas jaudu pieejamību un izmantojumu. Šī informācija ir ļoti svarīga tirgus funkcionēšanai, tāpēc tai jānosaka mazāk stingri ierobežojumi publicēšanai konfidencialitātes dēļ.
- (25) Konfidencialitātes prasības attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju tomēr ir īpaši atbilstīgas, ja skar uzņēmuma komerciāli stratēģiskas nozīmes datus, ja ir tikai viens uzglabāšanas objekta lietotājs, vai skarus datus par sistēmas vai apakšsistēmas izejas punktiem, kas nevis ir pieslēgti citai pārvades vai izplatīšanas sistēmai, bet gan vienam rūpnieciskam tiešam patērētājam, kur tas izpaustu konfidencialu informāciju par minētā patērētāja ražošanas procesu.
- (26) Lai palielinātu uzticību tirgum, tā dalībniekiem jābūt pārliecinātiem, ka par ļaunprātīgām darbībām var tikt piemērotas iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas. Kompetentās iestādes būtu jāpilnvaro efektīvi izmeklēt gadījumus, kad situācija tirgū tiek izmantota ļaunprātīgi. Tāpēc kompetentajām iestādēm ir vajadzīga piekļuve datiem, kas sniedz informāciju par piegādes uzņēmumu operatīvajiem lēmumiem. Gāzes tirgū visus šos lēmumus ziņo sistēmu operatoriem kā jaudas rezervācijas, nominācijas un realizētās jaudas plūsmas. Sistēmu operatoriem noteiktu laiku šī informācija būtu jāglabā tā, lai tā būtu pieejama un vienkārši iegūstama kompetentajām iestādēm. Turklāt kompetentajām iestādēm būtu regulāri jāpārbauda, vai pārvades sistēmu operatori ievēro šos noteikumus.
- (27) Piekļuve gāzes uzglabāšanas objektiem un sašķidrinātās dabasgāzes (SDG) iekārtām dažās dalībvalstīs ir nepietiekama, un tādēļ ir jāuzlabo pašreizējo noteikumu īstenošana. Eiropas Elektroenerģijas un gāzes regulatoru grupas novērojumi liecina, ka uzglabāšanas sistēmu operatori nepietiekami ievēro trešo personu piekļuves brīvprātīgās labas prakses pamatnostādnes, par ko visas ieinteresētās personas vienojās Madrides forumā, tāpēc šie noteikumi jāpadara saistoši.
- (28) Gāzes piegādei paredzētas balansēšanas sistēmas, kuras ir nediskriminējošas un pārredzamas un kuras izmanto pārvades sistēmu operatori, ir svarīgi mehānismi, jo īpaši jaunienācējiem tirgū, kam varētu būt grūtāk balansēt savu vispārējā noieta portfeli nekā uzņēmumiem, kas attiecīgā tirgū jau darbojas. Tādēļ jāizstrādā noteikumi, lai nodrošinātu, ka pārvades sistēmu operatori ekspluatē šādus mehānismus atbilstīgi nediskriminējošiem, pārredzamiem un efektīviem tīkla piekļuves nosacījumiem.
- (29) Primāro jaudas tiesību tirdzniecībai ir nozīmīga vieta konkurētspējīga tirgus attīstībā un likviditātes veicināšanā. Tādēļ šai regulai būtu jāparedz pamatnoteikumi attiecībā uz šādu tirdzniecību.

- (30) Valstu regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina atbilstība šīs regulas noteikumiem un saskaņā ar to pieņemtajām pamatnostādnēm.
- (31) Pamatnostādnēs, kas pievienotas šai regulai, ir ietverti konkrēti, sīki izstrādāti šo principu īstenošanas noteikumi, pamatojoties uz Otrajām labas prakses pamatnostādnēm. Vajadzības gadījumā šie noteikumi laika gaitā attīstīsies, ņemot vērā valstu gāzes piegādes sistēmu atšķirības.
- (32) Ierosinot grozījumus šīs regulas pielikumā paredzētajās pamatnostādnēs, Komisijai būtu jānodrošina, ka tā Madrides forumā iepriekš apspriežas ar visām attiecīgajām personām, kas saistītas ar pamatnostādnēm un ko pārstāv profesionālās organizācijas, un ar dalībvalstīm.
- (33) Dalībvalstīm un valstu kompetentajām iestādēm attiecīgā informācija būtu jāiesniedz Komisijai. Komisijai šāda informācija būtu jāapstrādā konfidenciali.
- (34) Šī regula un saskaņā ar to pieņemtās pamatnostādnēs neskar Kopienas konkurences noteikumu piemērošanu.
- (35) Šīs regulas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību⁽¹⁾.
- (36) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro sagatavot vai pieņemt pamatnostādni, kas vajadzīgas, lai panāktu minimālo saskaņotības pakāpi šīs regulas mērķa sasniegšanai. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs regulas elementus, inter alia to papildinot ar jauniem nebūtiskiem elementiem, jāpieņem saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.
- (37) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi – proti, izstrādāt taisnīgus noteikumus par piekļuves nosacījumiem dabasgāzes pārvades tīkliem, uzglabāšanas objektiem un SDG iekārtām – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka tādēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (38) Ņemot vērā to, kādus grozījumus pašlaik izdara Regulā (EK) 1775/2005, skaidrības un racionalizācijas labad ir vēlama attiecīgos noteikumus pārstrādāt, tos visus apvienojot vienā jaunās regulas tekstā,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Šīs regulas mērķis ir:

- a) paredzēt nediskriminējošus noteikumus par nosacījumiem piekļuvei dabasgāzes pārvades sistēmām, ņemot vērā valstu un reģionālo tirgu īpašās iezīmes, lai nodrošinātu dabasgāzes iekšējā tirgus pareizu darbību;
- b) paredzēt nediskriminējošus noteikumus par piekļuves nosacījumiem SDG iekārtām un uzglabāšanas objektiem, ņemot vērā valstu un reģionālo tirgu īpašās iezīmes; un
- c) veicināt labi funkcionējošu un pārredzama vairumtirdzniecības tirgus izveidi, kuram ir raksturīga augsta gāzes piegādes drošuma pakāpe, un paredzēt mehānismus, lai saskaņotu tīkla piekļuves noteikumus gāzes pārrobežu tirdzniecībai.

Šā panta pirmajā daļā minētie mērķi ietver saskaņotu tīkla, bet ne uzglabāšanas objektu, piekļuves tarifu principu vai to aprēķināšanas metožu noteikšanu, trešo personu piekļuves pakalpojumu izveidi, saskaņotu principu noteikšanu jaudas sadalei un pārslodzes vadībai, pārredzamības prasību, balansēšanas noteikumu un balansēšanas maksu noteikšanu, kā arī jaudas tirdzniecības veicināšanu.

Šo regulu, izņemot 19. panta 4. punktu, piemēro vienīgi uzglabāšanas objektiem, uz kuriem attiecas Direktīvas 2009/73/EK 33. panta 3. vai 4. punkts.

Dalībvalstis var izveidot organizāciju vai struktūru, kā paredzēts Direktīvā 2009/73/EK, lai veiktu vienu vai vairākas funkcijas, ko parasti veic pārvades sistēmas operators, un kurai piemēro šīs regulas prasības. Uz šādu organizāciju vai struktūru attiecas sertifikācija saskaņā ar šīs regulas 3. pantu, to norīko saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 10. pantu.

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "pārvalde" ir dabasgāzes transportēšana pa cauruļvadu tīklu, kas galvenokārt sastāv no augstspiediena cauruļvadiem un kas nav maģistrālu cauruļvadu tīkls, kā arī nav daļa no augstspiediena cauruļvadiem, ko galvenokārt lieto vietējai dabasgāzes izplatīšanai, lai to nogādātu patērētājiem, bet neietverot piegādi;

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

- 2) "transporta līgums" ir līgums, ko pārvades sistēmas operators ir noslēdzis ar tīkla lietotāju, lai veiktu pārvadi;
 - 3) "jauda" ir maksimāli iespējamā plūsma, kas izteikta normalkubikmetros attiecībā pret laika vienību vai enerģijas vienībās attiecībā pret laika vienību, un ko tīkla lietotāji ir tiesīgi saņemt saskaņā ar transporta līguma noteikumiem;
 - 4) "neizmantota jauda" ir konstanta jauda, ko tīkla lietotājs ir ieguvis saskaņā ar transportēšanas līgumu, bet ko šis lietotājs nav nominējis līgumā noteiktajā termiņā;
 - 5) "pārslodzes vadība" ir pārvades sistēmas operatora pienākumu izpilde attiecībā uz jaudu tā, lai optimāli un maksimāli izmantotu tehniskās jaudas un savlaicīgi konstatētu paredzamos pārslodzes un iespēju robežu līmeņus;
 - 6) "sekundārais tirgus" ir tirgus, kurā pārdod jaudas, ko nepārdod primārajā tirgū;
 - 7) "nominācija" ir iepriekšējs tīkla lietotāja paziņojums pārvades sistēmas operatoram par faktisko plūsmu, ko tīkla lietotājs vēlas ievadīt sistēmā vai aizvadīt no tās;
 - 8) "renominācija" ir vēlāks paziņojums par koriģētu nomināciju;
 - 9) "sistēmas viengabalainība" ir jebkurš stāvoklis pārvades sistēmā, arī vajadzīgās pārvades iekārtās, kurā dabasgāzes spiediens un kvalitāte ir pārvades sistēmas operatora noteiktajās minimālajās un maksimālajās robežās, garantējot dabasgāzes pārvadi tehniskā ziņā;
 - 10) "balansēšanas periods" ir laiks, kurā enerģijas vienībās izteikta dabasgāzes apjoma izņemšana visiem tīkla lietotājiem ir jākompensē ar tāda paša dabasgāzes apjoma ievadi pārvades sistēmā saskaņā ar transporta līgumu vai tīkla kodeksu;
 - 11) "tīkla lietotājs" ir pārvades sistēmas operatora klienti vai potenciāli klienti un paši pārvades sistēmas operatori tiktāl, ciktāl viņiem jāveic ar pārvadi saistītas darbības;
 - 12) "atslēdzami pakalpojumi" ir pārvades sistēmas operatora piedāvātie pakalpojumi attiecībā uz atslēdzamu jaudu;
 - 13) "atslēdzama jauda" ir gāzes pārvades jauda, ko pārvades sistēmas operators var atslēgt saskaņā ar transporta līgumā paredzētajiem nosacījumiem;
 - 14) "ilgtermiņa pakalpojumi" ir pārvades sistēmas operatora piedāvātie pakalpojumi, kas ilgst gadu vai ilgāku laiku;
 - 15) "īstermiņa pakalpojumi" ir pārvades sistēmas operatora piedāvātie pakalpojumi, kas ilgst īsāku laiku nekā gads;
 - 16) "konstanta jauda" ir gāzes pārvades jauda, ko pārvades sistēmas operators, parakstot līgumu, ir garantējis kā neatslēdzamu;
 - 17) "konstanti pakalpojumi" ir pārvades sistēmas operatora piedāvātie pakalpojumi attiecībā uz konstanto jaudu;
 - 18) "tehniskā jauda" ir maksimāli iespējamā konstantā jauda, ko pārvades sistēmas operators var piedāvāt tīkla lietotājiem, ņemot vērā sistēmas viengabalainību un pārvades tīkla vadīšanas prasības;
 - 19) "līgumā paredzētā jauda" ir jauda, ko pārvades sistēmas operators ir piešķīris kādam tīkla lietotājam ar transporta līgumu;
 - 20) "pieejamā jauda" ir tehniskās jaudas daļa, kas nav sadalīta un attiecīgā brīdī joprojām ir pieejama sistēmai;
 - 21) "līgumpārslodze" ir stāvoklis, kad pieprasījums pēc konstantas jaudas pārsniedz tehnisko jaudu;
 - 22) "primārais tirgus" ir tirgus, kurā pārvades sistēmas operatori tieši nodarbojas ar jaudu tirdzniecību;
 - 23) "fiziska pārslodze" ir stāvoklis, kad pieprasījums pēc faktiskās piegādes kādā brīdī pārsniedz tehnisko jaudu;
 - 24) "SDG iekārtas jauda" ir SDG termināļa jauda dabasgāzes sašķidrināšanai vai SDG importēšanai, izņemšanai, palīgpakalpojumiem, uzglabāšanai uz laiku vai regazifikācijai;
 - 25) "tilpums" ir gāzes daudzums, kuru uzglabāšanas objekta lietotājs ir tiesīgs izmantot gāzes uzglabāšanai;
 - 26) "piegādājamība" ir ātrums, kādā uzglabāšanas objekta lietotājs var izņemt gāzi no uzglabāšanas objekta;
 - 27) "ievades rādītājs" ir ātrums, kādā uzglabāšanas objekta lietotājs var ievadīt gāzi uzglabāšanas objektā;
 - 28) "uzglabāšanas jauda" ir jebkura tilpuma, ievades rādītāja un piegādājamības kombinācija.
2. Neskarot šā panta 1. punktā paredzētās definīcijas, piemēro arī tās šai regulai atbilstīgās definīcijas, kas izklāstītas Direktīvas 2009/73/EK 2. pantā, izņemot pārvades definīciju minētā panta 3. punktā.
- Šā panta 1. punkta 3. līdz 23. apakšpunktā paredzētās definīcijas, kas attiecas uz pārvadi, pēc analogijas piemēro arī uzglabāšanas objektiem un SDG iekārtām.

3. pants

Pārvades sistēmu operatoru sertifikācija

1. Komisija tūlīt pēc saņemšanas pārbauda ikvienu paziņojumu attiecībā uz lēmumu par pārvades sistēmu operatoru sertifikāciju, kā paredzēts Direktīvas 2009/73/EK 10. panta 6. punktā. Divos mēnešos pēc šāda paziņojuma saņemšanas dienas Komisija attiecīgajai valsts regulatīvajai iestādei sniedz atzinumu par tā atbilstību Direktīvas 2009/73/EK 10. panta 2. punktam vai 11. pantam un 9. pantam.

Gatavojot šā punkta pirmajā daļā minēto atzinumu, Komisija var lūgt Aģentūru sniegt atzinumu par valsts regulatīvās iestādes lēmumu. Šādā gadījumā pirmajā daļā minēto divu mēnešu termiņu pagarina vēl par diviem mēnešiem.

Ja Komisija pirmajā un otrajā daļā minētajā termiņā nav sniegusi atzinumu, uzskata, ka tai nav iebildumu pret regulatīvās iestādes lēmumu.

2. Pēc Komisijas atzinuma saņemšanas valsts regulatīvā iestāde divos mēnešos pieņem galīgo lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, pilnībā ņemot vērā minēto atzinumu. Regulatīvās iestādes lēmumu un Komisijas atzinumu publicē kopā.

3. Jebkurā procedūras brīdī regulatīvās iestādes un/vai Komisija var lūgt, lai pārvades sistēmas operators un/vai uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, sniedz visu informāciju, kas tām nepieciešama šajā pantā paredzēto uzdevumu veikšanai.

4. Regulatīvās iestādes un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

5. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, kurās sīki izklāsta šā panta 1. un 2. punkta īstenošanai piemērojamo procedūru. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 28. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

6. Ja Komisija ir saņēmusi paziņojumu par pārvades sistēmu operatora sertifikāciju, kā paredzēts Direktīvas 2009/73/EK 9. panta 10. punktā, tā pieņem lēmumu par sertifikāciju. Regulatīvā iestāde izpilda Komisijas lēmumu.

4. pants

Gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls

Visi pārvades sistēmu operatori sadarbojas Kopienas līmenī, izmantojot gāzes PSOET, lai veicinātu dabasgāzes iekšējā tirgus izveides pabeigšanu un darbību, kā arī pārrobežu tirdzniecību un lai panāktu dabasgāzes pārvades tīkla optimālu pārvaldību, koordinētu darbību un tehnisko attīstību.

5. pants

Gāzes PSOET izveide

1. Līdz 2011. gada 3. martam gāzes pārvades sistēmu operatori iesniedz Komisijai un Aģentūrai izveidojamā gāzes PSOET statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, tostarp reglamenta noteikumus par apspriešanos ar citām ieinteresētajām personām.

2. Aģentūra pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas, jo īpaši sistēmas lietotājus, tostarp patērētājus, divos mēnešos pēc statūtu projekta, locekļu saraksta un reglamenta projekta saņemšanas dienas sniedz Komisijai atzinumu par tiem.

3. Komisija sniedz atzinumu par statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, ņemot vērā atzinumu, ko Aģentūra sniegusi saskaņā ar 2. punktu, trīs mēnešos pēc Aģentūras atzinuma saņemšanas dienas.

4. Trīs mēnešos pēc Komisijas atzinuma saņemšanas dienas pārvades sistēmu operatori izveido gāzes PSOET, kā arī pieņem un publicē tā statūtus un reglamentu.

6. pants

Tīkla kodeksu izveide

1. Komisija pēc apspriešanās ar Aģentūru, gāzes PSOET un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām sagatavo gada prioritāšu sarakstu, norādot 8. panta 6. punktā minētās jomas, kas iekļaujamās tīkla kodeksu izstrādē.

2. Komisija prasa, lai Aģentūra pieņemamā termiņā, kas nepārsniedz sešus mēnešus, iesniedz nesaistošas galvenās pamatnostādnes (galvenās pamatnostādnes), kurās saskaņā ar 8. panta 7. punktu paredzēti skaidri un objektīvi izstrādes principi tīkla kodeksiem, kas attiecas uz prioritāšu sarakstā noteiktajām jomām. Ar galvenajām pamatnostādnēm sekmē nediskriminējošu, efektīvu konkurenci un sekmīgu tirgus darbību. Pēc Aģentūras pamatota pieprasījuma Komisija var minēto termiņu pagarināt.

3. Aģentūra vismaz divus mēnešus atklāti un pārredzami oficiāli apspriežas ar gāzes PSOET un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām par galvenajām pamatnostādnēm.

4. Ja Komisija uzskata, ka galvenās pamatnostādnes nesekmē nediskriminējošu, efektīvu konkurenci un sekmīgu tirgus darbību, tā var lūgt Aģentūru pieņemamā termiņā pārskatīt galvenās pamatnostādnes un atkārtoti iesniegt tās Komisijai.

5. Ja Aģentūra neiesniedz vai atkārtoti neiesniedz galvenās pamatnostādnes termiņā, ko Komisija noteikusi saskaņā ar 2. vai 4. punktu, tad Komisija izstrādā attiecīgās galvenās pamatnostādnes.

6. Komisija prasa, lai gāzes PSOET pieņemamā termiņā, kas nepārsniedz 12 mēnešus, iesniedz Aģentūrai tīkla kodeksu, kurā ievērota attiecīgās galvenās pamatnostādnes.

7. Trīs mēnešos pēc tīkla kodeksa saņemšanas dienas, kuru laikā Aģentūra var oficiāli apspriesties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tā sniedz gāzes PSOET pamatotu atzinumu par tīkla kodeksu.

8. Gāzes PSOET var grozīt tīkla kodeksu, ņemot vērā Aģentūras atzinumu, un atkārtoti iesniegt to Aģentūrai.

9. Ja Aģentūra ir pārliecināta, ka tīkla kodeksā pilnībā ievērotas attiecīgās galvenās pamatnostādnes, tā iesniedz Komisijai tīkla kodeksu un iesaka to pieņemt pamatotā laikposmā. Ja Komisija tīkla kodeksu nepieņem, tā norāda pamatojumu.

10. Ja gāzes PSOET nav izstrādājis tīkla kodeksu termiņā, ko Komisija noteikusi saskaņā ar 6. punktu, tad Komisija var prasīt, lai Aģentūra sagatavo tīkla kodeksa projektu, pamatojoties uz attiecīgajām galvenajām pamatnostādnēm. Izstrādājot tīkla kodeksa projektu saskaņā ar šo punktu, Aģentūra var sākt turpmākas apspriedes. Aģentūra iesniedz Komisijai tīkla kodeksa projektu, kas sagatavots saskaņā ar šo punktu, un iesaka to pieņemt.

11. Ja gāzes PSOET nav izstrādājis tīkla kodeksu vai ja Aģentūra nav izstrādājusi tīkla kodeksa projektu, kā minēts šā panta 10. punktā, Komisija var pēc savas iniciatīvas vai pēc Aģentūras ierosinājuma saskaņā ar šā panta 9. punktu pieņemt vienu vai vairākus tīkla kodeksus 8. panta 6. punktā uzskaitītajās jomās.

Ja Komisija pēc savas iniciatīvas ierosina pieņemt tīkla kodeksu, tā vismaz divus mēnešus par kodeksa projektu apspriežas ar Aģentūru, gāzes PSOET un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 28. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

12. Šis pants neskar Komisijas tiesības pieņemt un grozīt pamatnostādnes atbilstoši 23. pantam.

7. pants

Grozījumi tīkla kodeksos

1. Grozījumus saskaņā ar 6. pantu pieņemtajos tīkla kodeksos Aģentūrai var ierosināt personas, kas varētu būt ieinteresētas attiecīgajā tīkla kodeksā, tostarp gāzes PSOET, pārvades sistēmu operatori, tīkla lietotāji un patērētāji. Aģentūra var ierosināt grozījumus arī pēc savas iniciatīvas.

2. Aģentūra apspriežas ar visām ieinteresētajām personām saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 10. pantu. Pēc šā procesa pabeigšanas Aģentūra var iesniegt pamatotus grozījumu priekšlikumus Komisijai, tajos norādot, kā šie ierosinājumi atbilst 6. panta 2. punktā minētajiem tīkla kodeksu mērķiem.

3. Komisija, ņemot vērā Aģentūras priekšlikumus, var pieņemt grozījumus jebkurā tīkla kodeksā, kas pieņemts saskaņā ar 6. pantu. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 28. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

4. Ierosināto grozījumu izskatīšana saskaņā ar 28. panta 2. punktā izklāstīto procedūru attiecas vienīgi uz aspektiem, kas saistīti ar šiem ierosinātajiem grozījumiem. Šie ierosinātie grozījumi neskar citus grozījumus, ko Komisija varētu ierosināt.

8. pants

Gāzes PSOET uzdevumi

1. Gāzes PSOET pēc Komisijas pieprasījuma saskaņā ar 6. panta 6. punktu izstrādā tīkla kodeksus šā panta 6. punktā minētajām jomām.

2. Lai sasniegtu 4. pantā noteiktos mērķus, gāzes PSOET var izstrādāt tīkla kodeksus 6. punktā minētajām jomām, ja šie kodeksi nav saistīti ar jomām, uz kurām attiecas Komisijas pieprasījums. Šos tīkla kodeksus iesniedz Aģentūrai atzinuma sniegšanai. Gāzes PSOET pienācīgi ņem vērā šo atzinumu.

3. Gāzes PSOET pieņem:

a) kopējus tīkla ekspluatācijas instrumentus, lai nodrošinātu tīkla darbības koordināciju normālos un ārkārtas apstākļos, tostarp parastu negadījumu klasifikācijas skalu, un pētniecības plānus;

b) katru otro gadu – nesaistošu Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plānu (Kopienas tīkla attīstības plāns), tostarp Eiropas piegādes pietiekamības prognozi;

c) ieteikumus saistībā ar tehniskās sadarbības koordināciju starp Kopienas un trešo valstu pārvades sistēmu operatoriem;

d) gada darba programmu;

e) gada pārskatu;

f) ikgadējās ziemas un vasaras piegādes pietiekamības prognozes.

4. Šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minētā Eiropas piegādes pietiekamības prognoze aptver vispārēju gāzes sistēmas pietiekamību piegādāt gāzi atbilstīgi pašreizējam un prognozētajam pieprasījumam nākamajiem pieciem gadiem un laikposmam no pieciem līdz desmit gadiem no minētās prognozes dienas. Eiropas piegādes pietiekamības prognozes pamatā ir valstu piegādes prognozes, ko sagatavo katrs atsevišķs pārvades sistēmas operators.

5. Šā panta 3. punkta d) apakšpunktā minētajā gada darba programmā ietver attiecīgajā gadā sagatavojamo tīkla kodeksu sarakstu un aprakstu, tīkla ekspluatācijas koordinēšanas plānu, kā arī pētniecības un attīstības pasākumus, norādot orientējošu grafiku.

6. Šā panta 1. un 2. punktā minētie tīkla kodeksi, vajadzības gadījumā ņemot vērā reģionālas īpatnības, aptver šādas jomas:

- a) tīkla drošības un uzticamības noteikumi;
- b) tīkla pieslēguma noteikumi;
- c) trešo personu piekļuves noteikumi;
- d) datu apmaiņas un līguma izpildes noteikumi;
- e) savstarpējas savietojamības noteikumi;
- f) operatīvās procedūras ārkārtas situācijās;
- g) jaudas sadales un pārslodzes vadības noteikumi;
- h) tirdzniecības noteikumi, kas attiecas uz tehnisku un praktisku nodrošinājumu tīkla piekļuvei un uz sistēmas balansēšanu;
- i) pārredzamības noteikumi;
- j) balansēšanas noteikumi, tostarp ar tīklu saistīti noteikumi par nominācijas procedūru, noteikumi par balansēšanas maksām un noteikumi par operatīvo balansēšanu starp pārvades sistēmas operatoru sistēmām;
- k) noteikumi par saskaņotām pārvades tarifu struktūrām; un
- l) energoefektivitāte gāzes tīklos.

7. Tīkla kodeksus izstrādā par tīklu pārrobežu aspektiem un tirgus integrācijas aspektiem, un tie neskar dalībvalstu tiesības izveidot valstu kodeksus par aspektiem, kas neietekmē pārrobežu tirdzniecību.

8. Gāzes PSOET pārbauga un izvērtē to, kā īsteno tīkla kodeksus un pamatnostādnes, ko Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar 6. panta 11. punktu, kā arī to ietekmi uz to piemērojamo noteikumu saskaņošanu, kuru mērķis ir veicināt tirgus integrāciju. Gāzes PSOET par konstatēto ziņo Aģentūrai, un izvērtējuma rezultātus ietver šā panta 3. punkta e) apakšpunktā minētajā gada pārskatā.

9. Gāzes PSOET dara pieejamu visu informāciju, ko Aģentūra lūdz, lai veiktu savus uzdevumus saskaņā ar 9. panta 1. punktu.

10. Ik pēc diviem gadiem gāzes PSOET pieņem un publicē Kopienas tīkla attīstības plānu, kas minēts 3. punkta b) apakšpunktā. Kopienas tīkla attīstības plānā ietver integrēta tīkla modelēšanu, scenāriju izstrādi, Eiropas piegādes pietiekamības prognozi un sistēmas elastības vērtējumu.

Kopienas tīkla attīstības plānā jo īpaši:

- a) ņem vērā valstu ieguldījumu plānus, ievērojot 12. panta 1. punktā minētos reģionālos ieguldījumu plānus un, attiecīgā gadījumā, tīkla plānošanas Kopienas aspektus, tostarp pamatnostādnes Eiropas enerģētikas tīkliem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1364/2006/EK ⁽¹⁾;
- b) attiecībā uz pārrobežu starpsavienojumiem ņem vērā tīkla lietotāju pamatotās vajadzības un iekļauj ieguldītāju ilgtermiņa saistības, kā minēts Direktīvas 2009/73/EK 14. un 22. pantā; un
- c) nosaka vajadzības veikt ieguldījumus, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu jaudu.

Saistībā ar šā punkta otrās daļas c) apakšpunktu Kopienas tīkla attīstības plānam var pievienot pārskatu par šķēršļiem tīkla pārrobežu jaudas palielināšanā, kurus rada atšķirīgas apstiprināšanas procedūras vai prakse.

11. Aģentūra izskata valstu tīkla attīstības desmit gadu plānus, lai novērtētu to atbilstību Kopienas tīkla attīstības plānam. Ja Aģentūra konstatē neatbilstības starp valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu un Kopienas tīkla attīstības plānu, tā iesaka grozīt, attiecīgi, valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu vai Kopienas tīkla attīstības plānu. Ja šāds valsts tīkla attīstības desmit gadu plāns ir izstrādāts saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 22. pantu, Aģentūra iesaka kompetentajai valsts regulatīvajai iestādei grozīt valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu saskaņā ar minētās direktīvas 22. panta 7. punktu un par to informē Komisiju.

12. Pēc Komisijas pieprasījuma gāzes PSOET dara Komisijai zināmus savus apsvērumus par pamatnostādņu pieņemšanu, kā paredzēts 23. pantā.

9. pants

Aģentūras veiktā pārraudzība

1. Aģentūra pārbauga, kā gāzes PSOET veic 8. panta 1., 2. un 3. punktā minētos uzdevumus, un sniedz Komisijai ziņojumu.

⁽¹⁾ OV L 262, 22.9.2006., 1. lpp.

Aģentūra pārbauda, kā gāzes PSOET īsteno tīkla kodeksus, kas izstrādāti saskaņā ar 8. panta 2. punktu, un tīkla kodeksus, kas izstrādāti saskaņā ar 6. panta 1. līdz 10. punktu, bet kurus Komisija nav pieņēmusi saskaņā ar 6. panta 11. punktu. Ja gāzes PSOET nav īstenojis kādu no tīkla kodeksiem, Aģentūra prasa, lai gāzes PSOET sniegtu pamatotu paskaidrojumu, kāpēc attiecīgais kodekss nav īstenots. Aģentūra informē Komisiju par šo paskaidrojumu un sniegt par to atzinumu.

Aģentūra pārbauda un izvērtē, kā īsteno tīkla kodeksus un pamatnostādnes, ko Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar 6. panta 11. punktu, un kā tie iespaido piemērojamo noteikumu saskaņošanu, lai veicinātu tirgus integrāciju, lai izvairītos no diskriminācijas, sekmētu efektīvu konkurenci un tirgus efektīvu darbību, un sniegt par to ziņojumu Komisijai.

2. Gāzes PSOET iesniedz Aģentūrai Kopienas tīkla attīstības plāna projektu, gada darba programmas projektu, tostarp informāciju par apspriešanās procesu, un citus 8. panta 3. punktā norādītos dokumentus, lai saņemtu Aģentūras atzinumu.

Divos mēnešos pēc saņemšanas dienas Aģentūra sniegt gāzes PSOET un Komisijai pienācīgi pamatotu atzinumu un ieteikumus, ja tā uzskata, ka gāzes PSOET iesniegtais gada darba programmas projekts vai Kopienas tīkla attīstības plāna projekts neveicina diskriminācijas novēršanu, efektīvu konkurenci, tirgus efektīvu darbību vai trešo personu piekļuvei pietiekamu pārrobežu starpsavienojuma līmeni.

10. pants

Apspriešanās

1. Izstrādājot tīkla kodeksus, Kopienas tīkla attīstības plāna projektu un gada darba programmu, kā minēts 8. panta 1., 2. un 3. punktā, gāzes PSOET saskaņā ar 5. panta 1. punktā minēto regulamentu organizē plašu, savlaicīgu, atklātu un pārredzamu apspriešanos ar visiem attiecīgajiem tirgus dalībniekiem un jo īpaši ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas. Šī apspriešanās aptver arī valstu regulatīvās iestādes un citas valsts iestādes, piegādes un ražošanas uzņēmumus, tīkla lietotājus, tostarp lietotājus, sadales sistēmas operatorus, tostarp attiecīgās nozares apvienības, tehniskas struktūras un ieinteresēto personu grupas. Tās mērķis ir lēmumu pieņemšanas procesā apzināt visu attiecīgo pušu viedokļus un priekšlikumus.

2. Publisko visus dokumentus un sanāksmju protokolus, kas saistīti ar 1. punktā minēto apspriešanos.

3. Pirms gāzes PSOET pieņem gada darba programmu un tīkla kodeksus, kā minēts 8. panta 1., 2. un 3. punktā, tas norāda, kā ir ņemti vērā apspriešanās gaitā izteiktie apsvērumi. Ja kādi apsvērumi nav ņemti vērā, gāzes PSOET norāda pamatojumu.

11. pants

Izmaksas

Izmaksas, kas saistītas ar 4. līdz 12. pantā minētajām gāzes PSOET darbībām, sedz pārvades sistēmas operatori, un tās iekļauj tarifu aprēķinos. Regulatīvās iestādes apstiprina šīs izmaksas vienīgi tad, ja tās ir pieņemamas un samērīgas.

12. pants

Pārvades sistēmu operatoru reģionālā sadarbība

1. Pārvades sistēmu operatori izveido reģionālo sadarbību gāzes PSOET ietvaros, lai sekmētu 8. panta 1., 2. un 3. punktā minēto uzdevumu izpildi. Tie jo īpaši ik pēc diviem gadiem publicē reģionālo ieguldījumu plānu un var pieņemt ieguldījumu lēmumus, pamatojoties uz šo reģionālo ieguldījumu plānu.

2. Pārvades sistēmu operatori sekmē pasākumus, kas nodrošina tīkla optimālu pārvaldību, un veicina enerģijas biržu attīstību, pārrobežu jaudas koordinētu sadali ar nediskriminējošiem, uz tirgu vērstiem risinājumiem, pienācīgu uzmanību veltot konkrētiem ieguvumiem, ko dod īstermiņa piešķirumu netiešās izsoles, un balansēšanas mehānismu integrācijai.

3. Lai sasniegtu 1. un 2. punktā noteiktos mērķus, Komisija, ņemot vērā pastāvošās reģionālās sadarbības struktūras, var noteikt katras reģionālās sadarbības struktūras ģeogrāfisko teritoriju. Katra dalībvalsts drīkst veicināt sadarbību vairāk nekā vienā ģeogrāfiskajā teritorijā. Šo pirmajā teikumā minēto pasākumu, kas paredzēts, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 28. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

Šajā nolūkā Komisija apspriežas ar Aģentūru un gāzes PSOET.

13. pants

Tīkla piekļuves tarifi

1. Tarifi vai to aprēķināšanas metodes, ko piemēro pārvades sistēmu operatori un ko apstiprinājušas regulatīvās iestādes saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 41. panta 6. punktu, kā arī tarifi, kas publicēti saskaņā ar minētās direktīvas 32. panta 1. punktu, ir pārredzami, ņem vērā vajadzību pēc sistēmas vienģabalainības un tās uzlabošanas un atspoguļo faktiskās izmaksas, ciktāl šīs izmaksas atbilst efektīva un strukturāli salīdzināma tīkla operatora izmaksām un ir pārredzamas, vienlaikus ietverot attiecīgu peļņu no ieguldījumiem un vajadzības gadījumā ņemot vērā tarifu salīdzinošo novērtēšanu, ko izstrādājušas regulatīvās iestādes. Tarifus vai to aprēķināšanas metodes piemēro bez diskriminācijas.

Dalībvalstis var pieņemt lēmumu, ka tarifus var arī noteikt, izmantojot pasākumus, kas balstīti uz tirgus principiem, piemēram, izsoles, ar nosacījumu, ka tādus pasākumus un tajos gūtos ieņēmumus apstiprina attiecīgā regulatīvā iestāde.

Tarifi vai to aprēķināšanas metodes veicina efektīvu gāzes tirdzniecību un konkurenci, vienlaikus ļaujot izvairīties no savstarpējas tīkla lietotāju subsidēšanas, nodrošinot stimulus ieguldījumiem un uzturot vai radot pārvades tīklu savstarpēju izmantojamību.

Tarifi tīkla lietotājiem ir nediskriminējoši, un tos nosaka atsevišķi katram pārvades sistēmas ieejas punktam un izejas punktam. Izmaksu attiecināšanas mehānismus un tarifu noteikšanas metodiķu attiecībā uz ieejas punktiem un izejas punktiem apstiprina valsts regulatīvās iestādes. Līdz 2011. gada 3. septembrim dalībvalstis nodrošina to, ka, beidzoties pārejas periodam, maksas neapreķina, pamatojoties uz līgumiem.

2. Tīkla piekļuves tarifi neierobežo tirgus likviditāti, nedz arī kropļo tirdzniecību pār dažādu pārvades sistēmu robežām. Ja atšķirības tarifu struktūrās vai balansēšanas mehānismos varētu kavēt pārvades sistēmu savstarpēju tirdzniecību un neatkarīgi no Direktīvas 2009/73/EK 41. panta 6. punkta, pārvades sistēmu operatori ciešā sadarbībā ar attiecīgajām valstu iestādēm aktīvi darbojas, lai panāktu tarifu struktūru un samaksas principu saplūšanu, tostarp attiecībā uz balansēšanu.

14. pants

Trešo personu piekļuves pakalpojumi saistībā ar pārvades sistēmu operatoriem

1. Pārvades sistēmu operatori:

- nodrošina nediskriminējošu pakalpojumu piedāvājumu visiem tīkla lietotājiem;
- sniedz gan konstantus, gan atslēdzamus trešo personu piekļuves pakalpojumus. Atslēdzamas piekļuves cena atspoguļo pārrāvuma iespējamību;
- piedāvā tīkla lietotājiem gan ilgtermiņa, gan īstermiņa pakalpojumus.

Attiecībā uz šā punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, ja pārvades sistēmas operators piedāvā vienādus pakalpojumus dažādiem klientiem, tas to dara saskaņā ar vienādiem līguma noteikumiem un nosacījumiem, izmantojot vai nu saskaņotus transportēšanas līgumus, vai vienotu tīkla kodeksu, ko kompetentā iestāde apstiprinājusi saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 41. pantā paredzēto procedūru.

2. Saskaņā ar 13. panta 1. punktā paredzētajiem principiem transporta līgums, kam ir nestandarta spēkā stāšanās datums vai derīguma termiņš, kurš ir īsāks nekā gada transporta standartlīgumam, neliek piemērot patvaļīgi noteiktus lielākus vai mazākus tarifus, neatspoguļojot attiecīgā pakalpojuma tirgus vērtību.

3. Sniedzot trešo personu piekļuves pakalpojumus, attiecīgā gadījumā tīkla lietotājiem var pieprasīt atbilstīgas garantijas saistībā ar to kredītspēju. Šādas garantijas nedrīkst veidot nepamatotus šķēršļus piekļuvei tirgum, un tām jābūt nediskriminējošām, pārredzamām un samērīgām.

15. pants

Trešo personu piekļuves pakalpojumi saistībā ar uzglabāšanas objektiem un SDG iekārtām

1. SDG un uzglabāšanas sistēmas operatori:

- visiem tīkla lietotājiem nediskriminējoši piedāvā tādus pakalpojumus, kas apmierina tirgus pieprasījumu; jo īpaši, ja SDG vai uzglabāšanas sistēmas operators piedāvā to pašu pakalpojumu dažādiem lietotājiem, nodrošina līdzvērtīgus līguma noteikumus un nosacījumus;
- piedāvā pakalpojumus, kas ir saderīgi ar starpsavienotu gāzes transportēšanas sistēmu izmantošanu, un veicina piekļuvi, sadarbojoties ar pārvades sistēmas operatoru; un
- publisko atbilstošu informāciju, jo īpaši ziņas par pakalpojumu izmantojumu un pieejamību, termiņā, kas atbilst SDG iekārtu vai uzglabāšanas objektu izmantotāju pamatotām komerciālām vajadzībām, ar nosacījumu, ka šo publiskošanu pārrauga valsts regulatīvā iestāde.

2. Ikviens uzglabāšanas sistēmas operators:

- sniedz gan pastāvīgus, gan atslēdzamustrešo personu piekļuves pakalpojumus; atslēdzamas jaudas cena atspoguļo pārrāvuma iespējamību;
- piedāvā uzglabāšanas objektu lietotājiem gan ilgtermiņa, gan īstermiņa pakalpojumus; un
- piedāvā uzglabāšanas objektu lietotājiem gan saistītus, gan nesaistītus uzglabāšanas tilpuma, ievades rādītāja un piegādājamības pakalpojumus.

3. SDG iekārtas un uzglabāšanas objektos nedrīkst līgumos patvaļīgi paredzēt augstākus tarifus situācijās, kad šie līgumi slēgti:

- ārpus dabasgāzes piegādes standarta gada ar nestandarta sākuma datumu; vai
- uz īsāku laiku nekā standarta SDG iekārtu un uzglabāšanas objektu līgums uz gadu.

4. Sniedzot trešo personu piekļuves pakalpojumus, attiecīgā gadījumā tīkla lietotājiem var pieprasīt atbilstīgas garantijas saistībā ar to kredītspēju. Šādas garantijas neveido nepamatotus šķēršļus piekļuvei tirgum, un tās ir nediskriminējošas, pārredzamas un samērīgas.

5. Līguma ierobežojumus attiecībā uz SDG iekārtas un uzglabāšanas iekārtas minimālo lielumu pamato ar tehniskajiem ierobežojumiem, un tie ļauj mazākiem uzglabāšanas lietotājiem piekļūt uzglabāšanas pakalpojumiem.

16. pants

Jaudas sadales mehānismu un pārslodzes vadības procedūru principi, kas attiecas uz pārvades sistēmu operatoriem

1. Maksimāli iespējamo jaudu visos būtiskos 18. panta 3. punktā minētajos punktos dara pieejamu tirgus dalībniekiem, ņemot vērā sistēmas viengabalainību un tīkla efektīvu darbību.
2. Pārvades sistēmas operators īsteno un publicē nediskriminējošus un pārredzamus jaudas sadales mehānismus, kas:
 - a) dod pareizus ekonomiskos signālus tehnisko jaudu efektīvam un maksimālam izmantojumam, veicina ieguldījumus jaunā infrastruktūrā un sekmē dabasgāzes pārrobežu tirdzniecību;
 - b) ir saderīgi ar tādiem tirgus mehānismiem kā tūlītējas piegādes tirgi un tirdzniecība no centralizētām noliktavām, un reizē ir elastīgi un spējīgi piemēroties mainīgiem tirgus apstākļiem; un
 - c) ir saderīgi ar dalībvalstu tīkla piekļuves sistēmām.
3. Pārvades sistēmas operators īsteno un publicē nediskriminējošas un pārredzamas pārslodzes vadības procedūras, kas nav diskriminējošas un kas atvieglo dabasgāzes pārrobežu tirdzniecību, un kuru pamatā ir šādi principi:
 - a) līgumpārslodzes gadījumā pārvades sistēmas operators piedāvā neizmantoto jaudu primārajā tirgū vismaz nākamajai dienai, šo jaudu darot atslēdzami pieejamu;
 - b) tīkla lietotāji drīkst tālākpārdot vai apakšizīrēt sekundārajā tirgū savu neizmantoto, līgumā paredzēto jaudu.

Attiecībā uz šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktu dalībvalsts var prasīt no tīkla lietotājiem paziņojumu vai informāciju par pārvades sistēmas operatoru.

4. Ja pastāv fiziska pārslodze, pārvades sistēmas operators vai, attiecīgā gadījumā, regulatīvās iestādes piemēro nediskriminējošus un pārredzamus jaudas sadales mehānismus.

5. Pārvades sistēmu operatori regulāri vērtē tirgus pieprasījumu, lai noteiktu vajadzību veikt jaunus ieguldījumus. Plānojot jaunus ieguldījumus, pārvades sistēmu operatori novērtē tirgus pieprasījumu un ņem vērā piegādes drošumu.

17. pants

Jaudas sadales mehānismu principi un pārslodzes vadības procedūras saistībā ar uzglabāšanas objektiem un SDG iekārtām

1. Ņemot vērā sistēmas viengabalainības un darbības apsvērumus, tirgus dalībniekiem piedāvā maksimālo uzglabāšanas objektu un SDG iekārtu jaudu.
2. SDG un uzglabāšanas sistēmas operatori īsteno un publicē nediskriminējošus un pārredzamus jaudas sadales mehānismus, kas:
 - a) dod pareizus ekonomiskos signālus jaudas efektīvam un maksimālam izmantojumam un veicina ieguldījumus jaunā infrastruktūrā;
 - b) ir saderīgi ar tādiem tirgus mehānismiem kā tūlītējas piegādes tirgi un tirdzniecība no centralizētām noliktavām, un vienlaikus ir elastīgi un spējīgi piemēroties mainīgiem tirgus apstākļiem; un
 - c) ir saderīgi ar pieslēgtajām tīkla piekļuves sistēmām.
3. SDG iekārtu un uzglabāšanas objektu līgumos ietver pasākumus jaudas slēptas uzkrāšanas novēršanai, ņemot vērā šādus principus, ko piemēro līgumpārslodzes gadījumos:
 - a) sistēmas operatoram ir pienākums nekavējoties piedāvāt neizmantoto SDG iekārtu un uzglabāšanas objektu jaudu primārajā tirgū; attiecībā uz uzglabāšanas objektiem tas jā dara vismaz nākamajā dienā, un šī jauda ir atslēdzama;
 - b) SDG iekārtu un uzglabāšanas objektu lietotājiem, kas to vēlas, ir jābūt tiesībām tālākpārdot savu līgumā paredzēto jaudu sekundārajā tirgū.

18. pants

Pārredzamības prasības saistībā ar pārvades sistēmu operatoriem

1. Pārvades sistēmas operators publisko sīku informāciju par pakalpojumiem, ko tas piedāvā, un attiecīgajiem spēkā esošajiem nosacījumiem, kā arī tehnisko informāciju, kas vajadzīga, lai tīkla lietotāji varētu efektīvi piekļūt tīklam.
2. Lai nodrošinātu pārredzamus, objektīvus un nediskriminējošus tarifus un veicinātu gāzes pārvades tīklu efektīvu izmantošanu, pārvades sistēmu operatori vai attiecīgas valsts iestādes publicē pieņemamu un pietiekami sīki izklāstītu informāciju par tarifu veidošanu, metodiku un struktūru.
3. Katrs pārvades sistēmas operators par sniegtajiem pakalpojumiem regulāri un secīgi, viegli izmantojamā un standartizētā formā publisko skaitlisku informāciju par tehniskām, līgumos paredzētām un pieejamām jaudām, kas attiecas uz visiem noteiktajiem punktiem, arī ieejas un izejas punktiem.

4. Noteiktos pārvades sistēmas punktus, par ko informācija jāpublisko, apstiprina kompetentās iestādes pēc apspriešanās ar tīkla lietotājiem.

5. Pārvades sistēmas operators vienmēr izpauž šajā regulā prasīto informāciju jēgpilnā, kvantitatīvi skaidrā, viegli saprotamā veidā un bez diskriminācijas.

6. Pārvades sistēmas operators publisko ex-ante un ex-post piegādes un pieprasījuma informāciju, pamatojoties uz nominācijām, prognozēm un faktiskajām plūsmām uz sistēmu un no tās. Valsts regulatīvā iestāde nodrošina, ka visu šādu informāciju publisko. Publiskota informācija ir tikpat detalizēta kā pārvades sistēmas operatoram pieejamā informācija.

Pārvades sistēmas operators publisko sistēmas balansēšanai veikto pasākumus, radušās izmaksas un gūtos ieņēmumus.

Attiecīgie tirgus dalībnieki sniedz pārvades sistēmas operatoram šajā pantā minētās ziņas.

19. pants

Pārredzamības prasības saistībā ar uzglabāšanas objektiem un SDG iekārtām

1. SDG un uzglabāšanas sistēmu operatori publisko sīku informāciju par to piedāvātajiem pakalpojumiem un attiecīgajiem piemērotajiem nosacījumiem, kā arī tehnisko informāciju, kas vajadzīga, lai SDG iekārtu un uzglabāšanas objektu lietotāji varētu efektīvi piekļūt SDG iekārtām un uzglabāšanas objektiem.

2. SDG un uzglabāšanas sistēmu operatori par sniegtajiem pakalpojumiem regulāri un nepārtraukti lietotājam ērti saprotamā un standartizētā veidā publisko skaitlisku informāciju par uzglabāšanas objektu un SDG iekārtu jaudām, par kurām noslēgti līgumi un kuras ir pieejamas.

3. SDG un uzglabāšanas sistēmu operatori vienmēr sniedz šajā regulā prasīto informāciju jēgpilnā, skaitliski skaidrā, viegli saprotamā veidā un bez diskriminācijas.

4. SDG un uzglabāšanas sistēmu operatori publisko gāzes daudzumu katrā uzglabāšanas objektā vai SDG iekārtā, vai uzglabāšanas objektu grupā, ja tas atbilst veidam, kādā piekļuve tiek piedāvāta sistēmu lietotājiem, plūsmas uz iekārtu/objektu un no tās/tā un uzglabāšanas objekta un SDG iekārtas pieejamās jaudas, arī attiecībā uz tām iekārtām/objektiem, uz ko neattiecas trešo personu piekļuve. Informāciju paziņo arī pārvades sistēmas operatoram, kas to publisko apkopotā veidā par sistēmu vai apakšsistēmu, ko veido noteiktie punkti. Šo informāciju atjaunina vismaz reizi dienā.

Ja uzglabāšanas sistēmas lietotājs ir vienīgais uzglabāšanas objekta lietotājs, uzglabāšanas sistēmas lietotājs var iesniegt valsts regulatīvajai iestādei pamatotu lūgumu apstrādāt šā punkta pirmajā daļā minētos datus konfidenciali. Ja valsts regulatīvā iestāde secina, ka šāds lūgums ir pamatots, jo īpaši ņemot vērā vajadzību interesi likumīgi aizsargāt uzņēmējdarbības noslēpumus, kuru izpaušana varētu nelabvēlīgi ietekmēt uzglabāšanas sistēmas lietotāja vispārējo komerciālo stratēģiju, līdzsvarot ar mērķi izveidot konkurētspējīgu gāzes iekšējo tirgu, tā var uz vienu gadu vai mazāk atļaut uzglabāšanas sistēmas operatoram nepublicēt šā punkta pirmajā daļā minētos datus.

Šā punkta otro daļu piemēro, neskarot pirmajā daļā minētos pārvades sistēmas operatora paziņošanas un publicēšanas pienākumus, izņemot gadījumus, kad apkopotie dati ir identiski konkrētās uzglabāšanas sistēmas datiem, attiecībā uz kuru valsts regulatīvā iestāde atļāvusi nenepublicēšanu.

5. Lai garantētu pārredzamus, objektīvus un nediskriminējošus tarifus un veicinātu infrastruktūru efektīvu izmantošanu, SDG iekārtu un uzglabāšanas objektu operatori vai attiecīgās regulatīvās iestādes publisko pietiekami detalizētu informāciju par to tarifu veidošanos, metodiku un struktūru, kas ir saistīti ar infrastruktūrām, kurām piemēro trešo personu regulētu piekļuvi.

20. pants

Lietvedības prasības sistēmu operatoriem

Pārvades sistēmas operatori, uzglabāšanas sistēmas operatori un SDG sistēmas operatori piecus gadus glabā pieejamus valsts iestādēm, tostarp valsts regulatīvajai iestādei, valsts konkurences iestādei un Komisijai, visu informāciju, kas minēta 18. un 19. pantā un I pielikuma 3. daļā.

21. pants

Balansēšanas noteikumi un noteikumi par balansēšanas maksām

1. Izstrādā taisnīgus, nediskriminējošus un pārredzamus balansēšanas noteikumus, kuru pamatā ir objektīvi kritēriji. Balansēšanas noteikumi atspoguļo sistēmas patiesās vajadzības, ņemot vērā pārvades sistēmas operatoram pieejamos līdzekļus. Balansēšanas noteikumu pamatā ir tirgus principi.

2. Lai ļautu tīkla lietotājiem laikus veikt nepieciešamās izmaiņas, pārvades sistēmu operatori tiešsaistē sniedz pietiekamu, savlaicīgu un droši ticamu informāciju par tīkla lietotāju balansa statusu.

Sniegtā informācija ir tikpat detalizēta kā pārvades sistēmas operatoram pieejamā informācija, un tā atspoguļo laikposmu, par kuru aprēķina balansēšanas maksas.

Par saskaņā ar šo punktu sniegto informāciju neiekasē samaksu.

3. Balansēšanas maksas pēc iespējas atspoguļo izmaksas, kā arī stimulē tīkla lietotājus balansēt gāzes ievadi un izvadi. Ar tām vairās savstarpēji subsidēt tīkla lietotājus un netraucē ienākt tirgū jauniem dalībniekiem.

Kompetentās iestādes vai attiecīgā gadījumā pārvades sistēmu operatori publisko jebkuru metodiku, saskaņā ar ko aprēķina balansēšanas maksas, kā arī galīgos tarifus.

4. Dalībvalstis nodrošina to, lai pārvades sistēmu operatori censtos saskaņot balansēšanas režīmus un optimizētu balansēšanas maksas struktūras un līmeņus, veicinot gāzes tirdzniecību.

22. pants

Jaudas tiesību tirdzniecība

Katrs pārvades, SDG un uzglabāšanas sistēmas operators pārredzami un nediskriminējoši veic saprātīgus pasākumus, lai jaudas tiesības būtu brīvi tirgojamas un veicinātu šādu tirdzniecību. Katrs operators izstrādā saskaņotus transporta, SDG iekārtas lietošanas un uzglabāšanas līgumus un procedūras primārajam tirgum, lai veicinātu sekundāru jaudu tirdzniecību, un atzīst primāro jaudas tiesību nodošanu, ja sistēmas lietotāji to ir darījuši zināmu.

Saskaņotos transporta, SDG iekārtas lietošanas un uzglabāšanas līgumus dara zināmus regulatīvajām iestādēm.

23. pants

Pamatnostādnes

1. Attiecīgā gadījumā pamatnostādnēs, kas paredz minimālo saskaņotības pakāpi, kura vajadzīga, lai sasniegtu šīs regulas mērķi, paredz:

- a) informāciju par trešo personu piekļuves pakalpojumiem, tostarp par šo pakalpojumu būtību, ilgumu un citām prasībām, kā noteikts 14. un 15. pantā;
- b) informāciju par principiem, ko izmanto jaudas sadales mehānismos un pārslodzes vadības procedūrām līgumpārslozdes gadījumā, kā noteikts 16. un 17. pantā;
- c) ziņas par informācijas sniegšanu, tehnisko informāciju, kas vajadzīga, lai tīkla lietotāji varētu efektīvi piekļūt sistēmai, par noteiktajiem punktiem attiecībā uz pārredzamības prasībām, tostarp informāciju, ko publicē par visiem noteiktajiem punktiem, un termiņus šīs informācijas publicēšanai, kā noteikts 18. un 19. pantā;
- d) informāciju par tarifu metodiku attiecībā uz dabasgāzes pārrobežu tirdzniecību, kā noteikts 13. pantā;

- e) informāciju par jautājumiem, kas minēti 8. panta 6. punktā.

Šajā nolūkā Komisija apspriežas ar Aģentūru un gāzes PSOET.

2. Pamatnostādnes par 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajiem jautājumiem attiecībā uz pārvades sistēmu operatoriem ir izklāstītas I pielikumā.

Komisija var pieņemt pamatnostādnes par šā panta 1. punktā uzskaitītajiem jautājumiem un grozīt minētā punkta a), b) un c) apakšpunktā minētās pamatnostādnes. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, *inter alia*, to papildinot, pieņem saskaņā ar 28. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

3. Saskaņā ar šo regulu pieņemto pamatnostādņu piemērojums un grozījumi atspoguļo attiecīgo valstu gāzes sistēmu atšķirības, un tālab nav vajadzīgi vienoti, sīki noteikumi un nosacījumi trešo personu piekļuvei Kopienas līmenī. Tajās tomēr var būt ietvertas obligātas prasības, lai nodrošinātu nediskriminējošus un pārredzamus tīkla piekļuves noteikumus, kas vajadzīgi dabasgāzes iekšējam tirgum un ko var piemērot, ievērojot attiecīgo valstu gāzes sistēmu atšķirības.

24. pants

Regulatīvās iestādes

Regulatīvās iestādes, veicot savus pienākumus, nodrošina atbilstību šai regulai un pamatnostādnēm, kas pieņemtas atbilstoši 23. pantam.

Attiecīgā gadījumā tās sadarbojas viena ar otru, ar Komisiju un ar Aģentūru atbilstīgi Direktīvas 2009/73/EK VIII nodaļai.

25. pants

Informācijas sniegšana

Dalībvalstis un regulatīvās iestādes pēc pieprasījuma iesniedz Komisijai visu informāciju, kas vajadzīga 23. panta nolūkā.

Komisija nosaka pieņemamu termiņu, kādā jāsniedz informācija, ņemot vērā to, cik sarežģīta ir vajadzīgā informācija un cik steidzami tā vajadzīga.

26. pants

Dalībvalstu tiesības paredzēt sīkāk izstrādātus pasākumus

Šī regula neskar dalībvalstu tiesības saglabāt vai ieviest pasākumus, kuros ir sīkāk izstrādāti noteikumi nekā tie, kas izklāstīti šajā regulā vai 23. pantā minētajās pamatnostādnēs.

27. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis paredz normas attiecībā uz sankcijām, ko piemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu minēto normu īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. Šīs normas, kas atbilst Regulā (EK) Nr. 1775/2005 paredzētajiem noteikumiem, dalībvalstis paziņo Komisijai līdz 2006. gada 1. jūlijam un nekavēties paziņo Komisijai par jebkādiem turpmākiem tās iespaidojošiem grozījumiem. Līdz 2009. gada 3. septembrim tās paziņo Komisijai normas, kas neatbilst Regulā (EK) Nr. 1775/2005 paredzētajiem noteikumiem, un nekavējoties paziņo Komisijai par jebkādiem turpmākiem tās iespaidojošiem grozījumiem.

2. Sankcijām, kas paredzētas atbilstoši 1. punktam, nav krimināltiesiska rakstura.

28. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar Direktīvas 2009/73/EK 51. pantu.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

29. pants

Komisijas ziņojums

Komisija pārbauda šīs regulas īstenošanu. Ziņojumā, ko Komisija sniedz saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 52. panta 6. punktu, tā ziņo arī par pieredzi, kas uzkrāta šīs regulas piemērošanas gaitā. Ziņojumā īpaši izvērtē, cik sekmīga ir bijusi regulas piemērošana, nodrošinot nediskriminējošus un izmaksām atbilstošus gāzes pārvades tīklu piekļuves nosacījumus, lai palīdzētu patērētājiem izdarīt izvēli labi funkcionējošā dabasgāzes iekšējā tirgū un sniegtu ieguldījumu ilgtermiņa piegādes drošumā. Vajadzības gadījumā ziņojumu papildina ar attiecīgiem priekšlikumiem un/vai ieteikumiem.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2009. gada 13. jūlijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

30. pants

Atkāpes un atbrīvojumi

Šī regula neattiecas uz:

- dabasgāzes pārvades sistēmām dalībvalstīs, kamēr spēkā ir atkāpes, kas piešķirtas saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 49. pantu;
- lielām jaunām infrastruktūrām, piemēram, starpsavienojumiem, SDG iekārtām un uzglabāšanas objektiem, un ievērojamu jaudas palielinājumu esošajā infrastruktūrā, kā arī šādas infrastruktūras modifikācijām, kas ļauj attīstīt jaunus gāzes piegādes avotus, kā minēts Direktīvas 2009/73/EK 36. panta 1. un 2. punktā, kam piešķirts atbrīvojums no minētās direktīvas 9., 14., 32., 33., 34. panta vai 41. panta 6., 8. un 10. punkta, kamēr ir spēkā atbrīvojums no šajā punktā minētajiem noteikumiem, izņemot šīs regulas 19. panta 4. punktu; vai
- dabasgāzes pārvades sistēmām, kam piešķirta atkāpe saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 48. pantu.

Attiecībā uz šā panta pirmās daļas a) punktu dalībvalstis, kurām saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 49. pantu piešķirta atkāpe, var Komisijai lūgt pagaidu atkāpi no šīs regulas piemērošanas uz laiku, kas nepārsniedz divus gadus no dienas, kad zaudē spēku minētajā punktā paredzētā atkāpe.

31. pants

Atcelšana

No 2011. gada 3. marta atceļ Regulu (EK) Nr. 1775/2005. Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

32. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2009. gada 3. septembra.

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
E. ERLANDSSON

I PIELIKUMS

PAMATNOSTĀDNES PAR

1. Trešo personu piekļuves pakalpojumiem attiecībā uz pārvades sistēmu operatoriem

1. Pārvades sistēmu operatori piedāvā konstantus un atslēdzamus pakalpojumus vismaz uz vienu dienu.
2. Saskaņotus transporta līgumus un vispārējus tīkla kodeksus izstrādā tā, lai veicinātu to jaudas tirdzniecību un atkārtotu izmantošanu, par ko tīkla lietotāji noslēguši līgumus, turklāt netraucējot atbrīvot jaudas.
3. Pārvades sistēmu operatori izstrādā tīkla kodeksus un saskaņotus līgumus, pienācīgi apspriedušies ar tīkla lietotājiem.
4. Pārvades sistēmu operatori īsteno standartizētas nominācijas un renominācijas procedūras. Tie izstrādā informācijas sistēmas un elektroniskas saziņas līdzekļus, lai tīkla lietotājiem sniegtu pietiekamus datus un vienkāršotu darījumus, piemēram, nominācijas, līgumu slēgšanu par jaudām un jaudas tiesību nodošanu no viena tīkla lietotāja citiem.
5. Pārvades sistēmu operatori saskaņo oficiālas lūguma procedūras un atbildes laikus, ievērojot labāko nozares pieredzi, lai saīsinātu atbildes laikus. Vēlākais līdz 2006. gada 1. jūlijam, apspriedušies ar attiecīgiem tīkla lietotājiem, tie tieši saistē uz ekrāniem nodrošina sistēmas jaudu rezervācijai un apstiprināšanai un nominācijas un renominācijas procedūras.
6. Pārvades sistēmu operatori no tīkla lietotājiem neiekasē atsevišķu maksu par informācijas lūgumiem un darījumiem, kas saistīti ar viņu transporta līgumiem un ko veic saskaņā ar standartnoteikumiem un standartprocedūrām.
7. Par informācijas lūgumiem, kas prasa neparastus vai pārmērīgus izdevumus, piemēram, par tehnisku un ekonomisku pamatojumu izstrādi, var iekasēt atsevišķu maksu, ja maksājumus var pienācīgi pamatot.
8. Pārvades sistēmu operatori sadarbojas ar citiem pārvades sistēmu operatoriem, attiecīgi koordinējot savu tīklu profilaksi, lai mazinātu iespējamību, ka varētu notikt pārrāvums pārvades pakalpojumos tīkla lietotājiem un pārvades sistēmu operatoriem citās teritorijās, un lai nodrošinātu vienādus labumus attiecībā uz piegādes drošumu, arī tranzīta sakarā.
9. Pārvades sistēmu operatori vismaz reizi gadā iepriekš noteiktā termiņā publicē visus plānotos profilakses laikposmus, kas varētu ietekmēt tīklu lietotāju tiesības, ko rada transporta līgumi, un attiecīgu operatīvu informāciju, ko dara zināmu pietiekamu laiku iepriekš. Tas ietver tūlītēju un nediskriminējošu visu plānoto profilakses laiku publicēšanu un ziņošanu par neplānotām profilaksēm, līdzko tāda informācija kļūst pieejama pārvades sistēmu operatoriem. Profilakses laikā pārvades sistēmu operatori publicē regulāri atjauninātu, sīku informāciju par paredzamās profilakses ilgumu un sekām.
10. Pārvades sistēmu operatori ik dienu veic uzskaiti par notikušo profilaksi un plūsmas pārrāvumiem, un pēc lūguma dara to pieejamu kompetentajām iestādēm. Arī tiem, ko ietekmējuši pārrāvumi, pēc lūguma dara zināmu informāciju.

2. Jaudu sadales mehānismu pamatprincipi un pārslodzes vadības procedūras attiecībā uz pārvades sistēmu operatoriem, un to piemērojums līgumpārslodzes gadījumā**2.1. Jaudu sadales mehānismu pamatprincipi un pārslodzes vadības procedūras attiecībā uz pārvades sistēmas operatoriem**

1. Jaudu sadales mehānismi un pārslodzes vadības procedūras veicina konkurenci un ātrdarbīgas jaudu tirdzniecības atbilstību, un tie ir saderīgi ar tādiem tirgus mehānismiem kā tūlītējas piegādes tirgi un tirdzniecība no centralizētām noliktavām. Tie ir elastīgi un spēj piemēroties mainīgiem tirgus apstākļiem.
2. Šie mehānismi un procedūras ņem vērā attiecīgās sistēmas viengabalainību, kā arī piegādes drošumu.

3. Šie mehānismi un procedūras nedz traucē jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu, nedz rada nevajadzīgus šķēršļus ienākšanai tirgū. Tie neliedz efektīvi konkurēt tirgus dalībniekiem, arī jaunienācējiem tirgū un uzņēmējsabiedrībām, kā tirgus daļa ir maza.
4. Šie mehānismi un procedūras dod pareizus ekonomiskus signālus efektīvam un maksimālam tehnisko jaudu izmantojumam un veicina ieguldījumus jaunā infrastruktūrā.
5. Tīklu lietotājus informē par to, kādi apstākļi varētu ietekmēt līgumos paredzēto jaudu pieejamību. Informācijai par pārrāvumiem būtu jāatspoguļo tas, cik plaša informācija ir pieejama pārvades sistēmas operatoram.
6. Ja sistēmas viengabalainības dēļ rodas grūtības izpildīt līgumā paredzētās piegādes saistības, pārvades sistēmu operatori būtu tūlīt jāinformē tīkla lietotāji un jāmeklē nediskriminējošs risinājums.

Pārvades sistēmu operatori ar tīkla lietotājiem apspriežas par procedūrām pirms to īstenošanas un saskaņo tās ar regulatīvo iestādi.

2.2. Pārslodzes vadības procedūras līgumpārslodzes gadījumos

1. Ja līgumā paredzētā jauda paliek neizmantota, pārvades sistēmu operatori, izmantojot dažāda ilguma līgumus, dara šo jaudu atslēdzami pieejamu primārajā tirgū, ja attiecīgais tīkla lietotājs šo jaudu par samērīgu cenu nepiedāvā sekundārajā tirgū.
 2. Ieņēmumus no atbrīvotās atslēdzamās jaudas sadala saskaņā ar noteikumiem, ko izstrādājusi vai apstiprinājusi attiecīgā regulatīvā iestāde. Šie noteikumi sader ar prasību sistēmu izmantot lietīšķi un efektīvi.
 3. Attiecīgās regulatīvās iestādes, ņemot vērā konkrētos apstākļus, var noteikt samērīgu cenu par atbrīvotām atslēdzamām jaudām.
 4. Vajadzības gadījumā pārvades sistēmu operatori pieliek pietiekamas pūles, lai vismaz daļu no neizmantotām jaudām piedāvātu tirgū kā konstantu jaudu.
3. **Definīcija tehniskajai informācijai, kas tīkla lietotājiem vajadzīga, lai gūtu efektīvu piekļuvi sistēmai, visu noteikto punktu pārredzamības prasību definīcija un informācija, kas jāpublicē visos noteiktajos punktos, un tās publicēšanas grafiks**

3.1. Definīcija tehniskajai informācijai, kas vajadzīga, lai tīkla lietotāji gūtu efektīvu piekļuvi sistēmai

Pārvades sistēmu operatori par savām sistēmām un pakalpojumiem publicē vismaz šādu informāciju:

- a) sīku un pilnīgu aprakstu par dažādiem piedāvātiem pakalpojumiem un maksu par tiem;
- b) dažāda tipa transporta līgumus, kas pieejami un pēc vajadzības tīkla kodeksu un/vai standartnosacījumus, ar ko pamatvilcienos nosaka visu tīkla lietotāju tiesības un pienākumus, arī saskaņotus transporta līgumus un citus būtiskus dokumentus;
- c) saskaņotas procedūras, ko piemēro, izmantojot pārvades sistēmu, tostarp svarīgāko terminu definīcijas;
- d) noteikumus jaudu sadales, pārslodzes vadības, uzkrājumu novēršanas un atkārtotas izmantošanas procedūrai;
- e) noteikumus, kas piemērojami jaudu tirdzniecībai sekundārajā tirgū attiecībā uz pārvades sistēmas operatoriem;
- f) vajadzības gadījumā – pielāgojumus un pielaižu apjomus, kas transporta un citos pakalpojumos iekļauti bez īpašas maksas, kā arī visus pielāgojumus, ko piedāvā papildus, un attiecīgos maksājumus;

- g) sīkus pārvades sistēmas operatora izmantotās gāzes sistēmas aprakstus, norādot visus noteiktos punktus, ar ko šo sistēmu savieno ar cita pārvades sistēmas operatora sistēmu un/vai gāzes infrastruktūru, piemēram, sašķidrinātas dabasgāzes infrastruktūru un infrastruktūru, kas vajadzīga, sniedzot palīgpakalpojumus, kā noteikts Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 14. punktā;
- h) informāciju par gāzes kvalitāti un spiediena prasībām;
- i) noteikumus, kas piemērojami, lai pievienotos sistēmai, ko izmanto pārvades sistēmas operatori;
- j) savlaicīgi – visu informāciju par ierosinātām un/vai faktiskām izmaiņām pakalpojumos vai nosacījumos, tostarp a) līdz i) apakšpunktā uzskaitītajos aspektos.

3.2. Visu noteikto punktu pārredzamības prasību definīcija

Noteiktie punkti ir vismaz:

- a) visi tīkla ieejas punkti, ko izmanto pārvades sistēmas operators;
- b) paši svarīgākie izejas punkti un izejas zonas, kas aptver vismaz 50 % no konkrēta pārvades sistēmas operatora tīkla kopējās izejas jaudas, tostarp visi izejas punkti vai izejas zonas, kas dod vairāk nekā 2 % no tīkla kopējās izejas jaudas;
- c) visi punkti, kas savieno dažādus pārvades sistēmu operatoru tīklus;
- d) visi punkti, kas savieno kāda pārvades sistēmas operatora tīklu ar sašķidrinātas dabasgāzes tīkla termināli;
- e) visi būtiskie punkti kādā konkrēta pārvades sistēmas operatora tīklā, tostarp punkti, kas savieno ar centralizētām gāzes glabātavām. Par būtiskiem punktiem uzskata visus punktus, kur, vadoties no pieredzes, iespējama fiziska pārslodze;
- f) visi punkti, kas konkrēta pārvades sistēmas operatora tīklu savieno ar infrastruktūru, kura vajadzīga, lai sniegtu palīgpakalpojumus, kuri definēti Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 14. punktā.

3.3. Informācija, kas jāpublicē visos noteiktajos punktos, un tās publicēšanas grafiks

1. Pārvades sistēmu operatori par visiem noteiktajiem punktiem internetā regulāri/secīgi un viegli izmantojamā, standartizētā formā par jaudu stāvokli pa dienām publicē šādu informāciju:
 - a) maksimāli iespējamo tehnisko jaudu plūsmām abos virzienos;
 - b) kopējo atslēdzamo jaudu, par ko noslēgti līgumi; un
 - c) pieejamo jaudu.
2. Pārvades sistēmu operatori par visiem noteiktajiem punktiem iepriekš publicē pieejamo jaudu vismaz 18 mēnešu ilgā laikam un atjaunina šo informāciju vismaz katru mēnesi vai vēl biežāk, ja kļūst pieejama jauna informācija.
3. Pārvades sistēmu operatori ik dienu publicē atjauninātu informāciju par īstermiņa pakalpojumu pieejamību (par nākamā dienu un nākamā nedēļu), balstoties, inter alia uz nominācijām, esošām līgumsaistībām un ilgtermiņa prognozēm par pieejamo jaudu, izmantojot līdz pat desmit gadus vāktus gada datus par visiem noteiktajiem punktiem.
4. Pārvades sistēmu operatori secīgi publicē iepriekšējos lielākos un mazākos jaudu izmantojuma apjomus mēnesī, un gada vidējos plūsmas apjomus visos noteiktajos punktos pēdējiem trim gadiem.
5. Pārvades sistēmu operatori par faktisko plūsmu kopapjomu ik dienu veic uzskaiti, un datus glabā vismaz trīs mēnešus.
6. Pārvades sistēmu operatori par visiem jaudas līgumiem un visu citu būtisko informāciju, kas attiecas uz pieejamo jaudu aprēķināšanu un piekļuves nodrošināšanu tām, glabā izmantojamus datus, kuri ir pieejami attiecīgajām valstu iestādēm, pienākumus pildot.

7. Pārvades sistēmu operatori nodrošina viegli izmantojamus līdzekļus, ar ko aprēķināt pieejamo pakalpojumu tarifus un tiešsaistē pārbaudīt pieejamās jaudas.
 8. Ja pārvades sistēmu operatori nespēj publicēt informāciju saskaņā ar 1., 3. un 7. punktu, viņi apspriežas ar savām attiecīgajām valsts iestādēm un izstrādā rīcības plānu, ko īsteno, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā 2006. gada 31. decembrī.
-

II PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Regula (EK) Nr. 1775/2005	Šī regula
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
—	3. pants
—	4. pants
—	5. pants
—	6. pants
—	7. pants
—	8. pants
—	9. pants
—	10. pants
—	11. pants
—	12. pants
3. pants	13. pants
4. pants	14. pants
—	15. pants
5. pants	16. pants
—	17. pants
6. pants	18. pants
—	19. pants
—	20. pants
7. pants	21. pants
8. pants	22. pants
9. pants	23. pants
10. pants	24. pants
11. pants	25. pants
12. pants	26. pants
13. pants	27. pants
14. pants	28. pants
15. pants	29. pants
16. pants	30. pants
—	31. pants
17. pants	32. pants
Pielikums	I pielikums

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2009/72/EK

(2009. gada 13. jūlijs)

par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 47. panta 2. punktu, 55. un 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Elektroenerģijas iekšējais tirgus, ko pakāpeniski ievieš kopš 1999. gada, tiek veidots, lai visiem patērētājiem Eiropas Savienībā būtu izvēles iespējas – neatkarīgi no tā, vai šie patērētāji ir iedzīvotāji vai uzņēmumi, rastos jaunas uzņēmējdarbības izdevības, attīstītos pārrobežu tirdzniecība, tādējādi paaugstinot efektivitāti, panākot konkurētspējīgākas cenas un labāku pakalpojuma kvalitāti, kā arī sniedzot ieguldījumu piegādes drošuma un ilgtspējas pilnveidē.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/54/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ⁽⁴⁾ ir devusi nozīmīgu ieguldījumu šāda elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidē.
- (3) Līgumā garantētās brīvības Savienības pilsoņiem – *inter alia*, brīva preču aprite, brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība – ir sasniedzamas vienīgi

pilnībā atvērta tirgū, kas ļauj visiem patērētājiem brīvi izvēlēties piegādātājus un visiem piegādātājiem brīvi veikt piegādes lietotājiem.

- (4) Taču patlaban pastāv šķēršļi, lai Kopienā elektroenerģiju varētu pārdot ar vienādiem noteikumiem, bez diskriminācijas vai ierobežojumiem. Jo īpaši visās dalībvalstīs vēl nepastāv nediskriminējoša piekļuve tīkliem un vienlīdz efektīva regulatīvā uzraudzība.

- (5) Drošas elektroenerģijas piegādes ir ārkārtīgi svarīgas Eiropas sabiedrības attīstībai, ilgtspējīgas klimata pārmaiņu politikas īstenošanai, kā arī konkurences stiprināšanai iekšējā tirgū. Tādēļ būtu jāturpina attīstīt pārrobežu starpsavienojumi, lai nodrošinātu piegādi no visiem enerģijas avotiem par konkurētspējīgāko cenu patērētājiem un rūpniecības nozarei Kopienā.

- (6) Labi funkcionējošam iekšējam elektroenerģijas tirgum būtu jāsniedz ražotājiem atbilstīgi stimuli ieguldīt jaunos enerģijas ražošanas veidos, tostarp elektrības ražošanā no atjaunīgajiem enerģijas avotiem, īpašu uzmanību pievēršot izolētākajām valstīm un reģioniem Kopienas enerģijas tirgū. Labi funkcionējošam tirgum būtu arī jānodrošina patērētāji ar atbilstīgiem pasākumiem efektīvākas enerģijas izmantošanas veicināšanai, un enerģijas piegādes drošums ir priekšnoteikums tā sasniegšanai.

- (7) Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumā "Enerģētikas politika Eiropai" uzsvērts, cik svarīgi ir pabeigt elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidi un pieņemt vienādus noteikumus visiem elektroenerģijas uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā. Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumos "Gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvas" un "Eiropas gāzes un elektroenerģijas nozares apsekojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 17. pantu (galīgais ziņojums)" parādīts, ka pašreizējie noteikumi un pasākumi nav pietiekams pamats labi funkcionējoša iekšējā tirgus izveidei.

⁽¹⁾ OV C 211, 19.8.2008., 23. lpp.⁽²⁾ OV C 172, 5.7.2008., 55. lpp.⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 18. jūnija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts), Padomes 2009. gada 9. janvāra Kopējā nostāja (OV C 70 E, 24.3.2009., 1. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2009. gada 22. aprīļa Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta). Padomes 2009. gada 25. jūnija Lēmums.⁽⁴⁾ OV L 176, 15.7.2003., 37. lpp.

- (8) Lai nodrošinātu konkurenci un elektroenerģijas piegādes par konkurētspējīgāko cenu, dalībvalstīm un valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāveicina iespēja, ka jauni piegādātāji, kas piedāvā elektroenerģiju no dažādiem enerģijas avotiem, kā arī jauna veida elektroenerģijas piegādātāji var izmantot pārrobežu piekļuvi.
- (9) Nenodotot tīklus no ražošanas un piegādes darbībām (efektīva nodalīšana), pastāv risks ne vien saskarties ar diskrimināciju tīkla vadīšanā, bet risks, ka vertikāli integrēti uzņēmumi zaudē stimulu veikt pienācīgus ieguldījumus tīklos.
- (10) Direktīvā 2003/54/EK paredzētie juridiskās un funkcionālās nodalīšanas noteikumi tomēr nav nodrošinājuši pārvaldes sistēmu operatoru efektīvu nodalīšanu. Tādēļ Eiropas Padomes sanāksmē 2007. gada 8. un 9. marta Komisija tika aicināta izstrādāt tiesību aktu priekšlikumus, lai panāktu "piegādes un ražošanas darbību efektīvu nodalīšanu no tīkla darbībām".
- (11) Efektīvi nodalīt var tikai vienā veidā – likvidējot vertikāli integrētu uzņēmumu motivāciju diskriminēt konkurentus attiecībā uz piekļuvi tīkliem un ieguldījumiem. Vienkāršs un stabils risinājums dabiskā interešu konflikta novēršanai un piegādes drošuma panākšanai ir īpašumtiesību nodalīšana, kas paredz tīkla īpašnieku norīkot par sistēmas operatoru un viņa neatkarību no piegādes un ražošanas interesēm. Tādēļ Eiropas Parlamenta 2007. gada 10. jūlija Rezolūcijā par gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvām⁽¹⁾ minēts, ka īpašumtiesību nodalīšana pārvaldes līmenī uzskatāma par visefektīvāko līdzekli, lai nediskriminējoši veicinātu ieguldījumus infrastruktūrā, jaunu dalībnieku taisnīgu piekļuvi tīklam un pārredzamību tirgū. Nodalot īpašumtiesības, minēto iemeslu dēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tai pašai personai vai personām nav iespēju kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu un vienlaikus kontrolēt pārvaldes sistēmas operatoru vai pārvaldes sistēmu vai izmantot savas tiesības šajos uzņēmumos. Un otrādi – ja persona kontrolē pārvaldes sistēmu vai pārvaldes sistēmas operatoru, būtu jāizslēdz iespēja šai pašai personai kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu vai izmantot savas tiesības šajā uzņēmumā. Ievērojot minētos ierobežojumus, ražošanas vai piegādes uzņēmumam vajadzētu būt iespējai kļūt par pārvaldes sistēmas operatora vai pārvaldes sistēmas mazākuma akcionāru.
- (12) Visām nodalīšanas sistēmām būtu efektīvi jānovērš jebkāds interešu konflikts starp ražotājiem, piegādātājiem un pārvaldes sistēmu operatoriem, lai veicinātu vajadzīgos ieguldījumus un jaunienācējiem garantētu piekļuvi tirgum saskaņā ar pārredzamu un efektīvu regulējumu, un valsts regulatīvajām iestādēm tās nedrīkstētu kļūt par pārmērīgi apgrūtināšu regulatīvu kārtību.
- (13) Termina "kontrolē" definīcija ir pārņemta no Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula)⁽²⁾.
- (14) Tā kā dažkārt, lai nodalītu īpašumtiesības, vajadzīga uzņēmumu pārstrukturēšana, dalībvalstīm, kuras nolemj nodalīt īpašumtiesības, būtu jāpiešķir papildu laiks attiecīgo noteikumu piemērošanai. Ņemot vērā elektroenerģijas un gāzes nozares vertikālo saikni, nodalīšanas noteikumi būtu jāattiecinā uz abām nozarēm.
- (15) Nodalot īpašumtiesības, lai panāktu tīkla darbības pilnīgu neatkarību no piegādes un ražošanas interesēm un novērstu konfidencialas informācijas apmaiņu, viena un tā pati persona nedrīkstētu būt vadības loceklis gan pārvaldes sistēmas operatorā vai pārvaldes sistēmā, gan uzņēmumā, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām. Šā paša iemesla dēļ viena un tā pati persona nedrīkstētu iecelt pārvaldes sistēmas operatora vai pārvaldes sistēmas vadības locekļus un kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu vai izmantot savas tiesības šādā uzņēmumā.
- (16) Izveidojot sistēmas operatoru vai pārvaldes operatoru, kas ir neatkarīgs no piegādes un ražošanas interesēm, vertikāli integrētam uzņēmumam būtu jāvar paturēt savā īpašumā tīkla aktīvus, vienlaikus nodrošinot interešu efektīvu nodalīšanu, ar nosacījumu, ka neatkarīgais sistēmas operators vai neatkarīgais pārvaldes operators veic visas tīkla operatora funkcijas un ka tiek nodrošināts sīki izstrādāts regulējums un aptveroši regulatīvās kontroles mehānismi.
- (17) Ja 2009. gada 3. septembrī uzņēmums, kam pieder pārvaldes sistēma, ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, dalībvalstīm būtu jānodrošina iespēja izvēlēties starp īpašumtiesību nodalīšanu un sistēmas operatora vai pārvaldes operatora izveidi, kas ir neatkarīgs no piegādes un ražošanas interesēm.
- (18) Lai pilnībā aizsargātu vertikāli integrētu uzņēmumu īpašnieku intereses, dalībvalstīm būtu jānodrošina izvēles iespējas īpašumtiesību nodalīšanas īstenošanā – izmantot tiešu nodalīšanu vai sadalīt integrētā uzņēmuma akcijas tīkla uzņēmuma akcijās un piegādes un ražošanas uzņēmuma akcijās, ievērojot īpašumtiesību nodalīšanas prasības.

⁽¹⁾ OV C 175 E, 10.7.2008., 206. lpp.

⁽²⁾ OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.

- (19) Neatkarīga sistēmas operatora vai neatkarīga pārvades operatora risinājuma pilnīga efektivitāte būtu jānodrošina ar īpašiem papildu noteikumiem. Neatkarīga pārvades sistēmas operatora noteikumi nodrošina piemērotu regulatīvo sistēmu, lai garantētu taisnīgu konkurenci, pietiekamas investīcijas, jaunu tirgus dalībnieku piekļuvi un elektroenerģijas tirgu integrāciju. Efektīvas nodalīšanas pamatā, ko veic ar neatkarīga pārvades sistēmas operatora noteikumu palīdzību, ir jābūt organizatorisku pasākumu un pārvades sistēmu operatoru pārvaldības pasākumu kopumam, kā arī pasākumu kopumam saistībā ar investīcijām, jaunu ražošanas jaudu pieslēgšanu tīklam un tirgus integrāciju ar reģionālās sadarbības palīdzību. Pārvades sistēmas operatora neatkarība, *inter alia*, būtu arī jānodrošina, izmantojot dažus "miera periodus", kad vertikāli integrētajā uzņēmumā notiek nekāda pārvaldes vai cita atbilstīga darbība, kas nodrošinātu piekļuvi informācijai, kādu varētu iegūt arī ieņemot amatu pārvaldē. Efektīvas nodalīšanas neatkarīga pārvades sistēmas operatora modelis atbilst prasībām, ko Eiropadome noteica Briseles 2007. gada 8. un 9. marta sanāksmē.
- (20) Lai attīstītu konkurenci elektroenerģijas iekšējā tirgū, lieliem lietotājiem, kas nav māsaimniecību lietotāji, vajadzētu būt iespējai izvēlēties piegādātājus un slēgt līgumus par elektroenerģiju ar vairākiem piegādātājiem. Būtu jānodrošina šādu lietotāju aizsardzība pret ekskluzīvu tiesību klauzulām, ar ko liedz iespēju pieņemt konkurējošus un/vai papildu piedāvājumus.
- (21) Dalībvalstij ir tiesības izvēlēties pilnīgu īpašumtiesību nodalīšanu savā teritorijā. Ja dalībvalsts ir īstenojusi šīs tiesības, uzņēmumam nav tiesību izveidot neatkarīgu sistēmas operatoru vai neatkarīgu pārvades operatoru. Turklāt uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, nedrīkst tieši vai netieši īstenot kontroli vai jebkādas tiesības attiecībā uz pārvades sistēmas operatoru no dalībvalsts, kas ir izvēlējusies pilnu īpašumtiesību nodalīšanu.
- (22) Saskaņā ar šo direktīvu elektroenerģijas iekšējā tirgū pastāvēs dažādi tirgus organizēšanas veidi. Pasākumiem, ko dalībvalstis var īstenot, lai nodrošinātu vienādu noteikumu, būtu jābalstās uz prevalējošām vispārējo interešu vajadzībām. Būtu jāapspriežas ar Komisiju par minēto pasākumu saderīgumu ar Līgumu un Kopienas tiesību aktiem.
- (23) Īstenojot efektīvu nodalīšanu, būtu jāievēro nediskriminācijas princips starp publisko un privāto sektoru. Tādēļ vienai un tai pašai personai nevajadzētu būt iespējai atsevišķi vai kolektīvi īstenot kontroli vai citas tiesības, pārkāpjot īpašumtiesību nodalīšanas noteikumus vai neatkarīga sistēmas operatora risinājumu, atsevišķi vai kopā, attiecībā uz pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu un ražošanas vai un piegādes uzņēmumu institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumu pieņemšanu. Attiecībā uz īpašumtiesību nodalīšanu un neatkarīga sistēmas operatora risinājumu, ja attiecīgā dalībvalsts var pierādīt, ka prasība ir izpildīta, divām atsevišķām publiskām struktūrām būtu jāvar kontrolēt ražošanas un piegādes darbības, no vienas puses, un pārvades darbības, no otras puses.
- (24) Pilnīgi efektīva tīkla darbību nodalīšana no piegādes un ražošanas darbībām būtu jāpiemēro visā Kopienā gan attiecībā uz Kopienas, gan ārpuskopienas uzņēmumiem. Lai tīkla darbības un piegādes un ražošanas darbības Kopienā saglabātos neatkarīgas viena no otras, regulatīvajām iestādēm būtu jāpieskir pilnvarojums atteikt sertifikāciju pārvades sistēmu operatoriem, kas neievēro nodalīšanas noteikumus. Lai nodrošinātu minēto noteikumu konsekvētu piemērošanu visā Kopienā, regulatīvajām iestādēm, pieņemot lēmumus par sertifikāciju, būtu maksimāli jāņem vērā Komisijas atzinums. Lai panāktu arī to, ka tiek ievērotas Kopienas starptautiskās saistības un solidaritāte un energopiegādes drošums Kopienā, Komisijai vajadzētu būt tiesībām sniegt atzinumu par tāda pārvades sistēmas īpašnieka vai pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kuru kontrolē persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm.
- (25) Energoapgādes drošums ir svarīgs sabiedrības drošības aspekts, un tā ir cieši saistīta ar Kopienas iekšējā elektroenerģijas tirgus efektīvu darbību, kā arī dalībvalstu atsevišķo elektrības tirgu integrāciju. Elektroenerģiju Savienības pilsoņiem var piegādāt vienīgi pa tīklu. Funkcionējoši elektroenerģijas tirgi un jo īpaši tīkli un citi aktīvi, kas saistīti ar elektroenerģijas piegādi, ir būtiski sabiedrības drošībai, ekonomikas konkurētspējai un Savienības pilsoņu labklājībai. Tālab personām no trešām valstīm būtu jāļauj kontrolēt kādu pārvades sistēmu vai pārvades sistēmas operatoru vienīgi tad, ja tās ievēro Kopienā spēkā esošās efektīvas nodalīšanas prasības. Neskarot Kopienas starptautiskās saistības, Kopiena uzskata, ka elektroenerģijas pārvades sistēma Kopienai ir ļoti svarīga, tādēļ ir vajadzīgi papildu drošības pasākumi, lai uzturētu Kopienas energoapgādes drošumu, izvairoties no apdraudējumiem sabiedriskajai kārtībai un sabiedrības drošībai Kopienā, kā arī Savienības pilsoņu labklājībai. Lai Kopienas energoapgāde būtu droša, jo īpaši jāizvērtē, cik neatkarīgi darbojas tīkli, kādā mērā Kopiena un dalībvalstis ir atkarīgas no trešo valstu enerģijas piegādēm un kādā veidā konkrētā trešā valstī veic iekšzemes un ārējo tirdzniecību un ieguldījumus enerģētikas jomā. Tālab piegādes drošums būtu jāizvērtē, ņemot vērā katra gadījuma faktiskos apstākļus, kā arī tiesības un pienākumus, ko uzliek starptautiskās tiesības, jo

īpaši starptautiski nolīgumi, ko Kopiena ir noslēgusi ar attiecīgo trešo valsti. Komisija ir aicināta attiecīgos gadījumos sniegt ieteikumus, lai ar trešām valstīm risinātu sarunas saistībā ar attiecīgiem nolīgumiem par Kopienas energoapgādes drošumu, vai iekļaut vajadzīgos jautājumus citās sarunās ar minētajām trešām valstīm.

pakalpojumu vietās, piemēram, vilcienu staciju ēkās, lidostās, slimnīcās, lielās nometņu vietās ar integrētu aprīkojumu vai ķīmiskās rūpniecības vietās var ierīkot slēgtas sadales sistēmas, ņemot vērā to darbību specializēto raksturu.

(26) No nediskriminējošas piekļuves sadales tīkliem ir atkarīga pakārtota piekļuve lietotājiem mazumtirdzniecības līmenī. Taču diskriminācijas iespējas trešo personu piekļuves un ieguldījumu ziņā sadales līmenī ir mazākas nekā pārvades līmenī, kur pārslodze un ražošanas vai piegādes interešu ietekme sadales līmenī kopumā ir lielāka nekā sadales līmenī. Turklāt sadales sistēmu operatoru juridiskā un funkcionālā nodalīšana atbilstoši Direktīvai 2003/54/EK bija prasīta vienīgi no 2007. gada 1. jūlija, un tās ietekme uz elektroenerģijas iekšējo tirgu vēl nav novērtēta. Spēkā esošie juridiskās un funkcionālās nodalīšanas noteikumi var nodrošināt efektīvu nodalīšanu, ja tos skaidrāk definē, atbilstoši īsteno un cieši pārrauga. Lai panāktu vienādu noteikumus mazumtirdzniecībā, būtu jāuzrauga sadales sistēmu operatoru darbība, lai tie neizmantotu vertikāli integrēta uzņēmuma priekšrocības attiecībā uz to konkurētspēju tirgū, jo īpaši saistībā ar mājāsaimniecību lietotājiem vai maziem lietotājiem, kas nav mājāsaimniecību lietotāji.

(27) Dalībvalstīm būtu jāveicina sadales tīklu modernizācija, piemēram, ieviešot "viedos" tīklus, kuriem jābūt veidoti tā, lai sekmētu decentralizētu ražošanu un energoefektivitāti.

(28) Attiecībā uz mazām sistēmām palīgpakalpojumu sniegšana var būt jānodrošina pārvades sistēmu operatoriem, kas ir savstarpēji savienoti ar mazām sistēmām.

(29) Lai izvairītos no pārmērīga finansiāla un administratīva sloga radīšanas mazajiem sadales sistēmu operatoriem, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai vajadzības gadījumā atbrīvot attiecīgos uzņēmumus no sadales juridiskās nodalīšanas prasībām.

(30) Ja slēgtu sadales sistēmu izmanto, lai nodrošinātu integrētas energoapgādes optimālu efektivitāti, kurai nepieciešami specifiski darbības standarti, vai ja slēgtu sadales sistēmu galvenokārt uztur sistēmas īpašnieka lietošanai, vajadzētu būt iespējai uz sadales sistēmas operatoru neattiecināt saistības, kas sadales sistēmas operatora un sistēmas lietotāju attiecību īpašā rakstura dēļ radītu nevajadzīgu administratīvo slogu. Rūpniecisko, komerciālo vai koplietošanas

(31) Atļauju piešķiršanas procedūrām nevajadzētu radīt administratīvu slogu, kas nav samērojams ar elektroenerģijas ražotāju lielumu un potenciālo ietekmi. Nepamatoti lēnas atļauju piešķiršanas procedūras var radīt šķērslis jaunu tirgus dalībnieku piekļuvei.

(32) Būtu jāveic papildu pasākumi, lai nodrošinātu pārredzamus un nediskriminējošus tarifus attiecībā uz piekļuvi tīkliem. Šie tarifi būtu jāpiemēro visiem sistēmas lietotājiem, tos nediskriminējot.

(33) Ar Direktīvu 2003/54/EK tika ieviesta prasība dalībvalstīm izveidot regulatorus ar īpašām pilnvarām. Tomēr pieredze liecina, ka regulācijas efektivitāti bieži vien mazina regulatoru atkarība no valdības, kā arī nepietiekamas pilnvaras un rīcības brīvība. Tādēļ Eiropadomes sanāksmē 2007. gada 8. un 9. martā Komisija tika aicināta izstrādāt tiesību aktu projektus, lai panāktu valstu energoregulatoru pilnvaru turpmāku saskaņošanu un neatkarības stiprināšanu. Vajadzētu būt iespējai, ka šo valstu regulatīvo iestāžu pilnvaras attiecas gan uz elektroenerģijas, gan gāzes nozari.

(34) Lai elektroenerģijas iekšējais tirgus darbotos pareizi, energoregulatoriem ir jāspēj pieņemt lēmumus par visiem atbilstošiem regulēšanas jautājumiem un jābūt pilnīgi neatkarīgiem no visām citām publiskām un privātām interesēm. Tas neliedz īstenot ne tiesu iestāžu veiktu pārskatīšanu, ne parlamentāro pārraudzību atbilstīgi dalībvalstu konstitucionālajām tiesībām. Turklāt tas, ka attiecīgās valsts likumdevējs apstiprina regulatora budžetu, nav šķērslis budžeta neatkarībai. Noteikumi par regulatīvās iestādes neatkarību attiecībā uz piešķirtā budžeta īstenošanu būtu jāpiemēro saskaņā ar dalībvalstu normatīvajiem aktiem par budžetu. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pienācīgi ņemt vērā cilvēkresursu pieejamību un valdes lielumu, vienlaikus veicinot valstu regulatīvo iestāžu neatkarību no jebkādam politiskām vai ekonomiskām interesēm, īstenojot atbilstīgu rotācijas sistēmu.

(35) Lai visiem tirgus dalībniekiem, tostarp jaunpienācējiem, nodrošinātu efektīvu piekļuvi tirgum, ir vajadzīgi nediskriminējoši un izmaksas atspoguļojoši balansēšanas mehānismi. Tiklīdz elektroenerģijas tirgus būs pietiekami likvids,

tas būtu jāpanāk, izveidojot tādus pārredzamus, uz tirgu balstītus mehānismus elektroenerģijas piegādei un iepirkšanai, kas vajadzīgi atbilstīgi balansēšanas prasībām. Kamēr nav šāda likvida tirgus, valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāieņem aktīva nostāja, lai nodrošinātu to, ka balansēšanas tarifi ir nediskriminējoši un atspoguļo izmaksas. Vienlaikus būtu jānodrošina atbilstīgi stimuli, lai balansētu elektroenerģijas pievadi un izvadi un neapdraudētu sistēmu. Pārvides sistēmu operatori būtu jāveicina tiešo lietotāju un tiešo lietotāju apvienību piedalīšanās rezervju un balansēšanas tirgos.

- (36) Valstu regulatīvajām iestādēm vajadzētu būt iespējai noteikt vai apstiprināt tarifus vai to aprēķināšanas metodiku, pamatojoties uz pārvides sistēmas operatora vai sadales sistēmas operatora(-u) priekšlikumu, vai arī pamatojoties uz priekšlikumu, par ko vienojušies šie operatori un tīkla lietotāji. Pildot šos uzdevumus, valstu regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina, ka pārvides un sadales tarifi ir nediskriminējoši un atspoguļo izmaksas, kā arī jāņem vērā tīkla robežizmaksas, no kurām ar dalītās ražošanas un pieprasījuma pārvaldības pasākumiem ilgtermiņā izvairās.

- (37) Energoregulatoriem vajadzētu būt pilnvarām pieņemt saistošus lēmumus attiecībā uz elektroenerģijas uzņēmumiem un piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas elektroenerģijas uzņēmumiem, kas nepilda saistības, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa tiem piemēro šādas sankcijas. Neskarot konkurences noteikumu piemērošanu, regulatīvajām iestādēm būtu jāpiešķir arī pilnvaras pieņemt lēmumus par vajadzīgajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka lietotāji gūst labumu no efektīvas konkurētspējas sekmēšanas, kas nodrošina elektroenerģijas iekšējā tirgus pareizu darbību. Virtuālo elektrostaciju izveide – programmas, ar ko laiž tirgū elektroenerģiju un kas uzliek elektroenerģijas uzņēmumam pienākumu ieinteresētiem piegādātājiem uz noteiktu laiku nodrošināt piekļuvi daļai no tā ražošanas jaudas vai arī pārdot vai darīt pieejamu zināmu elektroenerģijas daudzumu – ir viens no iespējamiem pasākumiem, ko var izmantot, lai veicinātu iedarbīgu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību. Tāpat energoregulatoriem būtu jāpiešķir pilnvaras palīdzēt nodrošināt augstas prasības attiecībā uz universālo un sabiedrisko pakalpojumu, vienlaikus veicinot tirgus atvēršanu, kā arī palīdzēt nodrošināt neaizsargāto lietotāju drošību un patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu pilnīgu efektivitāti. Minētie noteikumi nedrīkstētu skart ne Komisijas pilnvaras konkurences noteikumu piemērošanā, tostarp pilnvaras izskatīt apvienošanās gadījumus ar Kopienas dimensiju, ne noteikumus par iekšējo tirgu, piemēram, kapitāla brīvju apriti. Neatkarīgā struktūra, pie kuras var

griezties puse, ko ietekmē valsts regulatora lēmums, varētu būt tiesa vai cita tiesu iestāde, kam ir pilnvaras veikt tiesas izskatīšanu.

- (38) Valstu regulatīvo iestāžu pilnvaru saskaņošanai būtu jāieņem tiesības nodrošināt stimulus elektroenerģijas uzņēmumiem un piemērot elektroenerģijas uzņēmumiem iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. Turklāt regulatīvajām iestādēm vajadzētu būt pilnvarotām pieprasīt atbilstīgu informāciju no elektroenerģijas uzņēmumiem, veikt pienācīgu un pietiekamu izmeklēšanu un izšķirt domstarpības.

- (39) Elektroenerģijas iekšējam tirgum trūkst likviditātes un pārredzamības, un tādējādi tiek traucēta resursu efektīva sadale, nodrošināšanās pret risku un jaunu dalībnieku ienākšana tirgū. Jāuzlabo konkurētspēja un piegādes drošums, visās dalībvalstīs atvieglojot jaunu spēkstaciju integrāciju elektroenerģijas tīklā, jo īpaši iedrošinot jaunus tirgus dalībniekus. Ir jāpalielina uzticība tirgum, tā likviditāte un tirgus dalībnieku skaits, un tādēļ ir jāveic elektroenerģijas piegādes uzņēmumu plašāka regulatīvā pārraudzība. Šīm prasībām nevajadzētu būt pretrunā spēkā esošajiem Kopienas tiesību aktiem, kas reglamentē finanšu tirgus, un tām vajadzētu būt saderīgām ar minētajiem noteikumiem. Energoregulatoriem un finanšu tirgus regulatoriem ir jāsadarbjas, lai savstarpēji palīdzētu labāk pārraudzīt attiecīgos tirgus.

- (40) Pirms Komisija pieņem pamatnostādnes, ar ko sīkāk nosaka lietvedības prasības, Energoregulatoru sadarbības aģentūrai, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru ⁽¹⁾ ("Aģentūra"), un Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejai ("CESR"), kas izveidota ar Komisijas Lēmumu 2009/77/EK ⁽²⁾, būtu jāapspriežas par minēto pamatnostādņu saturu un jākonsultē Komisija par to. Aģentūrai un CESR būtu arī jāsadarbjas, lai turpmāk izpētītu to, vai uz darījumiem ar elektroenerģijas piegādes līgumiem un elektroenerģijas atvasinātajiem instrumentiem būtu jāattiecināma pārredzamības prasības pirmstirdzniecības vai pēctirdzniecības posmā, un, ja tā ir, tad kādām vajadzētu būt šīm prasībām, kā arī jākonsultē Komisija par šo jautājumu.

- (41) Dalībvalstīm vai, ja dalībvalsts tā paredz, regulatīvajai iestādei, būtu jāveicina pārtraucamu piegādes līgumu izstrāde.

- (42) Visām Kopienas rūpniecības un tirdzniecības nozarēm, tostarp mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, un visiem

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 1. lappusi.

⁽²⁾ OV L 25, 29.1.2009., 18. lpp.

Savienības pilsoņiem, kas izmanto iekšējā tirgus saimniecisko labumu, vajadzētu būt arī iespējai izmantot augstu patērētāju aizsardzības līmeni, un jo īpaši taisnīguma, konkurētspējas un nodarbinātības netiešas veicināšanas nolūkā arī mājāsaimniecību lietotājiem un, ja dalībvalstis to uzskata par vajadzīgu, mazajiem uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai izmantot valsts pakalpojumu garantijas, jo īpaši attiecībā uz piegādes drošumu un saprātīgiem tarifiem. Tāpat šiem lietotājiem būtu vajadzīga iespēja izmantot tiesības uz izvēli, taisnīgumu, pārstāvniecību un domstarpību izšķiršanas mehānismus.

(43) Gandrīz visas dalībvalstis ir izvēlējušās nodrošināt konkurenci elektroenerģijas ražošanas tirgū, izmantojot pārredzamu atļauju piešķiršanas procedūru. Tomēr dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ir iespēja veicināt piegādes drošumu, sākot konkursa procedūru vai līdzvērtīgu procedūru gadījumā, ja atbilstīgi atļauju piešķiršanas procedūrai noteiktā elektroenerģijas ražošanas jauda nav pietiekama. Vides aizsardzības un pavisam jaunu tehnoloģiju veicināšanas nolūkā dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai rīkot konkursu par jaunu jaudu nodrošināšanu, ņemot vērā publicētos kritērijus. Šāda jauna jauda ietver, *inter alia*, elektroenerģiju no atjaunīgiem enerģijas avotiem un koģenerāciju.

(44) Piegādes drošuma nolūkā būtu jākontrolē piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvars atsevišķās dalībvalstīs, un pēc kontroles veikšanas būtu jāsapatvērto ziņojums par stāvokli Kopienā, ņemot vērā teritoriju starpsavienojuma jaudu. Šāda kontrole būtu jāveic pietiekami savlaicīgi, lai varētu veikt atbilstīgus pasākumus, ja ir apdraudēts piegādes drošums. Vajadzīgās tīkla infrastruktūras, tostarp starpsavienojuma jaudas, izveidei un uzturēšanai būtu jāsekmē stabila elektroapgāde. Lai nodrošinātu stabilu elektroapgādi, būtiska ir vajadzīgās tīkla infrastruktūras uzturēšana un izveide, kas aptver arī starpsavienojumu jaudu un decentralizētu elektroenerģijas ražošanu.

(45) Dalībvalstīm būtu jānodrošina mājāsaimniecību lietotāju un, ja dalībvalstis uzskata par vajadzīgu, mazo uzņēmumu tiesības saņemt noteiktas kvalitātes elektroenerģiju par skaidri salīdzināmām, pārredzamām un saprātīgām cenām. Lai nodrošinātu augstu sabiedrisko pakalpojumu standartu uzturēšanu Kopienā, par visiem pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķi, būtu regulāri jāinformē Komisija. Komisijai būtu regulāri jāpublicē ziņojums, kurā analizēti valstu līmenī veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu mērķu sasniegšanā un salīdzināta to efektivitāte, lai sniegtu ieteikumus par valstīs veicamajiem pasākumiem, tādējādi panākot augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus. Dalībvalstīm būtu jāveic neaizsargāto lietotāju aizsardzībai vajadzīgie pasākumi elektroenerģijas iekšējā tirgus kontekstā. Šādi pasākumi var būt atšķirīgi, ņemot vērā konkrētos apstākļus attiecīgajās

dalībvalstīs, un var ietvert īpašus pasākumus attiecībā uz elektroenerģijas rēķinu apmaksu vai vispārīgākus pasākumus sociālās nodrošināšanas sistēmā. Ja universālo pakalpojumu sniedz arī mazajiem uzņēmumiem, pasākumi šā universālā pakalpojuma nodrošināšanai var būt atšķirīgi atkarībā no tā, vai tie paredzēti mājāsaimniecību lietotājiem vai mazajiem uzņēmumiem.

(46) Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību ievērošana ir šīs direktīvas pamatprasība, un šajā direktīvā ir svarīgi precizēt kopējos minimālos standartus, kurus ievēro visas dalībvalstis un kuros ņemti vērā mērķi attiecībā uz patērētāju aizsardzību, piegādes drošumu, vides aizsardzību un līdzvērtīgu konkurenci visās dalībvalstīs. Svarīgi, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības varētu interpretēt katrā valstī, ņemot vērā apstākļus valstī un ievērojot Kopienas tiesību aktus.

(47) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai norīkot galējo piegādātāju. Šis piegādātājs var būt tāda vertikāli integrēta uzņēmuma pārdošanas nodaļa, kas veic arī sadales funkcijas, ja vien tas atbilst šajā direktīvā paredzētajām juridiskās nodaļas prasībām.

(48) Pasākumi, ko dalībvalstis īsteno, lai sasniegtu sociālās ekonomiskās kohēzijas mērķus, jo īpaši varētu ietvert adekvātu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valstu un Kopienas instrumentus. Šie instrumenti var ietvert atbildības mehānismus, lai garantētu vajadzīgos ieguldījumus.

(49) Ciktāl dalībvalstu veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildei ir valsts atbalsts saskaņā ar Līguma 87. panta 1. punktu, tām ir pienākums paziņot par šiem pasākumiem Komisijai saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktu.

(50) Ir turpmāk jāpildinveido sabiedriskā pakalpojuma saistības, tostarp saistībā ar universālo pakalpojumu, un no tām izrietošās kopējās obligātās prasības, lai visiem patērētājiem, jo īpaši neaizsargātiem patērētājiem, nodrošinātu ieguvumus no konkurences un taisnīgām cenām. Sabiedriskā pakalpojuma prasības būtu jāinterpretē valstu līmenī, ņemot vērā situāciju attiecīgajā valstī; dalībvalstīm tomēr būtu jāievēro Kopienas tiesību akti. Savienības pilsoņiem un, ja dalībvalstis to uzskata par vajadzīgu, mazajiem uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai izmantot sabiedriskā pakalpojuma saistības, jo īpaši attiecībā uz piegādes drošumu un

saprātīgām cenām. Galvenais lietotāju apgādes faktors ir piekļuve objektīviem un pārredzamiem patēriņa datiem. Tādējādi patērētājiem vajadzētu būt iespējai piekļūt saviem patēriņa datiem un ar tiem saistītajām cenām un pakalpojumu izmaksām, lai tie varētu aicināt konkurentus uz šo datu pamata sagatavot piedāvājumu. Patērētājiem būtu arī jānodrošina tiesības būt pienācīgi informētiem par savu enerģijas patēriņu. Priekšapmaksai ir jāatspoguļo iespējams elektrības patēriņš, un dažādām maksājumu sistēmām vajadzētu būt nediskriminējošām. Patērētājiem pietiekami bieži sniegta informācija par enerģijas izmaksām radīs stimulu enerģiju taupīt, jo lietotāji skaidri redzēs, kā ieguldījumi energoefektivitātē un patēriņa paradumu maiņa ietekmē viņu energopatēriņa rēķinus. Šajā sakarībā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/32/EK (2006. gada 5. aprīlis) par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem ⁽¹⁾ pilnīga īstenošana palīdzēs lietotājiem samazināt enerģijas izmaksas.

(51) Šajā direktīvā galvenā nozīme būtu jāpiešķir patērētāju interesēm, un pakalpojuma kvalitātei vajadzētu būt vienai no elektroenerģijas uzņēmumu galvenajām atbildībām. Būtu jāpastiprina un jānodrošina pašreizējās patērētāju tiesības, un tam būtu jāietver lielāka pārredzamība. Patērētāju aizsardzībai būtu jānodrošina, ka visi patērētāji plašākā Kopienas perspektīvā gūst labumu no konkurētspējīga tirgus. Patērētāju tiesību ievērošana būtu jāīsteno dalībvalstīm vai, ja dalībvalsts tā paredz, regulatīvajām iestādēm.

(52) Patērētājiem būtu jādara pieejama skaidra un saprotama informācija par viņu tiesībām saistībā ar enerģētikas nozari. Komisijai, apspriežoties ar attiecīgajām ar ieinteresētajām personām, tostarp ar dalībvalstīm, valsts regulatīvajām iestādēm, patērētāju organizācijām un elektroenerģijas uzņēmumiem, būtu jā sagatavo pieejams, lietotājiem draudzīgs enerģijas patērētāju kontrolesaraksts, kas patērētājiem sniegtu praktisku informāciju par viņu tiesībām. Šis enerģijas patērētāja kontrolesaraksts būtu jānodrošina visiem patērētājiem, un tam vajadzētu būt publiski pieejamam.

(53) Enerģētiskā nabadzība Kopienā ir arvien lielāka problēma. Tādēļ skartajām dalībvalstīm, kas vēl to nav izdarījušas, būtu jāizstrādā valsts rīcības plāni vai citi piemēroti mehānismi, lai novērstu enerģētisko nabadzību un mazinātu to cilvēku skaitu, kuri nonākuši šādā situācijā. Jebkurā gadījumā dalībvalstīm būtu jānodrošina neaizsargāto lietotāju energoapgāde. Lai to izdarītu, varētu izmantot integrētu pieeju, piemēram, saistībā ar sociālo politiku un pasākumiem sociālā nodrošinājuma vai mājokļu

energoefektivitātes uzlabošanas jomā. Ar šo direktīvu vismaz būtu jārada iespēja īstenot valsts politiku neaizsargāto lietotāju labā.

(54) Efektīvi un visiem patērētājiem pieejami domstarpību izšķiršanas līdzekļi garantē patērētāju lielāku aizsardzību. Dalībvalstīm būtu jāievieš ātras un efektīvas sūdzību izskatīšanas procedūras.

(55) Vajadzētu būt iespējai viedo mēraparātu sistēmu ieviešanu balstīt uz ekonomisko izvērtējumu. Ja izvērtējumā secina, ka šādu mēraparātu sistēmu ieviešana ir ekonomiski pamatota un rentabla tikai lietotājiem, kas patērē noteiktu elektroenerģijas daudzumu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai to ņemt vērā, veidojot viedo mēraparātu sistēmas.

(56) Tirgus cenām būtu jānodrošina pareizie stimuli tīklu attīstībai un ieguldījumi jauna veida elektroenerģijas ražošanā.

(57) Godīgas konkurences veicināšanai un vieglai dažādu piegādātāju pieejamībai, kā arī jauna veida elektroenerģijas ražošanas sekmēšanai vajadzētu būt īpaši svarīgiem faktoriem dalībvalstīs, lai ļautu patērētājiem pilnībā izmantot iespējas, ko piedāvā liberalizēts elektroenerģijas iekšējais tirgus.

(58) Lai izveidotu elektroenerģijas iekšējo tirgu, dalībvalstīm būtu jāveicina savu valstu tīklu integrācija un tīklu operatoru sadarbība Kopienas un reģionālā līmenī, integrējot arī tādas izolētas sistēmas, kas veido Kopienā pastāvošās "elektroenerģijas salas".

(59) Īsta elektroenerģijas iekšējā tirgus attīstībai ar savienoto tīklu Kopienā palīdzību vajadzētu būt vienam no galvenajiem šīs direktīvas mērķiem, un tādēļ vienam no regulatīvo iestāžu galvenajiem uzdevumiem, vajadzības gadījumā cieši sadarbojoties ar Aģentūru, vajadzētu būt pārrobežu starpsavienojumu un reģionālo tirgu regulēšanas jautājumiem.

(60) Vienam no šīs direktīvas galvenajiem mērķiem vajadzētu būt arī izstrādāt kopējus noteikumus, lai nodrošinātu īstu iekšējo tirgu un plaši pieejamu elektroenerģijas piegādi. Šajā nolūkā neizkropļotas tirgus cenas nodrošinātu stimulu pārrobežu starpsavienojumiem un ieguldījumiem jauna veida enerģijas ražošanā, vienlaikus ilgtermiņā radot cenu konvergenci.

(61) Regulatīvajām iestādēm būtu arī jāsniedz informācija par tirgu, lai Komisija varētu veikt savas funkcijas – novērot un uzraudzīt elektroenerģijas iekšējo tirgu un tā attīstību īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, tostarp tādas

⁽¹⁾ OV L 114, 27.4.2006., 64. lpp.

aspektus kā ražošanas jauda, dažādi elektroenerģijas ražošanas avoti, pārvades un sadales infrastruktūra, pakalpojumu kvalitāte, pārrobežu tirdzniecība, pārslodzes vadība, ieguldījumi, vairumtirdzniecības un patērētāju cenas, tirgus likviditāte, kā arī vides aizsardzības un efektivitātes uzlabošana. Valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāziņo konkurences iestādēm un Komisijai par tām dalībvalstīm, kurās cenas kropļo konkurenci un apdraud tirgus pareizu darbību.

(62) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi – proti, izveidot pilnībā funkcionējošu elektroenerģijas iekšējo tirgu – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka tādejā šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

(63) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 714/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā ⁽¹⁾ Komisija var pieņemt pamatnostādnes, lai sasniegtu vajadzīgo saskaņotības pakāpi. Šīs pamatnostādnes, kas ir saistošs īstenošanas pasākums, attiecībā uz dažiem šīs direktīvas noteikumiem ir arī piemēroti instruments, ko pēc vajadzības var ātri pielāgot.

(64) Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽²⁾.

(65) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt pamatnostādnes, kas vajadzīgas, lai panāktu minimālo saskaņotības pakāpi šīs direktīvas mērķa sasniegšanai. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to ar jauniem nebūtiskiem elementiem, jāpieņem saskaņā Lēmuma 1999/468/EK ar 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.

(66) Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁽³⁾ dalībvalstīm ir ieteikts gan savām vajadzībām, gan Kopienas interesēs izstrādāt savas tabulas, kurās pēc iespējas precīzāk atspoguļota atbilstība starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, un padarīt tās publiski pieejamas.

(67) Ņemot vērā to, kādus grozījumus pašlaik izdara Direktīvā 2003/54/EK, skaidrības un racionalizācijas nolūkā ir vēlams attiecīgos noteikumus pārstrādāt, tos visus apvienojot vienā jaunās direktīvas tekstā.

(68) Šī direktīva respektē pamattiesības un ievēro principus, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Ar šo direktīvu paredz kopīgus noteikumus elektroenerģijas ražošanai, pārvadei, sadalei un piegādei, kā arī patērētāju aizsardzības noteikumus, lai Kopienā uzlabotu un integrētu konkurētspējīgus elektroenerģijas tirgus. Ar to nosaka normas, kas attiecas uz elektroenerģijas nozares organizāciju un darbību, atvērtu piekļuvi tirgum, kritērijiem un procedūrām, kuras piemēro konkursiem un atļauju piešķiršanai, kā arī uz sistēmu vadīšanu. Tā arī nosaka elektroenerģijas patērētāju vispārējās saistības un tiesības un precīzē konkurences prasības.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “ražošana” ir elektroenerģijas ražošana;
- 2) “ražotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas ražo elektroenerģiju;
- 3) “pārvalde” ir elektroenerģijas transportēšana ļoti augsta sprieguma un augsta sprieguma starpsavienotā sistēmā, lai to piegādātu tiešajiem lietotājiem, bet neietverot piegādi;
- 4) “pārvades sistēmas operators” ir fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par pārvades sistēmas darbību, uzturēšanas nodrošināšanu un, attiecīgā gadījumā, atbilstību noteiktā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tās starpsavienojumu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām elektroenerģijas pārvades prasībām;
- 5) “sadale” ir elektroenerģijas transportēšana augsta sprieguma, vidēja sprieguma un zema sprieguma sadales sistēmās, lai to piegādātu lietotājiem, bet neietverot piegādi;

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 15. lappusi.

⁽²⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

⁽³⁾ OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.

- 6) "sadales sistēmas operators" ir fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par sadales sistēmas darbību, uzturēšanas nodrošināšanu un, vajadzības gadījumā, attīstību noteiktā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tās starpsavienošānu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām elektroenerģijas sadales prasībām;
- 7) "lietotājs" ir elektrības vairumtirgotājs vai tiešais lietotājs;
- 8) "vairumtirgotājs" ir fiziska vai juridiska persona, kas pērk elektroenerģiju, lai to pārdotu sistēmā, kurā tā pastāvīgi darbojas, vai ārpus tās;
- 9) "tiešais lietotājs" ir lietotājs, kas pērk elektroenerģiju paša patēriņam;
- 10) "mājsaimniecību lietotājs" ir lietotājs, kas pērk elektroenerģiju mājsaimniecības patēriņam, bet ne saimnieciskai vai profesionālai darbībai;
- 11) "lietotājs, kas nav mājsaimniecību lietotājs" ir fiziska vai juridiska persona, kurš pērk elektroenerģiju patēriņam, kas nav mājsaimniecības patēriņš; tas ietver ražotājus un vairumtirgotājus;
- 12) "tiesīgais lietotājs" ir lietotājs, kam ir tiesības pirkt elektroenerģiju no brīvi izvēlēta piegādātāja 33. panta nozīmē;
- 13) "starpsavienojums" ir ierīce, ar ko savieno elektroenerģijas sistēmas;
- 14) "starpsavienota sistēma" ir vairākas pārvades un sadales sistēmas, kas savienotas ar vienu vai vairākiem starpsavienojumiem;
- 15) "tieša līnija" ir vai nu elektroenerģijas līnija, kas saista atsevišķu ražošanas objektu ar atsevišķu lietotāju, vai arī elektroenerģijas līnija, kas saista elektroenerģijas ražotāju un piegādes uzņēmumu, lai veiktu tiešu piegādi savām telpām, meitasuzņēmumiem un tiesīgiem lietotājiem;
- 16) "ekonomiskā prioritāte" ir elektroenerģijas piegādes avotu klasifikācija saskaņā ar ekonomiskiem kritērijiem;
- 17) "palīgpakalpojums" ir pakalpojums, kas vajadzīgs, lai pārvades vai sadales sistēma darbotos;
- 18) "sistēmas lietotājs" ir fiziska vai juridiska persona, kas veic piegādes pārvades vai sadales sistēmai vai saņem piegādes no šīs sistēmas;
- 19) "piegāde" ir elektroenerģijas pārdošana, tostarp tālākpārdošana, lietotājiem;
- 20) "integrēts elektroenerģijas uzņēmums" ir vertikāli vai horizontāli integrēts uzņēmums;
- 21) "vertikāli integrēts uzņēmums" ir elektroenerģijas uzņēmums vai elektroenerģijas uzņēmumu grupa, kurā viena un tā pati persona vai personas var tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu un kurā uzņēmums vai uzņēmumu grupa veic vismaz vienu no pārvades vai sadales funkcijām un vismaz vienu no elektroenerģijas ražošanas vai piegādes funkcijām;
- 22) "saistīts uzņēmums" ir saistīts uzņēmums nozīmē, kas paredzēta 41. pantā Padomes Septītajā direktīvā 83/349/EEK (1983. gada 13. jūnijs), kas pamatojas uz Līguma 44. panta 2. punkta g) apakšpunktu (*) un attiecas uz konsolidētajiem pārskatiem (1), un/vai saistīts uzņēmums minētās direktīvas 33. panta 1. punkta nozīmē, un/vai uzņēmums, kas pieder vieniem un tiem pašiem akcionāriem;
- 23) "horizontāli integrēts uzņēmums" ir uzņēmums, kas pilda vismaz vienu no šādām funkcijām: elektroenerģijas ražošana pārdošanai, tās pārvade, sadalīšana vai piegāde, un kādu citu darbību, kura nav saistīta ar elektroenerģiju;
- 24) "konkursa procedūra" ir procedūra, kurā plānotās papildu prasības un rezerves jaudu nodrošina ar piegādi no jaunas vai esošas elektroenerģijas ražošanas iekārtas;
- 25) "ilgtermiņa plānošana" ir ražošanas, pārvades un sadales jaudām vajadzīgo ieguldījumu plānošana ilgām termiņam, lai apmierinātu pieprasījumu pēc elektroenerģijas sistēmā un nodrošinātu lietotāju apgādi;
- 26) "maza, izolēta sistēma" ir jebkura sistēma, kuras patēriņš 1996. gadā bija mazāks par 3 000 GWh un kurā mazāk nekā 5 % gada patēriņa iegūst no starpsavienojuma ar citām sistēmām;
- 27) "izolēta mikrosistēma" ir sistēma, kuras patēriņš 1996. gadā bija mazāks par 500 GWh un kurai nav savienojumu ar citām sistēmām;
- 28) "drošums" ir gan elektroenerģijas piegādes un apgādes drošums, gan tehniskā drošība;
- 29) "energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldība" ir vispārēja vai integrēta pieeja, ar ko ietekmē elektroenerģijas patēriņa apjomu un grafiku, lai samazinātu primāro enerģijas patēriņu un maksimālo slodzi, priekšroku dodot ieguldījumiem energoefektivitātes pasākumos vai citos pasākumos, piemēram, pārtraucamas piegādes līgumos, nevis ieguldījumiem ražošanas jaudas palielināšanai, ja šie ieguldījumi energoefektivitātes pasākumos ir visefektīvākā un ekonomiskākā izvēle, ņemot vērā samazināta enerģijas patēriņa pozitīvo ietekmi uz vidi, kā arī piegādes drošumu un ar to saistītos sadales izmaksu jautājumus;

(*) Direktīvas 83/349/EEK nosaukums ir korigēts, ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu pārnumurēšanu saskaņā ar Amsterdamas Līguma 12. pantu; sākotnējā atsauce bija uz 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

(1) OV L 193, 18.7.1983., 1. lpp.

- 30) "atjaunīgi enerģijas avoti" ir atjaunīgi nefosili enerģijas avoti (vēja, saules, ģeotermālā, viļņu, plūdmaiņu enerģija, hidroenerģija, biomasas enerģija, atkritumu poligonu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu gāzes un biogāzes);
- 31) "dalīta ražošana" ir enerģijas ražotnes, kas savienotas ar sadales sistēmu;
- 32) "elektroenerģijas piegādes līgums" ir līgums par elektroenerģijas piegādi, kas neietver elektroenerģijas atvasinātos instrumentus;
- 33) "elektroenerģijas atvasinātais instruments" ir finanšu instruments, kas norādīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem ⁽¹⁾, I pielikuma C sadaļas 5., 6. vai 7. punktā un ir saistīts ar elektroenerģiju;
- 34) "kontrole" ir jebkādas tiesības, līgumi un citi līdzekļi, kas atsevišķi vai kopā faktiski vai juridiski dod iespēju izšķiroši ietekmēt uzņēmumu, jo īpaši:
- a) īpašumtiesības vai tiesības izmantot visus uzņēmuma aktīvus vai to daļu;
- b) tiesības vai līgumi, kas piešķir izšķirošu ietekmi attiecībā uz uzņēmuma institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumiem;
- 35) "elektroenerģijas uzņēmums" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic vismaz vienu no šādām funkcijām – ražo, pārvada, sadala, piegādā vai iegādājas elektroenerģiju un atbild par komerciāliem, tehniskiem un/vai uzturēšanas uzdevumiem, kas ir saistīti ar šīm funkcijām, bet šo personu kategorija neietver tiešos lietotājus.

II NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI NOZARES ORGANIZĀCIJAI

3. pants

Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības un lietotāju aizsardzība

1. Pamatojoties uz savu iestāžu sistēmu un ievērojot subsidiaritātes principu, dalībvalstis nodrošina, ka, neskarot 2. punktu, elektroenerģijas uzņēmumi darbojas saskaņā ar šīs direktīvas principiem, lai izveidotu konkurētspējīgu un drošu elektroenerģijas tirgu, kas ilgtermiņā neapdraud vidi, un minētos uzņēmumus nediskriminē pēc to tiesībām vai pienākumiem.

⁽¹⁾ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

2. Pilnībā ievērojot attiecīgos Līguma noteikumus, jo īpaši tā 86. pantu, dalībvalstis uzņēmumiem, kas darbojas elektroenerģijas nozarē, var vispārējās ekonomikas interesēs piemērot sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz drošumu, tostarp piegādes drošumu, piegādes regularitāti, kvalitāti un cenu, kā arī uz vides aizsardzību, tostarp energoefektivitāti, enerģiju no atjaunīgiem avotiem un klimata aizsardzību. Šādas saistības ir skaidri definētas, pārskatāmas, nediskriminējošas, pārbaudāmas, un tās garantē, ka Kopienas elektroenerģijas uzņēmumiem ir vienlīdzīga piekļuve valstu patērētājiem. Attiecībā uz piegādes drošumu, energoefektivitāti/pieprasījuma pārvaldību un vides aizsardzības un ar enerģiju no atjaunīgiem avotiem saistīto mērķu sasniegšanu, kā minēts šajā punktā, dalībvalstis var ieviest ilgtermiņa plānošanu, ņemot vērā iespēju, ka sistēmai varētu vēlēties piekļūt trešās personas.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka visi māsaimniecību lietotāji un, ja dalībvalstis uzskata par vajadzīgu, mazie uzņēmumi, (t. i., uzņēmumi, kuros strādā mazāk nekā 50 darbinieki un kuru gada apgrozījums vai bilance nepārsniedz EUR 10 miljonus), var saņemt universālo pakalpojumu, kas ietver tiesības saņemt konkrētas kvalitātes elektroenerģiju savā teritorijā par saprātīgām, viegli un skaidri salīdzināmām, pārskatāmām un nediskriminējošām cenām. Lai nodrošinātu universālā pakalpojuma sniegšanu, dalībvalstis var norādīt pēdējo garantēto piegādātāju. Dalībvalstis uzliek sadales uzņēmumiem pienākumu pieslēgt lietotājus to tīklam saskaņā ar noteikumiem, nosacījumiem un tarifiem, kas noteikti atbilstīgi 37. panta 6. punktā paredzētajai procedūrai. Šī direktīva neliedz dalībvalstīm stiprināt māsaimniecību patērētāju, mazo un vidējo patērētāju tirgus pozīciju, veicinot brīvprātīgas grupēšanās iespējas, lai nodrošinātu minētās patērētāju kategorijas pārstāvību.

Šā punkta pirmo daļu īsteno pārskatāmi un nediskriminējoši, un tā nekavē 33. pantā noteikto tirgus atvēršanu.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka visiem lietotājiem ir tiesības saņemt elektroenerģiju no piegādātāja, ja piegādātājs tam piekrīt, neatkarīgi no tā, kurā dalībvalstī piegādātājs ir reģistrēts, ja piegādātājs ievēro spēkā esošos tirdzniecības un balansēšanas noteikumus. Šajā sakarā dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka administratīvās procedūras nerada šķēršļus piegādes uzņēmumiem, kas jau ir reģistrēti citā dalībvalstī.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka:

- a) ja lietotājs, ievērojot līguma noteikumus, vēlas mainīt piegādātāju, attiecīgais(-ie) operators(-i) maiņu veic trīs nedēļās; un
- b) lietotājiem ir tiesības saņemt visus attiecīgos patēriņa datus.

Dalībvalstis nodrošina, ka šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētās tiesības nediskriminējoši piešķir visiem lietotājiem attiecībā uz izmaksām, ieguldīto darbu vai laiku.

6. Ja nosaka finansiālu kompensāciju, citus kompensācijas veidus un ekskluzīvas tiesības, ko dalībvalsts piešķir 2. un 3. punktā minēto saistību izpildei, to dara nediskriminējoši un pārskatāmi.

7. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu tiešos lietotājus, un jo īpaši nodrošina pietiekamu aizsardzību neaizsargātiem lietotājiem. Šajā sakarā katra dalībvalsts definē neaizsargāta lietotāja jēdzienu, kas var būt ar atsauci uz enerģētisko nabadzību un, *inter alia*, uz aizliegumu krīžu laikā atslēgt šādus lietotājus. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek piemērotas ar neaizsargātiem lietotājiem saistītās tiesības un pienākumi. Tās jo īpaši veic pasākumus, lai aizsargātu tiešos lietotājus attālos apgabalos. Tās nodrošina patērētāju aizsardzību augstā līmenī, jo īpaši attiecībā uz pārrēķināmību, kas saistīta ar līguma noteikumiem un nosacījumiem, vispārīgu informāciju un domstarpību izšķiršanas kārtību. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesīgie lietotāji var viegli pāriet pie jauna piegādātāja. Vismaz attiecībā uz māsaimniecību lietotājiem minētie pasākumi ietver I pielikumā minētos pasākumus.

8. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, piemēram, izstrādā valsts rīcības plānus enerģētikas jomā, paredz sociālā nodrošinājuma pabalstus, lai neaizsargātiem lietotājiem nodrošinātu nepieciešamo elektroenerģijas apgādi, vai paredz atbalstu energoefektivitātes uzlabošanai, lai novērstu enerģētisko nabadzību, ja tā konstatēta, tostarp plašākā nabadzības kontekstā. Šādi pasākumi nekavē tirgus efektīvu atvēršanu, kā izklāstīts 33. pantā, un tirgus darbību, un attiecīgā gadījumā par tiem informē Komisiju saskaņā ar šā panta 15. punktu. Šī informācija neietver pasākumus, ko veic vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēmā.

9. Dalībvalstis nodrošina to, ka elektroenerģijas piegādātāji tiešajiem lietotājiem paredzētajos rēķinos vai kopā ar tiem un rekāmā materiālos precizē šādu informāciju:

- a) katra enerģijas avota daļu kopējā enerģijas avotu apjomā, ko attiecīgais piegādātājs izmantojis iepriekšējā gadā, saskaņotā un valsts līmenī skaidri salīdzināmā veidā;
- b) vismaz norādi uz esošiem informācijas avotiem, piemēram, interneta vietnēm, kur ir publiski pieejama informācija par ietekmi uz vidi, vismaz attiecībā uz CO₂ emisijām un radioaktīvajiem atkritumiem, ko radījusi attiecīgā piegādātāja elektroenerģijas ražošana no tam pieejamā kopējā enerģijas avotu apjoma iepriekšējā gadā;
- c) informāciju par viņu tiesībām attiecībā uz domstarpību izšķiršanas līdzekļiem, kas ir viņu rīcībā domstarpību gadījumā.

Attiecībā uz šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktu saistībā ar elektroenerģiju, kas iegūta apmaiņas ceļā vai importēta no uzņēmuma ārpus Kopienas, var izmantot kopējo apjomu, kas nodrošināts apmaiņas ceļā vai piegādāts no minētā uzņēmuma ārpus Kopienas.

Regulatīvā iestādē vai jebkura cita kompetenta valsts iestādē veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka informācija, ko piegādātāji sniedz saviem lietotājiem saskaņā ar šo pantu, ir uzticama un tiek sniegta valsts līmenī skaidri salīdzināmā veidā.

10. Dalībvalstis īsteno pasākumus, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas un vides aizsardzības mērķus, kas attiecīgā gadījumā ietver energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumus un līdzekļus cīņai pret klimata izmaiņām, un piegādes drošuma panākšanu. Šie pasākumi jo īpaši ietver atbilstošu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valstu un Kopienas instrumentus, lai uzturētu un ierīkotu vajadzīgo tīkla infrastruktūru, tostarp starpsavienojumu jaudu.

11. Lai veicinātu energoefektivitāti, dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredz, regulatīvā iestādē stingri iesaka elektroenerģijas uzņēmumiem optimizēt elektroenerģijas izmantošanu, piemēram, sniedzot enerģētikas pārvaldības pakalpojumus, izstrādājot jaunas cenu veidošanas metodes vai ieviešot viedo mērāparātu sistēmas vai, attiecīgā gadījumā, viedos tīklus.

12. Dalībvalstis nodrošina vienotu kontaktpunktu izveidi, lai padarītu patērētājiem pieejamu visu informāciju par viņu tiesībām, spēkā esošajiem tiesību aktiem un domstarpību izšķiršanas līdzekļiem, kas viņu rīcībā ir domstarpību gadījumā. Šādi kontaktpunkti var būt daļa no vispārējiem patērētāju informācijas punktiem.

13. Dalībvalstis nodrošina, ka neatkarīgs mehānisms, piemēram, enerģētikas ombuds vai patērētāju organizācija, nodrošina sūdzību efektīvu izskatīšanu un domstarpību ārpustiesas izšķiršanu.

14. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepiemērot 7., 8., 32. un/vai 34. pantu, ja to piemērošana radītu juridiskus vai faktiskus šķēršļus elektroenerģijas uzņēmumiem uzlikto saistību izpildei vispārējās ekonomiskās interesēs, un ciktāl tas neietekmē nozares attīstību tā, ka tas būtu pretrunā Kopienas interesēm. Kopienas interesēs ir, *inter alia*, konkurence attiecībā uz tiesīgiem lietotājiem saskaņā ar šo direktīvu un Līguma 86. pantu.

15. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis informē Komisiju par visiem pasākumiem, ko tās pieņemušas, lai izpildītu universālā pakalpojuma un sabiedriskā pakalpojuma saistības, tostarp patērētāju aizsardzības un vides aizsardzības nodrošināšanu, kā arī par to iespējamo ietekmi uz vietējo un starptautisko konkurenci, neatkarīgi no tā, vai šo pasākumu veikšanai jāatkāpjas no šīs direktīvas. Pēc tam reizi divos gados tās informē Komisiju par visām izmaiņām šādos pasākumos neatkarīgi no tā, vai šo pasākumu veikšanai jāatkāpjas no šīs direktīvas.

16. Apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp ar dalībvalstīm, valstu regulatīvajām iestādēm, patērētāju organizācijām, elektroenerģijas uzņēmumiem un – pamatojoties uz līdz šim panākto progresu ar sociālajiem partneriem, Komisija izstrādā skaidru un kodolīgu enerģijas patērētājiem paredzētu praktiskās informācijas kontrolesarakstu attiecībā uz enerģijas patērētāju tiesībām. Dalībvalstis nodrošina, ka elektroenerģijas piegādātāji vai sadales sistēmu operatori sadarbībā ar regulatīvo iestādi veic vajadzīgos pasākumus, lai katrs patērētājs saņemtu enerģijas patērētāja kontrolesaraksta eksemplāru un lai nodrošinātu, ka šis saraksts ir darīts publiski pieejams.

4. pants

Piegādes drošuma uzraudzība

Dalībvalstis nodrošina piegādes drošuma jautājumu uzraudzību. Ja dalībvalstis to atzīst par vajadzīgu, tās var deleģēt šo uzdevumu 35. pantā minētajām regulatīvajām iestādēm. Šī uzraudzība jo īpaši attiecas uz piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvaru valstu tirgū, paredzamā nākotnes pieprasījuma līmeni un paredzēto papildu jaudu, ko plāno vai ierīko, un tīklu uzturēšanas kvalitāti un līmeni, kā arī uz pasākumiem, ko veic maksimāla pieprasījuma gadījumā un viena vai vairāku piegādātāju trūkuma gadījumā. Kompetentās iestādes ik pēc diviem gadiem līdz 31. jūlijam publicē ziņojumu, kurā izklāstīti secinājumi, kas izriet no minēto jautājumu uzraudzības, kā arī pasākumi, kas veikti vai ko plāno veikt, lai tos risinātu, un tās tūlīt nosūta šo ziņojumu Komisijai.

5. pants

Tehniskie noteikumi

Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalsti nodrošina, ka tiek noteikti tehniskie drošības kritēriji un ka tiek izstrādāti un publicēti tehniskie noteikumi, ar ko nosaka tehniskā projekta un vadīšanas obligātās prasības savienojumam ar ražošanas objektu sistēmu, sadales sistēmām, tieši savienotajām patērētāju iekārtām, starpsavienojumu ķēdēm un tiešajām līnijām. Šie tehniskie noteikumi nodrošina sistēmu savstarpēju izmantojamību un ir objektīvi un nediskriminējoši. Aģentūra attiecīgā gadījumā var sagatavot atbilstīgus ieteikumus par to, kā panākt atbilstību ar šiem noteikumiem. Šos noteikumus dara zināmus Komisijai saskaņā ar 8. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā ⁽¹⁾.

6. pants

Reģionālās sadarbības veicināšana

1. Dalībvalstis, kā arī regulatīvās iestādes savstarpēji sadarbojas, lai integrētu valstu tirgus vienā vai vairākos reģionālos līmeņos, kas ir pirmais solis uz pilnībā liberalizēta iekšējā tirgus izveidi. Jo īpaši regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai

dalībvalstis veicina un atvieglo pārvades sistēmu operatoru sadarbību reģionālā līmenī, tostarp pārrobežu jautājumos, lai izveidotu konkurētspējīgu elektroenerģijas iekšējo tirgu, sekmē savu juridisko, regulatīvo un tehnisko sistēmu saskaņotību un veicina tādu izolētu sistēmu integrāciju, kuras veido Kopienā pastāvošās "elektroenerģijas salas". Šādas reģionālās sadarbības aptvertā ģeogrāfiskā teritorija ietver sadarbību ģeogrāfiskajās teritorijās, kas ir noteiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 12. panta 3. punktu. Šāda sadarbība var aptvert citas ģeogrāfiskās teritorijas.

2. Aģentūra sadarbojas ar valstu regulatīvajām iestādēm un pārvades sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu reģionu regulatīvo sistēmu saderību starp reģioniem ar mērķi izveidot konkurētspējīgu elektroenerģijas iekšējo tirgu. Ja Aģentūra uzskata, ka ir vajadzīgi saistoši noteikumi attiecībā uz šādu sadarbību, tā sniedz atbilstīgus ieteikumus.

3. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatoriem reģionālā līmenī ir viena vai vairākas integrētas sistēmas, kas piešķirtas jaudas un tīkla drošības pārbaudes izteiksmē pārklāj divas vai vairāk dalībvalstis.

4. Ja vertikāli integrēti pārvades sistēmu operatori ir iesaistīti kopuzņēmumā, kas ir izveidots šādas sadarbības īstenošanai, kopuzņēmums nosaka un īsteno atbilstības programmu, kurā noteikti veicamie pasākumi, lai novērstu diskriminējošas un konkurenci traucējošas darbības. Minētajā atbilstības programmā paredz konkrētus pienākumus, kas darbiniekiem jāveic, lai sasniegtu diskriminējošu un konkurenci traucējošu darbību novēršanas mērķi. To apstiprina Aģentūra. Atbilstību programmai neatkarīgi pārrauga vertikāli integrēta pārvades sistēmas operatora atbilstības amatpersonas.

III NODAĻA

ENERĢIJAS RAŽOŠANA

7. pants

Atļaujas izsniegšanas procedūra attiecībā uz jaunām jaudām

1. Jaunu enerģijas ražošanas jaudu būvniecības sakarā dalībvalstis paredz atļaujas izsniegšanas procedūru, ko ievēro saskaņā ar objektīviem, pārskatāmiem un nediskriminējošiem kritērijiem.

2. Dalībvalstis nosaka kritērijus, kurus ievēro, piešķirot atļaujas enerģijas ražošanas iekārtu būvniecībai to teritorijā. Nosakot atbilstīgos kritērijus, dalībvalstis apsver:

a) elektroenerģijas sistēmas, tās iekārtu un saistītā aprīkojuma drošību un drošumu;

⁽¹⁾ OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp.

- b) iedzīvotāju veselības aizsardzību un drošību;
- c) vides aizsardzību;
- d) zemes izmantojumu un objektu novietojumu;
- e) valsts zemes izmantojumu;
- f) energoefektivitāti;
- g) primāro enerģijas avotu veidu;
- h) pretendenta specifiskos rādītājus, piemēram, tehniskās, ekonomiskās un finansiālās iespējas;
- i) atbilstību pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar 3. pantu;
- j) ražošanas ieguldījumu, lai sasniegtu Kopienas mērķi, ka 2020. gadā Kopienas galīgajā enerģijas bruto patēriņā no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars veido vismaz 20 %, kā minēts 3. panta 1. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu ⁽¹⁾; un
- k) ražošanas ieguldījumu emisiju samazināšanā.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka ir īpašas atļauju procedūras attiecībā uz mazajiem decentralizētajiem ražotājiem un/vai dalīto ražošanu, kurās ņem vērā to ierobežoto apjomu un potenciālo ietekmi.

Dalībvalstis var izstrādāt pamatnostādnes par šo īpašo atļauju procedūru. Valstu regulatīvās iestādes vai citas kompetentās valsts iestādes, tostarp plānošanas iestādes, pārskata šīs pamatnostādnes un var ieteikt to grozījumus.

Ja dalībvalstis ir noteikušas īpašas zemes izmantojuma atļauju procedūras, ko piemēro lieliem jaunas infrastruktūras jaudas projektiem ražošanā, dalībvalstis attiecīgā gadījumā šo procedūru darbības jomā iekļauj jaunas ražošanas iekārtas būvniecību un īsteno procedūras nediskriminējoši un atbilstīgā laikposmā.

4. Atļaujas izsniegšanas procedūru un kritērijus publisko. Pretendentus informē par atļaujas izsniegšanas atteikuma iemesliem. Iemesliem jābūt objektīviem, nediskriminējošiem, labi pamatotiem un ar attiecīgu pamatojuma izklāstu. Pretendentam dara zināmu pārsūdzības kārtību.

8. pants

Konkurss par jaunām jaudām

1. Dalībvalstis piegādes drošuma nolūkā atbilstīgi publicētiem kritērijiem nodrošina iespēju izveidot jaunas jaudas vai veikt

energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumus, izmantojot konkursa procedūru vai citu pārskatāmības un taisnīguma ziņā līdzvērtīgu procedūru. Tomēr šīs procedūras var ieviest vienīgi tad, ja, pamatojoties uz atļauju izsniegšanas procedūru, būvējamā enerģijas ražošanas iekārta vai veicamie energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumi nav pietiekami, lai nodrošinātu piegādes drošumu.

2. Vides aizsardzības un pavisam jaunu tehnoloģiju veicināšanas nolūkā dalībvalstis var paredzēt iespēju rīkot konkursu par jaunu jaudu izveidi, ņemot vērā publicētus kritērijus. Šāds konkurss var attiekties uz jaunu jaudu nodrošināšanu vai energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumiem. Tomēr konkursa procedūru var sākt vienīgi tad, ja, pamatojoties uz atļauju izsniegšanas procedūru, būvējamā enerģijas ražošanas iekārta vai veicamie pasākumi nav pietiekami, lai sasniegtu minētos mērķus.

3. Ziņas par konkursa procedūru, kas attiecas uz enerģijas ražošanas iekārtu un energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumiem, publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vismaz sešus mēnešus pirms konkursa pieteikumu iesniegšanas termiņa beigām.

Konkursa dokumentācija ir pieejama ikvienam ieinteresētajam uzņēmumam, kas veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, tā, lai tam būtu pietiekami ilgs laiks iesniegt pieteikumu konkursam.

Lai nodrošinātu pārskatāmību un nediskriminējošu attieksmi, konkursa dokumentācija ietver līguma noteikumu un tās procedūras sīku aprakstu, kura visiem pretendentiem jāievēro, kā arī to kritēriju uzskaitījumu, atbilstīgi kuriem izvēlas pretendents un piešķir līgumu, tostarp stimulus, piemēram, subsīdijas, uz ko attiecas konkurss. Šī dokumentācija var attiekties arī uz 7. panta 2. punktā minētajām jomām.

4. Konkursos par vajadzīgo enerģijas ražošanas iekārtu jāapsver arī elektroenerģijas piegādes piedāvājumi ar ilgtermiņa garantijām, ko dod esošās ražošanas vienības, ja vien tādējādi var apmierināt papildu prasības.

5. Dalībvalstis norīko iestādi vai publisku vai privātu struktūru, kas ir neatkarīga no elektroenerģijas ražošanas, pārvades, sadales un piegādes darbībām un kas var būt 35. panta 1. punktā minētā regulatīvā iestāde, lai tā atbildētu par šī panta 1. līdz 4. punktā minētās konkursa procedūras organizēšanu, uzraudzību un kontroli. Ja pārvades sistēmas operators ir pilnībā neatkarīgs no citām darbībām, kas nav saistītas ar pārvades sistēmu īpašumtiesību ziņā, pārvades sistēmas operatoru var norīkot par iestādi, kas atbildīga par konkursa procedūras organizēšanu, uzraudzību un kontroli. Šī iestāde vai struktūra veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu konkursa pieteikumos iekļautās informācijas konfidencialitāti.

⁽¹⁾ OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.

IV NODAĻA

PĀRVADES SISTĒMAS VADĪŠANA

9. pants

Pārvades sistēmas un pārvades sistēmu operatoru nodalīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka no 2012. gada 3. marta:
 - a) visi uzņēmumi, kam pieder pārvades sistēma, darbojas kā pārvades sistēmu operatori;
 - b) viena un tā pati persona vai personas nevar:
 - i) tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, un tieši vai netieši kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu vai izmantot tiesības šajos uzņēmumos; vai
 - ii) tieši vai netieši kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu un tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā;
 - c) viena un tā pati persona vai personas nevar iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai tādu struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, nedz arī tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā; un
 - d) viena un tā pati persona nav tiesīga kļūt par Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai to struktūru locekli, kas juridiski pārstāv uzņēmumu, ne uzņēmumā, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, ne pārvades sistēmas operatorā vai pārvades sistēmā.
2. Šā panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā minētās tiesības attiecas jo īpaši uz:
 - a) iespējām izmantot balsstiesības;
 - b) tiesībām iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai to struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv uzņēmumu; vai
 - c) kontrolpaketes turēšanu.
3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā jēdziens “uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” ietver “uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” nozīmē, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem

attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu ⁽¹⁾, un termini “pārvades sistēmas operators” un “pārvades sistēma” ietver “pārvades sistēmas operatoru” un “pārvades sistēmu” minētās direktīvas nozīmē.

4. Līdz 2013. gada 3. martam dalībvalstis var pieļaut atkāpes no 1. punkta b) un c) apakšpunkta, ja vien pārvades sistēmu operatori nav daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma.

5. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā noteikto prasību uzskata par izpildītu, ja divi vai vairāk uzņēmumi, kam pieder pārvades sistēmas, ir nodibinājuši kopuzņēmumu, kas attiecīgajās pārvades sistēmās divās vai vairāk dalībvalstīs darbojas kā pārvades sistēmas operators. Cits uzņēmums kopuzņēmumā drīkst iesaistīties vienīgi tad, ja atbilstīgi 13. pantam tas ir apstiprināts par neatkarīgu sistēmas operatoru vai par neatkarīgu pārvades operatoru V nodaļas vajadzībām.

6. Ja 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētā persona ir dalībvalsts vai cita publiska struktūra, tad divas atsevišķas publiskas struktūras, kas kontrolē pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, no vienas puses, un uzņēmumu, kas veic ražošanas vai piegādes funkcijas, no otras puses, šā panta īstenošanas nolūkā neuzskata par vienu un to pašu personu vai personām.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka ne 16. pantā minēto komerciāli jutīgo informāciju, ko ieguvusi pārvades sistēmas operators, kurš ir bijis daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, ne šāda pārvades sistēmas operatora darbiniekus nenodod tāda uzņēmuma rīcībā, kas veic kādu no ražošanas un piegādes funkcijām.

8. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot 1. punktu.

Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts vai nu:

- a) ieceļ neatkarīgu sistēmas operatoru atbilstīgi 13. pantam; vai arī
- b) ievēro V nodaļas noteikumus.

9. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam un ja ir veikti pasākumi, kas garantē lielāku pārvades sistēmas operatora neatkarību nekā paredzēta V nodaļā, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot 1. punktu.

10. Pirms uzņēmumu apstiprina un norīko par pārvades sistēmas operatoru saskaņā ar šā panta 9. punktu, to sertificē saskaņā ar procedūram, kuras noteiktas šīs direktīvas 10. panta 4., 5. un 6. punktā un Regulas (EK) Nr. 714/2009 3. pantā un saskaņā ar kurām Komisija pārbauda, vai veiktie pasākumi viennozīmīgi garantē efektīvāku pārvades sistēmas operatora neatkarību nekā V nodaļā.

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 94. lappusi.

11. Vertikāli integrētiem uzņēmumiem, kam pieder pārvades sistēmas, nekādā gadījumā nav liegts veikt pasākumus, lai panāktu atbilstību 1. punktam.

12. Uzņēmumiem, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, nekādā gadījumā nedrīkst būt iespēja tieši vai netieši iegūt kontroli vai izmantot jebkādas tiesības attiecībā uz pārvades sistēmu operatoriem dalībvalstīs, kuras piemēro 1. punktu.

10. pants

Pārvades sistēmu operatoru norīkošana un sertifikācija

1. Pirms uzņēmumu apstiprina un norīko par pārvades sistēmas operatoru, to sertificē saskaņā ar kārtību, kas noteikta šā panta 4., 5. un 6. punktā un Regulas (EK) Nr. 714/2009 3. pantā.

2. Uzņēmumus, kam pieder pārvades sistēma un ko valsts regulatīvā iestāde saskaņā ar turpmāk izklāstīto sertifikācijas procedūru sertificējusi kā atbilstošus 9. panta prasībām, dalībvalstis apstiprina un norīko par pārvades sistēmu operatoriem. Pārvades sistēmu operatoru norīkošanu dara zināmu Komisijai un publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

3. Pārvades sistēmu operatori regulatīvajai iestādei ziņo par visiem plānotajiem darījumiem, kuru dēļ varētu būt vajadzība atkārtoti izvērtēt viņu atbilstību 9. panta prasībām.

4. Regulatīvās iestādes pastāvīgi uzrauga pārvades sistēmu operatoru pastāvīgu atbilstību 9. panta prasībām. Tās sāk sertifikācijas procedūru atbilstības nodrošināšanai:

- a) ja tās saņem pārvades sistēmas operatora paziņojumu atbilstīgi 3. punktam;
- b) pēc savas iniciatīvas, ja tās ir informētas, ka plānotās tiesību vai ietekmes izmaiņas pārvades sistēmas īpašniekā vai pārvades sistēmas operatorā var radīt 9. panta pārkāpumu, vai ja tām ir iemesls uzskatīt, ka šāds pārkāpums varētu būt noticis; vai
- c) pēc pamatota Komisijas pieprasījuma.

5. Regulatīvās iestādes pieņem lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju četros mēnešos no pārvades sistēmas operatora paziņojuma iesniegšanas dienas vai no Komisijas pieprasījuma dienas. Pēc šā termiņa beigām sertifikāciju uzskata par piešķirtu. Regulatīvās iestādes skaidri izteikts vai noklusējuma lēmums stājas spēkā vienīgi pēc 6. punktā izklāstītās procedūras pabeigšanas.

6. Skaidri izteiktu vai noklusējuma lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju regulatīvā iestāde kopā ar visu atbilstīgo informāciju, kas saistīta ar šo lēmumu, bez kavēšanās paziņo Komisijai. Komisija rīkojas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 3. pantā paredzēto procedūru.

7. Regulatīvās iestādes un Komisija no pārvades sistēmu operatoriem un uzņēmumiem, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, var pieprasīt visu informāciju, kas tām vajadzīga šajā pantā paredzēto uzdevumu veikšanai.

8. Regulatīvās iestādes un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

11. pants

Sertifikācija attiecībā uz trešām valstīm

1. Ja sertifikāciju lūdz pārvades sistēmas īpašnieks vai pārvades sistēmas operators, kuru kontrolē kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm, regulatīvā iestāde to dara zināmu Komisijai.

Regulatīvā iestāde arī tūlīt dara zināmus Komisijai visus apstākļus, kuru dēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm varētu iegūt kādas pārvades sistēmas vai pārvades sistēmas operatora kontroli.

2. Pārvades sistēmas operators dara zināmus regulatīvajai iestādei visus apstākļus, kādēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm varētu iegūt pārvades sistēmas vai pārvades sistēmas operatora kontroli.

3. Regulatīvā iestāde pieņem lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju četros mēnešos no pārvades sistēmas operatora paziņojuma iesniegšanas dienas. Tā atsaka sertifikāciju, ja nav pierādīts:

- a) ka attiecīgais operators atbilst 9. panta prasībām; un
- b) regulatīvajai iestādei vai citai kompetentai dalībvalsts norīkotai iestādei, ka sertifikācijas piešķiršana neapdraudēs dalībvalsti un Kopienas energoapgādes drošumu. Izskatot šo jautājumu, regulatīvā iestāde vai cita norīkotā kompetentā iestāde ņem vērā:
 - i) Kopienas tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek starptautiskās tiesības, tostarp jebkādu ar vienu vai vairākām trešām valstīm noslēgtu nolīgumu, kura līgumslēdzēja puse ir Kopiena un kurā ir risināti ar energoapgādes drošumu saistīti jautājumi;

- ii) dalībvalstu tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek ar to noslēgti nolīgumi, ciktāl tie atbilst Kopienas tiesību aktiem; un
- iii) citus konkrētus lietas faktus un apstākļus un attiecīgo trešo valsti.
4. Regulatīvā iestāde lēmumu nekavējoties dara zināmu Komisijai kopā ar visu attiecīgo informāciju par šo lēmumu.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvā iestāde un/vai 3. punkta b) apakšpunktā minētā norīkotā kompetentā iestāde pirms lēmuma pieņemšanas par sertifikāciju lūdz Komisijas atzinumu par to, vai:
- a) attiecīgais operators atbilst 9. panta prasībām; un
- b) sertifikācijas piešķiršana neapdraudēs Kopienas energoapgādes drošumu.
6. Komisija izskata 5. punktā minēto lūgumu tūlīt pēc saņemšanas. Divos mēnešos pēc lūguma saņemšanas Komisija sniedz atzinumu valsts regulatīvajai iestādei vai norīkotajai kompetentajai iestādei, ja lūgumu ir iesniegusi šī iestāde.
- Gatavojot atzinumu, Komisija var lūgt Aģentūras, attiecīgās dalībvalsts un ieinteresēto personu viedokļus. Ja Komisija izsaka šādu lūgumu, divu mēnešu termiņu pagarina par diviem mēnešiem.
- Ja Komisija šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajā termiņā nesniedz atzinumu, uzskata, ka tai nav iebildumu pret regulatīvās iestādes lēmumu.
7. Izvērtējot, vai kontrole, ko īsteno kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm, apdraudēs Kopienas energoapgādes drošumu, Komisija ņem vērā:
- a) konkrētus lietas faktus un attiecīgo trešo valsti vai trešās valstis; un
- b) Kopienas tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti vai trešām valstīm, ko uzliek starptautiskās tiesības, tostarp ar vienu vai vairākām trešām valstīm noslēgtu nolīgumu, kura līgumslēdzēja puse ir Kopiena un kurā ir risināti ar piegādes drošumu saistīti jautājumi.
8. Valsts regulatīvā iestāde pēc 6. punktā minētā divu mēnešu termiņa beigām pieņem galīgo lēmumu par sertifikāciju. Pieņemot galīgo lēmumu, valsts regulatīvā iestāde pilnībā ņem vērā Komisijas atzinumu. Dalībvalstīm jebkurā gadījumā ir tiesības atteikties sertifikāciju, ja sertifikācijas piešķiršana apdraud attiecīgās dalībvalsts energoapgādes drošumu vai citas dalībvalsts energoapgādes drošumu. Ja dalībvalsts ir norādījusi citu kompetentu iestādi, lai izvērtētu 3. punkta b) apakšpunktu, tā var prasīt, lai valsts regulatīvā iestāde galīgo lēmumu pieņem saskaņā ar attiecīgās

kompetentās iestādes izvērtējumu. Valsts regulatīvās iestādes galīgo lēmumu un Komisijas atzinumu publicē kopā. Ja galīgais lēmums atšķiras no Komisijas atzinuma, attiecīgā dalībvalsts sniedz un kopā ar minēto lēmumu publicē šāda lēmuma pamatojumu.

9. Šis pants neietekmē dalībvalstu tiesības atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem veikt savas juridiskās kontroles, lai sargātu leģitīmās intereses saistībā ar sabiedrisko kārtību.

10. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, ar ko paredz šā panta īstenošanai piemērojamo procedūru. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

11. Šis pants, izņemot tā 3. punkta a) apakšpunktu, attiecas arī uz dalībvalstīm, uz kurām attiecas atkāpe saskaņā ar 44. pantu.

12. pants

Pārvides sistēmu operatoru uzdevumi

Pārvides sistēmas operators atbild par:

- a) sistēmas darbības nodrošināšanu ilgtermiņā tā, lai elektroenerģijas pārvides apjoms atbilstu saprātīgam elektroenerģijas pārvides pieprasījumam, un par drošas, uzticamas un efektīvas pārvides sistēmas vadīšanu, uzturēšanu un attīstību ar ekonomiski izdevīgiem nosacījumiem;
- b) atbilstīgu līdzekļu nodrošināšanu, lai izpildītu pakalpojumu sniegšanas saistības;
- c) piegādes drošuma veicināšanu ar piemērotu pārvides jaudu un sistēmas uzticamību;
- d) elektroenerģijas plūsmu pārvaldību sistēmā, ņemot vērā apmaiņu ar citām starpsavienotām sistēmām. Lai to panāktu, pārvides sistēmas operators ir atbildīgs par drošas, uzticamas un efektīvas elektroenerģijas sistēmas nodrošināšanu un visu šajā sakarā vajadzīgo palīgpakalpojumu, tostarp to, kuri sniegti atbilstīgi pieprasījumam, pieejamības nodrošināšanu, ja vien šī pieejamība nav atkarīga no kādas citas pārvides sistēmas, ar ko attiecīgā sistēma ir savienota;
- e) pietiekamas informācijas sniegšanu citu tādu sistēmu operatoriem, kas ir savienotas ar attiecīgo sistēmu, lai nodrošinātu starpsavienotās sistēmas drošu un efektīvu darbību, saskaņotu pilnveidošanu un savstarpēju izmantojamību;

- f) sistēmas lietotāju vai lietotāju kategoriju nediskriminēšanu, jo īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem;
- g) tādas informācijas sniegšanu sistēmas lietotājiem, kas vajadzīga, lai efektīvi piekļūtu sistēmai; un
- h) pārslodzes maksas un tādu maksājumu iekasēšanu, kas tiek veikti saistībā ar kompensācijas mehānismu starp pārvades sistēmu operatoriem atbilstoši Regulas (EK) Nr. 714/2009 13. pantam, piešķirot un pārvaldot trešās personas piekļuves iespējas un sniedzot pamatotu paskaidrojumu, ja tas piekļuvi ir atteicis, kas jāuzrauga valstu regulatīvajām iestādēm; veicot savus šajā pantā noteiktos uzdevumus, pārvades sistēmu operatori pirmām kārtām atvieglo tirgus integrāciju.

13. pants

Neatkarīgi sistēmu operatori

1. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepiemērot 9. panta 1. punktu un pēc pārvades sistēmas īpašnieka priekšlikuma norīkot neatkarīgu pārvades sistēmas operatoru. Šādu norīkošanu apstiprina Komisija.
2. Dalībvalsts var apstiprināt un norīkot neatkarīgu sistēmas operatoru vienīgi tad, ja:
 - a) potenciālais operators ir apliecinājis savu atbilstību 9. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkta prasībām;
 - b) potenciālais operators ir apliecinājis, ka tā rīcībā ir cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi, kas vajadzīgi 12. pantā paredzēto uzdevumu veikšanai;
 - c) potenciālais operators ir apņēmis ievērot regulatīvās iestādes pārraudzīto tīkla attīstības desmit gadu plānu;
 - d) pārvades sistēmas īpašnieks ir apliecinājis spēju ievērot saistības, kas izriet no 5. punkta. Lai to apliecinātu, tas iesniedz projektus visiem līgumiem, ko šis potenciālais uzņēmums slēgs ar citām attiecīgām struktūrām; un
 - e) potenciālais operators ir apliecinājis spēju izpildīt Regulā (EK) Nr. 714/2009 paredzētās saistības, tostarp īstenot pārvades sistēmu operatoru sadarbību Eiropas un reģionālā līmenī.

3. Uzņēmumus, ko regulatīvā iestāde sertificējusi kā atbilstīgus 11. panta un šā panta 2. punkta prasībām, dalībvalstis apstiprina un norīko par neatkarīgiem pārvades sistēmu operatoriem. Piemēro sertifikācijas procedūru, kas paredzēta vai nu šīs direktīvas 10. pantā un Regulas (EK) Nr. 714/2009 3. pantā, vai arī šīs direktīvas 11. pantā.

4. Neatkarīgo sistēmu operatoru uzdevums ir piešķirt un pārvaldīt trešo personu piekļuvi, tostarp iekasēt piekļuves maksu un pārslodzes maksu, un maksājumus saistībā ar kompensācijas mehānismu starp pārvades sistēmu operatoriem atbilstoši Regulas (EK) Nr. 714/2009 13. pantam, kā arī vadīt, uzturēt un uzlabot pārvades sistēmu un ar ieguldījumu plānošanu panākt, lai sistēma ilgtermiņā atbilstu pamatotam pieprasījumam. Attīstot pārvades sistēmu, neatkarīgais sistēmas operators ir atbildīgs par jaunu infrastruktūras objektu plānošanu (tostarp apstiprināšanu), būvniecību un nodošanu ekspluatācijā. Šajā nolūkā neatkarīgais sistēmas operators darbojas kā pārvades sistēmas operators atbilstīgi šai nodaļai. Pārvades sistēmas īpašnieks nav atbildīgs ne par trešo personu piekļuves piešķiršanu un pārvaldību, ne par ieguldījumu plānošanu.

5. Ja ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, pārvades sistēmas īpašnieks:

- a) pienācīgi sadarbojas ar neatkarīgo sistēmas operatoru un palīdz tam veikt pienākumus, tostarp sniedzot visu attiecīgo informāciju;
- b) finansē ieguldījumus, par kuriem nolemj neatkarīgais sistēmas operators un kurus apstiprina regulatīvā iestāde, vai piekrīt, ka tos finansē cita ieinteresētā persona, arī neatkarīgais sistēmas operators. Attiecīgos finanšu līgumus apstiprina regulatīvā iestāde. Pirms šādas apstiprināšanas regulatīvā iestāde apspriežas ar pārvades sistēmas īpašnieku un citām ieinteresētajām personām;
- c) nodrošina segumu saistībām, kas attiecas uz tīkla aktīviem, izņemot to saistību daļu, kas saistīta ar neatkarīgā sistēmas operatora uzdevumiem; un
- d) nodrošina garantijas, kas vajadzīgas finansējuma piesaistei tīkla paplašināšanai, izņemot ieguldījumus, attiecībā uz kuriem saskaņā ar b) apakšpunktu pārvades sistēmas īpašnieks piekritis, ka finansējumu nodrošina cita ieinteresētā persona, arī neatkarīgais sistēmas operators.

6. Attiecīgajai valsts konkurences iestādei piešķir visas vajadzīgās pilnvaras, lai ciešā sadarbībā ar regulatīvo iestādi varētu efektīvi uzraudzīt, kā pārvades sistēmas īpašnieks pilda 5. punktā paredzētās saistības.

14. pants

Pārvades sistēmu īpašnieku nodalīšana

1. Ja ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, kas ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, pārvades sistēmas īpašnieks vismaz juridiskās formas, organizācijas un lēmumu pieņemšanas aspektā ir neatkarīgs no citām darbībām, kas nav saistītas ar pārvadi.

2. Lai nodrošinātu 1. punktā minēto pārvades sistēmas īpašnieka neatkarību, piemēro vismaz šādus obligātus kritērijus:

- a) personas, kas atbildīgas par pārvades sistēmas īpašnieka vadību, neiesaistās integrētā elektroenerģijas uzņēmuma struktūrās, kas tieši vai netieši ir ikdienā atbildīgas par elektroenerģijas ražošanu, sadali un piegādi;
- b) veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kuras atbildīgas par pārvades sistēmas īpašnieka vadību, vienlaikus ļaujot tām rīkoties neatkarīgi; un
- c) pārvades sistēmas īpašnieks izstrādā atbilstības programmu, kurā izklāsta pasākumus, kas veikti, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina, ka tās ievērošana tiek atbilstīgi kontrolēta. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic šo mērķu sasniegšanai. Par atbilstības programmas kontroli atbildīgā persona vai struktūra iesniedz regulatīvajai iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē.

3. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, lai nodrošinātu, ka pārvades sistēmas īpašnieks pilnībā ievēro 2. punktu. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

15. pants

Dispečervadība un balansēšana

1. Neskarot elektroenerģijas piegādi saskaņā ar līgumsaistībām, tostarp tām, kas izriet no konkursa dokumentācijas, pārvades sistēmas operators, ja tam ir šāda funkcija, ir atbildīgs par ražošanas iekārtu dispečervadību savā teritorijā, un nosaka, kā jāizmanto savienojumi ar citām sistēmām.

2. Ražošanas objektu dispečervadību un savienojumu izmantošanu nosaka, ņemot vērā kritērijus, kurus apstiprina valsts regulatīvās iestādes, ja tās ir kompetentas, un kuriem jābūt objektīviem, publicētiem un nediskriminējošiem, nodrošinot elektroenerģijas iekšējā tirgus pareizu darbību. Kritērijos ņem vērā ekonomisko priekšrocību, kāda ir elektroenerģijai, ko iegūst no pieejamiem ražošanas objektiem vai caur savienojumiem, un sistēmas tehniskos ierobežojumus.

3. Dalībvalsts prasa, lai sistēmu operatori, veicot tādu ražošanas objektu dispečervadību, kuros izmanto atjaunīgos enerģijas avotus, rīkojas saskaņā ar Direktīvas 2009/28/EK 16. pantu. Tās var arī prasīt, lai sistēmas operators, veicot ražošanas objektu dispečervadību, dod priekšroku koģenerācijai.

4. Dalībvalsts piegādes drošuma atbilstošu ekonomisku, ka priekšroka jādod to ražošanas objektu dispečervadībai, kuros izmanto vietējos primārās enerģijas kurināmā avotus, bet nevienā kalendārajā gadā nepārsniedzot 15 % no kopējās primārās enerģijas, kura vajadzīga, lai saražotu attiecīgajā dalībvalstī patērēto elektroenerģiju.

5. Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis prasa, lai pārvades sistēmu operatori ievēro minimālos standartus attiecībā uz pārvades sistēmu uzturēšanu un attīstību, tostarp starpsavienojumu jaudu.

6. Ja pārvades sistēmu operatori veic šo funkciju, tie enerģiju, ko tie izmanto enerģijas zudumu segšanai un rezerves jaudai savā sistēmā, iepērk saskaņā ar pārskatāmām, nediskriminējošām un uz tirgus principiem balstītām procedūrām.

7. Noteikumi, ko pārvades sistēmu operatori pieņem par elektroenerģijas sistēmas balansēšanu, tostarp noteikumi par maksas iekasēšanu no viņu tīklu sistēmas lietotājiem elektroenerģijas nevienmērīgas piegādes gadījumā, ir objektīvi, pārskatāmi un nediskriminējoši. Noteikumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz pārvades sistēmu operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kura ir saderīga ar 37. panta 6. punktu, kā arī tos publicē.

16. pants

Konfidencialitāte, kas jāievēro pārvades sistēmu īpašniekiem un pārvades sistēmu operatoriem

1. Neskarot 30. pantu vai citu tiesisku pienākumu izpaust informāciju, visi pārvades sistēmu operatori un visi sadales sistēmu īpašnieki ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta to darbības gaitā, un neļauj diskriminējošā veidā izpaust tādu informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības. Tie jo īpaši neizpauž komerciāli jutīgu informāciju citām uzņēmuma daļām, ja vien tas nav vajadzīgs darījuma veikšanai. Lai pilnībā ievērotu noteikumus par informācijas nošķiršanu, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmas īpašnieks un pārējās uzņēmuma daļas neizmanto kopējus dienestus, piemēram, kopēju juridisko dienestu, izņemot viennozīmīgi administratīvu vai IT funkciju veikšanai.

2. Ja elektroenerģiju pārdod vai pērk saistīti uzņēmumi, pārvades sistēmu operatori ļaunprātīgi neizmanto komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta no trešām personām, nodrošinot tām piekļuvi sistēmai vai vienojoties par šādu piekļuvi.

3. Informāciju, kas vajadzīga efektīvai konkurencei un efektīvai tirgus darbībai, dara publiski pieejamu. Šis pienākums neattiecas uz aizsargājamu komerciāli jutīgu informāciju.

V NODAĻA

NEATKARĪGS PĀRVADES OPERATORS

17. pants

Aktīvi, iekārtas, darbinieki un identitāte

1. Pārvades sistēmu operatoru rīcībā ir vajadzīgie cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi, lai tie varētu pildīt šajā direktīvā noteiktos pienākumus un veikt elektroenerģijas pārvades darbības, jo īpaši:

- a) elektroenerģijas pārvades darbības veikšanai vajadzīgie aktīvi, tostarp pārvades sistēma, pieder pārvades sistēmas operatoram;
- b) elektroenerģijas pārvades darbības veikšanai, tostarp korporatīvo uzdevumu veikšanai, vajadzīgais personāls ir pārvades sistēmas operatora darbinieki;
- c) aizliegta darbinieku nomāšana un pakalpojumu sniegšana vertikāli integrētiem uzņēmumiem vai no tiem. Pārvades sistēmas operators tomēr var sniegt pakalpojumus vertikāli integrētam uzņēmumam tiktāl, ciktāl:
 - i) šo pakalpojumu sniegšana nediskriminē tīkla lietotājus, ir pieejama visiem tīkla lietotājiem ar vienādiem noteikumiem un nosacījumiem un neierobežo, nekropļo un nekavē konkurenci ražošanas vai piegādes jomā; un
 - ii) šo pakalpojumu sniegšanas noteikumus un nosacījumus apstiprina regulatīvā iestāde;
- d) neskarot saskaņā ar 20. pantu pieņemtos uzraudzības struktūras lēmumus, vertikāli integrētais uzņēmums pēc pārvades sistēmas operatora atbilstīga pieprasījuma savlaicīgi dara pārvades sistēmas operatoram pieejamus atbilstīgus finanšu resursus turpmākiem ieguldījumu projektiem un/vai pašreizējo aktīvu aizstāšanai.

2. Papildus 12. pantā minētajām darbībām elektroenerģijas pārvades darbība ietver vismaz šādas darbības:

- a) pārvades sistēmas operatora pārstāvēšana un kontaktu uzturēšana attiecībās ar trešām personām un regulatīvajām iestādēm;
- b) pārstāvēt pārvades sistēmu operatoru elektroenerģijas pārvades operatoru Eiropas tīklā (elektroenerģijas PSOET);
- c) piešķirt un pārvaldīt trešo personu piekļuvi, nediskriminējot sistēmas lietotājus vai lietotāju kategorijas;
- d) iekasēt visas maksas, kas saistītas ar pārvades sistēmu, tostarp piekļuves maksas, balansēšanas maksas par palīgpakalpojumiem, piemēram, pakalpojumu iepirkumu (balansēšanas izmaksas, enerģijas zudumi);
- e) nodrošināt, uzturēt un pilnveidot drošu, efektīvu un saimnieciski izdevīgu pārvades sistēmas darbību;
- f) plānot ieguldījumus, nodrošinot sistēmas ilgtermiņa spēju apmierināt saprātīgu pieprasījumu un garantēt piegādes drošumu;
- g) izveidot atbilstīgus kopuzņēmumus, ietverot vienu vai vairākus pārvades sistēmu operatorus, elektroenerģijas apmaiņas uzņēmumus un citas attiecīgas iesaistītās personas, kas cenšas attīstīt reģionālo tirgu izveidi vai veicināt liberalizācijas procesu; un
- h) visi korporatīvie pakalpojumi, tostarp juridiskie pakalpojumi, grāmatvedība un IT pakalpojumi.

3. Pārvades sistēmu operatorus izveido juridiskajā formā, kas minēta Padomes Direktīvas 68/151/EEK ⁽¹⁾ 1. pantā.

4. Pārvades sistēmas operators tā korporatīvajā identitātē, saziņā, zīmola veidošanā un telpās nedrīkst maldināt attiecībā uz vertikāli integrēta uzņēmuma atsevišķo vai kādas tā daļas identitāti.

5. Saistībā ar IT sistēmām vai aprīkojumu un drošības piekļuves sistēmām pārvades sistēmas operators neizmanto ne IT sistēmas vai iekārtas, ne fiziskās telpas un drošības piekļuves sistēmas kopīgi ar vertikāli integrēta uzņēmuma jebkuru daļu, ne arī vienus un tos pašus konsultantus vai ārējos līgumslēdzējus.

6. Pārvades sistēmu operatoru grāmatvedības revīziju veic revidents, kas nav tas pats revidents, kurš veic grāmatvedības revīziju vertikāli integrētā uzņēmumā vai kādā no tā daļām.

⁽¹⁾ Padomes Pirmā direktīva 68/151/EEK (1968. gada 9. marts) par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 65, 14.3.1968., 8. lpp.).

18. pants

Pārvaldes sistēmas operatora neatkarība

1. Neskarot atbilstīgi 20. pantam pieņemtus uzraudzības struktūras lēmumus, pārvaldes sistēmas operatoram ir:

- a) neatkarīgi no vertikāli integrēta uzņēmuma – reālas lēmumu pieņemšanas tiesības attiecībā uz pārvaldes sistēmas darbībai, uzturēšanai un attīstīšanai vajadzīgajiem aktīviem; un
- b) tiesības piesaistīt līdzekļus kapitāla tirgū, jo īpaši aizņemoties un palielinot kapitālu.

2. Pārvaldes sistēmas operators vienmēr nodrošina, ka viņam ir vajadzīgie resursi, lai pienācīgi un efektīvi veiktu pārvaldes darbību kā arī lai uzturētu un attīstītu efektīvas, drošas un saimnieciski izdevīgas pārvaldes sistēmas.

3. Vertikāli integrētu uzņēmumu meitasuzņēmumiem, kas veic ražošanas vai piegādes funkcijas, nav tieša vai netieša kapitāla pārvaldes sistēmas operatorā. Pārvaldes sistēmas operatoram nav nekāda nedz tieša, nedz netieša kapitāla vertikāli integrētā ražošanas vai piegādes uzņēmumā, nedz tas saņem dividendes vai kādu citu finansiālu labumu no šā meitasuzņēmuma.

4. Pārvaldes sistēmas operatora vispārējās pārvaldes struktūra un korporatīvie statūti nodrošina pārvaldes sistēmas operatora efektīvu neatkarību atbilstīgi šai nodaļai. Vertikāli integrēts uzņēmums tieši vai netieši nenosaka pārvaldes sistēmas operatora konkurētspējīgu rīcību attiecībā uz pārvaldes sistēmas operatora ikdienas darbu un tīkla pārvaldību vai attiecībā uz darbībām, kas vajadzīgas, lai sagatavotu tīkla attīstības desmit gadu plānu, kas izstrādāts atbilstīgi 22. pantam.

5. Pildot šīs direktīvas 12. pantā un 17. panta 2. punktā paredzētos uzdevumus un ievērojot Regulas (EK) Nr. 714/2009 14., 15. un 16. pantu, pārvaldes sistēmu operatori nediskriminē dažādas personas vai struktūras un neierobežo, neizkropļo vai netraucē konkurenci ražošanas vai piegādes jomā.

6. Tirdzniecības un finansiālas attiecības starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvaldes sistēmas operatoru, tostarp pārvaldes sistēmas operatora aizdevumi vertikāli integrētam uzņēmumam, atbilst tirgus noteikumiem. Pārvaldes sistēmas operatoram ir šādu komerciālu un finansiālu attiecību detalizēta uzskaitē, un tas šo uzskaiti dara pieejamu pēc regulatīvās iestādes pieprasījuma.

7. Pārvaldes sistēmas operators iesniedz regulatīvajai iestādei apstiprināšanai visus tirdzniecības un finanšu nolīgumus ar vertikāli integrēto uzņēmumu.

8. Pārvaldes sistēmas operators informē regulatīvo iestādi par 17. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem finanšu līdzekļiem, kas pieejami turpmākiem ieguldījumu projektiem un/vai pašreizējo aktīvu aizstāšanai.

9. Vertikāli integrēts uzņēmums atturas no jebkādas rīcības, kas kavētu vai ierobežotu pārvaldes sistēmas operatoru pildīt šajā nodaļā minētās saistības un liktu pārvaldes sistēmas operatoram lūgt vertikāli integrēta uzņēmuma atļauju, lai izpildītu šīs saistības.

10. Uzņēmumu, ko regulatīvā iestāde sertificējusi kā atbilstīgu šīs nodaļas prasībām, attiecīgā dalībvalsts apstiprina un norīko kā pārvaldes sistēmas operatoru. Piemēro sertifikācijas procedūru, kas paredzēta vai nu šīs direktīvas 10. pantā un Regulas (EK) Nr. 714/2009 3. pantā, vai arī šīs direktīvas 11. pantā.

19. pants

Pārvaldes sistēmas operatora darbinieku un vadības neatkarība

1. Lēmumu par pieņemšanu darbā un atjaunošanu amatā, darba apstākļiem, tostarp atalgojumu un amata pilnvaru termiņa beigām personai, kas atbildīga par vadību, un/vai pārvaldes sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem pieņem pārvaldes sistēmas operatora uzraudzības struktūra, kas norīkota saskaņā ar 20. pantu.

2. Regulatīvajai iestādei dara zināmu to personu identitāti, kuras uzraudzības struktūra ierosinājusi iecelt par personām, kas atbildīgas par pārvaldes sistēmas operatora vadību, un/vai par pārvaldes sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem vai atjaunot šajos amatos, un nosacījumus, kas reglamentē šo personu amata pilnvaru termiņu, tā ilgumu un izbeigšanos, kā arī iemeslus jebkuram ierosinājumam pārtraukt šādu amata pilnvaru termiņu. Šā panta 1. punktā minētie nosacījumi un lēmumi kļūst saistoši vienīgi tad, ja trīs nedēļās pēc paziņošanas regulatīvā iestāde nav iebildusi pret tiem.

Regulatīvā iestāde var iebilst pret 1. punktā minētajiem lēmumiem, ja:

- a) rodas šaubas par tās personas profesionālo neatkarību, kuru ierosināts iecelt par personu, kas atbildīga par pārvaldes sistēmas operatora vadību, un/vai par pārvaldes sistēmas operatora administratīvo struktūru locekli; vai
- b) amata pilnvaru termiņa priekšlaicīgas izbeigšanas gadījumā pastāv šaubas par šādas priekšlaicīgas izbeigšanas pamatotību.

3. Trīs gadus pirms iecelšanas amatā personām, kas atbildīgas par pārvaldes sistēmas operatora vadību, un/vai par pārvaldes sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem, uz kuriem attiecas šis punkts, nav bijis profesionāla amata vai pienākumu, tiešas vai netiešas līdzdalības vai uzņēmējdarbības attiecību ar vertikāli integrēto uzņēmumu vai kādu tā daļu, vai to kontrolējošo akcionāru, kas nav pārvaldes sistēmas operators.

4. Personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem un darbiniekiem nevienā citā vertikāli integrētā uzņēmuma daļā vai to kontrolējošā akcionārā nav nekāda cita profesionāla amata vai atbildības, tiesas vai netiesas līdzdalības un uzņēmējdarbības attiecību.

5. Personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem un darbiniekiem nevienā vertikāli integrētā uzņēmuma daļā kā vien pārvades sistēmas operatorā nav līdzdalības, un viņi tieši vai netieši negūst nekādu finansiālu labumu. Viņu atalgojums nav atkarīgs no vertikāli integrētā uzņēmuma darbībām vai rezultātiem kā vien no pārvades sistēmas operatora darbībām vai rezultātiem.

6. Efektīvas tiesības pārsūdzēt regulatīvajai iestādei ir garantētas attiecībā uz visām sūdzībām, ko par amata pilnvaru termiņa priekšlaicīgu pārtraukšanu iesniedz personas, kuras atbildīgas par vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvās struktūras locekļi.

7. Pēc amata pilnvaru termiņa beigām pārvades sistēmas operatorā par vadību atbildīgajām personām un/vai administratīvo struktūru locekļiem vismaz četrus gadus nav profesionālā amata vai atbildības, līdzdalības vai uzņēmējdarbības attiecību nevienā no vertikāli integrētā uzņēmuma daļām kā vien pārvades sistēmas operatorā, vai to kontrolējošā akcionārā.

8. Šā panta 3. punktu piemēro lielākajai daļai personu, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem.

Personas, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļi, uz kuriem neattiecas 3. punkts, vismaz sešus mēnešus pirms viņu iecelšanas amatā nav veikuši vadības vai citas attiecīgas darbības vertikāli integrētajā uzņēmumā.

Šā punkta pirmo daļu un 4. līdz 7. punktu piemēro attiecībā uz visām personām, kas pieder izpildvadībai, un personām, kas ir viņu tiešā pakļautībā jautājumos, kuri saistīti ar tīkla darbību, uzturēšanu vai attīstību.

20. pants

Uzraudzības struktūra

1. Pārvades sistēmas operatoram ir uzraudzības struktūra, kas atbild par tādu lēmumu pieņemšanu, kuri varētu būtiski ietekmēt pārvades sistēmas operatora akcionāru akciju vērtību, jo īpaši tādu lēmumu pieņemšanu, kas attiecas uz gada un ilgtermiņa finanšu plāna apstiprināšanu, pārvades sistēmas operatora parādsaistībām un akcionāriem izdalīto dividendu apjomu. Uzraudzības struktūras kompetencē nav lēmumi, kas attiecas uz pārvades sistēmas

operatora ikdienas darbu un tīkla pārvaldību, un uz darbībām, kas vajadzīgas, lai sagatavotu tīkla attīstības desmit gadu plānu, kas izstrādāts atbilstīgi 22. pantam.

2. Uzraudzības struktūrā ir locekļi no vertikāli integrēta uzņēmuma, no trešo personu akcionāriem un, ja to nosaka attiecīgi dalībvalstu tiesību akti, locekļi no citām ieinteresētajām personām, piemēram, pārvades sistēmas operatora darbinieki.

3. Šīs direktīvas 19. panta 2. punktu un 3. līdz 7. punktu piemēro vismaz pusei uzraudzības struktūras locekļu, atņemot vienu no uzraudzības struktūras locekļu kopskaita.

Šīs direktīvas 19. panta 2. punkta otrās daļas b) apakšpunktu piemēro visiem uzraudzības struktūras locekļiem.

21. pants

Atbilstības programma un atbilstības amatpersona

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatori izstrādā un īsteno atbilstības programmu, kurā izklāstīti pasākumi, ko veic, lai nodrošinātu diskriminācijas nepieļaušanu, un nodrošina atbilstīgu kontroli pār tās ievērošanu. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic šo mērķu sasniegšanai. Programmu nodod apstiprināšanai regulatīvajā iestādē. Neskarot valsts regulatora pilnvaras, atbilstību programmai neatkarīgi uzrauga atbilstības amatpersona.

2. Atbilstības amatpersonu ieceļ uzraudzības struktūrā, un to apstiprina regulatīvā iestāde. Regulatīvā iestāde var atteikties apstiprināt atbilstības amatpersonu tikai neatkarības trūkuma vai profesionālo spēju trūkuma dēļ. Atbilstības amatpersona var būt fiziska vai juridiska persona. Uz atbilstības amatpersonu attiecas 19. panta 2. līdz 8. punkts.

3. Atbilstības amatpersonas pienākums ir:

- uzraudzīt atbilstības programmas īstenošanu;
- sagatavot gada ziņojumu, norādot pasākumus, kas veikti atbilstības programmas īstenošanai, un iesniegt to regulatīvajai iestādei;
- ziņot uzraudzības struktūrai un sniegt ieteikumus attiecībā uz atbilstības programmu un tās īstenošanu;
- informēt regulatīvo iestādi par jebkādiem būtiskiem pārkāpumiem attiecībā uz atbilstības programmas īstenošanu; un
- ziņot regulatīvajai iestādei par tirdzniecības un finansiālām attiecībām starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru.

4. Atbilstības amatpersona iesniedz regulatīvajai iestādei ierosinātos lēmumus par ieguldījumu plānu vai par atsevišķiem ieguldījumiem. Tas notiek, vēlākais, tad, kad pārvades sistēmas operatora vadība un/vai kompetentā administratīvā iestāde tos iesniedz uzraudzības struktūrai.

5. Ja vertikāli integrēts uzņēmums pilnsapulcē vai pēc tās ieceltu vadības locekļu balsojuma ir apturējis tāda lēmuma pieņemšanu, tādējādi apturot vai kavējot ieguldījumus tīklā, kuri saskaņā ar tīkla attīstības desmit gadu plānu ir jāveic turpmākajos trijos gados, atbilstības amatpersona par to ziņo regulatīvajai iestādei, kura tad rīkojas saskaņā ar 22. pantu.

6. Noteikumus, ar ko reglamentē atbilstības amatpersonas pilnvaras vai nodarbināšanas nosacījumus, tostarp viņa pilnvaru ilgumu, apstiprina regulatīvā iestāde. Šie noteikumi nodrošina atbilstības amatpersonas neatkarību, tostarp nodrošina to ar visiem pienākumu izpildei nepieciešamajiem resursiem. Atbilstības amatpersonai tās pilnvaru laikā nedrīkst būt nekāds cits amats vai profesionāli pienākumi, kā arī tieša vai netieša līdzdalība kādā no vertikāli integrētā uzņēmuma daļām vai to kontrolējošā akcionārā.

7. Atbilstības amatpersona regulāri vai nu mutiski, vai rakstiski ziņo regulatīvajai iestādei, un tai ir tiesības regulāri vai nu mutiski, vai rakstiski ziņot pārvades sistēmas operatora uzraudzības struktūrai.

8. Atbilstības amatpersona var piedalīties visās pārvades sistēmas operatora vadības un administratīvās struktūras un uzraudzības struktūras sanāksmēs, kā arī pilnsapulcēs. Atbilstības amatpersona piedalās visās sanāksmēs, kurās izskata šādus jautājumus:

- a) tīkla piekļuves nosacījumi, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 714/2009, jo īpaši attiecībā uz tarifiem, trešo personu piekļuvi pakalpojumiem, jaudas sadali un pārslodzes vadību, pārskatāmību, balansēšanu un sekundāriem tirgiem;
- b) projekti, kas sākti, lai pārvades sistēma darbotos, tiktu uzturēta un attīstīta, tostarp ieguldījumi starpsavienojumos un savienojumos;
- c) elektroenerģijas pirkšana vai pārdošana pārvades sistēmas darbības vajadzībām.

9. Atbilstības amatpersona uzrauga pārvades sistēmas operatora atbilstību 16. pantam.

10. Atbilstības amatpersonai ir piekļuve visiem pārvades sistēmas operatora attiecīgajiem datiem un birojiem, un visai informācijai, kas vajadzīga tās pienākumu izpildei.

11. Uzraudzības struktūra pēc regulatīvās iestādes apstiprinājuma var atlaist no amata atbilstības amatpersonu. Tā atlaiž atbilstības amatpersonu pēc regulatīvās iestādes pieprasījuma neatkarības vai profesionālo spēju trūkuma dēļ.

12. Atbilstības amatpersonai bez iepriekšēja paziņojuma ir piekļuve pārvades sistēmas operatora birojiem.

22. pants

Tīkla attīstība un pilnvaras pieņemt lēmumus par ieguldījumiem

1. Katru gadu pārvades sistēmas operators pēc apspriešanās ar visām ieinteresētajām personām iesniedz regulatīvajai iestādei tīkla attīstības desmit gadu plānu, kura pamatā ir pašreizējais un plānotais piedāvājums un pieprasījums. Minētajā tīkla attīstības plānā ietver efektīvus pasākumus, lai garantētu sistēmas piemērotību un piegādes drošumu.

2. Tīkla attīstības desmit gadu plānā jo īpaši:

- a) norāda tirgus dalībniekiem galveno pārvades infrastruktūru, kas jāizveido vai jāatjaunina nākamajos 10 gados;
- b) ietver visus ieguldījumus, par kuriem jau pieņemts lēmums, un nosaka jaunus ieguldījumus, kas jāveic nākamajos trīs gados; un
- c) paredz grafikus visiem ieguldījumu projektiem.

3. Izstrādājot tīkla attīstības desmit gadu plānu, pārvades sistēmas operators izmanto saprātīgus pieņēmumus attiecībā uz ražošanu, piegādi, patēriņu un tirdzniecību ar citām valstīm, ņemot vērā reģionālo un Kopienas mēroga tīklu ieguldījumu plānus.

4. Regulatīvā iestāde atklāti un pārskatāmi apspriežas ar visiem pašreizējiem vai iespējamajiem tīkla lietotājiem par tīkla attīstības desmit gadu plānu. Personas un uzņēmumus, kas vēlas būt potenciālie tīkla lietotāji, var lūgt pamatot šādas prasības. Regulatīvā iestāde publicē apspriešanās procesā gūtos rezultātus, jo īpaši attiecībā uz iespējamajām ieguldījumu vajadzībām.

5. Regulatīvā iestāde pārbauda, vai tīkla attīstības desmit gadu plāns attiecas uz visām ieguldījumu vajadzībām, kas identificētas apspriešanās procesā, un vai tas atbilst nesaistošajam Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plānam (Kopienas tīkla attīstības plāns), kā minēts Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 3. punkta b) apakšpunktā. Ja rodas šaubas par atbilstību Kopienas tīkla attīstības plānam, regulatīvā iestāde apspriežas ar Aģentūru. Regulatīvā iestāde var lūgt pārvades sistēmas operatoru grozīt viņa tīkla attīstības desmit gadu plānu.

6. Regulatīvā iestāde uzrauga un izvērtē tīkla attīstības desmit gadu plāna īstenošanu.

7. Ja tādu iemeslu dēļ, kas nav sevišķi svarīgi un kas ir ārpus tā kontroles, pārvades sistēmas operators neveic ieguldījumus, kas atbilstīgi tīkla attīstības desmit gadu plānam bija jāveic tuvākajos trīs gados, dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajai iestādei ir jāveic vismaz viens no turpmāk norādītajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka attiecīgie ieguldījumi tiek veikti, ja šie ieguldījumi, pamatojoties uz jaunāko tīkla attīstības desmit gadu plānu, joprojām ir nozīmīgi:

- a) jāliek pārvades sistēmas operatoram veikt attiecīgos ieguldījumus;
- b) jāriko konkurss, kas attiecīgā ieguldījuma gadījumā būtu atvērts visiem ieguldītājiem; vai
- c) jāliek pārvades sistēmas operatoram pieņemt kapitāla palielinājumu, lai finansētu vajadzīgos ieguldījumus, un jāļauj neatkarīgiem ieguldītājiem piedalīties kapitāla veidošanā.

Ja regulatīvā iestāde ir izmantojusi šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktā paredzētās pilnvaras, tā var likt pārvades sistēmas operatoram piekrist vienam vai vairākiem no turpmāk norādītajiem:

- a) trešās personas nodrošinātam finansējumam;
- b) trešās personas veiktiem būvdarbiem;
- c) pašam veikt attiecīgo jauno aktīvu būvniecību;
- d) pašam ekspluatēt attiecīgos jaunus aktīvus.

Pārvades sistēmas operators sniedz ieguldītājiem visu ieguldījuma veikšanai vajadzīgo informāciju, un tas saista jaunus aktīvus ar pārvades sistēmu un cenšas veicināt ieguldījumu projekta īstenošanu.

Attiecīgos finanšu pasākumus apstiprina regulatīvā iestāde.

8. Ja regulatīvā iestāde ir izmantojusi 7. punkta pirmajā daļā paredzētās pilnvaras, attiecīgie tarifu noteikumi attiecas uz izmaksām, kas saistītas ar attiecīgajiem ieguldījumiem.

23. pants

Pilnvaras pieņemt lēmumus par jaunu spēkstaciju pieslēgšanu pārvades sistēmai

1. Pārvades sistēmas operators izstrādā un publicē pārskatāmas un efektīvas procedūras jaunu spēkstaciju nediskriminējošai pieslēgšanai pārvades sistēmai. Šādas procedūras nodod apstiprināšanai valsts regulatīvajās iestādēs.

2. Pārvades sistēmu operatori nevar atteikties pieslēgt jaunu spēkstaciju, pamatojoties uz iespējamiem tīkla pieejamās jaudas turpmākiem ierobežojumiem, piemēram, pārslodzi pārvades sistēmas tālākajās daļās. Pārvades sistēmas operators sniedz vajadzīgo informāciju.

3. Pārvades sistēmas operators nevar atteikt jaunu savienojuma punktu, pamatojoties uz to, ka tas saistībā ar sistēmas elementu vajadzīgo jaudas palielinājumu kontaktpunktu tuvumā radītu papildu izdevumus.

VI NODAĻA

SADALES SISTĒMAS VADĪŠANA

24. pants

Sadales sistēmu operatoru norīkošana

Dalībvalstis norīkot vai prasa, lai uzņēmumi, kam pieder sadales sistēmas vai kas par tām atbild, norīko vienu vai vairākus sadales sistēmu operatorus uz laiku, ko nosaka dalībvalstis, ņemot vērā efektivitātes un ekonomiskā līdzsvara apsvērumus. Dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatori darbojas saskaņā ar 25., 26. un 27. pantu.

25. pants

Sadales sistēmu operatoru uzdevumi

1. Sadales sistēmas operators ir atbildīgs par sistēmas ilgtermiņa jaudas nodrošināšanu, lai izpildītu pamatotas elektroenerģijas sadales prasības, kā arī par to, lai savā apgabalā nodrošinātu drošas, stabilas un efektīvas elektroenerģijas sadales sistēmas darbību, uzturēšanu un attīstību ar ekonomiski izdevīgiem nosacījumiem, pienācīgi ņemot vērā vides aizsardzības un energoefektivitātes apsvērumus.

2. Sadales sistēmas operators nekādā gadījumā nediskriminē sistēmas lietotājus vai dažu kategoriju sistēmas lietotājus, jo īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem.

3. Sadales sistēmas operators sniedz sistēmas lietotājiem vajadzīgo informāciju, lai efektīvi piekļūtu sistēmai un varētu to izmantot.

4. Dalībvalsts var prasīt, lai sadales sistēmas operators, veicot ražošanas objektu dispečervadību, dod priekšroku koģenerācijas ražošanas objektiem vai ražošanas objektiem, kas izmanto atjaunīgus enerģijas avotus vai atkritumus.

5. Ikviens sadales sistēmas operators ar pārskatāmām, nediskriminējošām un uz tirgus principiem balstītām procedūrām iepērk enerģiju, ko tas izmanto enerģijas zudumu segšanai un rezerves jaudai savā sistēmā, kad vien tas veic šo funkciju. Šī prasība neskar tādas elektroenerģijas izmantošanu, kas iegūta saskaņā ar līgumiem, kuri noslēgti pirms 2002. gada 1. janvāra.

6. Ja sadales sistēmas operators ir atbildīgs par sadales sistēmas balansēšanu, noteikumi, ko tas pieņem šajā nolūkā, ir objektīvi, pārskatāmi un nediskriminējoši, tostarp noteikumi par maksas iekasēšanu no viņu tīkla sistēmas lietotājiem elektroenerģijas nevienmērīgas piegādes gadījumā. Noteikumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz sadales sistēmu operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kas ir saderīga ar 37. panta 6. punktu, kā arī tos publicē.

7. Plānojot sadales tīkla attīstību, sadales sistēmas operators paredz energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumus un/vai dalīto ražošanu, kas var aizstāt vajadzību modernizēt vai aizvietot jaudas.

26. pants

Sadales sistēmu operatoru nodalīšana

1. Ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, viņš ir neatkarīgs no pārējām darbībām, kas neattiecas uz sadali, vismaz tiktāl, ciktāl tas skar viņa juridisko statusu, organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Šie noteikumi nerada pienākumu no vertikāli integrētā uzņēmuma nodalīt īpašumtiesības uz sadales sistēmas operatora aktīviem.

2. Papildus 1. punktam, ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, viņš ir neatkarīgs no citām ar sadali nesaistītām darbībām tiktāl, ciktāl tas attiecas uz organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Lai to panāktu, piemēro vismaz šādas obligātus kritērijus:

- a) personas, kas atbildīgas par sadales sistēmas operatora vadību, nedrīkst iesaistīties integrētā elektroenerģijas uzņēmuma daļās, kas tieši vai netieši ir atbildīgas par elektroenerģijas ražošanu, pārvadi un piegādi ikdienā;
- b) jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kas atbildīgas par sadales sistēmas operatora vadību, vienlaikus tām ļaujot rīkoties neatkarīgi;
- c) attiecībā uz aktīviem, kas vajadzīgi tīkla vadīšanai, uzturēšanai vai attīstībai sadales sistēmas operatoram ir jābūt efektīvām tiesībām pieņemt lēmumus neatkarīgi no integrētā

elektroenerģijas uzņēmuma. Šo uzdevumu veikšanai sadales sistēmas operatora rīcībā ir vajadzīgie resursi, tostarp cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi. Tas neliedz veidot attiecīgus koordinācijas mehānismus, lai nodrošinātu to, ka ir aizsargātas mātesuzņēmuma ekonomiskās un vadības uzraudzības tiesības meitasuzņēmumā attiecībā uz ieņēmumiem no aktīviem, ko netieši regulē saskaņā ar 37. panta 6. punktu. Tas jo īpaši ļauj mātesuzņēmumam apstiprināt sadales sistēmas operatora gada finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu un noteikt vispārīgus ierobežojumus attiecībā uz meitasuzņēmuma parādsaistībām. Tas neļauj mātesuzņēmumam dot norādes par ikdienas darbību vai atsevišķiem lēmumiem par sadales līniju būvniecību vai modernizāciju, ja tie nepārsniedz apstiprināto finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu; un

- d) sadales sistēmas operatoram ir jāizstrādā atbilstības programma, kurā izklāsta pasākumus, ko veic, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina, ka tās ievērošana tiek atbilstīgi kontrolēta. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic, lai sasniegtu šo mērķi. Persona vai struktūra, kas atbildīga par atbilstības programmas kontroli, proti, atbilstības amatpersona, iesniedz 35. panta 1. punktā minētajai valsts regulatīvajai iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē. Pārvaldes sistēmas operatora atbilstības amatpersona ir pilnīgi neatkarīga, un tai ir piekļuve visai sadales sistēmas operatora un visu saistīto uzņēmumu informācijai, kas vajadzīga tās uzdevumu veikšanai.

3. Ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvās iestādes vai citas kompetentas struktūras veic sadales sistēmas operatora darbības uzraudzību, lai tas nevarētu ļaunprātīgi izmantot vertikālo integrāciju, kropļojot konkurenci. Jo īpaši vertikāli integrēti sadales sistēmu operatori nedrīkst saziņā un zīmola veidošanā maldināt attiecībā uz vertikāli integrētā uzņēmuma piegādes struktūras atsevišķo identitāti.

4. Dalībvalstis var nolemt nepiemērot 1., 2. un 3. punktu integrētiem elektroenerģijas uzņēmumiem, kas apkalpo mazāk nekā 100 000 pieslēgtu lietotāju vai apkalpo mazas, izolētas sistēmas.

27. pants

Sadales sistēmu operatoru konfidencialitātes pienākums

Neskarot 30. pantu vai citus tiesiskus pienākumus izpaust informāciju, sadales sistēmas operators ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta tā saimnieciskajā darbībā, un tas neļauj diskriminējošā veidā izpaust informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības.

28. pants

Slēgtas sadales sistēmas

1. Dalībvalstis var paredzēt, ka valstu regulatīvās iestādes vai citas kompetentās iestādes kā slēgtu sadales sistēmu klasificē sistēmu, kas elektroenerģiju sadala ģeogrāfiski ierobežotās rūpnieciskās, komerciālās vai koplietojuma pakalpojumu vietās un, neskarot 4. punktu, nepiegādā elektroenerģiju mājāsaimniecību lietotājiem, ja:

- a) īpašu tehnisku vai drošības apsvērumu dēļ šādas sistēmas lietotāju darbība vai ražošanas process ir integrēts; vai
- b) šāda sistēma elektroenerģiju sadala galvenokārt sistēmas īpašniekam vai operatoram vai ar tiem saistītiem uzņēmumiem.

2. Dalībvalstis var paredzēt, ka valstu regulatīvās iestādes atbrīvo slēgtas sadales sistēmas operatoru no:

- a) 25. panta 5. punktā noteiktajai prasībai ar pārskatāmām, nediskriminējošām un uz tirgus principiem balstītām procedūrām iepirkt enerģiju, ko tas izmanto enerģijas zudumu segšanai un rezerves jaudai savā sistēmā;
- b) 32. panta 1. punktā noteiktā prasība, ka tarifi vai to aprēķināšanas metodika pirms to stāšanās spēkā ir jāapstiprina saskaņā ar 37. pantu.

3. Ja 2. punktā minētais atbrīvojums tiek piešķirts, piemērojamos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku saskaņā ar 37. pantu pārskata un apstiprina pēc slēgtās sadales sistēmas lietotāja pieprasījuma.

4. Ja sistēmu nenozīmīgi lieto nodarbinātībā iesaistījušās mājāsaimniecības vai līdzīgas apvienības, kurās iesaistīts sadales sistēmas īpašnieks un kuras atrodas slēgtas sadales sistēmas apkalpotā teritorijā, tas neliedz piešķirt 2. pantā paredzētos atbrīvojumus.

29. pants

Apvienotais operators

Šis direktīvas 26. panta 1. punkts neliedz darboties apvienotam pārvades un sadales sistēmas operatoram ar nosacījumu, ka operators izpilda 9. panta 1. punkta vai 13. un 14. panta, vai V nodaļas prasības vai ka uz to attiecas 44. panta 2. punkts.

VII NODAĻA

ATSEVIŠKA UZSKAITE UN GRĀMATVEDĪBAS PĀRSKATĀMĪBA

30. pants

Tiesības uz piekļuvi grāmatvedībai

1. Dalībvalstīm vai to norīkotām kompetentām iestādēm, tostarp 35. pantā minētajām regulatīvajām iestādēm, ciktāl tas

vajadzīgs to funkciju veikšanai, ir tiesības uz piekļuvi elektroenerģijas uzņēmumu grāmatvedībai, kā noteikts 31. pantā.

2. Dalībvalstis un visas norīkotās kompetentās iestādes, tostarp regulatīvās iestādes, ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju. Dalībvalstis var paredzēt šādas informācijas izpaušanu, ja tas vajadzīgs, lai kompetentās iestādes varētu veikt savas funkcijas.

31. pants

Atsevišķa uzskaitē

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka elektroenerģijas uzņēmumos uzskaiti veic saskaņā ar 2. un 3. punktu.

2. Neatkarīgi no īpašumtiesību sistēmas vai juridiskās formas elektroenerģijas uzņēmumi sagatavo, iesniedz revīzijai un publicē savus gada pārskatus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību normām par uzņēmumu ar ierobežotu atbildību gada pārskatiem, kuras pieņemtas atbilstīgi Padomes Ceturtajai direktīvai 78/660/EEK (1978. gada 25. jūlijs), kas pamatojas uz Līguma 44. panta 2. punkta g) apakšpunktu (*) un attiecas uz noteiktu veidu sabiedrību gada pārskatiem (1).

Uzņēmumi, kam juridiski nav pienākuma publicēt gada pārskatus, to eksemplāru glabā galvenajā birojā, kur tas ir publiski pieejams.

3. Elektroenerģijas uzņēmumi savā iekšējā grāmatvedībā atsevišķi uzskaita pārvades un sadales darbības, kā tas būtu jādara, ja attiecīgās darbības veiktu atsevišķi uzņēmumi, lai tādējādi izvairītos no diskriminācijas, šķērssubsidēšanas un konkurences izkropļošanas. Tie arī veic konsolidējamu uzskaiti par citām ar elektroenerģiju saistītām darbībām, kas neattiecas uz pārvadi vai sadali. Līdz 2007. gada 1. jūlijam elektroenerģijas uzņēmumi veic atsevišķu uzskaiti par piegādēm tiesīgiem lietotājiem un par piegādēm lietotājiem, kas nav tiesīgie lietotāji. Uzskaitē norāda ieņēmumus no īpašumā esošas pārvades vai sadales sistēmas. Attiecīgā gadījumā tie veic konsolidētu uzskaiti par citām darbībām, kas nav saistītas ar elektroenerģiju. Iekšējā grāmatvedībā ietver bilanci un peļņas un zaudējumu pārskatu par katru darbību.

4. Veicot 2. punktā minēto revīziju, jo īpaši pārbauda 3. punktā minētā pienākuma ievērošanu attiecībā uz diskriminācijas un šķērssubsidēšanas nepieļaušanu.

(*) Direktīvas 78/660/EEK nosaukums ir korigēts, ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu pārnumurēšanu saskaņā ar Amsterdamas Līguma 12. pantu; sākotnējā atsauce bija uz 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

(1) OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp.

VIII NODAĻA

SISTĒMAS PIEKĻUVES ORGANIZĀCIJA

32. pants

Trešo personu piekļuve

1. Dalībvalstis nodrošina tādas sistēmas ieviešanu, kas trešām personām dod piekļuvi pārvades un sadales sistēmām, pamatojoties uz publicētiem tarifiem, ko piemēro visiem tiesīgajiem lietotājiem, kā arī objektīvi un bez sistēmas lietotāju diskriminācijas. Dalībvalstis nodrošina, ka šos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku pirms to stāšanās spēkā apstiprina saskaņā ar 376. pantu un ka šos tarifus un metodiku, ja apstiprina vienīgi metodiku, publicē pirms to stāšanās spēkā.

2. Pārvades vai sadales sistēmas operators var atteikt piekļuvi, ja tam nav vajadzīgās jaudas. Šāds atteikums attiecīgi jāpamato, jo īpaši ņemot vērā 3. pantu un izmantojot objektīvus un tehniski un ekonomiski pamatotus kritērijus. Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis nodrošina, ka šo kritērijus konsekventi piemēro un ka sistēmas lietotājs, kuram pieeja atteikta, var izmantot domstarpību izšķiršanas procedūru. Attiecīgā gadījumā un tad, ja pieeju atsaka, regulatīvās iestādes arī nodrošina to, ka pārvades vai sadales sistēmas operators sniedz attiecīgu informāciju par pasākumiem, kas būtu vajadzīgi tīkla pastiprināšanai. Personai, kas šādu informāciju pieprasa, var likt maksāt saprātīgu samaksu, kas atspoguļo šādas informācijas sniegšanas izmaksas.

33. pants

Tirgus atvērtība un savstarpīgums

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesīgie lietotāji ir:

a) līdz 2004. gada 1. jūlijam – tie tiesīgie lietotāji, kas norādīti Direktīvas 96/92/EK 19. panta 1. līdz 3. punktā. Dalībvalstis katru gadu līdz 31. janvārim publicē šo tiesīgo lietotāju definēšanas kritērijus;

b) vēlākais, no 2004. gada 1. jūlija – visi lietotāji, kas nav māj-saimniecību lietotāji;

c) no 2007. gada 1. jūlija – visi lietotāji.

2. Lai nepieļautu elektroenerģijas tirgu nevienmērīgu atvēršanu:

a) neaizliedz līgumus par elektroenerģijas piegādi tiesīgam lietotājam citas dalībvalsts sistēmā, ja lietotāju uzskata par tiesīgu abās šajās sistēmās; un

b) ja a) apakšpunktā minētos darījumus atsaka tādēļ, ka lietotājs ir tiesīgs tikai vienā no abām sistēmām, tad Komisija var, ņemot vērā stāvokli tirgū un vispārējās intereses, tai pusei, kura atsaka piegādi, uzlikt par pienākumu veikt pieprasīto piegādi pēc tās dalībvalsts lūguma, kurā atrodas tiesīgais lietotājs.

34. pants

Tiešās līnijas

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

a) visi elektroenerģijas ražotāji un elektroenerģijas apgādes uzņēmumi, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā, var apgādāt savas telpas, meitasuzņēmumus un tiesīgos lietotājus, izmantojot tiešo līniju; un

b) elektroenerģijas ražošanas un piegādes uzņēmumi var veikt piegādes ikvienam šādam tiesīgajam lietotājam attiecīgās dalībvalsts teritorijā, izmantojot tiešo līniju.

2. Dalībvalstis nosaka kritērijus, kurus ievēro, piešķirot atļaujas tiešo līniju būvniecībai to teritorijā. Šie kritēriji ir objektīvi un nediskriminējoši.

3. Elektroenerģijas apgādes iespēja, izmantojot tiešo līniju, kā minēts šā panta 1. punktā, neietekmē iespēju slēgt līgumus par elektroenerģiju saskaņā ar 32. pantu.

4. Dalībvalstis var izsniegt atļauju tiešās līnijas būvniecībai, tomēr ņemot vērā atteikumu atļaut piekļuvi sistēmai saskaņā ar 32. pantu vai domstarpību izšķiršanas procedūras sākšanu saskaņā ar 37. pantu.

5. Dalībvalstis var atteikt tiešās līnijas būvniecības atļauju, ja ar šādas atļaujas piešķiršanu tiktu pārkāpts 3. pants. Šādu atteikumu attiecīgi pamato.

IX NODAĻA

VALSTS REGULATĪVĀS IESTĀDES

35. pants

Regulatīvo iestāžu norīkošana un neatkarība

1. Katra dalībvalsts norīko vienu valsts regulatīvo iestādi valsts līmenī.

2. Šā panta 1. punkts neliedz dalībvalstīs norīkot citas regulatīvās iestādes reģionu līmenī, ja vien tur ir viens vadošais pārstāvis Kopienas mēroga pārstāvības un kontaktu nodrošināšanai Aģentūras Regulatoru valdē, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 713/2009, 14. panta 1. punktā.

3. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, dalībvalsts var norīkot regulatīvās iestādes mazām sistēmām ģeogrāfiski nodalītā reģionā, kurā 2008. gadā patēriņš nepārsniedza 3 % no tās dalībvalsts kopējā patēriņa, kurā tas atrodas. Šī atkāpe neskar to, ka tiek iecelts viens vadošais pārstāvis Kopienas līmeņa pārstāvības un kontaktu nodrošināšanai Aģentūras Regulatoru valdē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 14. panta 1. punktu.

4. Dalībvalstis garantē regulatīvās iestādes neatkarību un nodrošina, ka tā izmanto savas pilnvaras taisnīgi un pārskatāmi. Tādēļ dalībvalsts nodrošina, ka regulatīvā iestāde, veicot šajā direktīvā un saistītajos tiesību aktos paredzētos regulatīvos uzdevumus:

- a) ir juridiski un funkcionāli neatkarīga no citām publiskām vai privātām struktūrām;
- b) nodrošina, ka tās personāls un par tās vadību atbildīgās personas:
 - i) darbojas neatkarīgi no tirgus interesēm; un
 - ii) veicot regulatīvus uzdevumus, neprasa un nepieņem tiešus norādījumus no valdības vai citām publiskām vai privātām struktūrām. Attiecīgos gadījumos šīs prasības neskar ciešu sadarbību ar citām attiecīgām valsts iestādēm vai valdības noteiktās vispārējās politikas nostādnēs, kas nav saistītas ar 37. pantā noteiktajām regulatīvajām pilnvarām un uzdevumiem.

5. Lai aizsargātu regulatīvās iestādes neatkarību, dalībvalstis jo īpaši nodrošina, ka:

- a) regulatīvā iestāde var pieņemt lēmumus neatkarīgi no politiskām struktūrām un ka tai ir atsevišķi ikgadēji budžeta piešķirumi un iespēja neatkarīgi īstenot piešķirto budžetu, kā arī to, ka tai ir atbilstīgi cilvēkresursi un finanšu resursi, lai veiktu savus pienākumus; un
- b) regulatīvās iestādes valdes locekļus vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadību ieceļ uz noteiktu laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem, un šo termiņu var atjaunot vienu reizi.

Attiecībā uz šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktu dalībvalstis nodrošina atbilstīgu valdes vai vadības rotācijas sistēmu. Valdes locekļus vai, ja valdes nav, vadības locekļus var atbrīvot no amata pirms pilnvaru termiņa beigām vienīgi tad, ja viņi vairs neatbilst šajā pantā minētajiem nosacījumiem vai ir vainīgi attiecīgās valsts tiesību aktu pārkāpumā.

36. pants

Regulatīvās iestādes vispārējie mērķi

Pildot šajā direktīvā noteiktos regulatīvos uzdevumus, regulatīvā iestāde veic visus piemērotos pasākumus, lai 37. pantā noteikto pienākumu un pilnvaru robežās ciešā sadarbībā ar citām atbilstīgām valsts iestādēm, tostarp konkurences iestādēm, un, neskarot to kompetenci, sekmētu šādu mērķu sasniegšanu:

- a) ciešā sadarbībā ar Aģentūru, citu dalībvalstu regulatīvajām iestādēm un Komisiju sekmēt Kopienā konkurētspējīgu un drošu elektroenerģijas iekšējo tirgu, kurš ilgtermiņā neapdraud visi, un efektīvu tirgus atvēršanu visiem Kopienas lietotājiem un piegādātājiem, kā arī nodrošināt atbilstošus apstākļus energoapgādes tīklu efektīvai un uzticamai darbībai, ņemot vērā ilgtermiņa mērķus;
- b) attīstīt konkurējošus un pienācīgi funkcionējošus reģionālos tirgus Kopienā, lai sasniegtu a) punktā minēto mērķi;
- c) likvidēt ierobežojumus elektroenerģijas tirdzniecībai starp dalībvalstīm, tostarp attīstīt pieprasījumam atbilstīgas pārrobežu pārvades jaudas, lai apmierinātu pieprasījumu un palielinātu valstu tirgu integrāciju, kas var sekmēt elektroenerģijas plūsmu visā Kopienā;
- d) iespējami rentablākā veidā palīdzēt panākt uz patērētājiem orientētu drošu, uzticamu un efektīvu nediskriminējošu sistēmu izstrādi, kā arī veicināt sistēmu piemērotību un – atbilstīgi vispārīgiem enerģētikas politikas mērķiem – energoefektivitāti, kā arī gan liela un neliela apjoma elektroenerģijas ražošanas no atjaunīgiem enerģijas avotiem, gan decentralizētās ražošanas integrāciju pārvades un sadales tīklos;
- e) sekmējot jaunu ražošanas jaudu piekļuvi tīklam, jo īpaši atceļot šķēršļus, kas varētu kavēt jaunu dalībnieku un no atjaunīgiem avotiem iegūtas elektroenerģijas piekļuvi;
- f) nodrošināt īstermiņā un ilgtermiņā atbilstošu stimulu tīkla operatoriem un tīkla lietotājiem palielināt tīkla efektivitāti un sekmēt tirgus integrāciju;
- g) nodrošināt, ka lietotāji gūst labumu no valsts tirgus efektīvas darbības, sekmējot efektīvu konkurenci un palīdzot nodrošināt patērētāju aizsardzību;
- h) palīdzēt sasniegt augstus standartus attiecībā uz elektroenerģijas universālo pakalpojumu un sabiedrisko pakalpojumu, veicinot neaizsargāto lietotāju aizsardzību un nodrošinot piegādātāja maiņai nepieciešamo datu apmaiņas procesu atbilstību.

37. pants

Regulatīvās iestādes pienākumi un pilnvaras

1. Regulatīvajai iestādei ir šādi pienākumi:

- a) atbilstīgi pārredzamībai kritērijiem noteikt vai apstiprināt pārvades vai sadales tarifus vai to aprēķināšanas metodiku;
- b) nodrošināt, ka pārvades un sadales sistēmu operatori un, attiecīgā gadījumā, sistēmu īpašnieki, kā arī visi elektroenerģijas uzņēmumi pilda saistības, kas izriet no šīs direktīvas un citiem attiecīgajiem Kopienas tiesību aktiem, tostarp saistības, kas attiecas uz pārrobežu jautājumiem;
- c) saistībā ar pārrobežu jautājumiem sadarboties ar attiecīgo dalībvalstu regulatīvo iestādi vai iestādēm un Aģentūru;
- d) ievērot un izpildīt visus atbilstīgos juridiski saistošos Aģentūras un Komisijas lēmumus;
- e) katru gadu ziņot par savu darbību un pienākumu izpildi attiecīgajām dalībvalsts iestādēm, Aģentūrai un Komisijai. Šajos ziņojumos ietver veiktos pasākumus un panāktos rezultātus attiecībā uz katru šajā pantā uzskaitīto uzdevumu;
- f) nodrošināt to, ka netiek veikta pārvades, sadales un piegādes darbību šķērssubsidēšana;
- g) pārraudzīt pārvades sistēmu operatoru ieguldījumu plānus un savā gada ziņojumā ietvert pārvades sistēmas operatoru ieguldījumu plānu izvērtējumu attiecībā uz to atbilstību Kopienas tīkla attīstības plānam, kas minēts Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 3. punkta b) apakšpunktā; šādā izvērtējumā var iekļaut ieteikumus par minēto ieguldījumu plānu grozījumiem;
- h) pārraudzīt tīkla drošuma un uzticamības noteikumu ievērošanu un darbības rezultātu atbilstību, kā arī noteikt vai apstiprināt pakalpojumu un piegādes kvalitātes standartus un prasības vai arī veikt šos uzdevumus kopā ar citām kompetentām iestādēm;
- i) pārraudzīt pārredzamību, tostarp saistībā ar vairumtirdzniecības cenām, un nodrošināt, ka elektroenerģijas uzņēmumi ievēro pārredzamības pienākumus;
- j) pārraudzīt tirgus atvērības līmeni un efektivitāti, un konkurenci vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā, tostarp saistībā ar elektroenerģijas biržām, cenām mājāsaimniecību lietotājiem, arī priekšapmaksas sistēmām, operatoru maiņas maksām, maksām par atteikšanos no pieslēguma, maksām par uzturēšanas pakalpojumiem un to īstenošanu un sūdzībām no mājāsaimniecību lietotājiem, kā arī konkurences kropļojumiem vai ierobežojumiem, tostarp sniedzot attiecīgu informāciju, un nodot attiecīgos gadījumus attiecīgajām konkurences iestādēm;

- k) uzraudzīt ierobežojošu līgumisku praksi, tostarp ekskluzīvu tiesību klauzulas, kuras lieliem lietotājiem, kas nav mājāsaimniecību lietotāji, var liegt vai ierobežot izvēli vienlaikus slēgt līgumus ar vairāk nekā vienu piegādātāju. Attiecīgā gadījumā valsts regulatīvās iestādes par šādu praksi informē valsts konkurences iestādes;
- l) ievērot līgumisko brīvību attiecībā uz pārtraucamiem piegādes līgumiem, kā arī attiecībā uz ilgtermiņa līgumiem, ja tie ir saderīgi ar Kopienas tiesību aktiem un atbilst Kopienas politikas virzieniem;
- m) pārraudzīt laiku, ko pārvades un sadales sistēmu operatori patērē, lai izveidotu pieslēgumus un veiktu remontdarbus;
- n) kopā ar citām attiecīgajām iestādēm sekmēt patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu, tostarp I pielikumā minēto, efektivitāti un īstenošanu;
- o) vismaz reizi gadā publicēt ieteikumus par piegādes cenu atbilstību 3. pantam un attiecīgā gadījumā nosūtīt tos konkurences iestādēm;
- p) nodrošināt piekļuvi lietotāju patēriņa datiem, valsts līmenī nodrošināt neobligātu saskaņotu un viegli saprotamu formātu patēriņa datiem un nodrošināt visiem lietotājiem tūlītēju piekļuvi šādiem datiem saskaņā ar I pielikuma h) punktu;
- q) pārraudzīt, kā īsteno noteikumus par pārvades sistēmu operatoru, sadales sistēmas operatoru, piegādātāju un lietotāju un citu tirgus dalībnieku tiesībām un pienākumiem atbilstoši Regulai (EK) Nr. 714/2009;
- r) pārraudzīt ieguldījumus ražošanas jaudās saistībā ar piegādes drošumu;
- s) pārraudzīt tehnisko sadarbību starp Kopienas un trešo valstu pārvades sistēmu operatoriem;
- t) pārraudzīt 42. pantā minēto aizsardzības pasākumu īstenošanu;
- u) veicināt datu apmaiņas procesu savietojamību attiecībā uz svarīgākajām tirgus norisēm reģionālā līmenī.

2. Ja dalībvalsts tā noteikusi, 1. punktā izklāstītos pārraudzības pienākumus var veikt citas iestādes, kas nav regulatīvā iestāde. Tādā gadījumā informāciju, ko gūst no šādas pārraudzības, pēc iespējas drīz dara pieejamu regulatīvajai iestādei.

Rīkojoties neatkarīgi, neskarot to īpašās kompetences un saskaņā ar labāka regulējuma principiem, regulatīvā iestāde, veicot 1. punktā izklāstītos pienākumus, attiecīgā gadījumā apspriežas ar pārvades sistēmu operatoriem un attiecīgā gadījumā cieši sadarbojas ar citām attiecīgām valsts iestādēm.

Regulatīvās iestādes vai Aģentūras apstiprinājumi saskaņā ar šo direktīvu neskar nekādu attiecīgi pamatotu regulatīvās iestādes pilnvaru īstenošanu nākotnē saskaņā ar šo pantu vai jebkādas sankcijas, ko piemēro citas attiecīgas iestādes vai Komisija.

3. Ja saskaņā ar 13. pantu ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, papildus uzdevumiem, kādi tai ir saskaņā ar šā panta 1. punktu, regulatīvā iestāde:

- a) pārbauda, kā pārvades sistēmas īpašnieks un neatkarīgais sistēmas operators pilda šajā pantā paredzētos pienākumus, un saskaņā ar 4. punkta d) apakšpunktu piemēro sankcijas par neizpildi;
- b) pārbauda attiecības un saziņu starp neatkarīgo sistēmas operatoru un pārvades sistēmas īpašnieku, nodrošinot neatkarīgā sistēmas operatora saistību izpildi, un jo īpaši apstiprina līgumus un darbojas kā domstarpību izšķiršanas iestāde starp neatkarīgo sistēmas operatoru un pārvades sistēmas īpašnieku attiecībā uz sūdzībām, ko saskaņā ar 11. punktu iesniegusi kāda no pusēm;
- c) neskarot 13. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikto procedūru, attiecībā uz pirmo tīkla attīstības desmit gadu plānu apstiprina ieguldījumu plānus un tīkla attīstības daudzgadu plānu, ko katru gadu iesniedz neatkarīgais sistēmas operators;
- d) nodrošina, ka neatkarīgā sistēmas operatora iekasētās tīkla piekļuves tarifi noteiktās maksas ietver atlīdzību tīkla īpašniekam vai īpašniekiem, kas nodrošina pienācīgu atdevi no tīkla aktīviem un no jauniem ieguldījumiem tajā, ja vien tie ir ekonomiski un efektīvi integrējušies;
- e) ir pilnvarota veikt pārbaudes, tostarp bez iepriekšēja paziņojuma, pārvades sistēmas īpašnieka un neatkarīgā sistēmas operatora telpās; un
- f) pārbauda, kā tiek izmantotas pārslogdes maksas, ko neatkarīgais sistēmas operators iekasē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 16. panta 6. punktu.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajām iestādēm ir piešķirtas vajadzīgās pilnvaras, lai tās varētu efektīvi un bez kavēšanās veikt 1., 3. un 6. punktā minētos pienākumus. Tādēļ regulatīvajai iestādei ir vismaz šādas pilnvaras:

- a) pieņemt elektroenerģijas uzņēmumiem saistošus lēmumus;
- b) analizēt elektroenerģijas tirgu darbību, kā arī noteikt un piemērot jebkādas nepieciešamus un samērīgus pasākumus, lai veicinātu efektīvu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību. Attiecīgā gadījumā regulatīvajai iestādei, veicot

izmeklēšanu saistībā ar konkurences tiesību aktiem, ir arī pilnvaras sadarboties ar valsts konkurences iestādi un finanšu tirgus regulatoriem vai Komisiju;

- c) pieprasīt no elektroenerģijas uzņēmumiem informāciju, kas vajadzīga tās uzdevumu veikšanai, tostarp pamatojumu atteikumam piešķirt piekļuvi trešām personām un informāciju par pasākumiem, kas vajadzīgi tīkla pastiprināšanai;
- d) piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas elektroenerģijas uzņēmumiem, kas nepilda saistības, kuras izriet no šīs direktīvas vai no juridiski saistošiem regulatīvās iestādes vai Aģentūras lēmumiem, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. Tas ietver pilnvaras noteikt vai ierosināt noteikt, attiecīgi, pārvades sistēmas operatoram vai vertikāli integrētam uzņēmumam sankcijas līdz pat 10 % apjomā no pārvades sistēmas operatora gada apgrozījuma vai līdz pat 10 % apjomā no vertikāli integrēta uzņēmuma gada apgrozījuma, ja tie neievēro šajā direktīvā noteiktos attiecīgos pienākumus; un
- e) atbilstīgas tiesības veikt izmeklēšanu un attiecīgas pilnvaras izšķirt domstarpības atbilstīgi 11. un 12. punktam.

5. Ja saskaņā ar V nodaļu ir norīkots pārvades sistēmas operators, papildus pienākumiem un pilnvarām, kādas tai ir saskaņā ar šā panta 1. un 4. punktu, regulatīvajai iestādei piešķir vismaz šādus pienākumus un pilnvaras:

- a) atbilstīgi 4. punkta d) apakšpunktam noteikt sankcijas par diskriminējošu rīcību vertikāli integrēta uzņēmuma labā;
- b) uzraudzīt saziņu starp pārvades sistēmas operatoru un vertikāli integrētu uzņēmumu, nodrošinot pārvades sistēmas operatora atbilstību pienākumiem;
- c) darboties kā domstarpību izšķiršanas iestādei starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru attiecībā uz sūdzībām, kas iesniegtas saskaņā ar 11. punktu;
- d) uzraudzīt tirdzniecības un finanšu attiecības, tostarp pārvades sistēmas operatora un vertikāli integrēta uzņēmuma aizņēmumus;
- e) apstiprināt visus tirdzniecības un finansiālus nolīgumus starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru, ja vien tie atbilst tirgus noteikumiem;

- f) lūgt vertikāli integrētam uzņēmumam sniegt paskaidrojumu, kad to atbilstīgi 21. panta 4. punktam ir informējusi atbilstības amatpersona. Šajā paskaidrojumā jo īpaši ietver pierādījumus tam, ka nav notikusi nekāda diskriminējoša rīcība par labu vertikāli integrētam uzņēmumam;
- g) veikt pārbaudes, tostarp iepriekš nepaziņotas, vertikāli integrēta uzņēmuma un pārvades sistēmas īpašnieka telpās; un
- h) ja pārvades sistēmas operators nepārtraukti pārkāpj šajā direktīvā noteiktos pienākumus – jo īpaši attiecībā uz atkārtotu diskriminējošu rīcību par labu vertikāli integrētam uzņēmumam – piešķirt visus vai konkrētus pārvades sistēmas operatora pienākumus neatkarīgam sistēmas operatoram, kas norīkots atbilstīgi 13. pantam.
6. Regulatīvo iestāžu kompetencē ir noteikt vai laikus pirms tās stāšanās spēkā apstiprināt vismaz tādu metodiku, ko izmanto, lai aprēķinātu vai paredzētu noteikumus un nosacījumus attiecībā uz:
- a) pieslēgumu un piekļuvi valsts tīkliem, tostarp pārvades un sadales tarifiem vai to aprēķināšanas metodikai. Šie tarifi vai metodika ļauj veikt visus vajadzīgos ieguldījumus tīklos, lai nodrošinātu tīklu dzīvotspēju;
- b) balansēšanas pakalpojumu nodrošināšanu, kurus sniedz visekonomiskākajā veidā un kuri nodrošina pienācīgus stimulus tīkla lietotājiem, lai balansētu to jaudu un patēriņu. Balansēšanas pakalpojumus sniedz taisnīgi un bez diskriminācijas, un to pamatā ir objektīvi kritēriji; un
- c) piekļuvi pārrobežu infrastruktūrai, tostarp jaudas sadalījuma un pārslodzes vadības procedūras.
7. Šā panta 6. punktā minēto metodiku vai noteikumus publicē.
8. Nosakot vai apstiprinot tarifus vai metodiku un balansēšanas pakalpojumus, regulatīvās iestādes nodrošina pārvades un sadales sistēmu operatoriem atbilstīgu stimulu īstermiņā un ilgtermiņā palielināt efektivitāti, sekmēt tirgus integrāciju un piegādes drošumu un atbalstīt attiecīgus pētniecības pasākumus.
9. Regulatīvās iestādes uzrauga gan pārslodzes vadību valstu elektroenerģijas sistēmās, tostarp starpsavienojumos, gan pārslodzes vadības noteikumu īstenošanu. Šim nolūkam pārvades sistēmu operatori vai tirgus dalībnieki iesniedz valsts regulatīvajām iestādēm pārslodzes vadības noteikumus, tostarp par jaudas sadalījumu. Valsts regulatīvās iestādes var prasīt izdarīt grozījumus minētajos noteikumos.
10. Regulatīvās iestādes ir pilnvarotas vajadzības gadījumā prasīt pārvades un sadales sistēmas operatoriem grozīt noteikumus, tostarp šajā pantā minētos tarifus un metodiku, lai nodrošinātu to samērīgumu un nediskriminējošu piemērošanu. Ja pārvades un sadales tarifu noteikšana kavējas, regulatīvajām iestādēm ir tiesības noteikt vai apstiprināt pārvades un sadales pagaidu tarifus vai metodiku un pieņemt lēmumu par atbilstīgiem kompensācijas pasākumiem tad, ja galīgie tarifi vai metodika atšķiras no minētajiem pagaidu tarifiem vai metodikas.
11. Visas personas, kam ir sūdzības par pārvades vai sadales sistēmas operatoriem saistībā ar šajā direktīvā noteiktajiem operatora pienākumiem, var iesniegt sūdzību regulatīvajai iestādei, kas – rīkojoties kā domstarpību izšķiršanas iestāde – pieņem lēmumu divos mēnešos pēc sūdzības saņemšanas. Šo termiņu var pagarināt par diviem mēnešiem, ja regulatīvā iestāde lūdz papildu informāciju. Šo pagarināto termiņu var vēl pagarināt, ja tam piekrit sūdzības iesniedzējs. Regulatīvās iestādes lēmums ir saistošs, ja vien tas netiek atcelts pārsūdzības kārtībā.
12. Ikvienu personu, ko skar attiecīgais lēmums un kam ir tiesības iesniegt sūdzību par lēmumu, kurš attiecas uz metodiku un pieņemts saskaņā ar šo pantu, vai – ja regulatīvajai iestādei ir pienākums apspriesties – par ierosinātajiem tarifiem vai ierosināto metodiku, var, vēlākais, divos mēnešos vai dalībvalstu noteiktā īsākā termiņā pēc lēmuma vai lēmuma priekšlikuma publicēšanas iesniegt sūdzību tā pārskatīšanas nolūkā. Šāda sūdzība neaptur lēmuma piemērošanu.
13. Dalībvalstis izveido atbilstīgus un efektīvus regulatīvos, kontroles un pārraudzības mehānismus, lai izvairītos no domnējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, jo īpaši kaitējot patērētāju interesēm, un no cenu nosīšanas. Minētajos mehānismos ņem vērā Līguma noteikumus un jo īpaši tā 82. pantu.
14. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek veikti atbilstīgi pasākumi, tostarp administratīvu lietu vai kriminālprocesa sākšana atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem, pret atbildīgajām fiziskām un juridiskām personām gadījumos, kad nav ievēroti šajā direktīvā paredzētie konfidencialitātes noteikumi.
15. Šā panta 11. un 12. pantā minētās sūdzības neskar pārsūdzības tiesību izmantošanu saskaņā ar Kopienas un/vai attiecīgo valstu tiesību aktiem.
16. Regulatīvās iestādes savus lēmumus pilnībā pamato, lai ļautu tiesu iestādēm veikt pārskatīšanu. Šie lēmumi ir pieejami sabiedrībai, vienlaikus saglabājot komerciāli jutīgas informācijas konfidencialitāti.

17. Dalībvalstis nodrošina piemērotus valsts līmeņa mehānismus, lai puse, kuru skar regulatīvās iestādes lēmums, varētu šo lēmumu pārsūdzēt no iesaistītajām pusēm un valdībām neatkarīgā struktūrā.

38. pants

Pārrobežu jautājumu regulējums

1. Regulatīvās iestādes savstarpēji cieši apspriežas un sadarbojas, kā arī savstarpēji un Aģentūrai sniedz vajadzīgo informāciju, lai veiktu šajā direktīvā paredzētos uzdevumus. Informācijas apmaiņas procesā iestāde, kas saņem informāciju, nodrošina tādu konfidencialitātes līmeni, kādu prasa informācijas nosūtītāja iestāde.

2. Regulatīvās iestādes sadarbojas vismaz reģionālā līmenī, lai:

- a) sekmētu operatīvus mehānismus, lai panāktu tīkla optimālu pārvaldību, veicinātu kopīgu elektroenerģijas biržu izveidi un pārrobežu jaudu piešķiršanu, kā arī lai nodrošinātu pietiekamu starpsavienojumu jaudu, tostarp ar jauniem starpsavienojumiem, un lai reģionā un starp reģioniem varētu izvērst efektīvu konkurenci un uzlabotu piegādes drošumu, nediskriminējot dažādu dalībvalstu piegādes uzņēmumus;
- b) saskaņotu visu tīkla kodeksu izstrādi attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem un citiem tirgus dalībniekiem; un
- c) saskaņotu to noteikumu izstrādi, kas reglamentē pārslodzes vadību.

3. Valsts regulatīvajām iestādēm ir tiesības savstarpēji slēgt sadarbības nolīgumus, lai veicinātu regulatīvo sadarbību.

4. Šā panta 2. punktā minētās darbības vajadzības gadījumā veic ciešā saziņā ar citām attiecīgām valsts iestādēm un neskarot to konkrētās kompetences.

5. Komisija var pieņemt pamatnostādnes attiecībā uz regulatīvo iestāžu pienākumu sadarbīties savā starpā un ar Aģentūru. Šo pasākumu, kas paredzēts, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

39. pants

Pamatnostādņu ievērošana

1. Jebkura regulatīvā iestāde un Komisija var lūgt Aģentūru sniegt atzinumu par regulatīvās iestādes pieņemtā lēmumu atbilstību šajā direktīvā vai Regulā (EK) Nr. 714/2009 minētajām pamatnostādņēm.

2. Aģentūra trīs mēnešos no lūguma saņemšanas dienas sniedz atzinumu lūguma iesniedzējai regulatīvajai iestādei vai, attiecīgi, Komisijai un regulatīvajai iestādei, kas pieņēmusi attiecīgo lēmumu.

3. Aģentūra attiecīgi informē Komisiju, ja regulatīvā iestāde, kas pieņēmusi attiecīgo lēmumu, neizpilda Aģentūras atzinumu četros mēnešos no tā saņemšanas dienas.

4. Jebkura regulatīvā iestāde, ja tā uzskata, ka citas regulatīvās iestādes pieņemtais lēmums, kas ir nozīmīgs pārrobežu tirdzniecībai, neatbilst šajā direktīvā vai Regulā (EK) Nr. 714/2009 minētajām pamatnostādņēm, var divos mēnešos no minētā lēmuma pieņemšanas informēt Komisiju.

5. Ja Komisija divos mēnešos pēc informācijas saņemšanas no Aģentūras saskaņā ar 3. punktu vai no regulatīvās iestādes – saskaņā ar 4. punktu, vai pēc savas iniciatīvas trīs mēnešos pēc lēmuma pieņemšanas konstatē, ka regulatīvās iestādes pieņemtais lēmums liek nopietni apšaubīt tā atbilstību šajā direktīvā vai Regulā (EK) Nr. 714/2009 paredzētajām pamatnostādņēm, Komisija var pieņemt lēmumu lietu izskatīt sīkāk. Tādā gadījumā Komisija aicina attiecīgo regulatīvo iestādi un procedūrā iesaistītās puses iesniegt apsvērumus.

6. Ja Komisija pieņem lēmumu lietu izskatīt sīkāk, tā četros mēnešos pēc minētā lēmuma pieņemšanas pieņem galīgo lēmumu:

- a) neiebilst pret regulatīvās iestādes lēmumu; vai
- b) pieprasīt attiecīgajai regulatīvajai iestādei atcelt savu lēmumu, pamatojoties uz to, ka nav ievērotas pamatnostādnes.

7. Ja Komisija nav pieņēmusi lēmumu izskatīt šo lietu sīkāk vai galīgo lēmumu, attiecīgi, 5. un 6. punktā noteiktajos termiņos, uzskata, ka Komisija neiebilst pret regulatīvās iestādes lēmumu.

8. Regulatīvā iestāde divos mēnešos izpilda Komisijas lēmumu atcelt lēmumu un attiecīgi informē Komisiju.

9. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, ar ko paredz šā panta īstenošanai piemērojamo procedūru. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

40. pants

Lietvedība

1. Dalībvalstis prasa, lai piegādes uzņēmumi vismaz piecus gadus glabā pieejamu valsts iestādēm, tostarp valsts regulatīvajai iestādei, valsts konkurences iestādēm un Komisijai to attiecīgo uzdevumu veikšanai, atbilstīgus datus par visiem notikušajiem elektroenerģijas piegādes līgumu un elektroenerģijas atvasināto instrumentu darījumiem ar vairumtirgotājiem un pārvades sistēmu operatoriem.

2. Minētie dati ietver informāciju par darījuma ilgumu, piegādes un līguma izpildes noteikumiem, elektroenerģijas apjomu, izpildes dienu un laiku, darījumu cenām un attiecīgā vairumtirgotāja pārvades cenām un identifikācijas datiem, kā arī konkrētas ziņas par visiem neizpildītajiem elektroenerģijas piegādes līgumiem un elektroenerģijas atvasinātajiem instrumentiem.

3. Regulatīvā iestāde var nolemt darīt tirgus dalībniekiem pieejamus minētās informācijas elementus ar nosacījumu, ka netiek atklāta komerciāli jutīga informācija par konkrētiem tirgus dalībniekiem vai atsevišķiem darījumiem. Šo punktu nepiemēro informācijai par finanšu instrumentiem, uz ko attiecas Direktīva 2004/39/EK.

4. Lai panāktu šā panta saskaņotu piemērošanu, Komisija var pieņemt pamatnostādnes, ar kurām nosaka lietvedības metodes un kārtību, kā arī saglabājamo datu formātu un saturu. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

5. Attiecībā uz elektroenerģijas atvasināto instrumentu darījumiem starp piegādes uzņēmumiem un vairumtirgotājiem un pārvades sistēmu operatoriem šo pantu piemēro vienīgi tad, kad Komisija ir pieņēmusi 4. punktā minētās pamatnostādnes.

6. Struktūrām, uz ko attiecas Direktīva 2004/39/EK, šis pants nerada papildu saistības pret 1. punktā minētajām iestādēm.

7. Ja 1. punktā minētajām iestādēm jāpiekļūst to struktūru datiem, uz kurām attiecas Direktīva 2004/39/EK, minētajā direktīvā paredzētās atbildīgās iestādes sniedz tām vajadzīgos datus.

X NODAĻA

MAZUMTIRDZNIECĪBAS TIRGI

41. pants

Mazumtirdzniecības tirgi

Lai veicinātu labi funkcionējošu un pārskatāmu mazumtirdzniecības tirgu veidošanos Kopienā, dalībvalstis nodrošina, ka tiek noteikti pārvades sistēmu operatoru, sadales sistēmu operatoru,

piegādes uzņēmumu, lietotāju un vajadzības gadījumā, citu tirgus dalībnieku pienākumi attiecībā uz līgumiem, saistībām pret lietotājiem, datu apmaiņu un līguma izpildes noteikumiem, datu īpašumtiesībām un uzskaiti.

Šos noteikumus publicē, un tos izstrādā ar mērķi atvieglot lietotāju un piegādātāju piekļuvi tīkliem, un regulatīvās iestādes vai citas attiecīgas valsts iestādes tos pārskata.

Lieliem lietotājiem, kas nav mājsaimniecību lietotāji, ir tiesības vienlaikus slēgt līgumus ar vairākiem piegādātājiem.

XI NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

42. pants

Aizsardzības pasākumi

Ja enerģētikas tirgū rodas pēkšņa krīze un ja ir apdraudēta fiziskā drošība vai personu, aparātūras un iekārtu vai sistēmas viengabalainības drošība, dalībvalsts var uz laiku ieviest vajadzīgos aizsardzības pasākumus.

Šiem pasākumiem jābūt tādiem, kas iespējami maz traucē iekšējā tirgus darbību, un tie nedrīkst būt plašāki kā noteikti nepieciešams, lai novērstu pēkšņās grūtības.

Attiecīgā dalībvalsts par šiem pasākumiem nekavējoties paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai, kas var pieņemt lēmumu, ka attiecīgajai dalībvalstij jāgroza vai jāatceļ šie pasākumi, ciktāl tie izkropļo konkurenci un nelabvēlīgi ietekmē tirdzniecību pretēji vispārējām interesēm.

43. pants

Vienādi noteikumi

1. Pasākumi, ko dalībvalstis saskaņā ar šo direktīvu var īstenot, lai nodrošinātu vienādus noteikumus, ir saderīgi ar Līgumu, jo īpaši ar tā 30. pantu, un Kopienas tiesību aktiem.

2. Šā panta 1. punktā minētie pasākumi ir samērīgi, nediskriminējoši un pārredzami. Šos pasākumus var īstenot vienīgi pēc tam, kad par tiem paziņots Komisijai un saņemts tās apstiprinājums.

3. Attiecībā uz 2. punktā minēto paziņojumu Komisija rīkojas divos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas. Šis termiņš sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Ja Komisija šajā divu mēnešu termiņā nav rīkojusies, uzskata, ka tai nav iebildumu pret paziņotajiem pasākumiem.

44. pants

Atkāpes

1. Dalībvalstis, kas var pierādīt, ka pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā rodas būtiskas problēmas attiecīgo dalībvalstu esošo mazo, izolēto sistēmu darbībā, var lūgt piešķirt atkāpes no attiecīgajiem IV, VI, VII un VIII nodaļas noteikumiem, kā arī no III nodaļas noteikumiem attiecībā uz izolētām mikrosistēmām, ciktāl tas attiecas uz esošo jaudu renovāciju, modernizāciju un paplašināšanu, un šādas atkāpes tām var piešķirt Komisija. Ievērojot konfidencialitāti, Komisija informē dalībvalstis par minētajiem lūgumiem pirms lēmuma pieņemšanas. Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2. Šīs direktīvas 9. pantu nepiemēro Kiprai, Luksemburgai un/vai Maltai. Maltai nepiemēro arī 26., 32. un 33. pantu.

Šīs direktīvas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā jēdziens “uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” neietver tiešos lietotājus, kas pilda kādu no elektroenerģijas ražošanas un/vai piegādes funkcijām vai nu tieši, vai izmantojot uzņēmumu, kurā tiem atsevišķi vai kopīgi ir kontroles tiesības, ja tiešie lietotāji un kontrolētie uzņēmumi, rēķinot vidēji gadā, ir elektroenerģijas tiešie patērētāji un ja tās elektroenerģijas saimnieciskā vērtība, ko tie pārdod trešām personām, ir nenozīmīga attiecībā pret pārējo uzņēmējdarbību, ko tie veic.

45. pants

Pārskatīšanas procedūra

Ja 47. panta 6. punktā minētajā ziņojumā Komisija secina, ka, ņemot vērā faktisko veidu, kā dalībvalsts nodrošina piekļuvi tīklam, kas veido pilnībā efektīvu, nediskriminējošu un netraucētu piekļuvi tīklam, dažas šajā direktīvā noteiktās uzņēmumu saistības (tostarp tās, kas attiecas uz sadales sistēmu operatoru juridisko nodalīšanu) nav samērojamas ar izvirzīto mērķi, attiecīgā dalībvalsts var iesniegt lūgumu Komisijai atbrīvot to no attiecīgās prasības piemērošanas.

Dalībvalsts šo lūgumu nekavējoties dara zināmu Komisijai, kopā ar to iesniedzot visu vajadzīgo informāciju, lai pierādītu, ka ziņojumā izdarītais secinājums par efektīvu piekļuvi tīklam būs spēkā arī turpmāk.

Trīs mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas Komisija pieņem atzinumu par attiecīgās dalībvalsts lūgumu un attiecīgā gadījumā iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, lai grozītu attiecīgos šīs direktīvas noteikumus. Priekšlikumos par šīs direktīvas grozījumiem Komisija var ierosināt atbrīvot attiecīgo dalībvalsti no konkrētu prasību izpildes ar noteikumu, ka šī dalībvalsts īsteno vienlīdz iedarbīgus pasākumus.

46. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

47. pants

Ziņojumi

1. Komisija uzrauga un pārskata šīs direktīvas piemērošanu un – pirmoreiz līdz 2004. gada 4. augustam un pēc tam katru gadu – iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vispārēju progresu ziņojumu. Progresu ziņojumā ir vismaz šādi dati:

- a) uzkrātā pieredze un gūtie panākumi pilnīga un pilnībā funkcionējoša elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidošanā un šķēršļi, kas vēl saglabājušies šajā sakarā, tostarp dominējošs tirgus stāvoklis, tirgus koncentrācija, cenu nosīšana vai pret konkurenci vērsta rīcība un tas, kā šādas parādības izpaužas kā tirgus izkropļojums;
- b) ciktāl ir izdevies ar šajā direktīvā paredzētajām nodalīšanas un tarifkācijas prasībām nodrošināt taisnīgu un nediskriminējošu piekļuvi Kopienas elektroenerģijas sistēmai un līdzvērtīgu konkurences līmeni, kā arī tas, kā elektroenerģijas tirgus atvēršana lietotājiem ir ietekmējusi ekonomiku, vides aizsardzību un sociālos apstākļus;
- c) analīze par jautājumiem, kuri attiecas uz sistēmas jaudas līmeni un energoapgādes drošumu Kopienā, un jo īpaši par esošo un paredzēto pieprasījuma un piedāvājuma līdzsvaru, ņemot vērā starp dažādām teritorijām notiekošās apmaiņas fizisko jaudu;
- d) īpašu uzmanību vērš uz pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai risinātu ar pieprasījuma maksimumu saistītus jautājumus un viena vai vairāku piegādātāju iztrūkumu;
- e) 26. panta 4. punktā paredzētās atkāpes īstenošana, lai varbūtēji pārskatītu robežvērtību;
- f) gūto panākumu vispārīgs izvērtējums saistībā ar divpusējām attiecībām ar trešām valstīm, kas ražo un eksportē vai transportē elektroenerģiju, tostarp panākumiem tirgus integrācijā, elektroenerģijas tirdzniecības ietekmi uz sociālo un vides aizsardzības jomu un piekļuvi šādu trešo valstu tirgiem;

g) iespējamā vajadzība pēc saskaņošanas prasībām, kas nav saistītas ar šīs direktīvas noteikumiem; un

h) tas, kā dalībvalstis praksē ir īstenojušas 3. panta 9. punktā ietvertās prasības attiecībā uz enerģijas marķēšanu un kā ir ņemti vērā Komisijas ieteikumi šajā sakarā.

Attiecīgā gadījumā progresa ziņojumā var ietvert ieteikumus jo īpaši attiecībā uz marķēšanas noteikumu darbības jomu un kārtību, tostarp veidu, kā izdara atsauci uz esošiem informācijas avotiem un šo avotu saturu, jo īpaši veidu, kā varētu sniegt informāciju par ietekmi uz vidi, vismaz CO₂ emisiju un radioaktīvajiem atkritumiem, ko rada elektroenerģijas ražošana no dažādiem enerģijas avotiem, pārskatāmā, viegli pieejamā un salīdzināmā veidā visā Kopienā, un kā varētu racionalizēt pasākumus, ko dalībvalstīs veic, lai kontrolētu piegādātāju sniegtās informācijas pareizību, un to, kādi pasākumi varētu novērst negatīvo ietekmi, kas piemīt dominējošam stāvoklim tirgū un tirgus koncentrācijai.

2. Reizi divos gados 1. punktā minētajā progresa ziņojumā ietver arī dažādu pasākumu analīzi, ko dalībvalstis veikušas, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, kā arī šo pasākumu, jo īpaši to ietekmes uz konkurenci elektroenerģijas tirgū, efektivitātes pārbaudes rezultātus. Attiecīgā gadījumā ziņojumā var iekļaut ieteikumus par pasākumiem, kas jāveic valsts mērogā, lai panāktu augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus, vai par pasākumiem, kas paredzēti protekcionisma novēršanai.

3. Komisija līdz 2013. gada 3. martam kā daļu no vispārējās pārskatīšanas iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei sīki izstrādātu konkrētu ziņojumu, kurā izvērtēts, cik iedarbīgas ir bijušas V nodaļā paredzētās prasības par nodalīšanu, nodrošinot pārvades sistēmu operatoru pilnīgu un efektīvu neatkarību, kā kritēriju izmantojot efektīvu un iedarbīgu nodalīšanu.

4. Lai veiktu 3. punktā minēto izvērtējumu, Komisija jo īpaši ņem vērā šādus kritērijus: taisnīgu un nediskriminējošu piekļuvi tīklam, efektīvus noteikumus, tīkla izvērsšanu, lai apmierinātu tirgus prasības, un reālus stimulus ieguldīt, starpsavienojumu infrastruktūras izveidi, efektīvu konkurenci Kopienas enerģijas tirgos un piegādes drošumu Kopienā.

5. Attiecīgā gadījumā un jo īpaši tad, ja 3. punktā minētajā konkrētajā ziņojumā konstatēts, ka 4. punktā minētie noteikumi nav garantēti praksē, Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumus, lai līdz 2014. gada 3. martam nodrošinātu pārvades sistēmu operatoru pilnīgi efektīvu neatkarību.

6. Līdz 2006. gada 1. janvārim Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei sīki izstrādātu ziņojumu par paveikto elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidošanā. Šajā ziņojumā jo īpaši informē par:

- nediskriminējošas tīkla piekļuves esamību,
- efektīvu regulējumu,
- starpsavienojumu infrastruktūras attīstību un piegādes drošumu Kopienā,
- to, ciktāl pilnu labumu no tirgu atvēršanas gūst mazie uzņēmumi un mājāsaimniecību lietotāji, jo īpaši attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu un universālā pakalpojuma standartiem,
- tirgus faktisko atvērtību efektīvai konkurencei, tostarp tirgus dominējošā stāvokļa, tirgus koncentrācijas un cenu nosīšanas vai pret konkurenci vērstas darbības aspekti,
- kādā apjomā lietotāji faktiski maina piegādātājus un no jauna vienojas par tarifiem,
- cenu attīstību, tostarp piegādes cenu attīstību saistībā ar tirgus atvērtības pakāpi, un
- pieredzi, kas uzkrāta šīs direktīvas piemērošanā, ciktāl tas attiecas uz sistēmu operatoru neatkarību vertikāli integrētos uzņēmumos, un to, vai papildus funkcionālās neatkarības un grāmatvedības nošķiršanas pasākumiem ir izstrādāti citi pasākumi, kuru iedarbība ir līdzvērtīga juridiskās nodalīšanas iedarbībai.

Attiecīgā gadījumā Komisija iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, jo īpaši lai garantētu augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus.

Attiecīgā gadījumā Komisija iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, jo īpaši lai nodrošinātu sadales sistēmu operatoru pilnu un efektīvu neatkarību līdz 2007. gada 1. jūlijam. Vajadzības gadījumā šie priekšlikumi atbilstīgi konkurences tiesību aktiem attiecas arī uz pasākumiem, ar ko risina tirgus dominējoša stāvokļa, tirgus koncentrācijas un cenu nosīšanas vai pret konkurenci vērstas darbības jautājumus.

48. pants

Atcelšana

No 2011. gada 3. marta atceļ Direktīvu 2003/54/EK, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem, kad tām minētā direktīva jātransponē savos tiesību aktos un jāpiemēro. Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

49. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2011. gada 3. martam izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Dalībvalstis piemēro minētos noteikumus no 2011. gada 3. marta, izņemot 11. pantu, ko piemēro no 2013. gada 3. marta.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarīt šādas atsauces.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

50. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

51. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2009. gada 13. jūlijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
E. ERLANDSSON

I PIELIKUMS

PATĒRĒTĀJU AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI

1. Neskarot Kopienas noteikumus par patērētāju aizsardzību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (1997. gada 20. maijs) par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem ⁽¹⁾ un Padomes Direktīvu 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos ⁽²⁾, šīs direktīvas 3. pantā minētie pasākumi ir paredzēti, lai nodrošinātu to, ka lietotāji:

- a) ir tiesīgi slēgt līgumu ar elektroenerģijas piegādātāju, kurā norādīta:
- piegādātāja identitāte un adrese,
 - sniedzamie pakalpojumi, piedāvātā pakalpojuma kvalitātes līmeņi, kā arī pirmās pieslēgšanas laiks,
 - uzturēšanas pakalpojumu veidi,
 - līdzekļi, ar kādiem var iegūt jaunāko informāciju par visiem piemērojamajiem tarifiem un maksu par uzturēšanas pakalpojumiem,
 - līguma darbības ilgums, pakalpojumu un līguma atjaunošanas un pārtraukšanas noteikumi un tas, vai ir atļauta līguma laušana bez maksas,
 - kompensācijas un atlīdzības noteikumi, ko piemēro, ja līgumā paredzētais pakalpojumu kvalitātes līmenis nav ievērots, tostarp ja izrakstīti neprecīzi rēķini vai ja tie izrakstīti ar kavēšanos,
 - domstarpību izšķiršanas procedūru sākšanas metodes saskaņā ar šā pielikuma f) apakšpunktu,
 - informācija par patērētāju tiesībām, tostarp par sūdzību izskatīšanas kārtību, un visa šajā apakšpunktā minētā informācija, kas skaidrā veidā tiek norādīta rēķinos vai elektroenerģijas uzņēmuma tīmekļa vietnēs.

Nosacījumi ir taisnīgi un labi zināmi iepriekš. Jebkurā gadījumā šī informācija būtu jāsniedz pirms līguma noslēgšanas vai apstiprināšanas. Ja līgumus slēdz, izmantojot starpniekus, informāciju par šajā punktā izklāstītajiem jau-tājumiem sniedz arī pirms līguma noslēgšanas;

- b) saņem atbilstīgu paziņojumu par jebkuru nodomu grozīt līguma nosacījumus un ir informēti par savām tiesībām lauzt līgumu pēc paziņojuma saņemšanas. Pakalpojumu sniedzēji tieši informē savus abonentus par maksas palielināšanu un dara to savlaicīgi, pārredzami un saprotami – ne vēlāk kā viena parastā rēķina apmaksas termiņa laikā pēc palielinājuma stāšanās spēkā. Dalībvalstis nodrošina to, ka lietotāji var brīvi lauzt līgumus, ja viņi nepieņem jaun- nosacījumus, kurus tiem ir paziņojis elektroenerģijas pakalpojumu sniedzējs;
- c) saņem pārredzamu informāciju par piemērojamajām cenām un tarifiem un par standarta noteikumiem un nosa- cījumiem attiecībā uz piekļuvi elektroenerģijas pakalpojumiem un to izmantošanu;
- d) var izvēlēties no plaša norēķināšanās metožu klāsta, kas nerada lietotāju nepamatotu diskrimināciju. Priekšapmak- sas sistēmas ir taisnīgas un pienācīgi atspoguļo iespējamo patēriņu. Noteikumu un nosacījumu atšķirībās atspoguļo dažādu norēķinu sistēmu izmaksas piegādātājam. Vispārīgie noteikumi un nosacījumi ir taisnīgi un pārskatāmi. Tos sniedz skaidrā un saprotamā valodā, un tajos nav ārpuslīgumisku šķēršļu patērētāju tiesību īstenošanai, piemēram, pārlietu sarežģītas līguma dokumentācijas. Lietotājus aizsargā pret negodīgām vai maldinošām pārdošanas metodēm;
- e) nemaksā par piegādātāja maiņu;

⁽¹⁾ OV L 144, 4.6.1997., 19. lpp.

⁽²⁾ OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.

- f) gūst labumu no pārskatāmām, vienkāršām un lētām sūdzību izskatīšanas procedūrām. Jo īpaši visiem patērētājiem ir tiesības uz augsta līmeņa pakalpojumiem un to, ka viņu elektroenerģijas pakalpojumu sniedzējs izskata sūdzības. Šādas domstarpību ārpustiesas izšķiršanas procedūras ļauj taisnīgi un ātri – ja iespējams, trīs mēnešos – izšķirt domstarpības, izveidojot atlīdzības un/vai kompensācijas sistēmu, ja tāda ir pamatota. Tām pēc iespējas vajadzētu būt atbilstīgām principiem, kas izklāstīti Komisijas Ieteikumā 98/257/EK (1998. gada 30. marts) par principiem, kas piemērojami iestādēm, kuras ir atbildīgas par patērētāju strīdu izšķiršanu ārpustiesas kārtībā ⁽¹⁾;
 - g) tiek informēti par tiesībām attiecībā uz universālo pakalpojumu, ja tiem ir piekļuve universālajam pakalpojumam atbilstīgi noteikumiem, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar 3. panta 3. punktu;
 - h) var piekļūt saviem patēriņa datiem un ar skaidru vienošanos un bez maksas var nodrošināt piekļuvi saviem mērījumu datiem jebkuram reģistrētam piegādes uzņēmumam. Par datu pārvaldību atbildīgās puses pienākums ir sniegt šos datus uzņēmumam. Dalībvalstis nosaka datu formātu un kārtību, kādā piegādātāji un patērētāji var piekļūt datiem. Par minēto pakalpojumu no patērētāja neiekasē papildu maksu;
 - i) pietiekami bieži saņem pienācīgu informāciju par faktisko elektroenerģijas patēriņu un izmaksām, lai varētu regulēt savu elektroenerģijas patēriņu. Šo informāciju sniedz, izmantojot pietiekamu termiņu, ņemot vērā lietotāju mērījumu iekārtu un attiecīgās elektroierīces jaudu. Pienācīgi jāņem vērā šādu pasākumu rentabilitāte. Par šo pakalpojumu no patērētāja neiekasē papildu maksu;
 - j) saņem galīgo kontu slēgšanas rēķinu pēc jebkuras elektroenerģijas piegādātāja maiņas ne vēlāk kā sešas nedēļas pēc šīs maiņas.
2. Dalībvalstis nodrošina viedo mēraparātu sistēmu ieviešanu, kas palīdz sasniegt patērētāju aktīvu dalību elektroenerģijas piegādes tirgū. Attiecībā uz šādu mēraparātu sistēmu ieviešanu var veikt ekonomisku izvērtējumu par visām ilgtermiņa izmaksām un ieguvumiem gan tirgum, gan individuālajiem patērētājiem vai arī par to, kāda veida viedo mēraparātu sistēma ir ekonomiski pamatota un izmaksu ziņā izdevīga, un kāds grafiks būtu piemērots to ieviešanai.

Šādu izvērtējumu veic līdz 2012. gada 3. septembrim.

Pamatojoties uz šo izvērtējumu, dalībvalstis vai jebkura to norīkota kompetenta iestāde sagatavo grafiku, kurā noteikts mērķis viedo mēraparātu sistēmas ieviest, ilgākais, 10 gadus.

Ja viedo skaitītāju izlaide tiek vērtēta pozitīvi, līdz 2020. gadam vismaz 80 % no patērētājiem nodrošina ar viedo mēraparātu sistēmām.

Dalībvalstis vai jebkura to nozīmēta kompetenta iestāde nodrošina šo attiecīgās valsts teritorijā ieviešamo mēraparātu sistēmu savstarpēju izmantojamību un pievērš pienācīgu uzmanību atbilstīgu standartu un paraugprakses izmantošanai un tam, cik svarīga ir elektroenerģijas iekšējā tirgus attīstība.

⁽¹⁾ OV L 115, 17.4.1998., 31. lpp.

II PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Direktīva 2003/54/EK	Šī direktīva
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. pants	3. pants
4. pants	4. pants
5. pants	5. pants
—	6. pants
6. pants	7. pants
7. pants	8. pants
10. pants	9. pants
8. pants	10. pants
—	11. pants
9. pants	12. pants
—	13. pants
—	14. pants
11. pants	15. pants
12. pants	16. pants
—	17. pants
—	18. pants
—	19. pants
—	20. pants
—	21. pants
—	22. pants
—	23. pants
13. pants	24. pants
14. pants	25. pants
15. pants	26. pants
16. pants	27. pants
17. pants	29. pants
18. pants	30. pants
19. pants	31. pants
20. pants	32. pants
21. pants	33. pants
22. pants	34. pants
23. pants 1. punkts (pirmais un otrais teikums)	35. pants
—	36. pants
23. pants (pārējais)	37. pants
—	38. pants
—	39. pants
—	40. pants
—	41. pants
24. pants	42. pants

Direktīva 2003/54/EK	Šī direktīva
—	43. pants
25. pants	—
26. pants	44. pants
27. pants	45. pants
—	46. pants
28. pants	47. pants
29. pants	48. pants
30. pants	49. pants
31. pants	50. pants
32. pants	51. pants
A pielikums	I pielikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2009/73/EK
(2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu
un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu
(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 47. panta 2. punktu, 55. un 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Dabasgāzes iekšējais tirgus, ko Kopienā pakāpeniski ievieš kopš 1999. gada, tiek veidots, lai visiem patērētājiem Eiropas Savienībā būtu izvēles iespējas – neatkarīgi no tā, vai šie patērētāji ir iedzīvotāji vai uzņēmumi, rastos jaunas uzņēmējdarbības izdevības, attīstītos pārrobežu tirdzniecība, tādējādi paaugstinot efektivitāti, panākot konkurētspējīgākas cenas un labāku pakalpojuma kvalitāti, kā arī sniedzot ieguldījumu piegādes drošuma un ilgtspējas pilnveidē.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/55/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu ⁽⁴⁾ ir devusi nozīmīgu ieguldījumu šāda dabasgāzes iekšējā tirgus izveidē.

(3) Līgumā garantētās brīvības Savienības pilsoņiem – *inter alia*, brīva preču aprīte, brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība – ir sasniedzamas vienīgi pilnībā atvērta tirgū, kas ļauj visiem patērētājiem brīvi izvēlēties piegādātājus un visiem piegādātājiem brīvi veikt piegādes lietotājiem.

(4) Taču patlaban pastāv šķēršļi, lai Kopienā gāzi varētu pārdot ar vienādiem noteikumiem, bez diskriminācijas vai ierobežojumiem. Jo īpaši visās dalībvalstīs vēl nepastāv nediskriminējoša piekļuve tīkliem un vienlīdz efektīva regulatīvā uzraudzība.

⁽¹⁾ OV C 211, 19.8.2008., 23. lpp.

⁽²⁾ OV C 172, 5.7.2008., 55. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 9. jūlija Atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts), Padomes 2009. gada 9. janvāra Kopējā nostāja (OV C 70 E, 24.3.2009., 37. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2009. gada 22. aprīļa Nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta). Padomes 2009. gada 25. jūnija Lēmums.

⁽⁴⁾ OV L 176, 15.7.2003., 57. lpp.

(5) Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumā “Enerģētikas politika Eiropai” uzsvērts, cik svarīgi ir pabeigt dabasgāzes iekšējā tirgus izveidi un pieņemt vienādus noteikumus visiem dabasgāzes uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā. Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumos “Gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvas” un “Eiropas gāzes un elektroenerģijas nozares apsekojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 17. pantu (galīgais ziņojums)” parādīts, ka pašreizējie noteikumi un pasākumi nav pietiekams pamats labi funkcionējoša iekšējā tirgus izveidei.

(6) Nenodalot tīklus no ražošanas un piegādes darbībām (efektīva nodalīšana), pastāv risks ne vien saskarties ar diskrimināciju tīkla vadīšanā, bet arī risks, ka vertikāli integrēti uzņēmumi zaudē stimulu veikt pienācīgus ieguldījumus tīklos.

(7) Direktīvā 2003/55/EK paredzētie juridiskās un funkcionālās nodalīšanas noteikumi tomēr nav nodrošinājuši pārvades sistēmas operatoru efektīvu nodalīšanu. Tādēļ Eiropadomes sanāksmē 2007. gada 8. un 9. martā Komisija tika aicināta izstrādāt tiesību aktu priekšlikumus, lai panāktu “piegādes un ražošanas darbību efektīvu nodalīšanu no tīkla darbībām”.

(8) Efektīvi nodalīt var tikai vienā veidā – likvidējot vertikāli integrētu uzņēmumu motivāciju diskriminēt konkurentus attiecībā uz piekļuvi tīkliem un ieguldījumiem. Vienkāršs un stabils risinājums dabiskā interešu konflikta novēršanai un piegādes drošuma panākšanai ir īpašumtiesību nodalīšana, kas paredz tīkla īpašnieku norīkot par sistēmas operatoru un viņa neatkarību no piegādes un ražošanas interesēm. Tādēļ Eiropas Parlamenta 2007. gada 10. jūlija Rezolūcijā par gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvām ⁽⁵⁾ minēts, ka īpašumtiesību nodalīšana pārvades līmenī uzskatāma par visefektīvāko līdzekli, lai nediskriminējoši veicinātu ieguldījumus infrastruktūrā, jaunu dalībnieku taisnīgu piekļuvi tīklam un pārredzamību tirgū. Nodalot īpašumtiesības, minēto iemeslu dēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tai pašai personai vai personām nav iespēju kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu

⁽⁵⁾ OV C 175 E, 10.7.2008., 206. lpp.

un vienlaikus kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu vai izmantot savas tiesības šajos uzņēmumos. Un otrādi – ja persona kontrolē pārvades sistēmu vai pārvades sistēmas operatoru, būtu jāizslēdz iespēja šai pašai personai kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu vai izmantot savas tiesības šajā uzņēmumā. Ievērojot minētos ierobežojumus, ražošanas vai piegādes uzņēmumam vajadzētu būt iespējai kļūt par pārvades sistēmas operatora vai pārvades sistēmas mazākuma akcionāru.

(9) Visām nodalīšanas sistēmām būtu efektīvi jānovērš jebkāds interešu konflikts starp ražotājiem, piegādātājiem un pārvades sistēmu operatoriem, lai veicinātu vajadzīgos ieguldījumus un jaunienācējiem garantētu piekļuvi tirgum saskaņā ar pārredzamu un efektīvu regulējumu, un valsts regulatīvajām iestādēm tās nedrīkstētu kļūt par pārmērīgi apgrūtināšu regulatīvu kārtību.

(10) Termina “kontrolē” definīcija ir pārņemta no Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula) ⁽¹⁾.

(11) Tā kā dažkārt, lai nodalītu īpašumtiesības, vajadzīga uzņēmumu pārstrukturēšana, dalībvalstīm, kuras nolemj nodalīt īpašumtiesības, būtu jāpiešķir papildu laiks attiecīgo noteikumu piemērošanai. Ņemot vērā elektroenerģijas un gāzes nozares vertikālo saikni, nodalīšanas noteikumi būtu jāattiecinā uz abām nozarēm.

(12) Nodalot īpašumtiesības, lai panāktu tīkla darbības pilnīgu neatkarību no piegādes un ražošanas interesēm un novērstu konfidencialas informācijas apmaiņu, viena un tā pati persona nedrīkstētu būt vadības loceklis gan pārvades sistēmas operatorā vai pārvades sistēmā, gan uzņēmumā, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām. Šā paša iemesla dēļ viena un tā pati persona nedrīkstētu iecelt pārvades sistēmas operatora vai pārvades sistēmas vadības locekļus un kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu vai izmantot savas tiesības šādā uzņēmumā.

(13) Izveidojot sistēmas operatoru vai pārvades operatoru, kas ir neatkarīgs no piegādes un ražošanas interesēm, vertikāli integrētam uzņēmumam būtu jāvar paturēt savā īpašumā tīkla aktīvus, vienlaikus nodrošinot interešu efektīvu nodalīšanu, ar nosacījumu, ka neatkarīgais sistēmas operators

vai neatkarīgais pārvades operators veic visas tīkla operatora funkcijas un ka tiek nodrošināts sīki izstrādāts regulējums un aptveroši regulatīvās kontroles mehānismi.

(14) Ja 2009. gada 3. septembrī uzņēmums, kam pieder pārvades sistēma, ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, dalībvalstīm būtu jādod iespēja izvēlēties starp īpašumtiesību nodalīšanu un sistēmas operatora vai pārvades operatora izveidi, kas ir neatkarīgs no piegādes un ražošanas interesēm.

(15) Lai pilnībā aizsargātu vertikāli integrētu uzņēmumu īpašnieku intereses, dalībvalstīm būtu jādod izvēles iespējas īpašumtiesību nodalīšanas īstenošanā – izmantot tiešu nodalīšanu vai sadalīt integrētā uzņēmuma akcijas tīkla uzņēmuma akcijās un piegādes un ražošanas uzņēmuma akcijās, ievērojot īpašumtiesību nodalīšanas prasības.

(16) Neatkarīga sistēmas operatora vai neatkarīga pārvades operatora risinājuma pilnīga efektivitāte būtu jānodrošina ar īpašiem papildu noteikumiem. Noteikumi par neatkarīgu sistēmas operatoru nodrošina atbilstīgu regulējumu, kas garantē godīgu konkurenci, pietiekamus ieguldījumus, tirgus pieejamību jaunpieņācējiem un gāzes tirgu integrāciju. Saskaņā ar noteikumiem par neatkarīgu sistēmas operatoru veiktas efektīvas nodalīšanas pamatā ir divi stūrakmeņi – organizatorisku pasākumu kopums, kas ietver arī pasākumus pārvades sistēmu operatoru vadībai, un to pasākumu kopums, kuri attiecas uz investīcijām, jaunu ražošanas jaudu piesaisti tīklam un tirgus integrāciju, īstenojot reģionālo sadarbību. Pārvades sistēmas operatora neatkarība, *inter alia*, būtu jānodrošina, izmantojot arī dažus “miera periodus”, kad vertikāli integrētajā uzņēmumā neattieks nekāda pārvaldes vai cita atbilstīga darbība, kas nodrošinātu piekļuvi informācijai, kādu varētu iegūt arī ieņemot amatu pārvaldē. Efektīvas nodalīšanas risinājums saistībā ar neatkarīgu sistēmas operatoru atbilst prasībām, ko 2007. gada 8. un 9. marta sanāksmē noteikusi Eiropadome.

(17) Lai attīstītu konkurenci dabasgāzes iekšējā tirgū, lieliem lietotājiem, kas nav mājāsaimniecību lietotāji, vajadzētu būt iespējai izvēlēties piegādātājus un slēgt līgumus ar vairākiem piegādātājiem, kas nodrošina tiem vajadzīgo dabasgāzes daudzumu. Būtu jānodrošina šādu lietotāju aizsardzība pret ekskluzīvu tiesību klauzulām, ar ko liedz iespēju pieņemt konkurējošus un/vai papildu piedāvājumus.

⁽¹⁾ OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.

- (18) Dalībvalstij ir tiesības izvēlēties pilnīgu īpašumtiesību nodalīšanu savā teritorijā. Ja dalībvalsts ir īstenojusi šīs tiesības, uzņēmumam nav tiesību izveidot neatkarīgu sistēmas operatoru vai neatkarīgu pārvades operatoru. Turklāt uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, nedrīkst tieši vai netieši īstenot kontroli vai jebkādas tiesības attiecībā uz pārvades sistēmas operatoru no dalībvalsts, kas ir izvēlējusies pilnu īpašumtiesību nodalīšanu.
- (19) Saskaņā ar šo direktīvu dabasgāzes iekšējā tirgū pastāvēs dažādi tirgus organizēšanas veidi. Pasākumiem, ko dalībvalstis var īstenot, lai nodrošinātu vienādus noteikumus, būtu jābalstās uz prevalējošām vispārējo interešu vajadzībām. Būtu jāapspriežas ar Komisiju par minēto pasākumu saderīgumu ar Līgumu un Kopienas tiesību aktiem.
- (20) Īstenojot efektīvu nodalīšanu, būtu jāievēro nediskriminācijas princips starp publisko un privāto sektoru. Tādēļ vienai un tai pašai personai nevajadzētu būt iespējai atsevišķi vai kolektīvi īstenot kontroli vai citas tiesības, pārkāpjot īpašumtiesību nodalīšanas noteikumus vai neatkarīga sistēmas operatora risinājumu, atsevišķi vai kopā, attiecībā uz pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu un piegādes vai ražošanas uzņēmumu institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumu pieņemšanu. Attiecībā uz īpašumtiesību nodalīšanu un neatkarīga sistēmas operatora risinājumu, ja attiecīgā dalībvalsts var pierādīt, ka prasība ir izpildīta, divām atsevišķām publiskām struktūrām būtu jāvar kontrolēt ražošanas un piegādes darbības, no vienas puses, un pārvades darbības, no otras puses.
- (21) Pilnīgi efektīva tīkla darbību nodalīšana no piegādes un ražošanas darbībām būtu jāpiemēro visā Kopienā gan attiecībā uz Kopienas, gan ārpuskopienas uzņēmumiem. Lai tīkla darbības un piegādes un ražošanas darbības Kopienā saglabātos neatkarīgas viena no otras, regulatīvajām iestādēm būtu jāpiešķir pilnvarojums atteikt sertifikāciju pārvades sistēmas operatoriem, kas neievēro nodalīšanas noteikumus. Lai nodrošinātu minēto noteikumu konsekventu piemērošanu visā Kopienā, regulatīvajām iestādēm, pieņemot lēmumus par sertifikāciju, būtu maksimāli jāņem vērā Komisijas atzinums. Lai panāktu arī to, ka tiek ievērotas Kopienas starptautiskās saistības un solidaritāte un energoapgādes drošums Kopienā, Komisijai vajadzētu būt tiesībām sniegt atzinumu par tāda pārvades sistēmas īpašnieka vai pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kuru kontrolē persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm.
- (22) Energoapgādes drošums ir svarīgs sabiedrības drošības aspekts, un tā ir cieši saistīta ar gāzes iekšējā tirgus efektīvu darbību un dalībvalstu izolēto tirgu integrāciju. Gāzi Savienības pilsoņiem var piegādāt vienīgi pa tīklu. Funkcionējoši atvērti gāzes tirgi un jo īpaši tīkli un citi aktīvi, kas saistīti ar gāzes piegādi, ir būtiski sabiedrības drošībai, ekonomikas konkurētspējai un Savienības pilsoņu labklājībai. Tālab personām no trešām valstīm būtu jāļauj kontrolēt kādu pārvades sistēmu vai pārvades sistēmas operatoru vienīgi tad, ja tās ievēro Kopienā spēkā esošās efektīvas nodalīšanas prasības. Neskarot Kopienas starptautiskās saistības, Kopiena uzskata, ka gāzes pārvades sistēma Kopienai ir ļoti svarīga, tādēļ ir vajadzīgi papildu drošības pasākumi, lai uzturētu Kopienas energoapgādes drošumu, izvairoties no apdraudējumiem sabiedriskajai kārtībai un sabiedrības drošībai Kopienā, kā arī Savienības pilsoņu labklājībai. Lai Kopienas energoapgāde būtu droša, jo īpaši jāizvērtē, cik neatkarīgi darbojas tīkli, kādā mērā Kopiena no dalībvalstis ir atkarīgas no trešo valstu enerģijas piegādēm un kādā veidā konkrētā trešā valstī veic iekšzemes un ārējo tirdzniecību un ieguldījumus enerģētikas jomā. Tālab piegādes drošums būtu jāizvērtē, ņemot vērā katra gadījuma faktiskos apstākļus, kā arī tiesības un pienākumus, ko uzliek starptautiskās tiesības, jo īpaši starptautiski nolīgumi, ko Kopiena ir noslēgusi ar attiecīgo trešo valsti. Komisija ir aicināta attiecīgos gadījumos sniegt ieteikumus, lai ar trešām valstīm risinātu sarunas saistībā ar attiecīgiem nolīgumiem par Kopienas energoapgādes drošumu, vai iekļaut vajadzīgos jautājumus citās sarunās ar minētajām trešām valstīm.
- (23) Ir jāveic papildu pasākumi, lai nodrošinātu pārredzamus un nediskriminējošus tarifus attiecībā uz piekļuvi transportēšanai. Šie tarifi jāpiemēro visiem lietotājiem, tos nediskriminējot. Ja uzglabāšanas objekts, saspīestas gāzes uzglabāšana sistēmā vai palīgpalpojums darbojas pietiekami konkurētspējīgā tirgū, piekļuvi varētu atļaut, pamatojoties uz pārredzamiem un nediskriminējošiem mehānismiem uz tirgus bāzes.
- (24) Jāpanāk uzglabāšanas sistēmu operatoru neatkarība, lai pilnveidotu trešo personu piekļuvi uzglabāšanas objektiem, kas ir tehniski un/vai ekonomiski nepieciešami, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi lietotāju apgādes sistēmai. Tādēļ uzglabāšanas objekti jāpārvalda juridiski nodalītām struktūrām ar efektīvām tiesībām pieņemt lēmumus

par aktīviem, kas vajadzīgi uzglabāšanas objektu uzturēšanai, vadīšanai un attīstīšanai. Ir jāpalielina arī pārredzamība trešām personām piedāvāto uzglabāšanas objektu jaudu pārvaldīšanā, paredzot, ka dalībvalstis nosaka un publicē atbilstošu nediskriminējošu, skaidru un publisku regulējumu, ko piemēro uzglabāšanas objektiem. Lai noteiktu šo pienākumu, nevajadzētu pieņemt jaunu lēmumu par piekļuves režīmiem, bet tam būtu jāuzlabo pārredzamība attiecībā uz piekļuves režīmu uzglabāšanas objektiem. Komerciāli jutīgas informācijas konfidencialitātes prasības ir īpaši svarīgas, ja tās skar būtībā stratēģiskus datus vai ja uzglabāšanas objektam ir tikai viens lietotājs.

(25) No nediskriminējošas piekļuves sadales tīkliem ir atkarīga pakārtota piekļuve lietotājiem mazumtirdzniecības līmenī. Taču diskriminācijas iespējas trešo personu piekļuves un ieguldījumu ziņā sadales līmenī ir mazākas nekā pārvades līmenī, kur pārslodze un ražošanas interešu ietekme kopumā ir lielāka nekā sadales līmenī. Turklāt sadales sistēmu operatoru juridiskā un funkcionālā nodalīšana atbilstoši Direktīvai 2003/55/EK bija prasīta vienīgi no 2007. gada 1. jūlija, un tās ietekme uz dabasgāzes iekšējo tirgu vēl nav novērtēta. Spēkā esošie juridiskās un funkcionālās nodalīšanas noteikumi var nodrošināt efektīvu nodalīšanu, ja tos skaidrāk definē, atbilstoši īsteno un cieši pārbauda. Lai panāktu vienādus noteikumus mazumtirdzniecībā, būtu jāuzrauga sadales sistēmu operatoru darbība, lai tie neizmanto vertikāli integrēta uzņēmuma priekšrocības attiecībā uz to konkurētspēju tirgū, jo īpaši saistībā ar māj-saimniecību lietotājiem vai maziem lietotājiem, kas nav māj-saimniecību lietotāji.

(26) Dalībvalstīm būtu jāveic konkrēti pasākumi, lai atbalstītu biogāzes un no biomasas ražotas gāzes plašāku izmantošanu, un to ražotājiem būtu jādod nediskriminējoša piekļuve gāzes sistēmai – ar noteikumu, ka šī piekļuve pastāvīgi ir saskaņota ar atbilstīgajiem tehniskajiem noteikumiem un drošības standartiem.

(27) Lai izvairītos no pārmērīga finansiāla un administratīva sloga radīšanas mazajiem sadales sistēmu operatoriem, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai vajadzības gadījumā atbrīvot attiecīgos uzņēmumus no sadales juridiskās nodalīšanas prasībām.

(28) Ja slēgtu sadales sistēmu izmanto, lai nodrošinātu integrētas energoapgādes optimālu efektivitāti, kurai nepieciešami īpaši darbības standarti, vai ja slēgtu sadales sistēmu galvenokārt uztur sistēmas īpašnieka lietošanai, vajadzētu būt iespējai uz sadales sistēmas operatoru neattiecināt saistības, kas sadales sistēmas operatora un sistēmas lietotāju

attiecību īpašā rakstura dēļ radītu nevajadzīgu administratīvo slogu. Rūpniecisko, komerciālo vai koplietošanas pakalpojumu vietās, piemēram, vilcienu staciju ēkās, lidostās, slimnīcās, lielās nometņu vietās ar integrētu aprīkojumu vai ķīmiskās rūpniecības vietās var ierīkot slēgtas sadales sistēmas, ņemot vērā to darbību specializēto raksturu.

(29) Ar Direktīvu 2003/55/EK tika ieviesta prasība dalībvalstīm izveidot regulatorus ar īpašām pilnvarām. Tomēr pieredze liecina, ka regulācijas efektivitāti bieži vien mazina regulatoru atkarība no valdības, kā arī nepietiekamas pilnvaras un rīcības brīvība. Tādēļ Eiropadomes sanāksmē 2007. gada 8. un 9. martā Komisija tika aicināta izstrādāt tiesību aktu priekšlikumus, lai panāktu valstu energoregulatoru pilnvaru turpmāku saskaņošanu un neatkarības stiprināšanu. Vajadzētu būt iespējai, ka šo valstu regulatīvo iestāžu pilnvaras attiecas gan uz elektroenerģijas, gan gāzes nozari.

(30) Lai dabasgāzes iekšējais tirgus darbotos pareizi, energoregulatoriem ir jāspēj pieņemt lēmumus par visiem atbilstošiem regulēšanas jautājumiem un jābūt pilnīgi neatkarīgiem no visām citām publiskām un privātām interesēm. Tas neliedz īstenot ne tiesu iestāžu veiktu pārskatīšanu, ne parlamentāro pārraudzību atbilstīgi dalībvalstu konstitucionālajām tiesībām. Turklāt tas, ka attiecīgās valsts likumdevējs apstiprina regulatora budžetu, nav šķērslis budžeta neatkarībai. Noteikumi par regulatīvās iestādes neatkarību attiecībā uz piešķirtā budžeta īstenošanu būtu jāpiemēro saskaņā ar dalībvalstu normatīvajiem aktiem par budžetu. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pienācīgi ņemt vērā cilvēkresursu pieejamību un valdes lielumu, vienlaikus veicinot valstu regulatīvo iestāžu neatkarību no jebkādam politiskām vai ekonomiskām interesēm, īstenojot atbilstīgu rotācijas sistēmu.

(31) Lai visiem tirgus dalībniekiem, tostarp jaunpienācējiem, nodrošinātu efektīvu piekļuvi tirgum, ir vajadzīgi nediskriminējoši un izmaksas atspoguļojoši balansēšanas mehānismi. Tas būtu jāpanāk, izveidojot tādus pārredzamus, uz tirgu balstītus mehānismus dabasgāzes piegādei un iepirkšanai, kas vajadzīgi atbilstīgi balansēšanas prasībām. Valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāieņem aktīva nostāja, lai nodrošinātu to, ka balansēšanas tarifi ir nediskriminējoši un atspoguļo izmaksas. Vienlaikus būtu jānodrošina atbilstīgi stimuli, lai balansētu gāzes pievadi un izvadi un neapdraudētu sistēmu.

- (32) Valstu regulatīvajām iestādēm vajadzētu būt iespējai noteikt vai apstiprināt tarifus vai to aprēķināšanas metodiku, pamatojoties uz pārvades sistēmas operatora vai sadales sistēmas operatora(-u), vai sašķidrinātas dabasgāzes (SDG) sistēmas operatora priekšlikumu vai arī pamatojoties uz priekšlikumu, par ko vienojušies šie operatori un tīkla lietotāji. Pildot šos uzdevumus, valstu regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina, ka pārvades un sadales tarifi ir nediskriminējoši un atspoguļo izmaksas, kā arī jāņem vērā tīkla robežizmaksas, no kurām ilgtermiņā izvairās, izmantojot pieprasījuma regulēšanas pasākumus.
- (33) Energoregulatoriem vajadzētu būt pilnvarām pieņemt saistošus lēmumus attiecībā uz dabasgāzes uzņēmumiem un piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas dabasgāzes uzņēmumiem, kas nepilda saistības, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa tiem piemēro šādas sankcijas. Neskarot konkurences noteikumu piemērošanu, energoregulatoriem būtu jāpiešķir arī pilnvaras pieņemt lēmumus par vajadzīgajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka lietotāji gūst labumu no efektīvas konkurētspējas sekmēšanas, kas nodrošina dabasgāzes iekšējā tirgus pareizu darbību. Gāzes realizācijas programmas ir viens no iespējamiem pasākumiem, ko var izmantot, lai veicinātu efektīvu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību. Tāpat energoregulatoriem būtu jāpiešķir pilnvaras palīdzēt nodrošināt augstas prasības attiecībā uz universālo un sabiedrisko pakalpojumu, vienlaikus veicinot tirgus atvēršanu, kā arī palīdzēt nodrošināt neaizsargāto lietotāju drošību un patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu pilnīgu efektivitāti. Minētie noteikumi nedrīkstētu skart ne Komisijas pilnvaras konkurences noteikumu piemērošanā, tostarp pilnvaras izskatīt apvienošanās gadījumus ar Kopienas dimensiju, ne noteikumus par iekšējo tirgu, piemēram, kapitāla brīvību apriti. Neatkarīgā struktūra, pie kuras var griezties puse, ko ietekmē valsts regulatora lēmums, varētu būt tiesa vai cita tiesu iestāde, kam ir pilnvaras veikt tiesas izskatīšanu.
- (34) Valstu regulatīvo iestāžu pilnvaru saskaņošanai būtu jāietver tiesības nodrošināt stimulus dabasgāzes uzņēmumiem un piemērot dabasgāzes uzņēmumiem iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. Turklāt regulatīvajām iestādēm vajadzētu būt pilnvarotām pieprasīt atbilstīgu informāciju no dabasgāzes uzņēmumiem, veikt pienācīgu un pietiekamu izmeklēšanu un izšķirt domstarpības.
- (35) Būtu jāveicina ieguldījumi svarīgākajos infrastruktūras objektos, vienlaikus nodrošinot dabasgāzes iekšējā tirgus efektīvu darbību. Lai infrastruktūras projekti, kuriem piemērots atbrīvojums, pozitīvi ietekmētu konkurenci un piegādes drošumu, projekta plānošanas stadijā būtu jāpārbauda tirgus ieinteresētība un jāpieņem pārslodzes vadības noteikumi. Ja infrastruktūra atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, Energoregulatoru sadarbības aģentūrai, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido energoregulatoru sadarbības aģentūru⁽¹⁾ ("Aģentūra"), būtu jāizskata – kā galējais līdzeklis – atbrīvojuma pieprasījums, lai pilnībā izvērtētu pārrobežu ietekmi un vienkāršotu administratīvās procedūras. Turklāt, tā kā šādiem lieliem atbrīvotiem infrastruktūras būvniecības projektiem ir īpašs riska profils, būtu jāparedz iespēja, ka uzņēmumiem, kuriem ir piegādes un ražošanas intereses, laiku ļauj atkāpties no pilnīgas nodalīšanas noteikumiem. Piegādes drošuma dēļ tas jo īpaši attiecas uz jauniem cauruļvadiem Kopienā, pa kuriem transportē gāzi no trešām valstīm uz Kopienu. Saskaņā ar Direktīvu 2003/55/EK noteiktos atbrīvojumus turpina piemērot līdz paredzētajam beigu termiņam, kas noteikts atbrīvojuma piešķiršanas lēmumā.
- (36) Dabasgāzes iekšējam tirgum trūkst likviditātes un pārredzamības, un tādējādi tiek traucēta resursu efektīva sadale, nodrošināšanās pret risku un jaunu dalībnieku ienākšana tirgū. Ir jāpalielina uzticība tirgum, tā likviditāte un tirgus dalībnieku skaits, un tādēļ ir jāveic gāzes piegādes uzņēmumu plašāka regulatīvā pārraudzība. Šīm prasībām nevajadzētu būt pretrunā spēkā esošajiem Kopienas tiesību aktiem, kas reglamentē finanšu tirgus, un tām vajadzētu būt saderīgām ar minētajiem noteikumiem. Energoregulatoriem un finanšu tirgus regulatoriem ir jāsadarbojas, lai savstarpēji palīdzētu labāk pārraudzīt attiecīgos tirgus.
- (37) Dabasgāzi galvenokārt un aizvien vairāk Kopienā importē no trešām valstīm. Kopienas tiesību aktos būtu jāņem vērā dabasgāzes tirgus īpatnības, piemēram, zināmu strukturālo neelastību, ko rada piegādātāju koncentrācija, piegāžu ilgtermiņa līgumus vai nākamā posma likviditātes trūkumu. Tādēļ ir vajadzīga lielāka pārredzamība, tostarp attiecībā uz cenu veidošanos.
- (38) Pirms Komisija pieņem pamatnostādnes, ar ko sīkāk nosaka lietvedības prasības, Aģentūrai un Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejai ("CESR"), kas izveidota ar Komisijas

(1) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 1. lappusi.

Lēmumu 2009/77/EK ⁽¹⁾, būtu jāapspriežas par minēto pamatnostādņu saturu un jākonsultē Komisija par to. Aģentūrai un CESR būtu arī jāsadarbības, lai turpmāk izpētītu to, vai uz darījumiem ar gāzes piegādes līgumiem un gāzes atvasinātajiem instrumentiem būtu jāattiecinā pārredzamības prasības pirmstirdzniecības vai pēctirdzniecības posmā, un, ja tā ir, tad kādām vajadzētu būt šīm prasībām, kā arī jākonsultē Komisija par šo jautājumu.

(39) Dalībvalstīm vai, ja dalībvalsts tā paredz, regulatīvajai iestādei būtu jāveicina pārtraucamu piegādes līgumu izstrāde.

(40) Piegādes drošuma nolūkā būtu jākontrolē piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvars atsevišķās dalībvalstīs, un pēc kontroles veikšanas būtu jāsapagatavo ziņojums par stāvokli Kopienā, ņemot vērā teritoriju starpsavienojuma jaudu. Šāda kontrole būtu jāveic pietiekami savlaicīgi, lai varētu veikt atbilstīgus pasākumus, ja ir apdraudēts piegādes drošums. Vajadzīgās tīkla infrastruktūras, tostarp starpsavienojuma jaudas, izveidei un uzturēšanai būtu jāsekmē stabila gāzes apgāde.

(41) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka, ņemot vērā vajadzīgās kvalitātes prasības, biogāzi un gāzi no biomasas vai citus gāzes veidus var bez diskriminācijas ievadīt gāzes sistēmā – ar noteikumu, ka šī piekļuve ir pastāvīgi saderīga ar atbilstīgajiem tehniskajiem noteikumiem un drošības standartiem. Šiem noteikumiem un standartiem būtu jānodrošina šo gāzu tehniska un droša ievadīšana un transportēšana dabasgāzes sistēmā, kā arī jāpievēršas to ķīmiskajām īpašībām.

(42) Ilgtermiņa līgumi arī turpmāk ieņems nozīmīgu vietu dalībvalstu gāzes piegādē, un tie būtu jāsauglabā kā izvēles iespēja gāzes piegādes uzņēmumiem, ciktāl tie neapdraud šīs direktīvas mērķus un ir saderīgi ar Līgumu, tostarp ar konkurences noteikumiem. Tādēļ ilgtermiņa līgumi ir jāņem vērā, plānojot dabasgāzes uzņēmumu piegādes un transportēšanas jaudu.

(43) Lai nodrošinātu augstu sabiedrisko pakalpojumu standartu uzturēšanu Kopienā, par visiem pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķus, būtu regulāri jāinformē Komisija. Komisijai būtu regulāri jāpublicē ziņojums, kurā analizēti valstu līmenī veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu mērķu sasniegšanā un salīdzināta to efektivitāte, lai sniegtu ieteikumus par valstīs veicamajiem pasākumiem, tādējādi panākot augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai tad,

kad tās ir pieslēgtas gāzes sistēmai, lietotāji tiktu informēti par viņu tiesībām saņemt noteiktas kvalitātes dabasgāzi par pieņemamām cenām. Pasākumi, ko dalībvalstis veic, lai aizsargātu tiešos lietotājus, var būt atšķirīgi atkarībā no tā, vai tie ir paredzēti mājāsaimniecībām vai maziem un vidējiem uzņēmumiem.

(44) Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību ievērošana ir šīs direktīvas pamatprasība, un šajā direktīvā ir svarīgi precizēt kopējos minimālos standartus, kurus ievēro visas dalībvalstis un kuros ņemti vērā mērķi attiecībā uz patērētāju aizsardzību, piegādes drošumu, vides aizsardzību un līdzvērtīgu konkurenci visās dalībvalstīs. Svarīgi, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības varētu interpretēt katrā valstī, ņemot vērā apstākļus valstī un ievērojot Kopienas tiesību aktus.

(45) Pasākumi, ko dalībvalstis īsteno, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas mērķus, jo īpaši varētu ietvert adekvātu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valstu un Kopienas instrumentus. Šie instrumenti var ietvert atbildības mehānismus, lai garantētu vajadzīgos ieguldījumus.

(46) Ciktāl dalībvalstu veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildei ir ar valsts atbalsts saskaņā ar Līguma 87. panta 1. punktu, tām ir pienākums pazinot par šiem pasākumiem Komisijai saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktu.

(47) Ir turpmāk jāpilnveido sabiedriskā pakalpojuma saistības un no tām izrietošās kopējās obligātās prasības, lai visiem patērētājiem, jo īpaši neaizsargātiem patērētājiem, nodrošinātu ieguvumus no konkurences un taisnīgām cenām. Sabiedriskā pakalpojuma prasības būtu jāinterpretē valstu līmenī, ņemot vērā situāciju attiecīgajā valstī; dalībvalstīm tomēr būtu jāievēro Kopienas tiesību akti. Savienības pilsoņiem un, ja dalībvalstis to uzskata par vajadzīgu, maziem uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai izmantot sabiedriskā pakalpojuma saistības, jo īpaši attiecībā uz piegādes drošumu un saprātīgām cenām. Galvenais lietotāju apgādes faktors ir piekļuve objektīviem un pārredzamiem patēriņa datiem. Tādējādi patērētājiem vajadzētu būt iespējai piekļūt saviem patēriņa datiem un ar tiem saistītajām cenām un pakalpojumu izmaksām, lai tie varētu aicināt konkurentus uz šo datu pamata sagatavot piedāvājumu. Patērētājiem būtu arī jānodrošina tiesības būt pienācīgi informētiem par savu enerģijas patēriņu. Priekšapmaksai būtu jāatspoguļo iespējama dabasgāzes patēriņš, un dažādām maksājumu sistēmām vajadzētu būt nediskriminējošām. Patērētājiem pietiekami bieži sniegta informācija par enerģijas rēķinu radīto stimulu enerģiju taupīt, jo lietotāji skaidri redzēs, kā ieguldījumi energoefektivitātē un patēriņa paradumu maiņa ietekmē viņu energopatēriņa rēķinus.

⁽¹⁾ OV L 25, 29.01.2009., 18. lpp.

- (48) Šajā direktīvā galvenā nozīme būtu jāpiešķir patērētāju interesēm, un pakalpojuma kvalitātei vajadzētu būt vienai no dabasgāzes uzņēmumu galvenajām atbildībām. Būtu jāpastiprina un jānodrošina pašreizējās patērētāju tiesības, un tam būtu jāietver lielāka pārredzamība. Patērētāju aizsardzībai būtu jānodrošina, ka visi patērētāji plašākā Kopienas perspektīvā gūst labumu no konkurētspējīga tirgus. Patērētāju tiesību ievērošana būtu jāīsteno dalībvalstīm vai, ja dalībvalsts tā paredz, regulatīvajām iestādēm.
- (49) Patērētājiem būtu jādara pieejama skaidra un saprotama informācija par viņu tiesībām saistībā ar enerģētikas nozari. Komisijai, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp ar dalībvalstīm, valsts regulatīvajām iestādēm, patērētāju organizācijām un dabasgāzes uzņēmumiem, būtu jā sagatavo pieejams, lietotājiem draudzīgs enerģijas patērētāju kontrolsaraksts, kas patērētājiem sniegtu praktisku informāciju par viņu tiesībām. Šis enerģijas patērētāja kontrolsaraksts būtu jānodrošina visiem patērētājiem, un tam vajadzētu būt publiski pieejamam.
- (50) Enerģētiskā nabadzība Kopienā ir arvien lielāka problēma. Tādēļ skartajām dalībvalstīm, kas vēl to nav izdarījušas, būtu jāizstrādā valsts rīcības plāni vai citi piemēroti mehānismi, lai novērstu enerģētisko nabadzību un mazinātu to cilvēku skaitu, kuri nonākuši šādā situācijā. Jebkurā gadījumā dalībvalstīm būtu jānodrošina neaizsargātu lietotāju energoapgāde. Lai to izdarītu, varētu izmantot integrētu pieeju, piemēram, saistībā ar sociālo politiku un pasākumiem sociālā nodrošinājuma vai mājokļu energoefektivitātes uzlabošanas jomā. Ar šo direktīvu vismaz būtu jāradā iespēja īstenot valsts politiku neaizsargātu lietotāju labā.
- (51) Efektīvi un visiem patērētājiem pieejami domstarpību izšķiršanas līdzekļi garantē patērētāju lielāku aizsardzību. Dalībvalstīm būtu jāievieš ātras un efektīvas sūdzību izskatīšanas procedūras.
- (52) Vajadzētu būt iespējai viedo mēraparātu sistēmu ieviešanu balstīt uz ekonomisko izvērtējumu. Ja izvērtējumā secina, ka šādu mēraparātu sistēmu ieviešana ir ekonomiski pamatota un rentabla tikai lietotājiem, kas patērē noteiktu gāzes daudzumu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai to ņemt vērā, veidojot viedo mēraparātu sistēmas.
- (53) Tirgus cenām būtu jānodrošina pareizie stimuli tīklu attīstībai.
- (54) Godīgas konkurences veicināšanai un vieglai dažādu piegādātāju pieejamībai vajadzētu būt īpaši svarīgiem faktoriem dalībvalstīs, lai ļautu patērētājiem pilnībā izmantot iespējas, ko piedāvā liberalizēts dabasgāzes iekšējais tirgus.
- (55) Lai uzlabotu piegādes drošumu, vienlaikus saglabājot dalībvalstu solidaritāti, jo īpaši energoapgādes krīzes gadījumā, ir būtiski izveidot pamatu reģionālai sadarbībai, kas notiktu solidaritātes gaisotnē. Šāda sadarbība var notikt, ja dalībvalstis tā nolemj, pirmkārt un galvenokārt pamatojoties uz tirgus mehānismiem. Sadarbībai reģionālās un divpusējās solidaritātes veicināšanas jomā nevajadzētu radīt nesamērīgi lielu slogu tirgus dalībniekiem vai diskriminēt tos.
- (56) Lai izveidotu dabasgāzes iekšējo tirgu, dalībvalstīm būtu jāveicina savu valstu tīklu integrācija un tīklu operatoru sadarbība Kopienas un reģionālā līmenī, integrējot arī tādas izolētas sistēmas, kas veido Kopienā pastāvošās "gāzes salas".
- (57) Vienam no galvenajiem šīs direktīvas mērķiem vajadzētu būt īsta dabasgāzes iekšējā tirgus izveidei, izmantojot Kopienā vienotu tīklu, un tādēļ regulatīvajiem jautājumiem par pārrobežu savienojumiem un reģionālajiem tirgiem vajadzētu būt regulatīvo iestāžu galvenajam uzdevumam, attiecīgajā gadījumā cieši sadarbojoties ar Aģentūru.
- (58) Vienam no šīs direktīvas galvenajiem mērķiem vajadzētu būt arī izstrādāt kopējus noteikumus, lai nodrošinātu istu iekšējo tirgu un plaši pieejamu gāzes piegādi. Šajā nolūkā neizkropļotas tirgus cenas nodrošinātu stimulu pārrobežu starpsavienojumiem, vienlaikus ilgtermiņā radot cenu konvergenci.
- (59) Regulatīvajām iestādēm būtu arī jāsniedz informācija par tirgu, lai Komisija varētu veikt savas funkcijas – novērot un uzraudzīt dabasgāzes iekšējo tirgu un tā attīstību īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, tostarp tādas aspektus kā piedāvājums un pieprasījums, pārvades un sadales infrastruktūra, pakalpojumu kvalitāte, pārrobežu tirdzniecība, pārslodzes vadība, ieguldījumi, vairumtirdzniecības un patērētāju cenas, tirgus likviditāte, kā arī vides aizsardzības un efektivitātes uzlabošana. Valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāziņo konkurences iestādēm un Komisijai par tām dalībvalstīm, kurās cenas kropļo konkurenci un apdraud tirgus pareizu darbību.

(60) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi – proti, izveidot pilnībā funkcionējošu dabasgāzes iekšējo tirgu – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

(61) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 715/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem ⁽¹⁾ Komisija var pieņemt pamatnostādnes, lai sasniegtu vajadzīgo saskaņotības pakāpi. Šīs pamatnostādnes, kas ir saistošs īstenošanas pasākums, attiecībā uz dažiem šīs direktīvas noteikumiem ir arī piemērots instruments, ko pēc vajadzības var ātri pielāgot.

(62) Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽²⁾.

(63) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt pamatnostādnes, kas vajadzīgas, lai panāktu minimālo saskaņotības pakāpi šīs direktīvas mērķa sasniegšanai. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to ar jauniem nebūtiskiem elementiem, jāpieņem saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.

(64) Saskaņā ar 34. punktu lestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁽³⁾ dalībvalstīm ir ieteikts gan savām vajadzībām, gan Kopienas interesēs izstrādāt savas tabulas, kurās pēc iespējas precīzāk atspoguļota atbilstība starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, un padarīt tās publiski pieejamas.

(65) Ņemot vērā to, kādus grozījumus pašlaik izdara Direktīvā 2003/55/EK, skaidrības un racionalizācijas nolūkā ir vēlams attiecīgos noteikumus pārstrādāt, tos visus apvienojot vienā jaunās direktīvas tekstā.

(66) Šī direktīva respektē pamattiesības un ievēro principus, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU:

I NODAĻA

PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo direktīvu paredz kopīgus noteikumus dabasgāzes pārvadei, sadalei, piegādei un uzglabāšanai. Ar to nosaka normas, kas attiecas uz dabasgāzes nozares organizāciju un darbību, piekļuvi tirgum, kritērijiem un procedūrām, ko piemēro, piešķirot atļaujas dabasgāzes pārvadei, sadalei, piegādei un uzglabāšanai, kā arī uz sistēmu vadīšanu.

2. Šajā direktīvā paredzētos noteikumus par dabasgāzi, tostarp šķidrinātu dabasgāzi (SDG), piemēro nediskriminējošā veidā arī biogāzei un no biomasas iegūtai gāzei vai citu tipu gāzei, ciktāl tādās gāzes var tehniski un droši ievadīt un transportēt dabasgāzes sistēmā.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “dabasgāzes uzņēmums” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic vismaz vienu no šīm funkcijām – ražo, pārveda, sadala, piegādā, iegādājas vai uzglabā dabasgāzi, tostarp SDG, un atbild par komerciāliem, tehniskiem un/vai uzturēšanas uzdevumiem, kas ir saistīti ar šīm funkcijām, bet šo personu kategorija neietver tiešos lietotājus;
- 2) “gāzes sākumposma pārvades cauruļvadu tīkls” ir jebkāds cauruļvads vai cauruļvadu tīkls, ko izmanto un/vai būvē naftas vai gāzes ražošanas projektā vai izmanto, lai pārvadītu dabasgāzi no viena vai vairākiem tādiem projektiem uz pārstrādes uzņēmumu vai terminālu vai pēdējo piekrastes terminālu;
- 3) “pārvede” ir dabasgāzes transportēšana tīklā, ko galvenokārt veido augstspiediena cauruļvadi un kas nav gāzes sākumposma pārvades cauruļvadu tīkls, kā arī nav daļa no augstspiediena cauruļvadiem, kurus galvenokārt lieto vietējai dabasgāzes sadalei, lai to piegādātu tiešajiem lietotājiem, bet neietverot piegādi;
- 4) “pārvades sistēmas operators” ir fiziska vai juridiska persona, kas veic pārvades funkciju un atbild par pārvades sistēmas vadīšanu, uzturēšanas nodrošināšanu un, vajadzības gadījumā, attīstību konkrētā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tās starpsavienošānu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām gāzes pārvades prasībām;

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 36. lappusi.

⁽²⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

⁽³⁾ OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.

- 5) "sadale" ir dabasgāzes transportēšana vietējos vai reģionālos gāzes cauruļvadu tīklos, lai to piegādātu lietotājiem, bet neietverot piegādi;
- 6) "sadales sistēmas operators" ir fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par sadales sistēmas darbību, vadīšanu, uzturēšanas nodrošināšanu un, vajadzības gadījumā, attīstību konkrētā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tās starpsavienošanu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām gāzes sadales prasībām;
- 7) "piegāde" ir dabasgāzes, tostarp SDG, pārdošana, tostarp tālākpārdošana, lietotājiem;
- 8) "piegādes uzņēmums" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic gāzes piegādi;
- 9) "uzglabāšanas objekts" ir objekts, ko izmanto dabasgāzes uzglabāšanai un kas pieder dabasgāzes uzņēmumam un/vai ko tas izmanto – arī SDG iekārtu daļa, ko izmanto uzglabāšanai, bet kas nav ražošanā izmantotā daļa un iekārtas, kuras rezervētas vienīgi pārvades sistēmu operatoriem, kuri nodrošina pārvadi;
- 10) "uzglabāšanas sistēmas operators" ir fiziska vai juridiska persona, kas pilda uzglabāšanas funkciju un ir atbildīga par uzglabāšanas objekta vadīšanu;
- 11) "SDG iekārta" ir termināls, ko izmanto dabasgāzes šķidrināšanai vai SDG importēšanai, izkraušanai un atkārtotai pārvēršanai gāzē, un pie tās pieder palīgpakalpojumi un pagaidu glabātuves, kas vajadzīgas atkārtotai pārvēršanai gāzē un turpmākai piegādei uz pārvades sistēmu, bet tā neietver tās SDG terminālu daļas, ko izmanto uzglabāšanai;
- 12) "SDG sistēmas operators" ir fiziska vai juridiska persona, kas pilda dabasgāzes šķidrināšanas funkciju vai importē un izkrauž SDG, un pārvērš to atpakaļ gāzē, un ir atbildīgs par SDG iekārtas vadīšanu;
- 13) "sistēma" ir visi pārvades tīkli, sadales tīkli, SDG iekārtas un/vai uzglabāšanas objekti, kas pieder dabasgāzes uzņēmumam un/vai ko tas vada, tostarp uzņēmuma iekārtas, kas nodrošina saspiešanas gāzes uzglabāšanu sistēmā un palīgpakalpojumus, kā arī tīkli un iekārtas, kas pieder saistītiem uzņēmumiem vai ko tie vada, kur tas vajadzīgs, lai nodrošinātu piekļuvi pārvadei, sadalei un SDG;
- 14) "palīgpakalpojumi" ir visi pakalpojumi, kas vajadzīgi, lai piekļūtu pārvades tīkliem, sadales tīkliem, SDG iekārtām un/vai uzglabāšanas objektiem un vadītu tos, tostarp lai veiktu balansēšanu, jaukšanu un inerto gāzu ievadīšanu, bet neietverot objektus vai iekārtas, kuras paredzētas vienīgi pārvades sistēmu operatoriem, kas nodrošina pārvadi;
- 15) "saspiešanas gāzes uzglabāšanas sistēmā" ir gāzes uzglabāšana, to saspiežot gāzes pārvades un sadales sistēmās, bet kas nav iekārtas, kuras ir rezervētas vienīgi pārvades sistēmu operatoriem, kas nodrošina pārvadi;
- 16) "starpsavienota sistēma" ir vairākas sistēmas, kas ir savstarpēji saistītas;
- 17) "starpsavienojums" ir pārvades līnija, kas šķērso dalībvalstu robežas, lai savienotu attiecīgo dalībvalstu pārvades sistēmas;
- 18) "tieša līnija" ir dabasgāzes cauruļvads, kas papildina starpsavienotu sistēmu;
- 19) "integrēts dabasgāzes uzņēmums" ir vertikāli vai horizontāli integrēts uzņēmums;
- 20) "vertikāli integrēts uzņēmums" ir dabasgāzes uzņēmums vai dabasgāzes uzņēmumu grupa, kurā viena un tā pati persona vai personas var tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu un kurā uzņēmums vai uzņēmumu grupa veic vismaz vienu no dabasgāzes pārvades, sadales, SDG vai uzglabāšanas funkcijām un vismaz vienu no dabasgāzes ražošanas vai piegādes funkcijām;
- 21) "horizontāli integrēts uzņēmums" ir uzņēmums, kas veic vismaz vienu no dabasgāzes ražošanas, pārvades, sadales, piegādes vai uzglabāšanas funkcijām un kādu darbību, kas nav saistīta ar gāzi;
- 22) "saistīts uzņēmums" ir saistīts uzņēmums nozīmē, kas paredzēta 41. pantā Padomes Septītajā direktīvā 83/349/EEK (1983. gada 13. jūnijs), kas pamatojas uz Līguma 44. panta 2. punkta g) apakšpunktu (*) un attiecas uz konsolidētiem pārskatiem (1), un/vai saistīts uzņēmums minētās direktīvas 33. panta 1. punkta nozīmē, un/vai uzņēmums, kas pieder vieniem un tiem pašiem akcionāriem;
- 23) "sistēmas lietotājs" ir fiziska vai juridiska persona, kas veic piegādes sistēmai vai saņem piegādes no sistēmas;
- 24) "lietotājs" ir dabasgāzes vairumtirgotājs vai tiešais lietotājs, kā arī dabasgāzes uzņēmumi, kas pērk dabasgāzi;
- 25) "mājsaimniecības lietotājs" ir lietotājs, kas pērk dabasgāzi mājsaimniecības patēriņam;
- 26) "lietotājs, kas nav mājsaimniecību lietotājs" ir lietotājs, kurš pērk dabasgāzi patēriņam, kas nav mājsaimniecības patēriņš;
- 27) "tiešais lietotājs" ir lietotājs, kas pērk dabasgāzi pašu patēriņam;
- 28) "tiesīgs lietotājs" ir lietotājs, kam ir tiesības pirkt gāzi no brīvi izvēlēta piegādātāja 37. panta nozīmē;

(*) Direktīvas 83/349/EEK nosaukums ir korigēts, ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu pārnumurēšanu saskaņā ar Amsterdāmas līguma 12. pantu; sākotnēji atsauce bija uz 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

(1) OV L 193, 18.7.1983., 1. lpp.

- 29) "vairumtirgotājs" ir fiziska vai juridiska persona, kas nav pārvades sistēmas operators un sadales sistēmu operators un kas pērk dabasgāzi, lai to pārdotu sistēmā, kurā tās pastāvīgi darbojas, vai ārpus tās;
- 30) "ilgtermiņa plānošana" ir dabasgāzes uzņēmumu piegāžu un transportēšanas jaudu plānošana ilgtermiņā, lai apmierinātu pieprasījumu pēc dabasgāzes sistēmā, dažādotu avotus un nodrošinātu lietotāju apgādi;
- 31) "jauns tirgus" ir dalībvalsts, kuras pirmā ilgtermiņa dabasgāzes piegādes līguma pirmā komerciālā piegāde ir notikusi pirms nepilniem 10 gadiem;
- 32) "drošums" ir gan dabasgāzes piegādes drošums, gan arī tehniskā drošība;
- 33) "jauna infrastruktūra" ir infrastruktūra, kas vēl nav pabeigta līdz 2003. gada 4. augustam;
- 34) "gāzes piegādes līgums" ir līgums par dabasgāzes piegādi, kas neietver gāzes atvasinātos instrumentus;
- 35) "gāzes atvasinātais instruments" ir finanšu instruments, kas norādīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem ⁽¹⁾, I pielikuma C sadaļas 5., 6. vai 7. punktā un ir saistīts ar dabasgāzi;
- 36) "kontrolē" ir jebkādas tiesības, līgumi un citi līdzekļi, kas atsevišķi vai kopā faktiski vai juridiski dod iespēju izšķiroši ietekmēt uzņēmumu, jo īpaši:
- a) īpašumtiesības vai tiesības izmantot visus uzņēmuma aktīvus vai to daļu;
 - b) tiesības vai līgumi, kas piešķir izšķirošu ietekmi attiecībā uz uzņēmuma institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumiem.

II NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI NOZARES ORGANIZĀCIJAI

3. pants

Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības un lietotāju aizsardzība

1. Pamatojoties uz savu iestāžu sistēmu un ievērojot subsidiaritātes principu, dalībvalstis nodrošina, ka, neskarot 2. punktu, dabasgāzes uzņēmumi darbojas saskaņā ar šīs direktīvas principiem, lai izveidotu konkurētspējīgu un drošu dabasgāzes tirgu, kas ilgtermiņā neapdraud vidi, un minētos uzņēmumus nediskriminē pēc to tiesībām vai pienākumiem.

⁽¹⁾ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

2. Pilnībā ievērojot attiecīgos Līguma noteikumus, jo īpaši 86. pantu, dalībvalstis uzņēmumiem, kas darbojas gāzes nozarē, var vispārējās ekonomikas interesēs piemērot sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz drošumu, tostarp piegādes drošumu, piegādes regularitāti, kvalitāti un cenu, kā arī uz vides aizsardzību, tostarp energoefektivitāti, enerģiju no atjaunīgiem avotiem un klimata aizsardzību. Šādas saistības ir skaidri definētas, pārredzamas, nediskriminējošas, pārbaudāmas, un tās garantē, ka Kopienas dabasgāzes uzņēmumiem ir vienlīdzīga piekļuve valstu patērētājiem. Attiecībā uz piegādes drošumu, energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldību un vides aizsardzības un ar enerģiju no atjaunīgiem avotiem saistīto mērķu sasniegšanu, kā minēts šajā punktā, dalībvalstis var ieviest ilgtermiņa plānošanu, ņemot vērā iespēju, ka sistēmai varētu vēlēties piekļūt trešās personas.

3. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu tiešos lietotājus, un jo īpaši nodrošina pietiekamu aizsardzību neaizsargātiem lietotājiem. Šajā sakarā katra dalībvalsts definē neaizsargāta lietotāja jēdzienu, kas var būt ar atsauci uz enerģētisko nabadzību un, *inter alia*, uz aizliegumu krīžu laikā atslēgt šādus lietotājus. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek piemērotas ar neaizsargātiem lietotājiem saistītās tiesības un pienākumi. Tās jo īpaši veic atbilstošus pasākumus, lai aizsargātu tiešos lietotājus attālos apgabalos, kuriem ir nodrošināts savienojums ar gāzes sistēmu. Dalībvalstis var norīkot piegādātāju, kas ārkārtas situācijās sniedz pakalpojumus lietotājiem, kam ir nodrošināts savienojums ar gāzes sistēmu. Tās nodrošina patērētāju aizsardzību augstā līmenī, jo īpaši attiecībā uz pārredzamību, kas saistīta ar līguma noteikumiem un nosacījumiem, vispārīgu informāciju un domstarpību izšķiršanas kārtību. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesīgie lietotāji var viegli pāriet pie jauna piegādātāja. Vismaz attiecībā uz mājāsaimniecību lietotājiem minētie pasākumi ietver I pielikumā minētos pasākumus.

4. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, piemēram, izstrādā valsts rīcības plānus enerģētikas jomā, paredz sociālā nodrošinājuma pabalstus, lai neaizsargātiem lietotājiem nodrošinātu nepieciešamo gāzes apgādi, vai paredz atbalstu energoefektivitātes uzlabošanai, lai novērstu enerģētisko nabadzību, ja tā konstatēta, plašākā nabadzības kontekstā. Šādi pasākumi nekavē tirgus efektīvu atvēršanu, kā izklāstīts 37. pantā, un tirgus darbību, un attiecīgā gadījumā par tiem informē Komisiju saskaņā ar šā panta 11. punktu. Šī informācija neietver pasākumus, ko veic vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēmā.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka visiem lietotājiem, kam ir nodrošināts savienojums ar gāzes piegādes tīklu, ir tiesības saņemt gāzi no piegādātāja, ja piegādātājs tam piekrīt, neatkarīgi no tā, kurā dalībvalstī piegādātājs ir reģistrēts, ja piegādātājs ievēro spēkā esošos tirdzniecības un balansēšanas noteikumus un izpilda piegādes drošuma prasības. Šajā sakarā dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka administratīvās procedūras nerada šķēršļus piegādes uzņēmumiem, kas jau ir reģistrēti citā dalībvalstī.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka:

- a) ja lietotājs, ievērojot līguma noteikumus, vēlas mainīt piegādātāju, attiecīgais(-ie) operators(-i) maiņu veic trīs nedēļās; un
- b) lietotājiem ir tiesības saņemt visus attiecīgos patēriņa datus.

Dalībvalstis nodrošina, ka šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētās tiesības nediskriminējoši piešķir visiem lietotājiem attiecībā uz izmaksām, ieguldīto darbu vai laiku.

7. Dalībvalstis īsteno atbilstīgus pasākumus, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas un vides aizsardzības mērķus, kas var ietvert līdzekļus cīņai pret klimata izmaiņām un piegādes drošuma panākšanu. Šie pasākumi jo īpaši ietver atbilstošu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valstu un Kopienas instrumentus, lai uzturētu un ierīkotu vajadzīgo tīkla infrastruktūru, tostarp starpsavienojumu jaudu.

8. Lai veicinātu energoefektivitāti, dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredz, regulatīvā iestāde stingri iesaka dabasgāzes uzņēmumiem optimizēt gāzes izmantošanu, piemēram, sniedzot enerģētikas pārvaldības pakalpojumus, izstrādājot jaunas cenu veidošanas metodes vai ieviešot viedo mērāparātu sistēmas vai, attiecīgā gadījumā, viedos tīklus.

9. Dalībvalstis nodrošina vienotu kontaktpunktu izveidi, lai padarītu patērētājiem pieejamu visu informāciju par viņu tiesībām, spēkā esošajiem tiesību aktiem un domstarpību izšķiršanas līdzekļiem, kas viņu rīcībā ir domstarpību gadījumā. Šādi kontaktpunkti var būt daļa no vispārējiem patērētāju informācijas punktiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka neatkarīgs mehānisms, piemēram, enerģētikas ombuds vai patērētāju organizācija, nodrošina sūdzību efektīvu izskatīšanu un domstarpību ārpustiesas izšķiršanu.

10. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepieņemot 4. pantu par gāzes sadali, ja tā piemērošana radītu juridiskus vai faktiskus šķēršļus dabasgāzes uzņēmumiem uzlikto saistību izpildei vispārējās ekonomiskās interesēs, un ciktāl tas neietekmē nozares attīstību tā, ka tas būtu pretrunā Kopienas interesēm. Kopienas interesēs ir, *inter alia*, konkurence attiecībā uz tiesīgiem lietotājiem saskaņā ar šo direktīvu un Līguma 86. pantu.

11. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis informē Komisiju par visiem pasākumiem, ko tās pieņēmušas, lai izpildītu sabiedriskā pakalpojuma saistības, tostarp patērētāju aizsardzības un vides aizsardzības nodrošināšanu, kā arī par to iespējamo ietekmi uz

vietējo un starptautisko konkurenci, neatkarīgi no tā, vai šo pasākumu veikšanai jāatkāpjas no šīs direktīvas. Pēc tam reizi divos gados tās informē Komisiju par visām izmaiņām šādos pasākumos neatkarīgi no tā, vai šo pasākumu veikšanai jāatkāpjas no šīs direktīvas.

12. Apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp ar dalībvalstīm, valsts regulatīvajām iestādēm, patērētāju organizācijām un dabasgāzes uzņēmumiem, Komisija izstrādā skaidru un kodolīgu enerģijas patērētājiem paredzētu praktiskās informācijas kontrolesarakstu attiecībā uz enerģijas patērētāju tiesībām. Dalībvalstis nodrošina, ka piegādātāji vai sadales sistēmu operator, sadarbībā ar regulatīvo iestādi veic vajadzīgos pasākumus, lai katrs patērētājs saņemtu enerģijas patērētāja kontrolesaraksta eksemplāru un lai nodrošinātu, ka šis saraksts ir darīts publiski pieejams.

4. pants

Atļauju izsniegšanas procedūra

1. Ja ir vajadzīga atļauja (piemēram, licence, atļauja, koncesija, piekrišana vai apstiprinājums), lai būvētu vai izmantotu dabasgāzes iekārtas, dalībvalstis vai jebkura cita kompetenta to norīkota iestāde piešķir atļaujas savā teritorijā būvēt un/vai izmantot minētās iekārtas, cauruļvadus un saistītas iekārtas saskaņā ar 2. līdz 4. punktu. Dalībvalstis vai jebkura to norīkota kompetenta iestāde ar to pašu pamatojumu var piešķirt atļaujas arī dabasgāzes piegādes veikšanai un vairumtirgotājiem.

2. Ja dalībvalstīs darbojas atļauju piešķiršanas sistēma, tās nosaka objektīvus un nediskriminējošus kritērijus, kas jāievēro uzņēmumiem, kuri lūdz atļauju būvēt un/vai vadīt dabasgāzes objektus vai atļauju dabasgāzes piegādei. Nediskriminējošos kritērijus un atļauju piešķiršanas procedūras publisko. Dalībvalstis nodrošina, ka atļaujas piešķiršanas procedūrās attiecībā uz iekārtām, cauruļvadiem un ar tiem saistītu aprīkojumu attiecīgajā gadījumā tiek ņemta vērā projekta nozīme iekšējā dabasgāzes tīgū.

3. Dalībvalstis nodrošina to, ka atļauju atteikumu iemesli ir objektīvi un nediskriminējoši, un ka tie ir darīti zināmi pretendentiem. Minēto atteikumu iemeslus informācijas nolūkā nosūta Komisijai. Dalībvalstis izstrādā procedūru, kas ļauj pretendentiem pārsūdzēt minētos atteikumus.

4. Lai izvērstu jaunas teritorijas piegādēm un nodrošinātu efektīvu darbību kopumā, turklāt neskarot 38. pantu, dalībvalstis var atteikties turpmāk piešķirt atļaujas gāzes sadales cauruļvadu sistēmu būvniecībai un vadīšanai konkrētā teritorijā, ja tādas cauruļvadu sistēmas jau attiecīgā teritorijā ir uzbūvētas vai ir izteikts priekšlikums tās uzbūvēt, un ja esošo vai paredzēto jaudu neizmanto pilnībā.

5. pants

Piegādes drošuma uzraudzība

Dalībvalstis nodrošina piegādes drošuma jautājumu uzraudzību. Ja dalībvalstis to atzīst par vajadzīgu, tās var deleģēt šo uzdevumu 39. panta 1. punktā minētajām regulatīvajām iestādēm. Šī uzraudzība jo īpaši attiecas uz piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvaru valstu tirgū, paredzamā nākotnes pieprasījuma līmeni un pieejamiem krājumiem, paredzēto papildu jaudu, ko plāno vai ierīko, un tīklu uzturēšanas kvalitāti un līmeni, kā arī uz pasākumiem, ko veic maksimāla pieprasījuma gadījumā un viena vai vairāku piegādātāju trūkuma gadījumā. Kompetentās iestādes ik gadu līdz 31. jūlijam publicē ziņojumu, kurā izklāstīti secinājumi, kas izriet no minēto jautājumu uzraudzības, kā arī pasākumi, kas veikti vai ko plāno veikt, lai tos risinātu, un tās tūlīt nosūta šo ziņojumu Komisijai.

6. pants

Reģionu solidaritāte

1. Lai garantētu piegādes drošumu dabasgāzes iekšējā tirgū, dalībvalstis sadarbojas, sekmējot reģionālu un divpusēju solidaritāti.

2. Sadarbība attiecas uz situācijām, kad īstermiņā veidojas vai var veidoties nopietni piegādes traucējumi, kas ietekmē kādu dalībvalsti. Pie tās pieder:

- a) valstu ārkārtas pasākumu koordinācija, kā minēts 8. pantā Padomes Direktīvā 2004/67/EK (2004. gada 26. aprīlis) par pasākumiem, lai nodrošinātu dabasgāzes piegādes drošību ⁽¹⁾;
- b) elektroenerģijas un dabasgāzes tīklu vajadzīgo starpsavienojumu apzināšana un, vajadzības gadījumā, izbūve vai modernizācija; un
- c) savstarpējas palīdzības nosacījumi un tās īstenošanas mehānismi.

3. Par šādu sadarbību informē Komisiju un citas dalībvalstis.

4. Komisija var pieņemt pamatnostādnes reģionālai sadarbībai solidaritātes gaisotnē. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

7. pants

Reģionālās sadarbības veicināšana

1. Dalībvalstis, kā arī regulatīvās iestādes savstarpēji sadarbojas, lai integrētu valstu tirgus vienā vai vairākos reģionālos līmeņos, kas ir pirmais solis uz pilnībā liberalizēta iekšējā tirgus izveidi. Jo īpaši regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā paredz, vai dalībvalstis veicina un atvieglo pārvades sistēmu operatoru

sadarbību reģionālā līmenī, tostarp pārrobežu jautājumos, lai izveidotu konkurētspējīgu dabasgāzes iekšējo tirgu, sekmē savu juridisko, regulatīvo un tehnisko sistēmu saskaņotību un veicina tādu izolēto sistēmu integrāciju, kuras veido Kopienā pastāvošās "gāzes salas". Šādas reģionālās sadarbības aptvertā ģeogrāfiskā teritorija ietver sadarbību ģeogrāfiskajās teritorijās, kas ir noteiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2009 12. panta 3. punktu. Šāda sadarbība var aptvert citas ģeogrāfiskās teritorijas.

2. Aģentūra sadarbojas ar valsts regulatīvajām iestādēm un pārvades sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu regulatīvo sistēmu saderību starp reģioniem ar mērķi izveidot konkurētspējīgu dabasgāzes iekšējo tirgu. Ja Aģentūra uzskata, ka ir vajadzīgi saistoši noteikumi attiecībā uz šādu sadarbību, tā izdara atbilstīgus ieteikumus.

3. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatoriem reģionālā līmenī ir viena vai vairākas integrētas sistēmas, kas piešķirtās jaudas un tīkla drošības pārbaudes izteiksmē pārklāj divas vai vairāk dalībvalstis.

4. Ja vertikāli integrēti pārvades sistēmu operatori ir iesaistīti kopuzņēmumā, kas ir izveidots šādas sadarbības īstenošanai, kopuzņēmums nosaka un īsteno atbilstības programmu, kurā noteikti veicamie pasākumi, lai novērstu diskriminējošas un konkurenci traucējošas darbības. Minētajā atbilstības programmā paredz konkrētus pienākumus, kas darbiniekiem jāveic, lai sasniegtu diskriminējošu un konkurenci traucējošu darbību novēršanas mērķi. To apstiprina Aģentūra. Atbilstību programmai neatkarīgi pārrauga vertikāli integrēta pārvades sistēmas operatora atbilstības amatpersonas.

8. pants

Tehniskie noteikumi

Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā paredz, vai dalībvalstis nodrošina, ka tiek noteikti tehniskie drošības kritēriji un ka tiek izstrādāti un publicēti tehniskie noteikumi, ar ko nosaka tehniskā projekta un vadīšanas obligātās prasības savienojumam ar SDG iekārtu sistēmu, uzglabāšanas objektiem, citām gāzes pārvades vai sadales sistēmām un tiešajām līnijām. Šie tehniskie noteikumi nodrošina sistēmu savstarpēju izmantojamību un ir objektīvi un nediskriminējošie. Aģentūra var izstrādāt attiecīgus ieteikumus, lai attiecīgajā gadījumā nodrošinātu šo noteikumu saderību. Šos noteikumus dara zināmus Komisijai saskaņā ar 8. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā ⁽²⁾.

⁽¹⁾ OV L 127, 29.4.2004., 92. lpp.

⁽²⁾ OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp.

III NODAĻA

PĀRVADE, UZGLABĀŠANA UN SDG

9. pants

Pārvades sistēmu un pārvades sistēmu operatoru nodalīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka no 2012. gada 3. marta:
 - a) visi uzņēmumi, kam pieder pārvades sistēma, darbojas kā pārvades sistēmas operatori;
 - b) viena un tā pati persona vai personas nevar:
 - i) tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, un tieši vai netieši kontrolēt kādu pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu vai izmantot tiesības šajos uzņēmumos; vai
 - ii) tieši vai netieši kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu un tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā;
 - c) viena un tā pati persona vai personas nevar iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai tādu struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv uzņēmumu, pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, nedz arī tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā; un
 - d) viena un tā pati persona nav tiesīga kļūt par Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai to struktūru locekli, kas juridiski pārstāv uzņēmumu, ne uzņēmumā, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, ne pārvades sistēmas operatorā vai pārvades sistēmā.
2. Šā panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā minētās tiesības attiecas jo īpaši uz:
 - a) iespējām izmantot balsstiesības;
 - b) tiesībām iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai to struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv uzņēmumu; vai
 - c) kontrolpaketes turēšanu.

3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā jēdziens “uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” ietver “uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” nozīmē, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ⁽¹⁾, un termini “pārvades sistēmas operators” un “pārvades sistēma” ietver “pārvades sistēmas operatoru” un “pārvades sistēmu” minētās direktīvas nozīmē.

4. Līdz 2013. gada 3. martam dalībvalstis var pieļaut atkāpes no 1. punkta b) un c) apakšpunkta, ja vien pārvades sistēmu operatori nav daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma.

5. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā noteikto prasību uzskata par izpildītu, ja divi vai vairāk uzņēmumi, kam pieder pārvades sistēmas, ir nodibinājuši kopuzņēmumu, kas attiecīgajās pārvades sistēmās divās vai vairāk dalībvalstīs darbojas kā pārvades sistēmas operators. Cits uzņēmums kopuzņēmumā drīkst iesaistīties vienīgi tad, ja atbilstīgi 14. pantam tas ir apstiprināts par neatkarīgu sistēmas operatoru vai par neatkarīgu pārvades operatoru IV nodaļas vajadzībām.

6. Ja 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētā persona ir dalībvalsts vai cita publiska struktūra, tad divas atsevišķas publiskas struktūras, kas kontrolē pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, no vienas puses, un uzņēmumu, kas veic ražošanas vai piegādes funkcijas, no otras puses, šā panta īstenošanas nolūkā neuzskata par vienu un to pašu personu vai personām.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka ne 16. pantā minēto komerciāli jutīgo informāciju, ko ieguvusi pārvades sistēmas operators, kurš ir bijis daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, ne šāda pārvades sistēmas operatora darbiniekus nenodod tāda uzņēmuma rīcībā, kas veic kādu no ražošanas un piegādes funkcijām.

8. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot 1. punktu.

Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts vai nu:

- a) norīko neatkarīgu sistēmas operatoru atbilstīgi 14. pantam; vai arī
- b) ievēro IV nodaļas noteikumus.

9. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam un ja ir veikti pasākumi, kas garantē lielāku pārvades sistēmas operatora neatkarību nekā paredzēta IV nodaļā, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot 1. punktu.

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 55. lappusi.

10. Pirms uzņēmumu apstiprina un norīko par pārvades sistēmas operatoru saskaņā ar šā panta 9. punktu, to sertificē saskaņā ar procedūrām, kuras noteiktas šīs direktīvas 10. panta 4., 5. un 6. punktā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 3. pantā un saskaņā ar kurām Komisija pārbauda, vai veiktie pasākumi viennozīmīgi garantē efektīvāku pārvades sistēmas operatoru neatkarību nekā IV nodaļa.

11. Vertikāli integrētiem uzņēmumiem, kam pieder pārvades sistēmas, nekādā gadījumā nav liegts veikt pasākumus, lai panāktu atbilstību 1. punktam.

12. Uzņēmumiem, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, nekādā gadījumā nedrīkst būt iespēja tieši vai netieši iegūt kontroli vai izmantot jebkādas tiesības attiecībā uz nodalītiem pārvades sistēmu operatoriem dalībvalstīs, kuras piemēro 1. punktu.

10. pants

Pārvades sistēmu operatoru norīkošana un sertifikācija

1. Pirms uzņēmumu apstiprina un norīko par pārvades sistēmas operatoru, to sertificē saskaņā ar kārtību, kas noteikta šā panta 4., 5. un 6. punktā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 3. pantā.

2. Uzņēmumus, kam pieder pārvades sistēma un ko valsts regulatīvā iestāde saskaņā ar turpmāk izklāstīto sertifikācijas procedūru sertificējusi kā atbilstošus 9. panta prasībām, dalībvalstīs apstiprina un norīko par pārvades sistēmu operatoriem. Pārvades sistēmu operatoru dara zināmu Komisijai un publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

3. Pārvades sistēmu operatori regulatīvajai iestādei ziņo par visiem plānotajiem darījumiem, kuru dēļ varētu būt vajadzība atkārtoti izvērtēt viņu atbilstību 9. panta prasībām.

4. Regulatīvās iestādes pastāvīgi uzrauga pārvades sistēmu operatoru pastāvīgu atbilstību 9. panta prasībām. Tās sāk sertifikācijas procedūru atbilstības nodrošināšanai:

- a) ja tās saņem pārvades sistēmas operatora paziņojumu atbilstīgi 3. punktam;
- b) pēc savas iniciatīvas, ja tās ir informētas, ka plānotās tiesību vai ietekmes izmaiņas pārvades sistēmas īpašniekā vai pārvades sistēmas operatorā var radīt 9. panta pārkāpumu, vai ja tām ir iemesls uzskatīt, ka šāds pārkāpums varētu būt noticis; vai arī
- c) pēc pamatota Komisijas pieprasījuma.

5. Regulatīvās iestādes pieņem lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju četros mēnešos no pārvades sistēmas operatora paziņojuma iesniegšanas dienas vai no Komisijas pieprasījuma dienas. Pēc šā termiņa beigām sertifikāciju uzskata par piešķirtu. Regulatīvās iestādes skaidri izteikts vai noklusējuma lēmums stājas spēkā vienīgi pēc 6. punktā izklāstītās procedūras pabeigšanas.

6. Skaidri izteiktu vai noklusējuma lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju regulatīvā iestāde kopā ar visu atbilstīgo informāciju, kas saistīta ar šo lēmumu, bez kavēšanās paziņo Komisijai. Komisija rīkojas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2009 3. pantā paredzēto procedūru.

7. Regulatīvās iestādes un Komisija no pārvades sistēmu operatoriem un uzņēmumiem, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, var pieprasīt visu informāciju, kas tām vajadzīga šajā pantā paredzēto uzdevumu veikšanai.

8. Regulatīvās iestādes un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

11. pants

Sertifikācija attiecībā uz trešām valstīm

1. Ja sertifikāciju lūdz pārvades sistēmas īpašnieks vai pārvades sistēmas operators, kuru kontrolē kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm, regulatīvā iestāde to dara zināmu Komisijai.

Regulatīvā iestāde arī tūlīt dara zināmus Komisijai visus apstākļus, kuru dēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm varētu iegūt kādas pārvades sistēmas vai pārvades sistēmas operatora kontroli.

2. Pārvades sistēmas operators regulatīvajai iestādei dara zināmus visus apstākļus, kādēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm varētu iegūt pārvades sistēmas vai pārvades sistēmas operatora kontroli.

3. Regulatīvā iestāde pieņem lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju četros mēnešos no pārvades sistēmas operatora paziņojuma iesniegšanas dienas. Tā atsaka sertifikāciju, ja nav pierādīts:

- a) ka attiecīgais operators atbilst 9. panta prasībām; un
- b) regulatīvajai iestādei vai citai kompetentai dalībvalsts norīkotai iestādei, ka sertifikācijas piešķiršana neapdraudēs dalībvalstu un Kopienas energoapgādes drošumu. Izskatot šo jautājumu, regulatīvā iestāde vai cita norīkotā kompetentā iestāde ņem vērā:

- i) Kopienas tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek starptautiskās tiesības, tostarp jebkādu ar vienu vai vairākām trešām valstīm noslēgtu nolīgumu, kura līgumslēdzēja puse ir Kopiena un kurā ir risināti ar energoapgādes drošumu saistīti jautājumi;
- ii) dalībvalstu tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek ar to noslēgti nolīgumi, ciktāl tie atbilst Kopienas tiesību aktiem; un
- iii) citus konkrētus lietas faktus un apstākļus un attiecīgo trešo valsti.

4. Regulatīvā iestāde lēmumu nekavējoties dara zināmu Komisijai kopā ar visu attiecīgo informāciju par šo lēmumu.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvā iestāde un/vai 3. punkta b) apakšpunktā minētā norīkotā kompetentā iestāde pirms lēmuma pieņemšanas par sertifikāciju lūdz Komisijas atzinumu par to, vai:

- a) attiecīgais operators atbilst 9. panta prasībām; un
- b) sertifikācijas piešķiršana neapdraudēs Kopienas energoapgādes drošumu.

6. Komisija izskata 5. punktā minēto lūgumu tūlīt pēc saņemšanas. Divos mēnešos pēc lūguma saņemšanas Komisija sniedz atzinumu valsts regulatīvajai iestādei vai norīkotajai kompetentajai iestādei, ja lūgumu iesniegusi šī iestāde.

Gatavojot atzinumu, Komisija var lūgt Aģentūras, attiecīgās dalībvalsts un ieinteresēto personu viedokļus. Ja Komisija izsaka šādu lūgumu, divu mēnešu termiņu pagarina par diviem mēnešiem.

Ja Komisija šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajā termiņā nesniedz atzinumu, uzskata, ka tai nav iebildumu pret regulatīvās iestādes lēmumu.

7. Izvērtējot, vai kontrole, ko īsteno kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm, apdraudēs Kopienas energoapgādes drošumu, Komisija ņem vērā:

- a) konkrētus lietas faktus un attiecīgo trešo valsti vai trešās valstis; un
- b) Kopienas tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti vai trešām valstīm, ko uzliek starptautiskās tiesības, tostarp ar vienu vai vairākām trešām valstīm noslēgtu nolīgumu, kura līgumslēdzēja puse ir Kopiena un kurā ir risināti ar piegādes drošumu saistīti jautājumi.

8. Valsts regulatīvā iestāde pēc 6. punktā minētā divu mēnešu termiņa beigām pieņem galīgo lēmumu par sertifikāciju. Pieņemot galīgo lēmumu, valsts regulatīvā iestāde pilnībā ņem vērā Komisijas atzinumu. Dalībvalstīm jebkurā gadījumā ir tiesības atteikt sertifikāciju, ja sertifikācijas piešķiršana apdraud attiecīgās dalībvalsts vai citas dalībvalsts energoapgādes drošumu. Ja dalībvalsts ir norādījusi citu kompetentu iestādi, lai izvērtētu 3. punkta b) apakšpunktu, tā var prasīt, lai valsts regulatīvā iestāde galīgo lēmumu pieņem saskaņā ar attiecīgās kompetentās iestādes izvērtējumu. Valsts regulatīvās iestādes galīgo lēmumu un Komisijas atzinumu publicē kopā. Ja galīgais lēmums atšķiras no Komisijas atzinuma, attiecīgā dalībvalsts sniedz un kopā ar minēto lēmumu publicē šāda lēmuma pamatojumu.

9. Šis pants neietekmē dalībvalstu tiesības atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem veikt savas juridiskās kontroles, lai sargātu legītīmās intereses saistībā ar sabiedrisko kārtību.

10. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, ar ko paredz šā panta īstenošanai piemērojamo procedūru. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

11. Šis pants, izņemot tā 3. punkta a) apakšpunktu, attiecas arī uz dalībvalstīm, uz kurām attiecas atkāpe saskaņā ar 49. pantu.

12. pants

Uzglabāšanas objektu un SDG sistēmu operatoru norīkošana

Dalībvalstis norīko vai paredz, ka dabasgāzes uzņēmumi, kam pieder uzglabāšanas vai SDG objekti, norīko vienu vai vairākus uzglabāšanas objektu un SDG sistēmu operatorus uz laiku, ko dalībvalstis nosaka, ņemot vērā efektivitāti un ekonomisko līdzsvaru saistītus apsvērumus.

13. pants

Pārvades, uzglabāšanas objektu un/vai SDG sistēmu operatoru uzdevumi

1. Pārvades sistēmas, uzglabāšanas objekta un/vai SDG sistēmas operators:

- a) lai nodrošinātu atvērtu tirgu, attiecīgos saimnieciskos apstākļos vada, uztur un attīsta drošus, stabilus un efektīvus gāzes pārvades, uzglabāšanas un/vai SDG objektus, pienācīgi ņemot vērā vides aizsardzības prasības, un nodrošina pietiekamus līdzekļus pakalpojumu saistību izpildei;

- b) atturas diskriminēt sistēmas lietotājus vai dažu kategoriju sistēmas lietotājus, jo īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem;
 - c) visiem citiem pārvades sistēmas operatoriem, citiem uzglabāšanas sistēmas operatoriem, citiem SDG sistēmas operatoriem un/vai visiem sadales sistēmas operatoriem nodrošina pietiekamu informāciju, lai dabasgāzes transportēšanu un uzglabāšanu varētu veikt, neapdraudot starpsavienotas sistēmas drošu un efektīvu darbību; un
 - d) sniedz sistēmas lietotājiem informāciju, kas vajadzīga, lai efektīvi piekļūtu sistēmai.
2. Katrs pārvades sistēmas operators veido pietiekamu pārrobežu jaudu, lai integrētu Eiropas pārvades infrastruktūru, izpildot visas ekonomiski pamatotās un tehniski īstenojamās prasības saistībā ar jaudu un ņemot vērā gāzes piegādes drošumu.

3. Noteikumi, ko pārvades sistēmu operatori pieņem par gāzes pārvades sistēmas balansēšanu, tostarp noteikumi par maksas iekasēšanu no viņu tīklu sistēmas lietotājiem enerģijas nevienmērīgas piegādes gadījumā, ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši. Nosacījumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz pārvades sistēmu operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kura ir saderīga ar 41. panta 6. punktu, kā arī tos publicē.

4. Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis var lūgt pārvades sistēmu operatoriem ievērot obligātus standartus pārvades sistēmu uzturēšanai un būvei, tostarp starpsavienojuma jaudas ziņā.

5. Pārvades sistēmu operatori iepērk enerģiju, ko izmanto, lai veiktu funkcijas saskaņā ar pārredzamām un nediskriminējošām tirgus procedūrām.

- b) potenciālais operators ir apliecinājis, ka tā rīcībā ir cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi, kas vajadzīgi 13. pantā paredzēto uzdevumu veikšanai;
- c) potenciālais operators ir apņēmis ievērot regulatīvās iestādes pārraudzīto tīkla attīstības desmit gadu plānu;
- d) pārvades sistēmas īpašnieks ir apliecinājis spēju ievērot saistības, kas izriet no 5. punkta. Lai to apliecinātu, viņš iesniedz projektus visiem līgumiem, ko šis potenciālais uzņēmums slēgs ar citām attiecīgām struktūrām;
- e) potenciālais operators ir apliecinājis spēju izpildīt Regulā (EK) Nr. 715/2009 paredzētās saistības, tostarp īstenot pārvades sistēmas operatoru sadarbību Eiropas un reģionālā līmenī.

3. Uzņēmumus, ko regulatīvā iestāde sertificējusi kā atbilstīgus 11. panta un šā panta 2. punkta prasībām, dalībvalstis apstiprina un norīko par neatkarīgiem pārvades sistēmu operatoriem. Piemēro sertifikācijas procedūru, kas paredzēta vai nu šīs direktīvas 10. pantā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 3. pantā, vai arī šīs direktīvas 11. pantā.

4. Neatkarīgo sistēmas operatoru uzdevums ir piešķirt un pārvaldīt trešo personu piekļuvi, tostarp iekasēt piekļuves maksu un pārslodzes maksu, vadīt, uzturēt un uzlabot pārvades sistēmu un ar ieguldījumu plānošanu panākt, lai sistēma ilgtermiņā atbilstu pamatotam pieprasījumam. Attīstot pārvades sistēmu, neatkarīgais sistēmas operators ir atbildīgs par jaunu infrastruktūras objektu plānošanu (tostarp apstiprināšanu), būvniecību un nodošanu ekspluatācijā. Šajā nolūkā neatkarīgais sistēmas operators darbojas kā pārvades sistēmas operators atbilstīgi šai sadaļai. Pārvades sistēmas īpašnieks nav atbildīgs ne par trešo personu piekļuves piešķiršanu un pārvaldību, ne par ieguldījumu plānošanu.

5. Ja ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, pārvades sistēmas īpašnieks:

14. pants

Neatkarīgi sistēmu operatori

1. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepiemērot 9. panta 1. punktu un pēc pārvades sistēmas īpašnieka priekšlikuma norīkot neatkarīgu pārvades sistēmas operatoru. Šādu norīkošanu apstiprina Komisija.

2. Dalībvalstis var apstiprināt un norīkot neatkarīgu sistēmas operatoru vienīgi tad, ja:

- a) potenciālais operators ir apliecinājis savu atbilstību 9. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkta prasībām;

- a) pienācīgi sadarbojas ar neatkarīgo sistēmas operatoru un palīdz tam veikt pienākumus, tostarp sniedzot visu attiecīgo informāciju;

- b) finansē ieguldījumus, par kuriem nolemj neatkarīgais sistēmas operators un kurus apstiprina regulatīvā iestāde, vai piekrīt, ka to finansē cita ieinteresētā persona, arī neatkarīgais sistēmas operators. Attiecīgos finanšu līgumus apstiprina regulatīvā iestāde. Pirms šādas apstiprināšanas regulatīvā iestāde apspriežas ar pārvades sistēmas īpašnieku un citām ieinteresētajām personām;

- c) nodrošina segumu saistībām, kas attiecas uz tīkla aktīviem, izņemot to saistību daļu, kas ir saistīta ar neatkarīgā sistēmas operatora uzdevumiem; un
 - d) nodrošina garantijas, kas ir vajadzīgas finansējuma piesaistei tīkla paplašināšanai, izņemot ieguldījumus, attiecībā uz kuriem saskaņā ar b) apakšpunktu pārvades sistēmas īpašnieks ir piekritis, ka finansējumu nodrošina cita ieinteresētā persona, arī neatkarīgais sistēmas operators.
6. Attiecīgajai valsts konkurences iestādei piešķir visas vajadzīgās pilnvaras, lai ciešā sadarbībā ar regulatīvo iestādi varētu efektīvi uzraudzīt, kā pārvades sistēmas īpašnieks pilda 5. punktā paredzētās saistības.

15. pants

Pārvades sistēmas īpašnieku un uzglabāšanas sistēmas operatoru nodalīšana

1. Ja ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, kas ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, pārvades sistēmas īpašnieks un uzglabāšanas sistēmas operators vismaz juridiskās formas, organizācijas un lēmumu pieņemšanas aspektā ir neatkarīgs no citām darbībām, kas nav saistītas ar pārvadi.

Šis pants attiecas tikai uz tādiem uzglabāšanas objektiem, kas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgi, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai lietotāju apgādes vajadzībām atbilstoši 33. pantam.

2. Lai nodrošinātu 1. punktā minēto pārvades sistēmas īpašnieka un uzglabāšanas sistēmas operatora neatkarību, piemēro vismaz šādus obligātus kritērijus:

- a) personas, kas atbildīgas par pārvades sistēmas īpašnieka un uzglabāšanas sistēmas operatora vadību, neiesaistās integrētā dabasgāzes uzņēmuma struktūrās, kas tieši vai netieši ir ikdienā atbildīgas par dabasgāzes ražošanu un piegādi;
- b) veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kuras atbildīgas par pārvades sistēmas īpašnieka un uzglabāšanas sistēmas operatora vadību, vienlaikus ļaujot tām rīkoties neatkarīgi;
- c) uzglabāšanas sistēmas operatoram ir reālas tiesības pieņemt lēmumus par aktīviem, kas vajadzīgi uzglabāšanas objektu vadīšanai, uzturēšanai vai attīstīšanai – neatkarīgi no integrētā dabasgāzes uzņēmuma. Tas neliedz pastāvēt attiecīgiem koordinācijas mehānismiem, lai nodrošinātu mātesuzņēmuma saimnieciskās un vadības pārraudzības tiesību aizsardzību no aktīvu atdeves viedokļa, kurus meitasuzņēmumā netieši regulē saskaņā ar 41. panta 6. punktu. Konkrēti tas ļauj mātesuzņēmumam apstiprināt uzglabāšanas sistēmas operatora gada finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu un noteikt vispārējus meitasuzņēmuma

parādsaistību ierobežojumus. Tas neļauj mātesuzņēmumam dot norādījumus par ikdienas darbībām vai par konkrētiem lēmumiem par uzglabāšanas objektu būvi vai modernizāciju, kas nav lielāki par apstiprinātā finanšu plāna vai līdzvērtīgu instrumentu noteikumos paredzētiem; un

- d) pārvades sistēmas īpašnieks un uzglabāšanas sistēmas operators izstrādā atbilstības programmu, kurā izklāsta pasākumus, kas veikti, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina, ka tās ievērošana tiek atbilstīgi kontrolēta. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic šo mērķu sasniegšanai. Par atbilstības programmas kontroli atbildīgā persona vai struktūra iesniedz regulatīvajai iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē.

3. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, lai nodrošinātu, ka pārvades sistēmas īpašnieks un uzglabāšanas sistēmas operators pilnībā ievēro 2. punktu. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

16. pants

Konfidencialitāte, kas jāievēro pārvades sistēmu operatoriem un pārvades sistēmu īpašniekiem

1. Neskarot 30. pantu vai citu tiesisku pienākumu izpaust informāciju, visi pārvades, uzglabāšanas un/vai SDG sistēmas operatori un visi sadales sistēmas īpašnieki ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta to darbības gaitā, un neļauj diskriminējošā veidā izpaust tādu informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības. Tie jo īpaši neizpauž komerciāli jutīgu informāciju citām uzņēmuma daļām, ja vien tas nav vajadzīgs darījumu veikšanai. Lai pilnībā ievērotu noteikumus par informācijas nošķiršanu, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmas īpašnieks, kas apvienota operatora gadījumā ietver sadales sistēmas operatoru, un pārējās uzņēmuma daļas neizmanto kopējus dienestus, piemēram, kopēju juridisko dienestu, izņemot viennozīmīgi administratīvu vai IT funkciju veikšanai.

2. Ja dabasgāzi pārdod vai pērk saistīti uzņēmumi, pārvades, uzglabāšanas un/vai SDG sistēmu operatori ļaunprātīgi neizmanto komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta no trešām personām, nodrošinot tām piekļuvi sistēmai vai vienojoties par šādu piekļuvi.

3. Informāciju, kas vajadzīga efektīvai konkurencei un efektīvai tirgus darbībai, dara publiski pieejamu. Šis pienākums neattiecas uz aizsargājamu komerciāli jutīgu informāciju.

IV NODAĻA

NEATKARĪGS PĀRVADES OPERATORS

17. pants

Aktīvi, iekārtas, darbinieki un identitāte

1. Pārvides sistēmas operatoru rīcībā ir vajadzīgie cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi, lai tie varētu pildīt šajā direktīvā noteiktos pienākumus un veikt gāzes pārvides darbības, jo īpaši:

- a) gāzes pārvides darbības veikšanai vajadzīgie aktīvi, tostarp pārvides sistēma, pieder pārvides sistēmas operatoram;
- b) gāzes pārvides darbības veikšanai, tostarp korporatīvo uzdevumu veikšanai, vajadzīgais personāls ir pārvides sistēmas operatora darbinieki;
- c) aizliegta darbinieku nomāšana un pakalpojumu sniegšana vertikāli integrētiem uzņēmumiem vai no tiem. Pārvides sistēmas operators tomēr var sniegt pakalpojumus vertikāli integrētam uzņēmumam tiktāl, ciktāl:
 - i) šo pakalpojumu sniegšana nediskriminē tīkla lietotājus, ir pieejama visiem tīkla lietotājiem ar vienādiem noteikumiem un nosacījumiem un neierobežo, nekropļo un nekavē konkurenci ražošanas vai piegādes jomā; un
 - ii) šo pakalpojumu sniegšanas noteikumus un nosacījumus apstiprina regulatīvā iestāde;
- d) neskarot saskaņā ar 20. pantu pieņemtos uzraudzības struktūras lēmumus, vertikāli integrētais uzņēmums pēc pārvides sistēmas operatora atbilstīga pieprasījuma savlaicīgi dara pārvides sistēmas operatoram pieejamus atbilstīgus finanšu resursus turpmākiem ieguldījumu projektiem un/vai pašreizējo aktīvu aizstāšanai.

2. Papildus 13. pantā minētajām darbībām gāzes pārvides darbība ietver vismaz šādas darbības:

- a) pārvides sistēmas operatora pārstāvēšana un kontaktu uzturēšana attiecībās ar trešām personām un regulatīvajām iestādēm;

- b) pārstāvēt pārvides sistēmu operatoru gāzes pārvides sistēmu operatoru Eiropas tīklā (gāzes PSOET);

- c) piešķirt un pārvaldīt trešo personu piekļuvi, nediskriminējot sistēmas lietotājus vai lietotāju kategorijas;

- d) iekasēt visas maksas, kas ir saistītas ar pārvides sistēmu, tostarp piekļuves maksas, balansēšanas maksas par palīgpakalpojumiem, piem., pakalpojumu iepirkumu (balansēšanas izmaksas, enerģijas zudumi);

- e) nodrošināt, uzturēt un pilnveidot drošu, efektīvu un saimnieciski izdevīgu pārvides sistēmas darbību;

- f) plānot ieguldījumus, nodrošinot sistēmas ilgtermiņa spēju apmierināt saprātīgu pieprasījumu un garantēt piegāžu drošumu;

- g) izveidot atbilstīgus kopuzņēmumus, ietverot vienu vai vairākus pārvides sistēmu operatorus, gāzes apmaiņas uzņēmumus un citas attiecīgas iesaistītās personas, kas cenšas attīstīt reģionālu tirgu izveidi vai veicināt liberalizācijas procesu; un

- h) visi korporatīvie pakalpojumi, tostarp juridiskie pakalpojumi, grāmatvedība un IT pakalpojumi.

3. Pārvides sistēmu operatorus izveido juridiskajā formā, kas minēta Padomes Direktīvas 68/151/EEK ⁽¹⁾ 1. pantā.

4. Pārvides sistēmas operators tā korporatīvajā identitātē, saziņā, zīmola veidošanā un telpās nedrīkst maldināt attiecībā uz vertikāli integrēta uzņēmuma atsevišķo vai kādas tā daļas identitāti.

5. Saistībā ar IT sistēmām vai aprīkojumu un drošības piekļuves sistēmām pārvides sistēmas operators neizmanto ne IT sistēmas vai iekārtas, ne fiziskās telpas un drošības piekļuves sistēmas kopīgi ar vertikāli integrēta uzņēmuma jebkuru daļu, ne arī vienus un tos pašus konsultantus vai ārējos līgumslēdzējus.

6. Pārvides sistēmu operatoru grāmatvedības revīziju veic revidents, kas nav tas pats revidents, kurš veic grāmatvedības revīziju vertikāli integrētā uzņēmumā vai kādā no tā daļām.

18. pants

Pārvides sistēmas operatora neatkarība

1. Neskarot atbilstīgi 20. pantam pieņemtos uzraudzības struktūras lēmumus, pārvides sistēmas operatoram ir:

⁽¹⁾ Padomes pirmā Direktīva 68/151/EEK (1968. gada 9. marts) par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 65, 14.3.1968., 8. lpp.).

a) neatkarīgi no vertikāli integrēta uzņēmuma – reālas lēmumu pieņemšanas tiesības pārvades sistēmas darbībai, uzturēšanai un attīstīšanai vajadzīgajiem aktīviem; un

b) tiesības piesaistīt līdzekļus kapitāla tirgū, jo īpaši aizņemoties un palielinot kapitālu.

2. Pārvades sistēmas operators vienmēr nodrošina, ka viņam ir vajadzīgie resursi, lai pienācīgi un efektīvi veiktu pārvades darbību kā arī lai uzturētu un attīstītu efektīvas, drošas un saimnieciski izdevīgas pārvades sistēmas.

3. Vertikāli integrētu uzņēmumu meitasuzņēmumiem, kas veic ražošanas vai piegādes funkcijas, nav tieša vai netieša kapitāla pārvades sistēmas operatorā. Pārvades sistēmas operatoram nav nekāda nedz tieša, nedz netieša kapitāla vertikāli integrētā ražošanas vai piegādes uzņēmumā, nedz tas saņem dividendes vai citu finanšu labumu no šā meitasuzņēmuma.

4. Pārvades sistēmas operatora vispārējās pārvaldes struktūra un korporatīvie statūti nodrošina pārvades sistēmas operatora efektīvu neatkarību atbilstīgi šai nodaļai. Vertikāli integrēts uzņēmums tieši vai netieši nenosaka pārvades sistēmas operatora konkurētspējīgu rīcību attiecībā uz pārvades sistēmas operatora ikdienas darbu un tīkla pārvaldību vai attiecībā uz darbībām, kas vajadzīgas, lai sagatavotu tīkla attīstības desmit gadu plānu, kas izstrādāts atbilstīgi 22. pantam.

5. Pildot šīs direktīvas 13. pantā un 17. panta 2. punktā paredzētos uzdevumus un ievērojot Regulas (EK) Nr. 715/2009 13. panta 1. punktu, 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu, 16. panta 2., 3. un 5. punktu, 18. panta 6. punktu un 21. panta 1. punktu, pārvades sistēmu operatori nediskriminē dažādas personas vai struktūras un neierobežo, nekropļo vai netraucē konkurenci ražošanas vai piegādes jomā.

6. Tirdzniecības un finansiālas attiecības starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru, tostarp pārvades sistēmas operatora aizdevumi vertikāli integrētam uzņēmumam, atbilst tirgus noteikumiem. Pārvades sistēmas operatoram ir šādu komerciālu un finansiālu attiecību detalizēta uzskaitē, un tas šo uzskaiti dara pieejamu pēc regulatīvās iestādes pieprasījuma.

7. Pārvades sistēmas operators iesniedz regulatīvajai iestādei apstiprināšanai visus tirdzniecības un finanšu nolīgumus ar vertikāli integrēto uzņēmumu.

8. Pārvades sistēmas operators informē regulatīvo iestādi par 17. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem finanšu līdzekļiem, kas ir pieejami turpmākiem ieguldījumu projektiem un/vai esošo aktīvu aizstāšanai.

9. Vertikāli integrēts uzņēmums atturas no jebkādas rīcības, kas kavētu vai ierobežotu pārvades sistēmas operatoru pildīt šajā nodaļā minētās saistības un liktu pārvades sistēmas operatoram lūgt vertikāli integrēta uzņēmuma atļauju, lai izpildītu šīs saistības.

10. Uzņēmumu, ko regulatīvā iestāde sertificējusi kā atbilstīgu šīs nodaļas prasībām, attiecīgā dalībvalsts apstiprina un norīko kā pārvades sistēmas operatoru. Piemēro sertifikācijas procedūru, kas paredzēta vai nu šīs direktīvas 10. pantā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 3. pantā, vai arī šīs direktīvas 11. pantā.

19. pants

Pārvades sistēmas operatora darbinieku un vadības neatkarība

1. Lēmumu par pieņemšanu darbā un atjaunošanu amatā, darba apstākļiem, tostarp atalgojumu un amata pilnvaru termiņa beigām personai, kas atbildīga par vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem pieņem pārvades sistēmas operatora uzraudzības struktūra, kas iecelta saskaņā ar 20. pantu.

2. Regulatīvajai iestādei dara zināmu to personu identitāti, kuras uzraudzības struktūra ierosinājusi iecelt par personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai par pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem vai atjaunot šajos amatos, un nosacījumus, kas reglamentē šo personu amata pilnvaru termiņu, tā ilgumu un izbeigšanos, kā arī iemeslus jebkuram ierosinājumam pārtraukt šādu amata pilnvaru termiņu. Šā panta 1. punktā minētie nosacījumi un lēmumi kļūst saistoši vienīgi tad, ja trīs nedēļās pēc paziņošanas regulatīvā iestāde nav iebildusi pret tiem.

Regulatīvā iestāde var iebilst pret 1. punktā minētajiem lēmumiem, ja:

a) rodas šaubas par tās personas profesionālo neatkarību, kuru ierosināts iecelt par personu, kas atbildīga par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai par pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekli; vai

b) amata pilnvaru termiņa priekšlaicīgas izbeigšanas gadījumā pastāv šaubas par šādas priekšlaicīgas izbeigšanas pamatotību.

3. Trīs gadus pirms iecelšanas amatā personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem, uz kuriem attiecas šis punkts, nav bijis profesionāla amata vai pienākumu, tiešas vai netiešas līdzdalības vai uzņēmējdarbības attiecību ar vertikāli integrēto uzņēmumu vai kādu tā daļu, vai to kontrolējošo akcionāru, kas nav pārvades sistēmas operators.

4. Personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem un darbiniekiem nevienā citā vertikāli integrētā uzņēmuma daļā vai to kontrolējošā akcionārā nav nekāda cita profesionāla amata vai atbildības, tiešas vai netiešas līdzdalības un uzņēmējdarbības attiecību.

5. Personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem un darbiniekiem nevienā vertikāli integrēta uzņēmuma daļā kā vien pārvades sistēmas operatorā nav līdzdalības, un viņi tieši vai netieši negūst nekādu finansiālu labumu. Viņu atalgojums nav atkarīgs no vertikāli integrēta uzņēmuma darbībām vai rezultātiem kā vien no pārvades sistēmas operatora darbībām vai rezultātiem.

6. Efektīvas tiesības pārsūdzēt regulatīvajai iestādei ir garantētas attiecībā uz visām sūdzībām, ko par amata pilnvaru termiņa priekšlaicīgu pārtraukšanu iesniedz personas, kuras atbildīgas par vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvās struktūras locekļi.

7. Pēc amata pilnvaru termiņa beigām pārvades sistēmas operatorā par vadību atbildīgajām personām un/vai administratīvo struktūru locekļiem vismaz četrus gadus nav profesionāla amata vai atbildības, līdzdalības vai uzņēmējdarbības attiecību nevienā no vertikāli integrēta uzņēmuma daļām kā vien pārvades sistēmas operatorā, vai to kontrolējošā akcionārā.

8. Šā panta 3. punktu piemēro lielākajai daļai personu, kas atbild par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem.

Personas, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļi, uz kuriem neattiecas 3. punkts, vismaz sešus mēnešus pirms viņu iecelšanas amatā nav veikuši vadības vai citas attiecīgas darbības vertikāli integrētajā uzņēmumā.

Šā punkta pirmo daļu un 4. līdz 7. punktu piemēro attiecībā uz visām personām, kas pieder izpildvadībai, un personām, kas ir viņu tiešā pakļautībā jautājumos, kuri saistīti ar tīkla darbību, uzturēšanu vai attīstību.

20. pants

Uzraudzības struktūra

1. Pārvades sistēmas operatoram ir uzraudzības struktūra, kas atbild par tādu lēmumu pieņemšanu, kuri varētu būtiski ietekmēt pārvades sistēmas operatora akcionāru akciju vērtību, jo īpaši tādu lēmumu pieņemšanu, kas attiecas uz gada un ilgtermiņa finanšu plāna apstiprināšanu, pārvades sistēmas operatora parādsaistībām un akcionāriem izdalīto dividenžu apjomu. Uzraudzības struktūras kompetencē nav lēmumi, kas attiecas uz pārvades sistēmas operatora ikdienas darbu un tīkla pārvaldību, un uz darbībām, kas vajadzīgas, lai sagatavotu tīkla attīstības desmit gadu plānu, kas izstrādāts atbilstīgi 22. pantam.

2. Uzraudzības struktūrā ir locekļi no vertikāli integrēta uzņēmuma, trešo personu akcionāriem un, ja to nosaka attiecīgi dalībvalstu tiesību akti, locekļi no citām ieinteresētajām personām, piemēram, pārvades sistēmas operatora darbinieki.

3. Šīs direktīvas 19. panta 2. punktu un 3. līdz 7. punktu piemēro vismaz pusei uzraudzības struktūras locekļu, atņemot vienu no uzraudzības struktūras locekļu kopskaita.

Šīs direktīvas 19. panta 2. punkta otrās daļas b) apakšpunktu piemēro visiem uzraudzības struktūras locekļiem.

21. pants

Atbilstības programma un atbilstības amatpersona

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatori izstrādā un īsteno atbilstības programmu, kurā izklāstīti pasākumi, ko veic, lai nodrošinātu diskriminācijas nepieļaušanu, un nodrošina atbilstīgu kontroli pār tās ievērošanu. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic šo mērķu sasniegšanai. Programmu nodod apstiprināšanai regulatīvajā iestādē. Neskarot valsts regulatora pilnvaras, atbilstību programmai neatkarīgi uzrauga atbilstības amatpersona.

2. Atbilstības amatpersonu ieceļ uzraudzības struktūrā, un to apstiprina regulatīvā iestāde. Regulatīvā iestāde var atteikties apstiprināt atbilstības amatpersonas iecelšanu tikai neatkarības vai profesionālo spēju trūkuma dēļ. Atbilstības amatpersona var būt fiziska vai juridiska persona. Uz atbilstības amatpersonu attiecas 19. panta 2. līdz 8. punkts.

3. Atbilstības amatpersonas pienākums ir:

- a) uzraudzīt atbilstības programmas īstenošanu;
- b) sagatavot gada ziņojumu, norādot pasākumus, kas veikti atbilstības programmas īstenošanai, un iesniegt to regulatīvajai iestādei;
- c) ziņot uzraudzības struktūrai un sniegt ieteikumus attiecībā uz atbilstības programmu un tās īstenošanu;
- d) informēt regulatīvo iestādi par jebkādiem būtiskiem pārkāpumiem attiecībā uz atbilstības programmas īstenošanu; un
- e) ziņot regulatīvajai iestādei par tirdzniecības un finansiālām attiecībām starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru.

4. Atbilstības amatpersona iesniedz regulatīvajai iestādei ierosinātos lēmumus par ieguldījumu plānu vai par atsevišķiem ieguldījumiem. Tas notiek, vēlākais, tad, kad pārvades sistēmas operatora vadība un/vai kompetentā administratīvā iestāde tos iesniedz uzraudzības struktūrai.

5. Ja vertikāli integrēts uzņēmums pilnsapulcē vai pēc tās ieceltu vadības locekļu balsojuma ir apturējis tāda lēmuma pieņemšanu, tādējādi apturot vai kavējot ieguldījumus tīklā, kuri saskaņā ar tīkla attīstības desmit gadu plānu ir jāveic turpmākajos trijos gados, atbilstības amatpersona par to ziņo regulatīvajai iestādei, kura tad rīkojas saskaņā ar 22. pantu.

6. Noteikumus, ar ko reglamentē atbilstības amatpersonas pilnvaras vai nodarbināšanas nosacījumus, tostarp pilnvaru termiņu, apstiprina regulatīvā iestāde. Šie noteikumi nodrošina atbilstības amatpersonas neatkarību, tostarp nodrošina to ar visiem pienākumu izpildei nepieciešamajiem resursiem. Atbilstības amatpersonai pilnvaru laikā nedrīkst būt nekāds cits amats vai profesionāli pienākumi, kā arī tieša vai netieša līdzdalība kādā no vertikāli integrētā uzņēmuma daļām vai to kontrolējošajos akcionāros.

7. Atbilstības amatpersona regulāri vai nu mutiski, vai rakstiski ziņo regulatīvajai iestādei, un tai ir tiesības regulāri vai nu mutiski, vai rakstiski ziņot pārvades sistēmas operatora uzraudzības struktūrai.

8. Atbilstības amatpersona var piedalīties visās pārvades sistēmas operatora vadības un administratīvās struktūras un uzraudzības struktūras sanāksmēs, kā arī pilnsapulcēs. Atbilstības amatpersona piedalās visās sanāksmēs, kurās izskata šādus jautājumus:

- a) tīkla piekļuves nosacījumi, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 715/2009, jo īpaši attiecībā uz tarifiem, trešo personu piekļuvi pakalpojumiem, jaudas sadali un pārslodzes vadību, pārredzamību, balansēšanu un sekundāriem tirgiem;
- b) projekti, kas uzsākti, lai pārvades sistēma darbotos, tiktu uzturēta un attīstīta, tostarp ieguldījumi jaunos starpsavienojumos, jaudas paplašināšanā un esošo jaudu optimizācijā;
- c) enerģijas pirkšana vai pārdošana pārvades sistēmas darbības vajadzībām.

9. Atbilstības amatpersona uzrauga pārvades sistēmas operatora atbilstību 16. pantam.

10. Atbilstības amatpersonai ir piekļuve visiem pārvades sistēmas operatora attiecīgajiem datiem un birojiem, un visai informācijai, kas vajadzīga tās pienākumu izpildei.

11. Uzraudzības struktūra pēc regulatīvās iestādes apstiprinājuma var atlaist no amata atbilstības amatpersonu. Tā atlaiž atbilstības amatpersonu pēc regulatīvās iestādes pieprasījuma neatkarības vai profesionālo spēju trūkuma dēļ.

12. Atbilstības amatpersonai bez iepriekšēja paziņojuma ir piekļuve pārvades sistēmas operatora birojiem.

22. pants

Tīkla attīstība un pilnvaras pieņemt lēmumus par ieguldījumiem

1. Katru gadu pārvades sistēmu operatori pēc apspriešanās ar visām ieinteresētajām personām iesniedz regulatīvajai iestādei tīkla attīstības desmit gadu plānu, kura pamatā ir pašreizējais un plānotais piedāvājums un pieprasījums. Minētajā tīkla attīstības plānā ietver efektīvus pasākumus, lai garantētu sistēmas piemērotību un piegādes drošumu.

2. Tīkla attīstības desmit gadu plānā jo īpaši:

- a) norāda tirgus dalībniekiem galveno pārvades infrastruktūru, kas jāizveido vai jāatjaunina nākamajos desmit gados;
- b) ietver visus ieguldījumus, par kuriem jau pieņemts lēmums, un nosaka jaunus ieguldījumus, kas jāveic nākamajos trīs gados; un
- c) paredz grafikus visiem ieguldījumu projektiem.

3. Izstrādājot tīkla attīstības desmit gadu plānu, pārvades sistēmas operators izmanto saprātīgus pieņēmumus attiecībā uz ražošanu, piegādi, patēriņu un apmaiņu ar citām valstīm, ņemot vērā reģionālo un Kopienas mēroga tīklu ieguldījumu plānus, kā arī ieguldījumu plānus uzglabāšanas objektiem un iekārtām, ar ko SDG atkārtoti pārvērs gāzē.

4. Regulatīvā iestāde atklāti un pārredzami apspriežas ar visiem pašreizējiem vai iespējamiem tīkla lietotājiem par tīkla attīstības desmit gadu plānu. Personas un uzņēmumus, kas vēlas būt potenciālie tīkla lietotāji, var lūgt pamatot šādas prasības. Regulatīvā iestāde publicē apspriešanās procesā gūtos rezultātus, jo īpaši attiecībā uz iespējamajām ieguldījumu vajadzībām.

5. Regulatīvā iestāde pārbauda, vai tīkla attīstības desmit gadu plāns attiecas uz visām ieguldījumu vajadzībām, kas identificētas apspriešanās procesā, un vai tas atbilst nesaistošajam Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plānam (Kopienas tīkla attīstības

plāns), kā minēts Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. panta 3. punkta b) apakšpunktā. Ja rodas šaubas par atbilstību Kopienas tīkla attīstības plānam, regulatīvā iestāde apspriežas ar Aģentūru. Regulatīvā iestāde var lūgt pārvades sistēmas operatoru grozīt viņa tīkla attīstības desmit gadu plānu.

6. Regulatīvā iestāde uzrauga un izvērtē tīkla attīstības desmit gadu plāna īstenošanu.

7. Ja tādu iemeslu dēļ, kas nav sevišķi svarīgi un kas ir ārpus tā kontroles, pārvades sistēmas operators neveic ieguldījumus, kas atbilstīgi tīkla attīstības desmit gadu plānam bija jāveic tuvākajos trīs gados, dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajai iestādei ir jāveic vismaz viens no turpmāk norādītajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka attiecīgie ieguldījumi tiek veikti, ja šie ieguldījumi, pamatojoties uz jaunāko tīkla attīstības desmit gadu plānu, joprojām ir nozīmīgi:

- a) jāliek pārvades sistēmas operatoram veikt attiecīgos ieguldījumus;
- b) jāriko konkurss, kas attiecīgā ieguldījuma gadījumā būtu atvērts visiem ieguldītājiem; vai
- c) jāliek pārvades sistēmas operatoram pieņemt kapitāla palielinājumu, lai finansētu vajadzīgos ieguldījumus, un jāļauj neatkarīgiem ieguldītājiem piedalīties kapitāla veidošanā.

Ja regulatīvā iestāde ir izmantojusi šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktā paredzētās pilnvaras, tā var likt pārvades sistēmas operatoram piekrist vienam vai vairākiem no turpmāk norādītajiem:

- a) trešās personas nodrošinātam finansējumam;
- b) trešās personas veiktiem būvdarbiem;
- c) pašam veikt attiecīgo jauno aktīvu būvniecību;
- d) pašam ekspluatēt attiecīgos jaunus aktīvus.

Pārvades sistēmas operators sniedz ieguldītājiem visu ieguldījuma veikšanai vajadzīgo informāciju, un tas saista jaunus aktīvus ar pārvades sistēmu un cenšas veicināt ieguldījumu projekta īstenošanu.

Attiecīgos finanšu pasākumus apstiprina regulatīvā iestāde.

8. Ja regulatīvā iestāde ir izmantojusi 7. punkta pirmajā daļā paredzētās pilnvaras, attiecīgie tarifu noteikumi attiecas uz izmaksām, kas saistītas ar attiecīgajiem ieguldījumiem.

23. pants

Pilnvaras pieņemt lēmumus par uzglabāšanas objektu, iekārtu SDG atkārtotai pārvēršanai gāzē un rūpniecisko lietotāju pieslēgšanu pārvades sistēmai

1. Pārvades sistēmas operators izstrādā un publicē pārredzamas un efektīvas procedūras un tarifus, lai nodrošinātu uzglabāšanas objektu, iekārtu SDG atkārtotai pārvēršanai gāzē un rūpniecisko lietotāju nediskriminējošu pieslēgšanu pārvades sistēmai. Šādas procedūras nodod apstiprināšanai valsts regulatīvajās iestādēs.

2. Pārvades sistēmas operators nevar atteikties pieslēgt jaunu uzglabāšanas objektu, iekārtu SDG atkārtotai pārvēršanai gāzē vai rūpniecisku lietotāju, pamatojoties tīkla pieejamās jaudas iespējamu turpmāku samazinājumu vai papildu izmaksām, kas saistītas ar vajadzīgo jaudas palielinājumu. Pārvades sistēmas operators nodrošina pietiekamu ieejas un izejas jaudu jaunajam savienojumam.

V NODAĻA

SADALE UN PIEGĀDE

24. pants

Sadales sistēmu operatoru norīkošana

Dalībvalstis norīko vai prasa, lai uzņēmumi, kam pieder sadales sistēmas vai kas par tām atbild, norīko vienu vai vairākus sadales sistēmu operatorus uz laiku, ko nosaka dalībvalstis, ņemot vērā efektivitātes un ekonomiskā līdzsvara apsvērumus, un nodrošina, ka šie operatori darbojas saskaņā ar 25., 26. un 27. pantu.

25. pants

Sadales sistēmu operatoru uzdevumi

1. Sadales sistēmas operators ir atbildīgs par sistēmas ilgtermiņa jaudas nodrošināšanu, lai izpildītu pamatotas gāzes sadales prasības, saskaņā ar saimnieciskajiem nosacījumiem ekspluatējot, uzturot un attīstot drošu, stabilu un efektīvu sadales sistēmu savā apgabalā, pienācīgi ņemot vērā vides aizsardzības un energoefektivitātes apsvērumus.

2. Sadales sistēmas operators nekādā gadījumā nediskriminē sistēmas lietotājus vai dažu kategoriju sistēmas lietotājus, jo īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem.

3. Katrs sadales sistēmas operators sniedz citiem sadales, pārvades, SDG un/vai uzglabāšanas sistēmas operatoriem pietiekamu informāciju, lai nodrošinātu to, ka dabasgāzes transportēšana un uzglabāšana notiek tā, lai tā būtu saderīga ar starpsavienotas sistēmas drošu un efektīvu darbību.

4. Sadales sistēmas operators sniedz sistēmas lietotājiem vajadzīgo informāciju, lai efektīvi piekļūtu sistēmai un varētu to izmantot.

5. Ja sadales sistēmas operators ir atbildīgs par sadales sistēmas balansēšanu, noteikumi, ko tas pieņem šajā nolūkā, ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši, tostarp noteikumi par maksas iekasēšanu no sistēmas lietotājiem gāzes nevienmērīgas piegādes gadījumā. Noteikumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz sadales sistēmu operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kas ir saderīga ar 41. panta 6. punktu, kā arī tos publicē.

26. pants

Sadales sistēmu operatoru nodalīšana

1. Ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, viņš ir neatkarīgs no pārējām darbībām, kas neattiecas uz sadali, vismaz tiktāl, ciktāl tas skar viņa juridisko statusu, organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Šie noteikumi nerada pienākumu no vertikāli integrētā uzņēmuma nodalīt īpašumtiesības uz sadales sistēmas aktīviem.

2. Papildus 1. punktam, ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, viņš ir neatkarīgs no citām ar sadali nesaistītām darbībām tiktāl, ciktāl tas attiecas uz organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Lai to panāktu, piemēro vismaz šādas obligātus kritērijus:

- a) personas, kas atbildīgas par sadales sistēmas operatora vadību, nedrīkst iesaistīties integrētā dabasgāzes uzņēmuma daļās, kas tieši vai netieši ir atbildīgas par dabasgāzes ražošanu, pārvadi un piegādi ikdienā;
- b) jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kas atbildīgas par sadales sistēmas operatora vadību, vienlaikus ļaujot tām rīkoties neatkarīgi;
- c) attiecībā uz aktīviem, kas vajadzīgi tīkla vadīšanai, uzturēšanai vai attīstībai sadales sistēmas operatoram ir jābūt efektīvām tiesībām pieņemt lēmumus neatkarīgi no integrētā dabasgāzes uzņēmuma. Šo uzdevumu veikšanai sadales sistēmas operatora rīcībā ir vajadzīgie resursi, tostarp cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi. Tas neliedz veidot attiecīgus koordinācijas mehānismus, lai nodrošinātu to, ka ir aizsargātas mātesuzņēmuma ekonomiskās un vadības uzraudzības tiesības mētasuzņēmumā attiecībā uz ieņēmumiem no aktīviem, ko netieši regulē saskaņā ar 41. panta 6. punktu.

Tas jo īpaši ļauj mētasuzņēmumam apstiprināt sadales sistēmas operatora gada finanšu plānus vai līdzvērtīgu instrumentu un noteikt vispārīgus ierobežojumus attiecībā uz mētasuzņēmuma pāradsaistībām. Tas neļauj mētasuzņēmumam dot norādes par ikdienas darbību vai atsevišķiem lēmumiem par sadales līniju būvniecību vai modernizāciju, ja tie nepārsniedz apstiprināto finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu; un

- d) sadales sistēmas operatoram ir jāizstrādā atbilstības programma, kurā izklāsta pasākumus, ko veic, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina, ka tās ievērošana tiek atbilstīgi kontrolēta. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic, lai sasniegtu šo mērķi. Persona vai struktūra, kas atbildīga par atbilstības programmas kontroli, proti, atbilstības amatpersona, iesniedz 39. panta 1. punktā minētajai regulatīvajai iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē. Pārvades sistēmas operatora atbilstības amatpersona ir pilnīgi neatkarīga, un tai ir piekļuve visai sadales sistēmas operatora un visu saistīto uzņēmumu informācijai, kas vajadzīga tās uzdevumu veikšanai.

3. Ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvās iestādes vai citas kompetentas struktūras veic sadales sistēmas operatora darbības uzraudzību, lai tas nevarētu ļaunprātīgi izmantot vertikālo integrāciju, kropļojot konkurenci. Jo īpaši vertikāli integrēti sadales sistēmu operatori nedrīkst saziņā un zīmola veidošanā maldināt attiecībā uz vertikāli integrētā uzņēmuma piegādes struktūras atsevišķo identitāti.

4. Dalībvalstis var nolemt nepiemērot 1., 2. un 3. punktu integrētiem dabasgāzes uzņēmumiem, kas apkalpo mazāk nekā 100 000 pieslēgtu lietotāju.

27. pants

Sadales sistēmu operatoru konfidencialitātes pienākumi

1. Neskarot 30. pantu vai citus tiesiskus pienākumus izpaust informāciju, sadales sistēmas operators ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta tā saimnieciskajā darbībā, un tas neļauj diskriminējošā veidā izpaust informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības.

2. Ja dabasgāzi pārdod vai pērk saistīti uzņēmumi, sadales sistēmu operatori ļaunprātīgi neizmanto komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta no trešām personām, nodrošinot tām piekļuvi sistēmai vai risinot sarunas par tādu piekļuvi.

28. pants

Slēgtas sadales sistēmas

1. Dalībvalstis var paredzēt, ka valstu regulatīvās iestādes vai citas kompetentās iestādes kā slēgtu sadales sistēmu klasificē sistēmu, kas gāzi sadala ģeogrāfiski ierobežotās rūpnieciskās, komerciālās vai koplietojuma pakalpojumu vietās un, neskarot 4. punktu, nepiegādā gāzi mājāsaimniecību lietotājiem, ja:

- a) īpašu tehnisku vai drošības iemeslu dēļ šādas sistēmas lieto-tāju darbība vai ražošanas process ir integrēts; vai
- b) šāda sistēma gāzi sadala galvenokārt sistēmas īpašniekam vai operatoram vai ar tiem saistītiem uzņēmumiem.

2. Dalībvalstis var atļaut valsts regulatīvajām iestādēm noteikt, ka slēgtas sadales sistēmas operatorus atbrīvo no 32. panta 1. punkta prasības par to, ka tarifi vai to aprēķināšanas metodika pirms to stāšanās spēkā jāapstiprina saskaņā ar 41. pantu.

3. Ja 2. punktā minētais atbrīvojums tiek piešķirts, piemēroja-mos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku saskaņā ar 41. pantu pārskata un apstiprina pēc slēgtās sadales sistēmas lietotāja pieprasījuma.

4. Šā panta 2. punktā paredzētos atbrīvojumus var piešķirt arī tad, ja ar slēgtu sadales sistēmu vienlaikus apgādā arī nelielu skai-tu mājāsaimniecību, kurām ir profesionālas vai līdzīgas saiknes ar sadales sistēmas īpašnieku un kuras atrodas teritorijā, ko apgādā šī slēgtā sadales sistēma.

29. pants

Apvienotais operators

Šis direktīvas 26. panta 1. punkts neliedz darboties apvienotam pārvades, SDG, uzglabāšanas un sadales sistēmas operatoram ar nosacījumu, ka operators izpilda 9. panta 1. punkta vai 14. un 15. panta, vai IV nodaļas prasības vai ka uz to attiecas 49. panta 6. punkts.

VI NODAĻA

**ATSEVIŠKA UZSKAITE UN GRĀMATVEDĪBAS
PĀRRĒDZAMĪBA**

30. pants

Tiesības uz piekļuvi grāmatvedībai

1. Dalībvalstīm vai to norīkotām kompetentām iestādēm, to-starp 39. panta 1. punktā minētajām regulatīvajām iestādēm un 34. panta 3. punktā minētajām domstarpību izšķiršanas iestādēm, ciktāl tas vajadzīgs to funkciju veikšanai, ir tiesības uz piekļuvi da-basgāzes uzņēmumu grāmatvedībai, kā noteikts 31. pantā.

2. Dalībvalstis un visas norīkotās kompetentās iestādes, tostarp 39. panta 1. punktā minētās regulatīvās iestādes un domstarpību izšķiršanas iestādes, ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komer-ciāli jutīgu informāciju. Dalībvalstis var paredzēt šādas informā-cijas izpaušanu, ja tas vajadzīgs, lai kompetentās iestādes varētu veikt savas funkcijas.

31. pants

Atsevišķa uzskaitē

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka dabasgāzes uzņēmumos uzskaiti veic saskaņā ar 2. līdz 5. punktu. Ja dabasgāzes uzņēmumi izmanto atkāpi no šā notei-kuma, pamatojoties uz 49. panta 2. un 4. punktu, tad vismaz iek-šējo uzskaiti veic saskaņā ar šo pantu.

2. Neatkarīgi no īpašumtiesību sistēmas vai juridiskās formas dabasgāzes uzņēmumi sagatavo, iesniedz revīzijai un publicē sa-vus gada pārskatus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību normām par uzņēmumu ar ierobežotu atbildību gada pārskatiem, kuras ir pie-ņemtas atbilstīgi Padomes Ceturtajai direktīvai 78/660/EEK (1978. gada 25. jūlijs), kas pamatojas uz Līguma 44. pan-ta 2. punkta g) apakšpunktu (*) un attiecas uz noteiktu veidu sa-biedrību gada pārskatiem ⁽¹⁾.

Uzņēmumi, kam juridiski nav pienākuma publicēt gada pārskat-us, to eksemplāru glabā galvenajā birojā, kur tas ir publiski pieejams.

3. Dabasgāzes uzņēmumi savā iekšējā grāmatvedībā atsevišķi uzskaita dabasgāzes pārvadi, sadali, SDG un uzglabāšanu, kā tas būtu jādara, ja attiecīgās darbības veiktu atsevišķi uzņēmumi, lai tādējādi izvairītos no diskriminācijas, šķērssubsidēšanas un kon-kurences izkropļošanas. Tie arī veic konsolidējamu uzskaiti par ci-tām ar gāzi saistītām darbībām, kas neattiecas uz pārvadi, sadali, SDG un uzglabāšanu. Līdz 2007. gada 1. jūlijam dabasgāzes uz-ņēmumi veic atsevišķu uzskaiti par piegādēm tiesīgiem lietotājiem un par piegādēm lietotājiem, kas nav tiesīgie lietotāji. Uzskaitē no-rāda ieņēmumus no īpašumā esošas pārvades vai sadales sistēmas. Attiecīgā gadījumā tie veic konsolidētu uzskaiti par citām darbī-bām, kas nav saistītas ar gāzi. Iekšējā grāmatvedība ietver bilan-ci un peļņas un zaudējumu pārskatu par katru darbību.

4. Veicot 2. punktā minēto revīziju, jo īpaši pārbauda 3. punk-tā minētā pienākuma ievērošanu attiecībā uz diskriminācijas un šķērssubsidēšanas nepieļaušanu.

(*) Direktīvas 78/660/EEK nosaukums ir korigēts, ņemot vērā Eiropas Ko-pienas dibināšanas līguma pantu pārnemurēšanu saskaņā ar Amster-damas līguma 12. pantu; sākotnēji atsauce bija uz 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

⁽¹⁾ OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp.

5. Iekšējā grāmatvedībā uzņēmumi precizē noteikumus par aktīvu un pasīvu, izdevumu un ieņēmumu sadali, kā arī par amortizāciju, neskarot attiecīgās valsts grāmatvedības noteikumus, ko tie ievēro, gatavojot 3. punktā minētos atsevišķos pārskatus. Šos iekšējos noteikumus var grozīt vienīgi ārkārtas gadījumos. Minētos grozījumus norāda un pienācīgi pamato.

6. Gada pārskatu piezīmēs norāda visus konkrēta apjoma darījumus, kas veikti ar saistītiem uzņēmumiem.

VII NODAĻA

SISTĒMAS PIEKĻUVES ORGANIZĀCIJA

32. pants

Trešo personu piekļuve

1. Dalībvalstis nodrošina tādas sistēmas ieviešanu, kas trešām personām dod piekļuvi pārvades un sadales sistēmām un SDG iekārtām, pamatojoties uz publicētiem tarifiem, ko piemēro visiem tiesīgajiem lietotājiem, tostarp piegādes uzņēmumiem, kā arī objektīvi un bez sistēmas lietotāju diskriminācijas. Dalībvalstis nodrošina, ka šos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku pirms to stāšanās spēkā saskaņā ar 41. pantu apstiprina 39. panta 1. punktā minētā regulatīvā iestāde, un ka šos tarifus un metodiku, ja apstiprina vienīgi metodiku, publicē pirms to stāšanās spēkā.

2. Pārvades sistēmu operatoriem ir pieejams citu pārvades sistēmu operatoru tīkls, ja tas vajadzīgs pārvades funkciju veikšanai, tostarp pārrobežu pārvadei.

3. Šī direktīva neliedz noslēgt ilgtermiņa līgumus, ciktāl tie atbilst Kopienas konkurences noteikumiem.

33. pants

Piekļuve uzglabāšanai

1. Lai nodrošinātu piekļuvi uzglabāšanas objektiem un saspīestās gāzes uzglabāšanai sistēmā, ja tas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai lietotāju apgādes vajadzībām, kā arī lai organizētu piekļuvi palīgpakalpojumiem, dalībvalstis var izvēlēties vienu vai abas no 3. un 4. punktā minētajām procedūrām. Procedūras darbojas saskaņā ar objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem.

Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis nosaka un publicē kritērijus, saskaņā ar kuriem var noteikt, kādu piekļuves režīmu izmantot attiecībā uz uzglabāšanas objektiem un

saspīestās gāzes glabātuvēm. Tās dara publiski pieejamu – vai uzglabāšanas un pārvades sistēmu operatoriem uzliek pienākumu darīt publiski pieejamu – informāciju par to, kuri uzglabāšanas objekti vai to daļas un kāda saspīestās gāzes uzglabāšana sistēmā ir piedāvāta saskaņā ar 3. un 4. punktā minētajām procedūrām.

Šā punkta otrās daļas otrajā teikumā paredzētais pienākums neierobežo dalībvalstīm šā punkta pirmajā daļā piešķirtās izvēles tiesības.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro tādiem palīgpakalpojumiem un pagaidu uzglabāšanai, kas ir saistīti ar SDG iekārtām un ir vajadzīgi atkārtotai pārvēršanai gāzē un turpmākai nogādāšanai pārvades sistēmā.

3. Ja par piekļuvi notiek pārrunas, dalībvalstis vai, ja dalībvalstis tā nosaka, regulatīvās iestādes veic vajadzīgos pasākumus, lai dabasgāzes uzņēmumi un tiesīgie lietotāji tajā teritorijā, uz ko attiecas starpsavienota sistēma, vai ārpus tās, var vienoties par piekļuvi uzglabāšanas objektiem un saspīestās gāzes uzglabāšanai sistēmā, ja tas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai, kā arī organizētu piekļuvi citiem palīgpakalpojumiem. Pušu pienākums ir labticīgi vienoties par piekļuvi uzglabāšanai un saspīestās gāzes uzglabāšanai sistēmā, un citiem palīgpakalpojumiem.

Par līgumiem, kas attiecas uz piekļuvi uzglabāšanai un saspīestās gāzes uzglabāšanai sistēmā, un citiem palīgpakalpojumiem, vienojas ar attiecīgo uzglabāšanas sistēmas operatoru vai dabasgāzes uzņēmumiem. Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis prasa, lai uzglabāšanas sistēmas operatori un dabasgāzes uzņēmumi – līdz 2005. gada 1. janvārim un pēc tam reizi gadā – publicē nozares galvenos nosacījumus par glabātuvi un saspīestās gāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojumu, un citu palīgpakalpojumu izmantošanu.

Izstrādājot šā punkta otrajā daļā minētos nosacījumus, uzglabāšanas sistēmas operatori un dabasgāzes uzņēmumi apspriežas ar sistēmas lietotājiem.

4. Ja piekļuvi regulē, regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai dabasgāzes uzņēmumiem un tiesīgiem lietotājiem teritorijā, uz ko attiecas starpsavienota sistēma, vai ārpus tās, ir tiesības uz piekļuvi uzglabāšanai, saspīestās gāzes uzglabāšanai sistēmā un citiem palīgpakalpojumiem, pamatojoties uz publicētiem tarifiem un/vai citiem uzglabāšanas un saspīestās gāzes uzglabāšanas sistēmā noteikumiem un nosacījumiem, ja tas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai, kā arī lai izveidotu piekļuvi citiem palīgpakalpojumiem. Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis šādu tarifu un to aprēķināšanas metodikas izstrādē apspriežas ar sistēmas lietotājiem. Tiesīgiem lietotājiem var piešķirt piekļuves tiesības, ļaujot viņiem slēgt piegādes līgumus ar konkurējošiem dabasgāzes uzņēmumiem, kas nav sistēmas vai saistītu uzņēmumu īpašnieki un/vai operatori.

34. pants

Piekļuve sākumposma pārvades cauruļvadu tīkliem

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka dabasgāzes uzņēmumi un tiesīgie lietotāji neatkarīgi no to atrašanās vietas var piekļūt sākumposma pārvades cauruļvadu tīkliem, tostarp objektiem, kas sniedz tehniskus pakalpojumus, kuri ir saistīti ar šo piekļuvi, saskaņā ar šo pantu, kas nav šo tīklu un objektu sastāvdaļas, ko izmanto vietējām ražošanas darbībām tur, kur gāzi iegūst. Pasākumus dara zināmus Komisijai saskaņā ar 54. pantu.

2. Šā panta 1. punktā minēto piekļuvi nodrošina tā, kā dalībvalstī ir paredzēts saskaņā ar attiecīgiem tiesību aktiem. Dalībvalstis par mērķi izvirza taisnīgu un atklātu piekļuvi, konkurētspējīga dabasgāzes tirgus izveidi un izvairīšanos no dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, ņemot vērā piegādes drošumu un regularitāti, pieejamo vai attiecīgi iegūstamo jaudu un vides aizsardzību. Var ņemt vērā arī:

- a) to, ka piekļuve ir jāatsaka, ja tehniskie parametri nav saderīgi, un ja nesaderību nevar loģiski novērst;
- b) to, ka jāizvairās no grūtībām, ko nevar loģiski novērst, un kas varētu traucēt efektīvu kārtējo un plānoto ogļūdeņražu iegūvi nākotnē, tostarp no gāzes laukiem ar mazu saimniecisko efektu;
- c) to, ka jāievēro pienācīgi pamatotas sākumposma pārvades tīkla īpašnieka vai operatora gāzes transportēšanas un pārstrādes vajadzības, kā arī pārējo gāzes piegādes tīkla vai attiecīgo pārstrādes vai apstrādes iekārtu lietotāju intereses, kas varētu būt skartas; un
- d) to, ka jāpiemēro tiesību akti un administratīvās procedūras atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem, lai izsniegtu atļaujas ražošanai vai sākumposma pārvades tīklu izbūvei.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka darbojas domstarpību izšķiršanas sistēma, tostarp iestāde, kas nav atkarīga no iesaistītajām pusēm un kam ir pieejama visa attiecīgā informācija, lai varētu paātrināti izšķirt domstarpības, kas attiecas uz piekļuvi sākumposma pārvades tīkliem, ņemot vērā 2. punktā minētos kritērijus un to personu skaitu, kas iesaistītas sarunās par piekļuvi attiecīgiem tīkliem.

4. Pārrobežu domstarpību gadījumā piemēro tās dalībvalsts domstarpību izšķiršanas sistēmu, kuras jurisdikcijā ir sākumposma pārvades cauruļvadu tīkls, kam ir atteikta piekļuve. Ja pārrobežu domstarpībās attiecīgā sistēma ir vairāk nekā vienas dalībvalsts kompetencē, attiecīgās dalībvalstis savstarpēji apspriežas, lai nodrošinātu šīs direktīvas konsekvētu piemērošanu.

35. pants

Piekļuves atteikšana

1. Dabasgāzes uzņēmumi var atteikt piekļuvi sistēmai jaudu trūkuma dēļ vai ar tādēļ, ka piekļuve sistēmai neļaus pildīt tiem uzliktās 3. panta 2. punktā minētās sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, vai pamatojoties uz nopietnām tautsaimnieciskām un finanšu grūtībām ar tā sauktiem "take-or-pay" piegādes līgumiem, ņemot vērā 48. pantā minētos kritērijus un procedūras un dalībvalsts izvēlēto alternatīvu saskaņā ar minētā panta 1. punktu. Tādi atteikumi ir pienācīgi jāpamato.

2. Dalībvalstis var veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka dabasgāzes uzņēmums, kas atsaka piekļuvi sistēmai, pamatojoties uz jaudas trūkumu vai pieslēguma trūkumu, veic vajadzīgos uzlabojumus, ciktāl tas ir ekonomiski izdevīgi, vai arī tad, ja potenciālais lietotājs ir gatavs maksāt par tādiem uzlabojumiem. Dalībvalstis veic attiecīgos pasākumus, ja tās piemēro 4. panta 4. punktu.

36. pants

Jauna infrastruktūra

1. Uz nozīmīgākiem jauniem gāzes infrastruktūras objektiem, proti, starpsavienojumiem, SDG un uzglabāšanas iekārtām, pēc lūguma uz noteiktu laiku var neattiecināt 9., 32., 33. un 34. pantu un 41. panta 6., 8. un 10. punktu, ja:

- a) ieguldījumiem jāuzlabo konkurence gāzes piegādes jomā un piegādes drošums;
- b) ar ieguldījumu saistītajam riskam ir jābūt tādā, ka ieguldījums netiktu veikts, ja nebūtu piešķirts atbrīvojums;
- c) infrastruktūrai jābūt tādas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā, kas vismaz pēc juridiskā statusa ir nodalīta no sistēmas operatoriem, kuru sistēmās infrastruktūru ierīkos;
- d) minētās infrastruktūras lietotājiem ir jāmaksā par tās lietošanu; un
- e) izņēmuma piešķiršana nedrīkst kaitēt dabasgāzes iekšējā tirgus konkurencei vai efektīvai funkcionēšanai, vai tās regulētās sistēmas efektīvai funkcionēšanai, kurai infrastruktūra ir pieslēgta.

2. Šā panta 1. punktu piemēro arī būtiskiem jaudas palielinājumiem esošā infrastruktūrā un tādas infrastruktūras pārmaiņām, kura ļauj attīstīt jaunus gāzes piegādes avotus.

3. VIII nodaļā minētā regulatīvā iestāde katrā konkrētā gadījumā var pieņemt lēmumu par 1. un 2. punktā minētā atbrīvojuma piešķiršanu.

4. Ja attiecīgā infrastruktūra atrodas vairāku dalībvalstu teritorijā, tad Aģentūra var attiecīgās dalībvalsts regulatīvajām iestādēm iesniegt padomdevēja atzinumu, kuru šīs iestādes var izmantot lēmuma pamatošanai, turklāt tas paveicams divu mēnešu laikā no dienas, kad atbrīvojuma lūgums bija iesniegts pēdējā no šīm regulatīvajām iestādēm.

Ja visas regulatīvās iestādes sešu mēnešu laikā vienojušās par atbrīvojuma lēmumu, tās par šo lēmumu informē Aģentūru.

Uzdevumus, kas ar šo pantu uzticēti dalībvalstu pārvaldes iestādēm, Aģentūra veic tad, ja:

- a) visas attiecīgās regulatīvās iestādes nav spējušas vienoties sešos mēnešos no dienas, kad pēdējā no šīm regulatīvajām iestādēm ir iesniegts atbrīvojuma lūgums; vai
- b) to kopīgi lūdz attiecīgās regulatīvās iestādes.

Visas attiecīgās regulatīvās iestādes var kopīgi lūgt, lai šā punkta trešās daļas a) apakšpunktā norādīto termiņu pagarina, ilgākais, par trim mēnešiem.

5. Pirms lēmuma pieņemšanas Aģentūra apspriežas ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm un lūguma iesniedzējiem.

6. Atbrīvojums var attiekties uz visām jaunā infrastruktūras objekta jaudām vai daļu no tām, vai uz būtiski palielinātām pastāvošās infrastruktūras jaudām.

Pieņemot lēmumus par atbrīvojumu piešķiršanu, katrā konkrētā gadījumā izskata vajadzību piemērot nosacījumus par atbrīvojuma ilgumu un nediskriminējošu piekļuvi infrastruktūrai. Pieņemot lēmumu par minētajiem nosacījumiem, īpaši ņem vērā būvējamās papildu jaudas vai esošo jaudu modifikācijas, projekta grafiku un stāvokli attiecīgā valstī.

Pirms piešķirt atbrīvojumu, regulatīvā iestāde pieņem lēmumus par jaudu apsaimniekošanas un atvēršanas noteikumiem un mehānismiem. Noteikumos ir prasīts pirms jaunās infrastruktūras jaudas sadales, tostarp savām vajadzībām, uzaicināt visus potenciālos infrastruktūras lietotājus apliecināt ieinteresētību jaudu līgumu slēgšanā. Regulatīvā iestāde paredz, ka pārslodzes vadības noteikumos ir ietverts pienākums neizmantoto jaudu pārdot sekundārajā tirgū, un ka infrastruktūras lietotāji jaudas, par ko viņi ir noslēguši līgumu, var pārdot sekundārajā tirgū. Vērtējot pēc 1. punkta a), b) un e) punktā minētajiem kritērijiem, regulatīvā iestāde ņem vērā jaudas sadales procedūras rezultātus.

Lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu, tostarp šā punkta otrajā daļā minētos nosacījumus, pienācīgi pamato un publicē.

7. Neskarot 3. punktu, dalībvalstis var paredzēt, ka attiecīgā gadījumā regulatīvā iestāde vai aģentūra oficiāla lēmuma vajadzībām iesniedz dalībvalsts attiecīgajai iestādei atzinumu par atbrīvojuma lūgumu. Atzinumu publicē kopā ar lēmumu.

8. Regulatīvā iestāde bez kavēšanās, tūlīt pēc saņemšanas pārsūta Komisijai katru atbrīvojuma lūgumu. Kompetentā iestāde lēmumu tūlīt dara zināmu Komisijai, un iesniedz tai visu attiecīgo informāciju par lēmumu. Informāciju Komisijai var iesniegt arī apkopotu, lai Komisija varētu pieņemt pamatotu lēmumu. Šajā informācijā konkrēti ietilpst:

- a) sīki izklāstīti iemesli, pamatojoties uz kuriem regulatīvā iestāde vai dalībvalsts ir piešķirusi atbrīvojumu vai to atteikusi, un atsauc uz 1. punktu, tostarp minētā punkta attiecīgo apakšpunktu vai attiecīgajiem apakšpunktiem, kas ir šāda lēmuma pamatā, tostarp visa finanšu informācija, kas pamato tāda atbrīvojuma vajadzību;
- b) analīze, kas veikta par to, kā atbrīvojuma piešķiršana ietekmēs konkurenci un dabasgāzes iekšējā tirgus efektīvu funkcionēšanu;
- c) pamatojums par laiku un attiecīgās gāzes infrastruktūras kopējās jaudas daļu, par ko ir piešķirts atbrīvojums;
- d) ja atbrīvojums attiecas uz kādu starpsavienojumu – rezultāti, kas gūti apspriedē ar attiecīgām regulatīvām iestādēm; un
- e) infrastruktūras ieguldījums gāzes piegādes dažādošanā.

9. Divos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas Komisija var pieņemt lēmumu, prasot, lai regulatīvā iestāde groza vai atceļ lēmumu piešķirt atbrīvojumu. Minētais termiņš sākas otrajā dienā pēc paziņojuma saņemšanas. Minēto divu mēnešu termiņu var pagarināt vēl par diviem mēnešiem, ja Komisija prasa papildu informāciju. Minētais papildu termiņš sākas otrajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Sākotnējo divu mēnešu termiņu var pagarināt arī tad, ja tam piekrīt gan Komisija, gan regulatīvā iestāde.

Paziņojumu uzskata par anulētu, ja lūgumā noliktā termiņā nav sniegta lūgtā informācija, izņemot gadījumus, kad pirms minētā termiņa beigām ar Komisijas un regulatīvās iestādes piekrišanu termiņš ir pagarināts, vai arī, ja regulatīvā iestāde pienācīgi pamatotā paziņojumā informē Komisiju par to, ka tā uzskata, ka paziņojums ir pilnīgs.

Regulatīvā iestāde viena mēneša laikā izpilda Komisijas lēmumu grozīt vai atcelt atbrīvojuma lēmumu, un attiecīgi informē Komisiju.

Komisija ievēro konfidencialitāti saistībā ar komerciāli jutīgu informāciju.

Komisijas apstiprinājums atbrīvojuma lēmumam zaudē spēku divus gadus pēc pieņemšanas, ja līdz minētajam termiņam nav sāktā infrastruktūras būvniecība, un piecus gadus pēc pieņemšanas, ja līdz minētajam termiņam infrastruktūra nav nodota ekspluatācijā, ja vien Komisija nenolemj, ka kavēšanās bijusi nopietnu šķēršļu dēļ, kurus persona, kam piešķirts atbrīvojums, nav spējīga ietekmēt.

10. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, lai piemērotu šā panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, un izklāstīt procedūru šā panta 3., 6., 8. un 9. punkta piemērošanai. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

37. pants

Tirgus atvērtība un savstarpīgums

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesīgie lietotāji ir:

- a) līdz 2004. gada 1. jūlijam – tie tiesīgie lietotāji, kas norādīti 18. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/30/EK (1998. gada 22. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem dabasgāzes iekšējam tirgum⁽¹⁾. Dalībvalstis katru gadu līdz 31. janvārim publicē šo tiesīgo lietotāju definēšanas kritērijus;

⁽¹⁾ OV L 204, 21.7.1998., 1. lpp.

- b) no 2004. gada 1. jūlija – visi lietotāji, kas nav māsasaimniecību lietotāji;

- c) no 2007. gada 1. jūlija – visi lietotāji.

2. Lai nepieļautu gāzes tirgu nevienmērīgu atvēršanu:

- a) neaizliedz līgumus par gāzes piegādi tiesīgam lietotājam citas dalībvalsts sistēmā, ja lietotāju uzskata par tiesīgu abās šajās sistēmās; un
- b) ja a) apakšpunktā minētos darījumus atsaka tādēļ, ka lietotājs ir tiesīgs tikai vienā no abām sistēmām, tad Komisija var, ņemot vērā stāvokli tirgū un vispārējās intereses, tai pusei, kura atsaka piegādi, uzlikt par pienākumu veikt pieprasīto piegādi pēc tās dalībvalsts lūguma, kurā atrodas kāda no abām sistēmām.

38. pants

Tiešās līnijas

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

- a) visi dabasgāzes uzņēmumi, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā, var veikt piegādes tiesīgajiem lietotājiem, izmantojot tiešo līniju; un
- b) dabasgāzes uzņēmumi var veikt piegādes ikvienam šādam tiesīgam lietotājam attiecīgās dalībvalsts teritorijā, izmantojot tiešo līniju.

2. Ja tiešo līniju būvei vai darbībai ir vajadzīga atļauja (piemēram, licence, atļauja, koncesija, piekrišana vai apstiprinājums), dalībvalstis vai to norīkota kompetenta iestāde nosaka kritērijus, kurus ievēro, piešķirot atļaujas tiešo līniju būvniecībai vai darbībai to teritorijā. Šie kritēriji ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši.

3. Dalībvalstis var izsniegt atļauju tiešās līnijas būvniecībai, tomēr ņemot vērā atteikumu atļaut piekļuvi sistēmai saskaņā ar 35. pantu vai domstarpību izšķiršanas procedūras sākšanu saskaņā ar 41. pantu.

VIII NODAĻA

VALSTS REGULATĪVĀS IESTĀDES

39. pants

Regulatīvo iestāžu norīkošana un neatkarība

1. Katra dalībvalsts norīko vienu valsts regulatīvo iestādi valsts līmenī.

2. Šā panta 1. punkts neliedz dalībvalstīs norīkot citas regulatīvās iestādes reģionu līmenī, ja vien tur ir viens vadošais pārstāvis Kopienas mēroga pārstāvības un kontaktu nodrošināšanai Aģentūras Regulatoru valdē, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 713/2009 14. panta 1. punktā.

3. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, dalībvalsts var norīkot regulatīvās iestādes mazām sistēmām ģeogrāfiski nodalītā reģionā, kurā 2008. gadā patērētā nepārsniedza 3 % no tās dalībvalsts kopējā patēriņa, kurā tā atrodas. Šī atkāpe neskar to, ka tiek iecelts viens vadošais pārstāvis Kopienas līmeņa pārstāvības un kontaktu nodrošināšanai Aģentūras Regulatoru valdē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 14. panta 1. punktu.

4. Dalībvalstis garantē regulatīvās iestādes neatkarību un nodrošina, ka tā izmanto savas pilnvaras taisnīgi un pārredzami. Tādēļ dalībvalsts nodrošina, ka regulatīvā iestāde, veicot šajā direktīvā un saistītajos tiesību aktos paredzētos regulatīvos uzdevumus:

- a) ir juridiski un funkcionāli neatkarīga no citām publiskām vai privātām struktūrām;
- b) nodrošina, ka tās personāls un par tās vadību atbildīgās personas:

- i) darbojas neatkarīgi no tirgus interesēm; un
- ii) veicot regulatīvus uzdevumus, neprasa un nepieņem tiešus norādījumus no valdības vai citām publiskām vai privātām struktūrām. Attiecīgos gadījumos šīs prasības neskar ciešu sadarbību ar citām attiecīgām valsts iestādēm vai valdības noteiktās vispārējās politikas nostādnes, kas nav saistītas ar 41. pantā noteiktajām regulatīvajām pilnvarām un uzdevumiem.

5. Lai aizsargātu regulatīvās iestādes neatkarību, dalībvalstis jo īpaši nodrošina, ka:

- a) regulatīvā iestāde var pieņemt lēmumus neatkarīgi no politiskām struktūrām un ka tai ir atsevišķi ikgadēji budžeta piešķirumi un iespēja neatkarīgi īstenot piešķirto budžetu, kā arī to, ka tai ir atbilstīgi cilvēkresursi un finanšu resursi, lai veiktu savus pienākumus; un
- b) regulatīvās iestādes valdes locekļus vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadību ieceļ uz noteiktu laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem, un šo termiņu var atjaunot vienu reizi.

Attiecībā uz šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktu dalībvalstis nodrošina atbilstīgu valdes vai vadības rotācijas sistēmu. Valdes locekļus vai, ja valdes nav, vadības locekļus var atbrīvot no amata pirms pilnvaru termiņa beigām vienīgi tad, ja viņi vairs neatbilst šajā pantā minētajiem nosacījumiem vai ir vainīgi attiecīgās valsts tiesību aktu pārkāpumā.

40. pants

Regulatīvās iestādes vispārējie mērķi

Pildot šajā direktīvā noteiktos regulatīvos uzdevumus, regulatīvā iestāde veic visus piemērotos pasākumus, lai 41. pantā izklāstīto pienākumu un pilnvaru robežās ciešā sadarbībā ar citām atbilstīgām valsts iestādēm, tostarp konkurences iestādēm, un neskarot to kompetenci, sekmētu šādu mērķu sasniegšanu:

- a) ciešā sadarbībā ar Aģentūru, citu dalībvalstu regulatīvajām iestādēm un Komisiju sekmēt Kopienā konkurētspējīgu un drošu dabasgāzes iekšējo tirgu, kurš ilgtermiņā neapdraud vidi, un efektīvu tirgus atvēršanu visiem Kopienas lietotājiem un piegādātājiem, kā arī nodrošināt atbilstošus apstākļus gāzes tīklu efektīvai un uzticamai darbībai, ņemot vērā ilgtermiņa mērķus;
- b) attīstīt konkurējošus un pienācīgi funkcionējošus reģionālos tirgus Kopienā, lai sasniegtu a) punktā minēto mērķi;
- c) likvidēt ierobežojumus dabasgāzes tirdzniecībai starp dalībvalstīm, tostarp attīstīt pieprasījumam atbilstīgas pārrobežu pārvades jaudas, lai apmierinātu pieprasījumu un palielinātu valstu tirgu integrāciju, kas var sekmēt dabasgāzes plūsmu visā Kopienā;
- d) iespējami rentablākā veidā palīdzēt panākt uz patērētājiem orientētu drošu, uzticamu un efektīvu nediskriminējošu sistēmu izstrādi, kā arī veicināt sistēmu piemērotību un – atbilstīgi vispārīgiem enerģētikas politikas mērķiem energoefektivitāti, kā arī gan liela un neliela apjoma gāzes ražošanas no atjaunīgiem enerģijas avotiem, gan decentralizētās ražošanas integrāciju pārvades un sadales tīklos;
- e) sekmēt jaunu ražošanas jaudu piekļuvi tīklam, jo īpaši atceļot šķēršļus, kas varētu kavēt jaunu dalībnieku un no atjaunīgiem avotiem iegūtas gāzes piekļuvi;

- f) nodrošināt īstermiņā un ilgtermiņā atbilstošu stimulu tīkla operatoriem un tīkla lietotājiem palielināt tīkla efektivitāti un sekmēt tirgus integrāciju;
- g) nodrošināt, ka lietotāji gūst labumu no valsts tirgus efektīvas darbības, sekmējot efektīvu konkurenci un palīdzot nodrošināt patērētāju aizsardzību;
- h) palīdzēt sasniegt augstus standartus attiecībā uz dabasgāzes universālo pakalpojumu, veicinot neaizsargāto lietotāju aizsardzību un nodrošinot piegādātāja maiņai nepieciešamo datu apmaiņas procesu atbilstību.
- h) pārraudzīt tīkla drošuma un uzticamības noteikumu ievērošanu un darbības rezultātu atbilstību, kā arī noteikt vai apstiprināt pakalpojumu un piegādes kvalitātes standartus un prasības vai arī veikt šos uzdevumus kopā ar citām kompetentām iestādēm;
- i) pārraudzīt pārredzamību, tostarp saistībā ar vairumtirdzniecības cenām, un nodrošināt, ka dabasgāzes uzņēmumi ievēro pārredzamības pienākumus;
- j) pārraudzīt tirgus atvērtības līmeni un efektivitāti, un konkurenci vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā, tostarp saistībā ar dabasgāzes biržām, cenām mājāsaimniecību lietotājiem, arī priekšapmaksas sistēmām, operatoru maiņas maksām, maksām par atteikšanos no pieslēguma, maksām par uzturēšanas pakalpojumiem un to īstenošanu un sūdzībām no mājāsaimniecību lietotājiem, kā arī konkurences kropļojumiem vai ierobežojumiem, tostarp sniedzot attiecīgu informāciju, un nodot attiecīgos gadījumus attiecīgajām konkurences iestādēm;

41. pants

Regulatīvās iestādes pienākumi un pilnvaras

1. Regulatīvajai iestādei ir šādi pienākumi:

- a) atbilstīgi pārredzamiem kritērijiem noteikt vai apstiprināt pārvades vai sadales tarifus vai to aprēķināšanas metodiku;
- b) nodrošināt, ka pārvades un sadales sistēmu operatori un, attiecīgā gadījumā, sistēmu īpašnieki, kā arī visi dabasgāzes uzņēmumi pilda saistības, kas izriet no šīs direktīvas un citiem attiecīgajiem Kopienas tiesību aktiem, tostarp saistības, kas attiecas uz pārrobežu jautājumiem;
- c) saistībā ar pārrobežu jautājumiem sadarboties ar attiecīgo dalībvalstu regulatīvo iestādi vai iestādēm un ar Aģentūru;
- d) ievērot un izpildīt visus atbilstīgos juridiski saistošos Aģentūras un Komisijas lēmumus;
- e) katru gadu ziņot par savu darbību un pienākumu izpildi attiecīgajām dalībvalsts iestādēm, Aģentūrai un Komisijai. Šajos ziņojumos ietver veiktos pasākumus un panāktos rezultātus attiecībā uz katru šajā pantā uzskaitīto uzdevumu;
- f) nodrošināt to, ka netiek veikta pārvades, sadales, uzglabāšanas, SDG un piegādes darbību šķērssubsidēšana;
- g) pārraudzīt pārvades sistēmu operatoru ieguldījumu plānus un savā gada ziņojumā ietvert pārvades sistēmu operatoru ieguldījumu plānu izvērtējumu attiecībā uz to atbilstību Kopienas tīkla attīstības plānam, kas minēts Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. panta 3. punkta b) apakšpunktā; šādā izvērtējumā var iekļaut ieteikumus par minēto ieguldījumu plānu grozījumiem;
- k) uzraudzīt ierobežojošu līgumisku praksi, tostarp ekskluzīvu tiesību klauzulas, kuras lieliem lietotājiem, kas nav mājāsaimniecību lietotāji, var liegt vai ierobežot izvēli vienlaikus slēgt līgumus ar vairāk nekā vienu piegādātāju. Attiecīgā gadījumā valsts regulatīvās iestādes par šādu praksi informē valsts konkurences iestādes;
- l) ievērot līgumisko brīvību attiecībā uz pārtraucamiem piegādes līgumiem, kā arī attiecībā uz ilgtermiņa līgumiem, ja tie ir saderīgi ar Kopienas tiesību aktiem un atbilst Kopienas politikas virzieniem;
- m) pārraudzīt laiku, ko pārvades un sadales sistēmu operatori patērē, lai izveidotu pieslēgumus un veiktu remontdarbus;
- n) pārraudzīt un pārskatīt nosacījumus par piekļuvi glabātuvēm, saspīestas gāzes uzglabāšanai sistēmā un citiem palīgpakalpojumiem, kā paredzēts 33. pantā. Ja piekļuves režīmu glabātuvēm nosaka saskaņā ar 33. panta 3. punktu, uzdevumā neiekļauj tarifu pārskatīšanu;
- o) kopā ar citām attiecīgām iestādēm palīdzēt nodrošināt patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu, tostarp I pielikumā minēto, efektivitāti un piemērošanu;
- p) vismaz reizi gadā publicēt ieteikumus par piegādes cenu atbilstību 3. pantam un attiecīgā gadījumā nosūtīt tos konkurences iestādēm;
- q) nodrošināt piekļuvi lietotāju patēriņa datiem, valsts līmenī nodrošināt neobligātu saskaņotu un viegli saprotamu formātu patēriņa datiem un nodrošināt visiem lietotājiem tūlītēju piekļuvi šādiem datiem saskaņā ar I pielikuma h) punktu;

- r) pārraudzīt, kā īsteno noteikumus par pārvades sistēmu operatoru, sadales sistēmu operatoru, piegādātāju un lietotāju un citu tirgus dalībnieku tiesībām un pienākumiem atbilstoši Regulai (EK) Nr. 715/2009;
- s) pārraudzīt, vai pareizi piemēro kritērijus, kā noteikt uzglabāšanas objektu atbilstību 33. panta 3. vai 4. punktam; un
- t) pārraudzīt 46. pantā minēto aizsardzības pasākumu īstenošanu;
- u) veicināt datu apmaiņas procesu savietojamību attiecībā uz svarīgākajām tirgus norisēm reģionālā līmenī.

2. Ja dalībvalsts tā noteikusi, 1. punktā izklāstītos pārraudzības pienākumus var veikt citas iestādes, kas nav regulatīvā iestāde. Tādā gadījumā informāciju, ko gūst no šādas pārraudzības, pēc iespējas drīz dara pieejamu regulatīvajai iestādei.

Rīkojoties neatkarīgi, neskarot to īpašās kompetences un saskaņā ar labāka regulējuma principiem, regulatīvā iestāde, veicot 1. punktā izklāstītos pienākumus, attiecīgā gadījumā apspriežas ar pārvades sistēmu operatoriem un attiecīgā gadījumā cieši sadarbojas ar citām attiecīgām valsts iestādēm.

Regulatīvās iestādes vai Aģentūras apstiprinājumi saskaņā ar šo direktīvu neskar nekādu attiecīgi pamatotu regulatīvās iestādes pilnvaru īstenošanu nākotnē saskaņā ar šo pantu vai jebkādas sankcijas, ko piemēro citas attiecīgas iestādes vai Komisija.

3. Ja saskaņā ar 14. pantu ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, papildus uzdevumiem, kādi tai ir saskaņā ar šā panta 1. punktu, regulatīvā iestāde:

- a) pārbauda, kā pārvades sistēmas īpašnieks un neatkarīgais sistēmas operators pilda šajā pantā paredzētos pienākumus, un saskaņā ar 4. punkta d) apakšpunktu piemēro sankcijas par neizpildi;
- b) pārbauda attiecības un saziņu starp neatkarīgo sistēmas operatoru un pārvades sistēmas īpašnieku, nodrošinot neatkarīgā sistēmas operatora saistību izpildi, un jo īpaši apstiprina līgumus un darbojas kā domstarpību izšķiršanas iestāde starp neatkarīgo sistēmas operatoru un pārvades sistēmas īpašnieku attiecībā uz sūdzībām, ko saskaņā ar 11. punktu iesniedz kāda no pusēm;
- c) neskarot 14. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikto procedūru, attiecībā uz pirmo tīkla attīstības desmit gadu plānu apstiprina ieguldījumu plānus un tīkla attīstības daudzgadu plānu, ko katru gadu iesniedz neatkarīgais sistēmas operators;

- d) nodrošina, ka neatkarīgā sistēmas operatora iekasētās tīkla piekļuves tarifi noteiktās maksas ietver atlīdzību tīkla īpašniekam vai īpašniekiem, kas nodrošina pienācīgu atdevi no tīkla aktīviem un no jauniem ieguldījumiem tajā, ja vien tie ir ekonomiski un efektīvi integrējušies; un
- e) ir pilnvarota veikt pārbaudes, tostarp bez iepriekšēja paziņojuma, pārvades sistēmas īpašnieka un neatkarīgā sistēmas operatora telpās.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajām iestādēm ir piešķirtas vajadzīgās pilnvaras, lai tās varētu efektīvi un bez kavēšanās veikt 1., 3. un 6. punktā minētos pienākumus. Tādēļ regulatīvajai iestādei ir vismaz šādas pilnvaras:

- a) pieņemt dabasgāzes uzņēmumiem saistošus lēmumus;
- b) analizēt gāzes tirgu darbību, kā arī noteikt un piemērot jebkādas nepieciešamus un samērīgus pasākumus, lai veicinātu efektīvu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību. Attiecīgā gadījumā regulatīvajai iestādei, veicot izmeklēšanu saistībā ar konkurences tiesību aktiem, ir arī pilnvaras sadarboties ar valsts konkurences iestādi un finanšu tirgus regulatoriem vai Komisiju;
- c) pieprasīt no dabasgāzes uzņēmumiem informāciju, kas vajadzīga tās uzdevumu veikšanai, tostarp pamatojumu atteikumam piešķirt piekļuvi trešām personām un informāciju par pasākumiem, kas vajadzīgi tīkla pastiprināšanai;
- d) piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas dabasgāzes uzņēmumiem, kas nepilda saistības, kuras izriet no šīs direktīvas vai no juridiski saistošiem regulatīvās iestādes vai Aģentūras lēmumiem, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. Tas ietver pilnvaras noteikt vai ierosināt noteikt, attiecīgi, pārvades sistēmas operatoram vai vertikāli integrētam uzņēmumam sankcijas līdz pat 10 % apjomā no pārvades sistēmas operatora gada apgrozījuma vai līdz pat 10 % apjomā no vertikāli integrēta uzņēmuma gada apgrozījuma, ja tie neievēro šajā direktīvā noteiktos attiecīgos pienākumus; un
- e) atbilstīgas tiesības veikt izmeklēšanu un attiecīgas pilnvaras izšķirt domstarpības atbilstīgi 11. un 12. punktam.

5. Ja saskaņā ar IV nodaļu ir norīkots pārvades sistēmas operators, papildus pienākumiem un pilnvarām, kādas tai ir saskaņā ar šā panta 1. un 4. punktu, regulatīvajai iestādei piešķir vismaz šādus pienākumus un pilnvaras:

- a) atbilstīgi 4. punkta d) apakšpunktam noteikt sankcijas par diskriminējošu rīcību vertikāli integrēta uzņēmuma labā;
- b) uzraudzīt saziņu starp pārvades sistēmas operatoru un vertikāli integrētu uzņēmumu, nodrošinot pārvades sistēmas operatora atbilstību pienākumiem;
- c) darboties kā domstarpību izšķiršanas iestādei starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru attiecībā uz sūdzībām, kas iesniegtas saskaņā ar 11. punktu;
- d) uzraudzīt tirdzniecības un finanšu attiecības, tostarp pārvades sistēmas operatora un vertikāli integrēta uzņēmuma aizņēmumus;
- e) apstiprināt visus tirdzniecības un finanšu nolīgumus starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru, ja vien tie atbilst tirgus noteikumiem;
- f) lūgt vertikāli integrētam uzņēmumam sniegt paskaidrojumu, kad to atbilstīgi 21. panta 4. punktam ir informējusi atbilstības amatpersona. Šajā paskaidrojumā jo īpaši ietver pierādījumus tam, ka nav notikusi nekāda diskriminējoša rīcība par labu vertikāli integrētam uzņēmumam;
- g) veikt pārbaudes, tostarp iepriekš nepaziņotas, vertikāli integrēta uzņēmuma un pārvades sistēmas īpašnieka telpās; un
- h) ja pārvades sistēmas operators nepārtraukti pārkāpj šajā direktīvā noteiktos pienākumus – jo īpaši attiecībā uz atkārtotu diskriminējošu rīcību par labu vertikāli integrētam uzņēmumam – piešķirt visus vai konkrētus pārvades sistēmas operatora pienākumus neatkarīgam sistēmas operatoram, kas norīkots atbilstīgi 14. pantam.
6. Regulatīvo iestāžu kompetencē ir noteikt vai pietiekamu laiku pirms tās stāšanās spēkā apstiprināt vismaz tādu metodiku, ko izmanto, lai aprēķinātu vai paredzētu noteikumus un nosacījumus attiecībā uz:
- a) pieslēgumu un piekļuvi valsts tīkliem, tostarp pārvades un sadales tarifiem, un noteikumiem un tarifiem, kas attiecas uz piekļuvi SDG iekārtām. Šie tarifi vai metodika ļauj veikt visus vajadzīgos ieguldījumus tīklos un SDG iekārtās, lai nodrošinātu tīklu un SDG iekārtu dzīvotspēju;
- b) balansēšanas pakalpojumu nodrošināšanu, kurus sniedz visekonomiskākajā veidā un kuri nodrošina pienācīgus stimulus tīkla lietotājiem, lai balansētu to jaudu un patēriņu. Balansēšanas pakalpojumus sniedz taisnīgi un nediskriminējoši, un to pamatā ir objektīvi kritēriji; un
- c) piekļuvi pārrobežu infrastruktūrai, tostarp jaudas sadalījuma un pārslodzes vadības procedūras.
7. Šā panta 6. punktā minēto metodiku vai noteikumus publicē.
8. Nosakot vai apstiprinot tarifus vai metodiku un balansēšanas pakalpojumus, regulatīvās iestādes nodrošina pārvades un sadales sistēmu operatoriem atbilstīgu stimulu īstermiņā un ilgtermiņā palielināt efektivitāti, sekmēt tirgus integrāciju un piegādes drošumu un atbalstīt attiecīgus pētniecības pasākumus.
9. Regulatīvās iestādes uzrauga gan pārslodzes vadību valstu gāzes pārvades tīklos, tostarp starpsavienojumos, gan arī pārslodzes vadības noteikumu īstenošanu. Šim nolūkam pārvades sistēmu operatori vai tirgus dalībnieki iesniedz valsts regulatīvajām iestādēm pārslodzes vadības noteikumus, tostarp par jaudas sadalījumu. Valsts regulatīvās iestādes var prasīt izdarīt grozījumus šajos noteikumos.
10. Regulatīvās iestādes ir pilnvarotas vajadzības gadījumā prasīt pārvades, glabātavu, SDG un sadales sistēmu operatoriem grozīt noteikumus, tostarp šajā pantā minētos tarifus un metodiku, lai nodrošinātu to samērīgumu un nediskriminējošu piemērošanu. Ja piekļuves režīmu uzglabāšanai nosaka saskaņā ar 33. panta 3. punktu, šajā uzdevumā iekļauj tarifu modifikācijas. Ja pārvades un sadales tarifu noteikšana kavējas, regulatīvajām iestādēm ir tiesības noteikt vai apstiprināt pārvades un sadales pagaidu tarifus vai metodiku un pieņemt lēmumu par atbilstīgiem kompensācijas pasākumiem tad, ja galīgie tarifi vai metodika atšķiras no šiem pagaidu tarifiem vai metodikas.
11. Visas personas, kam ir sūdzības par pārvades, glabātavu, SDG vai sadales sistēmas operatoriem saistībā ar šajā direktīvā noteiktajiem operatora pienākumiem, var iesniegt sūdzību regulatīvajai iestādei, kas – rīkojoties kā domstarpību izšķiršanas iestāde – pieņem lēmumu divos mēnešos pēc sūdzības saņemšanas. Šo termiņu var pagarināt par diviem mēnešiem, ja regulatīvā iestāde lūdz papildu informāciju. Šo pagarināto termiņu var vēl pagarināt, ja tam piekrīt sūdzības iesniedzējs. Regulatīvās iestādes lēmums ir saistošs, ja vien tas netiek atcelts pārsūdzības kārtībā.
12. Ikvienu personu, ko skar attiecīgais lēmums un kam ir tiesības iesniegt sūdzību par lēmumu, kurš attiecas uz metodiku un pieņemts saskaņā ar šo pantu, vai – ja regulatīvajai iestādei ir pienākums apspriesties – par ierosinātajiem tarifiem vai metodiku, var, vēlākais, divos mēnešos vai dalībvalstu noteiktā īsākā termiņā pēc lēmuma vai lēmuma priekšlikuma publicēšanas iesniegt sūdzību tā pārskatīšanas nolūkā. Šāda sūdzība neapstur lēmuma piemērošanu.

13. Dalībvalstis izveido atbilstīgus un efektīvus regulatīvos, kontroles un pārredzamības mehānismus, lai izvairītos no dominejoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, jo īpaši kaitējot patērētāju interesēm, un no cenu nosīšanas. Šajos mehānismos ņem vērā Līguma noteikumus un jo īpaši tā 82. pantu.

14. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek veikti atbilstīgi pasākumi, tostarp administratīvu lietu vai kriminālprocesa sākšana atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem, pret atbildīgajām fiziskām un juridiskām personām gadījumos, kad nav ievēroti šajā direktīvā paredzētie konfidencialitātes noteikumi.

15. Šā panta 11. un 12. pantā minētās sūdzības neskar pārsūdzības tiesību izmantošanu saskaņā ar Kopienas un/vai attiecīgo valstu tiesību aktiem.

16. Regulatīvās iestādes savus lēmumus pilnībā pamato, lai ļautu tiesu iestādēm veikt pārskatīšanu un tiem jābūt publiski pieejamiem, vienlaikus nodrošinot komerciāli jutīgas informācijas konfidencialitāti.

17. Dalībvalstis nodrošina piemērotus valsts līmeņa mehānismus, lai puse, kuru skar regulatīvās iestādes lēmums, varētu šo lēmumu pārsūdzēt no iesaistītajām pusēm un no valdībām neatkarīgā struktūrā.

42. pants

Pārrobežu jautājumu regulējums

1. Regulatīvās iestādes savstarpēji cieši apspriežas un sadarbojas, kā arī savstarpēji un Aģentūrai sniedz vajadzīgo informāciju, lai veiktu šajā direktīvā paredzētos uzdevumus. Informācijas apmaiņas procesā iestāde, kas saņem informāciju, nodrošina tādu konfidencialitātes līmeni, kādu prasa informācijas nosūtītāja iestāde.

2. Regulatīvās iestādes sadarbojas vismaz reģionālā līmenī, lai:

a) sekmētu operatīvus mehānismus, lai panāktu tīkla optimālu pārvaldību, veicinātu kopīgu gāzes biržu izveidi un pārrobežu jaudu piešķiršanu, kā arī lai nodrošinātu pietiekamu starpsavienojuma jaudu, tostarp ar jauniem starpsavienojumiem, un lai reģionā un starp reģioniem varētu izvērst efektīvu konkurenci un uzlabotu piegādes drošumu, nediskriminējot dažādu dalībvalstu piegādes uzņēmumus;

b) saskaņotu visu tīklu kodeksu izstrādi attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem un citiem tirgus dalībniekiem; un

c) saskaņotu to noteikumu izstrādi, kas reglamentē pārslodzes vadību.

3. Valstu regulatīvajām iestādēm ir tiesības savstarpēji slēgt sadarbības nolīgumus, lai veicinātu regulatīvo sadarbību.

4. Šā panta 2. punktā minētās darbības vajadzības gadījumā veic ciešā saziņā ar citām attiecīgām valsts iestādēm un neskarot to konkrētās kompetences.

5. Komisija var pieņemt pamatnostādnes par regulatīvo iestāžu pienākumu sadarboties savā starpā un ar Aģentūru. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

43. pants

Pamatnostādņu ievērošana

1. Jebkura regulatīvā iestāde un Komisija var lūgt Aģentūru sniegt atzinumu par regulatīvās iestādes pieņemtā lēmumu atbilstību šajā direktīvā vai Regulā (EK) Nr. 715/2009 minētajām pamatnostādnēm.

2. Aģentūra trīs mēnešos no lūguma saņemšanas dienas sniedz atzinumu lūguma iesniedzējai regulatīvajai iestādei vai, attiecīgi, Komisijai un regulatīvajai iestādei, kas ir pieņēmusi attiecīgo lēmumu.

3. Aģentūra attiecīgi informē Komisiju, ja regulatīvā iestāde, kas pieņēmusi attiecīgo lēmumu, neizpilda Aģentūras atzinumu četros mēnešos no tā saņemšanas dienas.

4. Jebkura regulatīvā iestāde, ja tā uzskata, ka citas regulatīvās iestādes pieņemtais lēmums, kas ir nozīmīgs pārrobežu tirdzniecībai, neatbilst šajā direktīvā vai Regulā (EK) Nr. 715/2009 minētajām pamatnostādnēm, var divos mēnešos no minētā lēmuma pieņemšanas informēt Komisiju.

5. Ja Komisija divos mēnešos pēc informācijas saņemšanas no Aģentūras saskaņā ar 3. punktu vai no regulatīvās iestādes – saskaņā ar 4. punktu, vai pēc savas iniciatīvas trijos mēnešos pēc lēmuma pieņemšanas konstatē, ka regulatīvās iestādes pieņemtais lēmums liek nopietni apšaubīt tā atbilstību šajā direktīvā vai Regulā (EK) Nr. 715/2009 paredzētajām pamatnostādnēm, Komisija var pieņemt lēmumu lietu izskatīt sīkāk. Tādā gadījumā Komisija aicina attiecīgo regulatīvo iestādi un procedūrā iesaistītās puses iesniegt apsvērumus.

6. Ja Komisija pieņem lēmumu lietu izskatīt sīkāk, tā četros mēnešos pēc minētā lēmuma pieņemšanas pieņem galīgu lēmumu:

- a) neiebilst pret regulatīvās iestādes lēmumu; vai
- b) pieprasīt attiecīgajai regulatīvajai iestādei atcelt savu lēmumu, pamatojoties uz to, ka nav ievērotas pamatnostādnes.

7. Ja Komisija nav pieņēmusi lēmumu izskatīt šo lietu sīkāk vai galīgo lēmumu, attiecīgi, 5. un 6. punktā noteiktajos termiņos, uzskata, ka Komisija neiebilst pret regulatīvās iestādes lēmumu.

8. Regulatīvā iestāde divos mēnešos izpilda Komisijas lēmumu atcelt lēmumu un attiecīgi informē Komisiju.

9. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, ar ko paredz procedūru, kas regulatīvajām iestādēm, Aģentūrai un Komisijai ir jāpieņem jautājumā par regulatīvo iestāžu pieņemto lēmumu atbilstību šajā pantā minētajām pamatnostādņēm. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

44. pants

Lietvedība

1. Dalībvalstis prasa, lai piegādes uzņēmumi vismaz piecus gadus pieejamu valsts iestādēm, tostarp valsts regulatīvajai iestādei, valsts konkurences iestādēm un Komisijai to attiecīgo uzdevumu veikšanai, atbilstīgus datus par visiem notikušiem gāzes piegādes līgumu un gāzes atvasināto instrumentu darījumiem ar vairumtirgotājiem un pārvades sistēmu operatoriem, kā arī ar uzglabāšanas un SDG operatoriem.

2. Minētie dati ietver informāciju par darījuma ilgumu, piegādes un līguma izpildes noteikumiem, enerģijas apjomu, izpildes dienu un laiku, darījumu cenām un attiecīgā vairumtirgotāja pārvades cenām un identifikācijas datiem, kā arī konkrētas ziņas par visiem neizpildītajiem gāzes piegādes līgumiem un gāzes atvasinātajiem instrumentiem.

3. Regulatīvā iestāde var nolemt sniegt daļu informācijas citiem tirgus dalībniekiem ar nosacījumu, ka tā netiek atklāta komerciāli jutīga informācija par konkrētiem tirgus dalībniekiem vai atsevišķiem darījumiem. Šo punktu nepiemēro informācijai par finanšu instrumentiem, uz ko attiecas Direktīva 2004/39/EK.

4. Lai panāktu šā panta saskaņotu piemērošanu, Komisija var pieņemt pamatnostādnes, ar kurām nosaka lietvedības metodes un kārtību, kā arī saglabājamo datu formātu un saturu. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

5. Attiecībā uz gāzes atvasināto instrumentu darījumiem starp piegādes uzņēmumiem un vairumtirgotājiem un pārvades sistēmu operatoriem, kā arī uzglabāšanas un SDG sistēmu operatoriem, šo pantu piemēro vienīgi tad, kad Komisija ir pieņēmusi 4. punktā minētās pamatnostādnes.

6. Struktūrām, uz ko attiecas Direktīva 2004/39/EK, šis pants nerada papildu saistības pret 1. punktā minētajām iestādēm.

7. Ja 1. punktā minētajām iestādēm jāpiekļūst to struktūru datiem, uz kurām attiecas Direktīva 2004/39/EK, minētajā direktīvā paredzētās atbildīgās iestādes sniedz tām vajadzīgos datus.

IX NODAĻA

MAZUMTIRDZNIECĪBAS TIRGI

45. pants

Mazumtirdzniecības tirgi

Lai veicinātu labi funkcionējošu un pārredzamu mazumtirdzniecības tirgu veidošanos Kopienā, dalībvalstis nodrošina, ka tiek noteikti pārvades sistēmu operatoru, sadales sistēmu operatoru, piegādes uzņēmumu, lietotāju un vajadzības gadījumā, citu tirgus dalībnieku pienākumi attiecībā uz līgumiem, saistībām pret lietotājiem, datu apmaiņas un līguma izpildes noteikumiem, datu īpašumtiesībām un patēriņa mērīšanas pienākumiem.

Šos noteikumus publicē, un tos izstrādā ar mērķi atvieglot lietotāju piekļuvi tiem, un regulatīvās iestādes vai citas attiecīgas valsts iestādes tos pārskata.

X NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

46. pants

Aizsardzības pasākumi

1. Ja enerģētikas tirgū rodas pēkšņa krīze vai ja ir apdraudēta fiziskā drošība vai personu, aparātūras un iekārtu vai sistēmas viengabalainības drošība, dalībvalsts var uz laiku ieviest vajadzīgos aizsardzības pasākumus.

2. Šiem pasākumiem jābūt tādiem, kas iespējami maz traucē iekšējā tirgus darbību, un tie nedrīkst būt plašāki kā noteikti nepieciešams, lai novērstu pēkšņās grūtības.

3. Attiecīgā dalībvalsts par šiem pasākumiem nekavējoties paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai, kas var pieņemt lēmumu, ka attiecīgajai dalībvalstij jāgroza vai jāatceļ šie pasākumi, ciktāl tie izkropļo konkurenci un nelabvēlīgi ietekmē tirdzniecību pretēji vispārējām interesēm.

47. pants

Vienādi noteikumi

1. Pasākumi, ko dalībvalstis saskaņā ar šo direktīvu var īstenot, lai nodrošinātu vienādus noteikumus, ir saderīgi ar Līgumu, jo īpaši ar tā 30. pantu, un Kopienas tiesību aktiem.

2. Šā panta 1. punktā minētie pasākumi ir samērīgi, nediskriminējoši un pārredzami. Šos pasākumus var īstenot vienīgi pēc tam, kad par tiem paziņots Komisijai un saņemts tās apstiprinājums.

3. Attiecībā uz 2. punktā minēto paziņojumu Komisija rīkojas divos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas. Šis termiņš sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Ja Komisija šajā divu mēnešu termiņā nav rīkojusies, uzskata, ka tai nav iebildumu pret paziņotajiem pasākumiem.

48. pants

Atkāpes no "take-or-pay" līgumu saistībām

1. Ja dabasgāzes uzņēmums sastopas vai uzskata, ka sastapsies ar nopietnām ekonomiskām un finansiālām grūtībām sakarā ar tā sauktajām "take-or-pay" saistībām, ko tas ir uzņēmies ar vienu vai vairākiem gāzes iegādes līgumiem, tas var attiecīgajai dalībvalstij vai norīkotai kompetentai iestādei var iesniegt pieteikumu piešķirt pagaidu atkāpi no 32. panta piemērošanas. Saskaņā ar dalībvalstu izvēli pieteikumus iesniedz individuāli vai nu pirms, vai pēc sistēmas piekļuves atteikuma. Dalībvalstis var arī ļaut dabasgāzes uzņēmumam izvēlēties, vai iesniegt pieteikumu pirms vai pēc sistēmas piekļuves atteikuma. Ja dabasgāzes uzņēmums ir atteicis piekļuvi, pieteikumu iesniedz uzreiz. Pieteikumiem pievieno visu atbilstīgo informāciju par problēmas būtību un apjomu, un gāzes uzņēmuma centieniem atrisināt problēmu.

Ja nav pieejami pieņemami alternatīvi risinājumi, kā arī ņemot vērā 3. punktu, dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde var pieņemt lēmumu par atkāpes piešķiršanu.

2. Dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde tūlīt Komisijai dara zināmu lēmumu piešķirt atkāpi, kā arī visu atbilstīgo informāciju, kas attiecas uz atkāpi. Šo informāciju Komisijai var iesniegt apkopotu, lai Komisija varētu pieņemt pamatotu lēmumu. Astoņās nedēļās pēc šā paziņojuma saņemšanas Komisija var lūgt attiecīgo dalībvalsti vai norīkoto kompetento iestādi grozīt vai atcelt lēmumu par atkāpes piešķiršanu.

Ja dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde neizpilda šo lūgumu četrās nedēļās, galīgo lēmumu pieņem paātrināti saskaņā ar 51. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

Komisija ievēro konfidencialitāti saistībā ar komerciāli jutīgu informāciju.

3. Pieņemot lēmumu par 1. punktā minētajām atkāpēm, dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde un Komisija jo īpaši ņem vērā šādus kritērijus:

- a) mērķis izveidot konkurētspējīgu gāzes tirgu;
- b) vajadzība izpildīt komunālo pakalpojumu sniegšanas saistības un nodrošināt piegādes drošumu;
- c) dabasgāzes uzņēmuma stāvoklis gāzes tirgū un konkurences pašreizējais stāvoklis šajā tirgū;
- d) tas, cik nopietnas ir ekonomiskās un finansiālās grūtības, ar ko sastapušies dabasgāzes uzņēmumi un gāzes pārvades uzņēmumi vai tiesīgie lietotāji;
- e) attiecīgā līguma vai līgumu parakstīšanas datumi un darbības termiņi, tostarp tas, cik lielā mērā tajos iestrādātas iespējamās pārmaiņas tirgū;
- f) centieni atrast problēmas atrisinājumu;
- g) tas, cik lielā mērā, ņemot vērā šīs direktīvas noteikumus, uzņēmums ir varējis loģiski paredzēt nopietnu grūtību rašanos, uzņemoties attiecīgās "take-or-pay" saistības;
- h) apjoms, kādā sistēma ir saistīta ar citām sistēmām, un šo sistēmu savstarpējās izmantojamības apjoms; un
- i) ietekme, kādu atkāpes piešķiršana atstās uz šīs direktīvas pabeigto piemērošanu, ciktāl tas attiecas uz dabasgāzes iekšējā tirgus netraucētu darbību.

Lēmums par atbrīvojuma lūgumu attiecībā uz “take-or-pay” līgumiem, kas noslēgti pirms 2003. gada 4. augusta, nedrīkstētu radīt stāvokli, kad nav iespējams atrast saimnieciski dzīvotspējīgus alternatīvus realizācijas punktus. Katrā ziņā uzskata, ka nopietnas grūtības nepastāv, ja dabasgāzes pārdošanas apjomi nav mazāki par obligātām patēriņa garantijām, kas ir ietvertas gāzes iegādes “take-or-pay” līgumos vai ciktāl attiecīgu gāzes iegādes “take-or-pay” līgumu var pielāgot, vai dabasgāzes uzņēmums var atrast alternatīvus realizācijas punktus.

4. Dabasgāzes uzņēmumi, kam nav piešķirtas šā panta 1. punktā minētās atkāpes, neatsaka vai vairs neatsaka piekļuvi sistēmai sakarā ar “take-or-pay” saistībām, ko tie ir uzņēmušies gāzes iegādes līgumā. Dalībvalstis nodrošina, ka ir ievēroti 32. līdz 445. panta attiecīgie noteikumi.

5. Visas atkāpes, ko piešķir saskaņā ar iepriekšminētajiem noteikumiem, pienācīgi pamato. Komisija lēmumu publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

6. Līdz 2008. gada 4. augustam Komisija iesniedz pārskata ziņojumu par pieredzi, kas uzkrāta, piemērojot šo pantu, lai Eiropas Parlaments un Padome laikus varētu apsvērt vajadzīgos pielāgojumus.

49. pants

Jauni un izolēti tirgi

1. Dalībvalstis, kam nav tieša pieslēguma citas dalībvalsts starpsavienotai sistēmai un kam ir tikai viens galvenais piegādātājs no ārienes, var atkāpties no 4., 9., 37. un/vai 38. panta. Par galveno piegādātāju uzskata piegādātāju, kura tirgus daļa ir lielāka par 75 %. Jebkāda šāda atkāpe automātiski zaudē spēku, tiklīdz vairs nav spēkā vismaz viens no šajā punktā minētajiem nosacījumiem. Par visām tādām atkāpēm ziņo Komisijai.

Kipra var atkāpties no 4., 9., 37. un/vai 38. panta. Šāda atkāpe zaudē spēku, tiklīdz Kipru vairs neuzskata par izolētu tirgu.

Šīs direktīvas 4., 9., 37. un/vai 38. pants neattiecas uz Igauniju, Latviju un/vai Somiju līdz brīdim, kad jebkura no šīm dalībvalstīm tieši pievienosies jebkuras dalībvalsts, izņemot Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Somijas, starpsavienotai sistēmai. Šī daļa neskar šā punkta pirmajā daļā paredzētās atkāpes.

2. Dalībvalsts, kas atzīta par jaunu tirgu un kas sakarā ar šīs direktīvas īstenošanu sastaptos ar nopietnām problēmām, var atkāpties no 4., 9. panta, 13. panta 1. un 2. punkta, 14., 24. panta, 25. panta 5. punkta, 26., 31., 32. panta, 37. panta 1. punkta un/vai 38. panta. Šāda atkāpe automātiski zaudē spēku, tiklīdz dalībvalsti vairs neuzskata par jaunu tirgu. Par visām tādām atkāpēm ziņo Komisijai.

Kipra var atkāpties no 4. un 9. panta, 13. panta 1. un 2. punkta, 14. un 24. panta, 25. panta 5. punkta, 26., 31. un 32. panta, 37. panta 1. punkta un/vai 38. panta. Šāda atkāpe zaudē spēku, tiklīdz Kipru vairs neuzskata par jaunu tirgu.

3. Dienā, kad spēku zaudē šā panta 2. punkta pirmajā daļā minētā atkāpe, tiesīgo lietotāju definēšanas rezultātā tirgus atvērtībai jābūt vismaz 33 % no kopējā gāzes patēriņa gadā attiecīgās valsts gāzes tirgū. Divus gadus vēlāk piemēro 37. panta 1. punkta b) apakšpunktu un trīs gadus vēlāk piemēro 37. panta 1. panta c) apakšpunktu. Līdz 37. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanai šā panta 2. punktā minētā dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot 32. pantu, ciktāl tas attiecas uz palīgpakalpojumiem un pagaidu uzglabāšanu, kas saistīta ar pārvēršanu atpakaļ gāzē, un pēc tam – ar piegādi pārvades sistēmai.

4. Ja šīs direktīvas īstenošana radītu būtiskas problēmas ģeogrāfiski ierobežotā dalībvalsts teritorijā – jo īpaši saistībā ar pārvades un nozīmīgas sadales infrastruktūras būvi un lai veicinātu ieguldījumus – dalībvalsts var lūgt Komisiju uz laiku piešķirt atkāpi no 4. un 9. panta, 13. panta 1. un 3. punkta, 14. un 24. panta, 25. panta 5. punkta, 26., 31. un 32. panta, 37. panta 1. punkta un/vai 38. panta, lai uzlabotu šo jomu.

5. Komisija var piešķirt 4. punktā minēto atkāpi, jo īpaši ņemot vērā tādus kritērijus:

- vajadzība pēc ieguldījumiem infrastruktūrā, ko nebūtu ekonomiski izdevīgi vadīt tirgus konkurences apstākļos,
- vajadzīgo ieguldījumu līmenis un to atmaksāšanās izredzes,
- gāzes sistēmas lielums un attīstības pakāpe attiecīgajā teritorijā,
- attiecīgā gāzes tirgus perspektīvas,
- attiecīgā reģiona vai teritorijas ģeogrāfiskie izmēri un iezīmes, un sociāli ekonomiskie un demogrāfiskie faktori.

Gāzes infrastruktūrām, kas nav sadales infrastruktūras, atkāpi var piešķirt tikai tad, ja attiecīgā teritorijā nav izveidota gāzes infrastruktūra vai ja gāzes infrastruktūra ir izveidota pirms mazāk nekā 10 gadiem. Pagaidu atkāpe nepārsniedz 10 gadus no laika, kad veic pirmo gāzes piegādi šajā teritorijā.

Sadales infrastruktūrai atkāpi var piešķirt uz laiku, kas nepārsniedz 20 gadus no laika, kad veic pirmo gāzes piegādi šajā teritorijā, izmantojot minēto infrastruktūru.

6. Šīs direktīvas 9. pantu nepiemēro Kiprai, Luksemburgai un/vai Maltai.

7. Komisija, ņemot vērā prasību ievērot konfidencialitāti, pirms pieņemt lēmumu atbilstīgi 5. punktam informē dalībvalstis par pieteikumiem, kas iesniegti saskaņā ar 4. punktu. Šo lēmumu, kā arī 1. un 2. punktā minētās atkāpes publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

8. Grieķija var atkāpties no šīs direktīvas 4., 24., 25., 26., 32., 37. un/vai 38. panta ģeogrāfiskajos apgabalos un uz laiku, kas norādīts tās izdotajās licencēs pirms 2002. gada 15. marta un saskaņā ar Direktīvu 98/30/EK, lai attīstītu un ekskluzīvi izmantotu sadales tīklus dažos ģeogrāfiskajos apgabalos.

50. pants

Pārskatīšanas procedūra

Ja 52. panta 6. punktā minētajā ziņojumā Komisija secina, ka, ņemot vērā faktisko veidu, kā dalībvalsts nodrošina piekļuvi tīklam, kas veido pilnībā efektīvu, nediskriminējošu un netraucētu piekļuvi tīklam, dažas šajā direktīvā noteiktās uzņēmumu saistības (tostarp tās, kas attiecas uz sadales sistēmu operatoru juridisko nodalīšanu) nav samērojamas ar izvirzīto mērķi, attiecīgā dalībvalsts var iesniegt lūgumu Komisijai atbrīvot to no attiecīgās prasības piemērošanas.

Dalībvalsts šo lūgumu nekavējoties dara zināmu Komisijai, kopā ar to iesniedzot visu vajadzīgo informāciju, lai pierādītu, ka ziņojumā izdarītais secinājums par efektīvu piekļuvi tīklam būs spēkā arī turpmāk.

Trijos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas Komisija pieņem atzinumu par attiecīgās dalībvalsts lūgumu un attiecīgā gadījumā iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, lai grozītu attiecīgos šīs direktīvas noteikumus. Priekšlikumos par šīs direktīvas grozījumiem Komisija var ierosināt atbrīvot attiecīgo dalībvalsti no konkrētu prasību izpildes ar noteikumu, ka šī dalībvalsts īsteno vienlīdz iedarbīgus pasākumus.

51. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 3. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

52. pants

Ziņojumi

1. Komisija uzrauga un pārskata šīs direktīvas piemērošanu un – pirmoreiz līdz 2004. gada 31. decembrim un pēc tam katru gadu – iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vispārēju progresa ziņojumu. Progresa ziņojumā ir vismaz šādi dati:

- a) uzkrātā pieredze un gūtie panākumi pilnīga un pilnībā funkcionējoša dabasgāzes iekšējā tirgus izveidošanā un šķēršļi, kas vēl saglabājušies šajā sakarā, tostarp dominējošs tirgus stāvoklis, tirgus koncentrācija, cenu nosīšana vai pret konkurenci vērsta rīcība;
- b) saskaņā ar šo direktīvu piešķirtās atkāpes, tostarp 26. panta 4. punktā paredzētās atkāpes īstenošana, lai varbūtēji pārskatītu robežvērtību;
- c) ciktāl ir izdevies ar šajā direktīvā paredzētajām nodalīšanas un tarififikācijas prasībām nodrošināt taisnīgu un nediskriminējošu piekļuvi Kopienas gāzes sistēmai un līdzvērtīgu konkurences līmeni, kā arī tas, kā gāzes tirgus atvēršana lietotājiem ir ietekmējusi ekonomiku, vides aizsardzību un sociālos apstākļus;
- d) analīze par jautājumiem, kuri attiecas uz sistēmas jaudas līmeni un dabasgāzes piegādes drošumu Kopienā, un jo īpaši par esošo un paredzēto pieprasījuma un piedāvājuma līdzsvaru, ņemot vērā starp dažādām teritorijām notiekošās apmaiņas fizisko jaudu un glabātavu būvi (tostarp jautājums par tirgus regulēšanas samērīgumu šajā jomā);
- e) īpašu uzmanību vērš uz pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai risinātu ar pieprasījuma maksimumu saistītus jautājumus un viena vai vairāku piegādātāju iztrūkumu;
- f) gūto panākumu vispārīgs izvērtējums saistībā ar divpusējām attiecībām ar trešām valstīm, kas ražo un eksportē vai transportē dabasgāzi, tostarp panākumiem tirgus integrācijā, tirdzniecībā un piekļuvi tīkliem; un
- g) iespējamā vajadzība pēc saskaņošanas prasībām, kas nav saistītas ar šīs direktīvas noteikumiem.

Attiecīgā gadījumā progresa ziņojumā var ietvert ieteikumus un pasākumus, kas vērsti pret dominējošo tirgus stāvokļa un tirgus koncentrācijas negatīvo ietekmi.

Apspriežoties ar gāzes ENTSO Komisija šajā ziņojumā var izvērtēt arī iespēju, ka pārvades sistēmu operatori varētu izveidot vienotu Eiropas pārvades sistēmu operatoru.

2. Reizi divos gados 1. punktā minētajā progresa ziņojumā ietver arī dažādu pasākumu analīzi, ko dalībvalstis veikušas, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, kā arī šo pasākumu, jo īpaši to ietekmes uz konkurenci gāzes tirgū, efektivitātes pārbaudes rezultātus. Attiecīgā gadījumā ziņojumā var iekļaut ieteikumus par pasākumiem, kas jāveic valsts mērogā, lai panāktu augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus, vai par pasākumiem, kas paredzēti protekcionalisma novēršanai.

3. Komisija līdz 2013. gada 3. martam kā daļu no vispārējās pārskatīšanas iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei sīki izstrādātu konkrētu ziņojumu, kurā izvērtēts, cik iedarbīgas ir bijušas IV nodaļā paredzētās prasības par nodalīšanu, nodrošinot pārvades sistēmu operatoru pilnīgu un efektīvu neatkarību, kā kritēriju izmantojot efektīvu un efektīvu nodalīšanu.

4. Lai veiktu 3. punktā minēto izvērtējumu, Komisija jo īpaši ņem vērā šādus kritērijus: taisnīgu un nediskriminējošu piekļuvi tīklam, efektīvus noteikumus, tīkla izvēršanu, lai apmierinātu tirgus prasības, un reālus stimulus ieguldīt, starpsavienojumu infrastruktūras izveidi, efektīvu konkurenci Kopienas enerģijas tirgos un piegādes drošumu Kopienā.

5. Attiecīgā gadījumā un jo īpaši tad, ja 3. punktā minētajā konkrētajā ziņojumā ir konstatēts, ka 4. punktā minētie noteikumi nav garantēti praksē, Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumus, lai līdz 2014. gada 3. martam nodrošinātu pārvades sistēmu operatoru pilnīgu un efektīvu neatkarību.

6. Līdz 2006. gada 1. janvārim Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei sīki izstrādātu ziņojumu par paveikto dabasgāzes iekšējā tirgus izveidošanā. Šajā ziņojumā jo īpaši informē par:

- nediskriminējošas tīkla piekļuves esamību,
- efektīvu regulējumu,
- starpsavienojumu infrastruktūras attīstību, tranzīta apstākļiem un piegādes drošumu Kopienā,
- to, ciktāl pilnu labumu no tirgus atvēršanas gūst mazie uzņēmumi un mājāsaimniecību lietotāji, jo īpaši attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu standartiem,
- tirgus faktisko atvērību efektīvai konkurencei, tostarp tirgus dominējošā stāvokļa, tirgus koncentrācijas un cenu nosīšanas vai pret konkurenci vērstas darbības aspekti,
- kādā apjomā lietotāji faktiski maina piegādātājus un no jauna vienojas par tarifiem,

— cenu attīstību, tostarp piegādes cenu attīstību saistībā ar tirgus atvērības pakāpi,

— to, vai trešām personām ir nodrošināta efektīva un nediskriminējoša piekļuve gāzes uzglabāšanai, ja tā ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīga, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai,

— pieredzi, kas uzkrāta šīs direktīvas piemērošanā, ciktāl tas attiecas uz sistēmas operatoru neatkarību vertikāli integrētos uzņēmumos, un to, vai papildus funkcionālās neatkarības un grāmatvedības nošķiršanas pasākumiem ir izstrādāti citi pasākumi, kuru iedarbība ir līdzvērtīga juridiskās nodalīšanas iedarbībai.

Attiecīgā gadījumā Komisija iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, jo īpaši lai garantētu augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus.

Attiecīgā gadījumā Komisija iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, jo īpaši lai nodrošinātu sadales sistēmu operatoru pilnīgu un efektīvu neatkarību līdz 2007. gada 1. jūlijam. Vajadzības gadījumā šie priekšlikumi atbilstīgi konkurences tiesību aktiem attiecas arī uz pasākumiem, ar ko risina tirgus dominējoša stāvokļa, tirgus koncentrācijas un cenu nosīšanas vai pret konkurenci vērstas darbības jautājumus.

53. pants

Atcelšana

No 2011. gada 3. marta atceļ Direktīvu 2003/55/EK, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem, kad tām minētā direktīva jātransponē savos tiesību aktos un jāpiemēro. Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

54. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2011. gada 3. martam izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Dalībvalstis piemēro minētos noteikumus no 2011. gada 3. marta, izņemot 11. pantu, ko piemēro no 2013. gada 3. marta.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarīt šādas atsauces.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

56. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

55. pants

Stāšanās spēkā

Briselē, 2009. gada 13. jūlijā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
E. ERLANDSSON

I PIELIKUMS

PATĒRĒTĀJU AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI

1. Neskarot Kopienas noteikumus par patērētāju aizsardzību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (1997. gada 20. maijs) ar patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem ⁽¹⁾ un Padomes Direktīvu 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos ⁽²⁾, šīs direktīvas 3. pantā minētie pasākumi ir paredzēti, lai nodrošinātu, ka lietotāji:

- a) ir tiesīgi slēgt līgumu ar gāzes piegādātāju, kurā norādīta:
- piegādātāja identitāte un adrese,
 - sniedzamie pakalpojumi, piedāvātā pakalpojuma kvalitāte, kā arī pirmās pieslēgšanas laiks,
 - uzturēšanas pakalpojumu veidi,
 - līdzekļi, ar kādiem var iegūt jaunāko informāciju par visiem piemērojamiem tarifiem un maksu par uzturēšanas pakalpojumiem,
 - līguma darbības ilgums, pakalpojumu un līguma atjaunošanas un pārtraukšanas noteikumi un tas, vai ir atļauta līguma laušana bez maksas,
 - kompensācijas un atlīdzības noteikumi, ko piemēro, ja līgumā paredzētais pakalpojuma kvalitātes līmenis nav ievērots, tostarp ja izrakstīti neprecīzi rēķini vai ja tie izrakstīti ar kavēšanos,
 - domstarpību izšķiršanas procedūru sākšanas metodes saskaņā ar šā pielikuma f) apakšpunktu, un
 - informācija par patērētāju tiesībām, tostarp par sūdzību izskatīšanas kārtību, un visa šajā apakšpunktā minētā informācija, kas skaidrā veidā tiek norādīta rēķinos vai dabasgāzes uzņēmumu tīmekļa vietnēs.

Nosacījumi ir taisnīgi un labi zināmi iepriekš. Jebkurā gadījumā šī informācija būtu jāsniedz pirms līguma noslēgšanas vai apstiprināšanas. Ja līgumus slēdz, izmantojot starpniekus, informāciju par šajā punktā izklāstītajiem jautājumiem sniedz arī pirms līguma noslēgšanas;

- b) saņem atbilstīgu paziņojumu par jebkuru nodomu grozīt līguma nosacījumus un ir informēti par savām tiesībām lauzt līgumu pēc paziņojuma saņemšanas. Pakalpojumu sniedzēji tieši informē abonētus par maksas palielināšanu un dara to savlaicīgi – ne vēlāk kā viena parastā rēķina apmaksas termiņa laikā pēc palielinājuma stāšanās spēkā, turklāt pārredzamā un saprotamā veidā. Dalībvalstis nodrošina to, ka lietotāji var brīvi lauzt līgumus, ja viņi nepieņem jaunus nosacījumus, kurus tiem ir paziņojis gāzes pakalpojumu sniedzējs;
- c) saņem pārredzamu informāciju par piemērojamām cenām un tarifiem un par standarta nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi gāzes pakalpojumiem un to izmantošanu;
- d) var izvēlēties no plaša norēķināšanās metožu klāsta, kuras nerada lietotāju nepamatotu diskrimināciju. Priekšapmaksas sistēmas ir taisnīgas un atbilstoši atspoguļo iespējamo patēriņu. Noteikumu un nosacījumu atšķirībās atspoguļo dažādu norēķinu sistēmu izmaksas piegādātājam. Vispārīgie noteikumi un nosacījumi ir taisnīgi un pārredzami. Tos sniedz skaidrā un saprotamā valodā, un tajos nav ārpuslīgumisku šķēršļu lietotāju tiesību īstenošanai, piemēram, pārlietu sarežģītas līguma dokumentācijas. Lietotājus aizsargā pret negodīgām vai maldinošām pārdošanas metodēm;
- e) nemaksā par piegādātāja maiņu;
- f) gūst labumu no pārredzamām, vienkāršām un lētām sūdzību izskatīšanas procedūrām. Jo īpaši visiem patērētājiem ir tiesības uz augsta līmeņa pakalpojumiem un to, ka viņu gāzes pakalpojumu sniedzējs izskata sūdzības. Šādas domstarpību ārpustiesas izšķiršanas procedūras ļauj taisnīgi un ātri – ja iespējams, trīs mēnešos – izšķirt domstarpības, izveidojot atlīdzības un/vai kompensācijas sistēmu, ja tāda ir pamatota. Tām pēc iespējas vajadzētu būt atbilstīgām principiem, kas izklāstīti Komisijas Ieteikumā 98/257/EK (1998. gada 30. marts) par principiem, kas piemērojami iestādēm, kuras ir atbildīgas par patērētāju strīdu izšķiršanu ārpustiesas kārtībā ⁽³⁾;

⁽¹⁾ OV L 144, 4.6.1997., 19. lpp.

⁽²⁾ OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.

⁽³⁾ OV L 115, 17.4.1998., 31. lpp.

- g) kas ir pieslēgti gāzes sistēmai, tiek informēti par viņu tiesībām, saskaņā ar attiecīgiem valsts tiesību aktiem, saņemt noteiktas kvalitātes dabasgāzi par pieņemamām cenām;
 - h) var piekļūt saviem patēriņa datiem un ar skaidru vienošanos un bez maksas var nodrošināt piekļuvi saviem mērījumu datiem jebkuram reģistrētam piegādes uzņēmumam. Par datu apsaimniekošanu atbildīgās puses pienākums ir sniegt šos datus uzņēmumam. Dalībvalstis nosaka datu formātu un procedūru, kādā piegādātāji un patērētāji var piekļūt datiem. Par šo pakalpojumu no patērētāja neiekasē papildu maksu;
 - i) pietiekami bieži saņem pienācīgu informāciju par faktisko gāzes patēriņu un izmaksām, lai varētu regulēt savu gāzes patēriņu. Šo informāciju sniedz, izmantojot pietiekamu termiņu, ņemot vērā lietotāju mērījumu iekārtu jaudu. Pienācīgi jāņem vērā šādu pasākumu rentabilitāte. Par šo pakalpojumu no patērētāja neiekasē papildu maksu;
 - j) saņem galīgo kontu slēgšanas rēķinu pēc jebkuras gāzes piegādātāja maiņas ne vēlāk kā sešas nedēļas pēc šīs maiņas.
2. Dalībvalstis nodrošina viedo mēraparātu sistēmu ieviešanu, kas palīdz sasniegt patērētāju aktīvu dalību gāzes piegādes tirgū. Attiecībā uz šādu mēraparātu sistēmu ieviešanu var veikt ekonomisku izvērtējumu par visām ilgtermiņa izmaksām un ieguvumiem gan tirgum, gan individuālajiem patērētājiem vai arī par to, kāda veida viedo mēraparātu sistēma ir ekonomiski pamatota un izmaksu ziņā izdevīga, un kāds grafiks būtu piemērots to ieviešanai.

Šādu izvērtējumu veic līdz 2012. gada 3. septembrim.

Pamatojoties uz šo izvērtējumu, dalībvalstis vai jebkura to norīkota kompetenta iestāde sagatavo viedo mēraparātu sistēmu ieviešanas grafiku.

Dalībvalstis vai jebkura to norīkota kompetenta iestāde nodrošina šo attiecīgās valsts teritorijā ieviešamo mēraparātu sistēmu savstarpēju izmantojamību un pievērš pienācīgu uzmanību atbilstīgu standartu un paraugprakses izmantošanai un tam, cik svarīga ir dabasgāzes iekšējā tirgus attīstība.

II PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Direktīva 2003/55/EK	Šī direktīva
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. pants	3. pants
4. pants	4. pants
5. pants	5. pants
—	6. pants
—	7. pants
6. pants	8. pants
9. pants	9. pants
7. pants	10. pants
—	11. pants
7. pants	12. pants
8. pants	13. pants
—	14. pants
—	15. pants
10. pants	16. pants
—	17. pants
—	18. pants
—	19. pants
—	20. pants
—	21. pants
—	22. pants
—	23. pants
11. pants	24. pants
12. pants	25. pants
13. pants	26. pants
14. pants	27. pants
15. pants	29. pants
16. pants	30. pants
17. pants	31. pants
18. pants	32. pants
19. pants	33. pants
20. pants	34. pants
21. pants	35. pants
22. pants	36. pants
23. pants	37. pants
24. pants	38. pants
25. panta 1. punkts (pirmais un otrais teikums)	39. pants
—	40. pants

Direktīva 2003/55/EK	Šī direktīva
25. pants (pārējais)	41. pants
—	42. pants
—	43. pants
—	44. pants
—	45. pants
26. pants	46. pants
—	47. pants
27. pants	48. pants
28. pants	49. pants
29. pants	50. pants
30. pants	51. pants
31. pants	52. pants
32. pants	53. pants
33. pants	54. pants
34. pants	55. pants
35. pants	56. pants
A pielikums	I pielikums

Abonējamā versija 2009. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

ES Oficiālā Vēstnesis L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālās ES valodās	EUR 1 000 gada (*)
ES Oficiālā Vēstnesis L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālās ES valodās	EUR 100 mēnesī (*)
ES Oficiālā Vēstnesis L un C sērija, papīra formātā – CD-ROM, ikgadēja	22 oficiālās ES valodās	EUR 1 200 gada
ES Oficiālā Vēstnesis L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālās ES valodās	EUR 700 gada
ES Oficiālā Vēstnesis L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālās ES valodās	EUR 70 mēnesī
ES Oficiālā Vēstnesis C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālās ES valodās	EUR 400 gada
ES Oficiālā Vēstnesis C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālās ES valodās	EUR 40 mēnesī
ES Oficiālā Vēstnesis L un C sērija, ikmeneša tapkoocijs	22 oficiālās ES valodās	EUR 500 gada
ES Oficiālā Vēstnesis pielikums (S sērija) – Publiskā iepirkuma līgumu konkursi, CD-ROM, 2 izdevumi mēneša	caurzvedu: 23 oficiālās ES valodās	EUR 360 gada (= EUR 30 mēnesī)
ES Oficiālā Vēstnesis C sērija – Konkursi	visos(-ās) valodā(-ās) ar konkurētspējīgu	EUR 50 gada

(*) Atsevišķa drukāta eksāmplāra: 1 līdz 22 lappuses: EUR 8
 33 līdz 84 lappuses: EUR 12
 vairāk nekā 84 lappuses: cena pēc konsultācijām

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstnesis, kas iznāk oficiālās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija ("Tiesību akti") un C sērija ("Paziņojumi un informācija").

Katra valodas versijai pieejama atsevišķa abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnijā Oficiālajā Vēstnesī L 106, Eiropas Savienības iestādes uz 7 namu laiku nosaka obligātus visus tiesību aktus sagatavot un valoda un tos publicēt šajā valodā. Tādā Oficiālā Vēstnesī zdevumus in valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstnesī pielikumu (S sērija – "Publiskā iepirkuma līgumu konkursi") var abonēt 23 oficiālās valodu versijas vienā daudzvalodu CD-ROM formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstnesī abonentiem ir tiesības saņemt dažādus Oficiālā Vēstnesī pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar Eiropas Savienības Oficiālā Vēstnesī iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

Pārdevšana un abonēšana

Publikāciju oficiālās valodās ir pieejami pie mūsu komerciālajiem izpildītājiem. To saraksts ir pieejams šādā vietnē:

http://publications.europa.eu/other/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošana esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

